

Monahul Varnava Lukianov

Proskinitar

al

Sfântului Munte al Atonului

Prima carte în limba română despre Muntele Athos

București, 1856 - Brașov, 2010

Transcrierea din alfabetul chirilic în alfabetul latin: **Nicolae Blaj**

Îndrumător: **Vasile Oltean**

Îngrijirea ediției, coperta și glosarul: **Vasile Aldea**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LUKIANOV, VARNAVA

**Proskinitar al Sfântului Munte al Atonului: prima
carte în limba română despre Muntele Athos / Varnava
Lukianov. - Ghimbav: Haco International, 2010**

Bibliogr.

ISBN 978-973-7706-22-5

2

Tehnoredactare computerizată: **Gheorghe Lazăr**

Tiparul: *S&G Print* • tel.: 0268/258.888

CUPRINS

Muntele Athos, locul cel mai înalt de pe pământ	pag. 7
Despre Proschinitarele Muntelui Athos, tipărite în Principatele Române - sec. XVIII-XIX	pag. 13
Notă asupra ediției	pag. 23

<i>Proskinitar al Sfântului Munte al Atonului</i>	pag. 1 - 205
---	---------------------

Glosar	pag. I-VII
Bibliografie	pag. VIII-X

Muntele Athos, locul cel mai înalt de pe pământ

„Lumea asta întreagă dacă se mai ține și nu cade sub blesteme e fiindcă se sprijină pe rugăciunile Muntelui Sfânt. Pe când lumea stă la adâncul nopții culcată în moliciunea patului, în dulceța somnului, și furii și răii și tâlharii blestemătesc, și desfrânații se îndulcesc în poftetele spurcate, muntele stă treaz și se închină și bate mătâni: cu oftări.

Pentru mine, pentru neamul meu, cred că e mai rodnică cunoașterea Athosului decât a oricărui loc din Apus.“

*(Sandu Tudor, Scrieri 1,
Editura Christiana, 1999)*

A vorbi sau a scrie despre Muntele Athos e un demers anevoios la care „te înhami” cu greu pentru că trebuie să fii conștient de realitatea mărturisirii la care ești chemat să participi prin cuvânt.

Despre binecuvântările sfinte ale acestui munte „înalt” s-au scris tomuri întregi încât literatura duhovnicească a acestor locuri te face să pătrunzi într-un spațiu cu totul deosebit ce-ți motivează discursul prin sfințenia locului.

Mircea Eliade definea locul sacru ca punct de întâlnire dintre cer și pământ și implicit dintre oameni și Dumnezeu.

Descoperirea aceluia punct fix echivalează cu Crearea lumii pentru că manifestarea sacrului fondează, ontologic, lumea.

Spiritualitatea răsăritului creștin a descoperit în Muntele Athos acel punct fix de care are mereu nevoie pentru a deschide creștinului contemporan „gustul” după îndumnezeire.

În această întindere nesfârșită în care nici un punct de reper nu este posibil iar orientarea nu se poate efectua, hierofania dezvăluie acel punct fix absolut, ca Centru. În locul sacru, viața își găsește

centrul de unitate pentru că el reprezintă pe pământ un ultim tărâm perfect conceput pentru a se extinde dincolo de terestru spre eshaton.

Mircea Eliade explică relația omului cu spațiul care nu este omogen pentru că există porțiuni de spațiu calitativ diferit de celelalte.

Pentru omul religios, această lipsă de omogenitate spațială se traduce prin experiența unei opoziții între spațiul sacru, singurul care ar fi real, și tot restul – întinderea informă care îl înconjoară.

Exemplul cel mai elocvent îl găsim în Sfânta Scriptură prin dialogul lui Dumnezeu cu Moise pe muntele Horeb: „*Nu te apropia aici! Ci scoate-ți încălțăminte de la picioarele tale, căci locul pe care calci e pământ sfânt!*” (Ieșire 3,5).

Forma detaliată a locului sacru nu este dată de necesitățile sau de imaginația oamenilor, ci este oferită de către Dumnezeu.

Ea poate servi ca un microcosmos pământesc al unui tărâm cosmic care este locuința divinității.

Locul sacru este de fapt singurul loc de pe pământ potrivit pentru coborârea divinității.

Aici se intersectează tărâmul ceresc cu cel pământesc și omul își aduce rugăciunile și ofrandele sale lui Dumnezeu.

Un astfel de loc sacru, al înălțimilor, este și Muntele Athos, care-ți lasă certitudinea, după experiența personală pe care o trăiești ca pelerin acolo, că legătura dintre tine și Dumnezeu a intrat pe un alt făgaș, iar cerul și pământul s-au unit într-o doxologie mărturisitoare.

Părintele Ioanichie Bălan a numit Athosul o adevărată minune a lumii creștine care a rezistat de peste o mie de ani tuturor eresurilor, primejdiilor și războaielor sau „*Taborul Ortodoxiei bimilenare, unde nenumărate cete de monahi s-au nevoit pentru Hristos*”.

Este normal ca interesul lumii ortodoxe și nu numai, pentru acest loc să fie imens pentru că el concentrează în sine o autoritate duhovnicească și morală de netăgăduit.

Cercetarea sistematică a Athosului a început cam prin 1840. eruditul părinte profesor Teodor Bodogae în lucrarea: „Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos” cercetători: arhimandriții ruși Antoniu și Porfir care au strâns și publicat un material enorm (9 volume) despre manuscrisele din Muntele Athos.

Arhimandritul Porfir Uspenski care a scris monumentală istorie a sf. Munte, crede că în urma invaziei arabe asupra Macedoniei dintre

670-676, împăratul bizantin Constantin Pogonatul ar fi dat Athosul în seama unor călugări. Aceasta ar fi prima dată când ar apărea călugări la Athos.

Prima lucrare realizată la noi, în anul 1701 de către doctorul lui Constantin Brâncoveanu – Ion Comnen – care publică la Snagov, în limba greacă, un ghid (Proskinitar) al Sfântului Munte, a avut o mulțime de ediții publicate în diferite țări.

Ghidul lui Ioan Comnen, viitorul episcop de Dristra, este cea mai bună descriere a Sfântului Munte făcută pentru pelerini, de aceea s-a bucurat de cea mai mare circulație.

Radiografia pe care părintele Bodogae o face perioadei istorice din preajma secularizării averilor mănăstirești (1857-1870) scoate în evidență interesul pentru relațiile dintre Țările Române și Sfântul Munte amintind și de polemisti care au luat parte la discuții publicând documente (Cezar Bolliac, Ion Brezoianu, N. Istrati, Manu G, Al. Odobescu și alții).

Nu putem să nu amintim că după o statistică din 1856 în Țara Românească existau 69 de mănăstiri, dintre care 35 închinare, iar în Moldova 122 din care 29 închinare.

În 1863 datoria lor comună față de statul român se urca la 28.889.20 de piaștri.

Prin „legea secularizării” (1863) a intrat în patrimoniul statului un sfert din teritoriul țării, reușindu-se ca în anul următor să se facă și reforma agrară.

Tipărirea acestei lucrări în limba română s-a făcut în vremea venerabilului mitropolit Nifon (1787-1875), ales din anul 1850.

În vremea lui au avut loc multe schimbări în viața bisericească a României moderne și chiar dacă nu a fost consultat în multe din legile votate în vremea lui Cuza, el nu s-a împotrivit, căutând să împace „tradiția” cu „spiritul înnoitor” al României de atunci.

El s-a impus în viața Bisericii prin întemeierea unui Seminar teologic de opt clase în București (1872), care-i poartă numele și azi, iar fundația care a lăsat-o a dat o vreme burse studenților de la facultățile laice și ajutoare pentru săraci.

Lucrarea pe care o prefațăm, apărută cu strădania temerară și lăudabilă a domnului Vasile Aldea, este tradusă în românește de râvnitorul monah Varnava Lukianov din chinovia sfintei mănăstiri Esfigmenu din Sfântul Munte.

Dacă admitem sursa citată de părintele Bodogae, ne-am afla în fața manuscrisului lui Ioan Comnenul, doctorul sfântului Constantin Brâncoveanu, dar în foaia de titlu a cărții găsim specificat că lucrarea a fost alcătuită de ieroschimonahul Serafim fost profesor la Academia teologică din Sankt Petersburg și călugărit la mănăstirea marea Lavră a Rusicului din Athos.

Nu știm când alcătuieste ieroschimonahul Serafim această lucrare și nici dacă copiază textul din 1701.

După afirmațiile părintelui Bodogae ne aflăm în fața unui traducător care apare atât pentru lucrarea lui Comnen cât și pentru cea a ieroschimonahului Serafim și asta ar putea să ne fie de ajuns.

Acest prim ghid al locurilor sfinte din Athos începe cu o scrisoare de mulțumire a traducătorului către mitropolitul Nifon pe care îl înștiințează de modul cum a alcătuit acest ghid „*în care s-a pus atât lipsa precum și adaosurile, ce nu se cuprindeau în cărțile rusienescului autor*”.

Traducătorul ține să precizeze efortul prin care a adăugat la lucrare litografiile fiecărei mănăstiri din munte, realizate pentru prima dată la Odesa în anul 1847, iar cel al întregului munte tipărită la St. Petersburg în anul 1836, pentru ca în ultima parte a scrierii care ține loc de prefață, să-i arate mitropolitului folosul Duhovnicesc al acestui ghid pentru orice râvnitor în ogorul Domnului.

Pe lângă aspecte legate de viața monahilor din munte, de distanțele dintre mănăstiri, schituri sau chilii, ghidul prinde viață prin frumusețea istorioarelor duhovnicești cu iz de legendă ce dă adeseori impresia unei construcții literare suprarealiste ce angajează cititorul într-o lectură susținută.

Lecturând cartea mi-am amintit că o parte din aceste istorioare le-am auzit și eu de la călugării din Vatoped îmbogățindu-mi tainic nevoia de duhovnicesc.

Tradiția păstrează în formă de legendă, începuturile foarte timpurii ale vieții monastice în Athos.

Acest ghid ne prezintă, de la început, una dintre ele care ne vorbește despre Lazăr, cel înviat de Domnul, care a dorit să vadă pe Maica Domnului, pe când era episcop al Ciprului.

De frica iudeilor nu îndrăznea să meargă la Ierusalim și atunci a cerut Maicii Domnului să vină să-l vadă în Cipru.

Corabia cu care a plecat Sfânta Fecioară împreună cu Apostolul

Ioan s-a apropiat de acest munte al Athosului de azi care era plin de păgâni ce se închinau la zeul Apolon.

Atunci demonii care stăpâneau acel munte au început să strige la oameni, contra voinței lor, să o întâmpine pe Maria, mama adevăratului Domn și în acel ceas s-au întors la Hristos cei din munte.

Bucuria Maicii a fost la fel de mare: *„Să fie darul lui Dumnezeu la locul acesta și asupra celor ce vor viețui aici cu credință și cu bună cucernicie și a celor ce vor păzi poruncile Fiului și Dumnezeului meu. Și toate cele ce se ating de viața pământească le vor avea cu îndestulare și cu puține osteneli, viața cerească li se va dărui lor, și mila fiului meu nu se va ridica de la dânșii până la sfârșitul veacurilor. Locului acestuia eu voi fi apărătoare și fierbinte mijlocitoare pentru dânșul către Dumnezeu și pentru acei ce vor petrece aici”*.

De atunci a devenit acest loc „Grădina Maicii Domnului”.

Nu ne vom opri mai mult asupra conținutului pentru a vă putea lăsa în tihnă descoperirea unor locuri sfinte și pline de farmec duhovnicesc în care „minunea” este la ea acasă.

Pentru unii dintre noi pot părea simple povești fără vreo încărcătură specială.

Pentru alții pot deveni puncte de mărturisire vie a adevărului dumnezeiesc.

Mitropolitul Nikolaos de Mesogaia vorbește în cartea sa: „Mount Athos, The highest place on earth” despre descoperirea Athosului interior, „invizibil”, în care toate experiențele cotidiene, toate întâlnirile din munte pot fi receptate printr-un folos interior.

Îmi aduc aminte doar de una din experiențele pe care le-am trăit în Sfântul Munte, într-una din călătoriile mele pe acolo, când am poposit la hramul schitului Lacu și am fost nevoit să fac drumul dintre chilie și mănăstire printr-o pădure destul de întunecată.

M-a însoțit un frate de mănăstire, pe care nici acum nu știu cum îl chema, și mi-a vorbit tot drumul despre întâlnirea cu Hristos din viața noastră.

Nu mi-a vorbit nimeni atât de limpede și de simplu și de adevărat despre această întâlnire a vieții noastre cu Dumnezeu dar am păstrat mereu senzația că m-am întâlnit cu Domnul atunci.

Experiența pe care o trăiești în acest munte este unică pentru că tot ceea ce ți se întâmplă e diferit de ce te așteptai să ți se întâmple. Acolo înțelegi timpul în altă dimensiune și lucrare.

Ghidul de față ne pune în legătură cu o parte din daniile făcute de-a lungul timpului de domnitorii români, cu mănăstirile românești închinat muntelui Athos și cu bogăția duhovnicească a unor locuri Sfinte.

Citindu-le ne așezăm în cuvântul părintelui Ioanichie Bălan: „... muntele Athos nu este un loc de turism, ci este și trebuie să rămână o biserică vie, o cetate a Ortodoxiei și un loc de neîncetată doxologie, unde îngerii împreună cu monahii aduc laudă Preasfintei Treimi”.

Pr. dr. Cristian Muntean
Brașov

Despre Proschinitarele Muntelui Athos tipărite în Principatele Române

Sec. XVIII - XIX

Primele scrieri despre Muntele Athos au apărut în Principatele Române la începutul secolului XVIII, sub denumirea de Proschinitar și au fost tipărite în limba greacă.

Preluat din grecescul "Proskinitarion" cuvântul se traduce prin "manualul închinătorului" sau "manualul creștinului".

În accepțiunea zilelor noastre Proschinitarul poate fi considerat ca un "ghid al pelerinului".

Contextul intern în care au fost scrise și tipărite primele Proschinitare pe pământ românesc este caracterizat de faptul că încă din secolul XVII în cultura Principatelor Române și în special în cultura bisericească, s-a accentuat tendința de diminuare a influenței rusești și de amplificare a influenței grecești, tendință favorizată de un complex de factori interni și externi.

Creșterea numărului mănăstirilor și bisericilor închinare Patriarhiilor orientale și Muntelui Athos, precum și numărul tot mai mare al copiilor de boieri, care își făceau studiile la Atena și Constantinopol, au favorizat influența grecească.

Dacă la acestea adăugăm și contactele domnitorilor și boierilor români cu lumea greacă din Fanar și urcarea pe tronurile Principatelor Române a unor domnitori cunoscători de carte greacă, se vede clar că între slavism și grecism balanța înclina spre grecism.

În acest context în anul 1679 domnitorul Șerban Cantacuzino a înființat la București pe lângă Mănăstirea Sf. Sava o Academie domnească, având limba greacă drept limba de predare.

Când în anul 1694 domnitorul Constantin Brâncoveanu a inițiat reorganizarea și modernizarea Academiei, a întărit corpul profesoral cu dascăli renumiți din Grecia, cu studii în mari centre universitare din Europa, printre care Sevastos Kymenites și Ioannes Komnenos.

Om de mare cultură și renumit matematician, născut la Chimene lângă Trapezund, cu studii în Atena, Constantinopol și Italia, Sevastos Kymenites a condus Academia domnească între anii 1694-1702 în calitate de director și profesor de matematică.

Prețuit în mod deosebit de domnitor, Sevastos Kymenites a avut și onoranta sarcină de a se ocupa de educația celor patru fii ai domnitorului, împreună cu un alt grec Georgios Maiota, predicatorul curții și profesor de greacă și latină.

La rândul său, Ioannes Komnenos (1657-1719) cunoscut cu numele său românizat de Ioan Comnen sau Ioan Comnenul, cu o solidă pregătire în țara sa natală și studii de filozofie, teologie, medicină și științe fizice la Padova – Italia, a devenit medicul curții domnești și profesor de fizică la Academie.

Ioan Comnen a întocmit prima hartă a Țării Românești, a tradus mai multe cărți teologice, a publicat o serie de epigrame grecești și chiar a întocmit un epitaf în versuri iambice scris pe piatra funerară a colaboratorului și prietenului său Sevastos Kymenites, decedat în anul 1702.

Ioan Comnen a fost acela care în anul 1698, după un pelerinaj la Muntele Athos, întors la București, a scris în limba greacă veche primul Proschinitar care avea să se tiparească trei ani mai târziu la Snagov.

O copie a manuscrisului semnat Ioannes Komnenos se păstrează la Biblioteca Universitară Mihai Eminescu din Iași.

Titlul lucrării tradus în limba română este: *“Proschinitarul sfântului munte al Atonului, scris și tipărit pe vremea prea evlaviosului, prea strălucitului și prea înălțatului Domn a totă Ungrovlachia, Domnul Domn Ioan Constantin Basarab Voevod, afierosit prea sfântitului Mitropolit al Ungrovlachiei Domnul Teodosie, cu îngrijirea și cheltuiala prea cinstitului Doctor Domnul Ioan Comnen, spre a se da în dar credincioșilor pentru mântuirea sufletului seu. În teascurile lui Antim Ivireanul, în Mănăstirea Snagovului 1701. Prin osteneala și corectarea lui Ignatie Fytian ieromonahul.”*

După cum reiese și din titlu, Proschinitarul a fost tipărit în anul 1701 la Tipografia domnească, mutată între anii 1696 și 1701 de la București la Snagov, sub conducerea lui Antim Ivireanul care fusese numit și egumen al Mănăstirii Snagov.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟΝ
 Τοῦ ἁγίου ἕρους
ΤΟΥ ΑΓΘΩΝΟΣ.
 Συγγραφεὺς ῥηὶ καὶ Τοπωδότης,
 Ἐπὶ τῆς γαλιουτάτης ἡγεμονίης Τοῦ δὲ-
 σεβεστάτου δαλαμ προτάτου καὶ ὑψηλοτάτου
 Αἰθέτου καὶ ἡγεμόνου πάσης Οὐγρροβλαχίας
 Κυρίου Κυρίου
 Ἰωάννη Κωνσταντίνου Βασαράβα Βασιλόνδου.
 Ἀφιερωθεὶς δὲ,
 Τῷ πανερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Οὐγρρο-
 βλαχίας Κυρίῳ Κυρίῳ Θεοδώρῳ.
 Σπουδῆ καὶ διαπάνῃ
 Τοῦ ἔχουστάτου ἰατρῆς Κυρίου Ἰωάννη
 τοῦ Κορμηνῆ.
 Ἔνα δῶδον χάρισμα πῶς ἀσεβείας
 διὰ ψυχικὴν αὐτῆς σωτηρίαν.
 Ἰ υποὶς Αἰθίμου Ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Ἰβηρίας.
 Ἐν τῇ μορῇ τοῦ Συνατάβου. α.ψ.δ.

(A)

De dimensiuni relativ mici, 16/10 cm, ediția tipărită a Proschinitarului conține 150 de pagini, două gravuri și o hartă, totul legat în piele cu ornamente presate.

În partea scrisă autorul descrie cele 20 de mănăstiri prezentându-le în ordinea ierarhică, (ordine diferită față de cea din zilele noastre).

De o importanță deosebită sunt referirile la contribuția și ajutoarele domnitorilor și boierilor din Principatele Române, acordate de-a lungul anilor mănăstirilor din Muntele Athos.

Ioan Comnen prezintă diferențiat mănăstirile, după criterii nelegate de ierarhia sau vechimea lor, astfel că dacă Mănăstirea Marea Lavră este descrisă în 16 pagini, iar Mănăstirea Vatoped în 28, în schimb Mănăstirea Rusiku și Mănăstirea Grigoriu au rezervate câte o singură pagină fiecare.

Dintre cele două gravuri prima reprezintă stema Țării Românești, iar a doua, Icoana Deisis – a Dreptului Judecător, după mozaicul din Biserica Sf. Sofia din Constantinopol.

Harta existentă în carte, prezintă cei doi versanți ai muntelui pe care sunt schițate poziția și aspectul aproximativ al mănăstirilor cu nominalizarea lor.

Proschinitarul lui Ioan Comnen s-a bucurat de o largă apreciere, în special în străinătate, fiind considerat cea mai detaliată descriere a Muntelui Athos, de mare utilitate pentru istorici și pelerini, fapt pentru care a fost reeditat până astăzi de încă opt ori.

Prima reeditare a fost făcută în anul 1708 la Paris de către Bernard de Montfaucon, care l-a inclus în monumentală sa lucrare

“Paleographia Graeca”, inclusiv cu o traducere paralelă în limba latină.

Au urmat apoi reeditări la Veneția în anii 1745, 1806, 1856, 1857 și 1864; la Atena în 1890 și la Careia în Muntele Athos în 1984.

Sub forma de carte tipărită sunt identificate astăzi în România, din ediția originală din 1701, patru exemplare: trei la Biblioteca Academiei Române din București și unul la Biblioteca V.A. Urechia din Galați.

Ioan Comnen, primul autor al unui Proschinitar tipărit în Țara Românească pe timpul domnitorului Constantin Brâncoveanu, s-a călugărit în Muntele Athos sub numele de Ierotei și din anul 1711 a fost Mitropolit al Dristrei (azi Silistra – Bulgaria), până la moartea sa în anul 1719.

Au trecut 142 de ani până când în anul 1843 protosinghelul Chiril din Smirna (azi Izmir – Turcia) să scrie tot în limba greacă al doilea Proschinitar, în care de data aceasta nu mai sunt prezentate toate mănăstirile Muntelui Athos ci numai Mănăstirea Dochiaru.

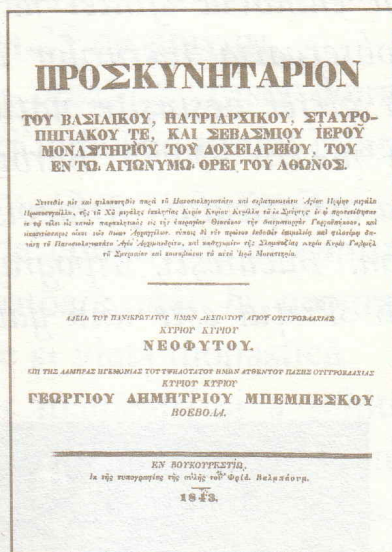
Titlul acestei lucrări este *“Proschinitar al împărăteștii stavropighii patriarhale și cinstitei Mănăstiri a Dohiariului din Muntele cel cu nume sfânt al Athosului. Alcătuit și îngrijit de către fostul mare protosinghel al Marii Biserici a lui Hristos, Chiril cel din Smirna; la care s-a adăugat la sfârșit un paraclis al Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu cea făcătoare de minuni și grabnică ascultătoare și douăzeci și patru de icoase ale Sfinților Arhangheli. Dat la tipar acum pentru prima dată cu grija și cu cheltuiala darnică a prea Învățatului cuvios arhimandrit și egumen al Sloboziei, domnul domn Gavriil Smirneu, cu metania la această mănăstire. În zilele prea sfințitului nostru guvernator al Ungrovlachiei Domnul Domn Neofit.*

În timpul domnitorului pământean al Ungrovlachiei Domnul Domn Gheorghe Dimitrie Bibescu Voevod. În Bucureștiu în tipografia lui Frid. Valbaum – 1843”.

Proschinitarul, cu formatul 21/16 cm cuprinde 53 de pagini al căror conținut este redat chiar în titlu și două gravuri.

Prima gravură reprezintă pe Sfinții Eftimie și Neofit, ctitorii Mănăstirii Dochiaru, iar a doua înfățișează o minune săvârșită de Sf. Arhanghel Mihail, care a salvat de la moarte un tânăr pe care trei călugări l-au înecat pentru a-și însuși o comoară descoperită de acesta.

Un exemplar al acestui Proschinitar se află la Biblioteca Academiei Române din București într-o legătură cartonată, nouă.

Prezentarea în Proschinitar numai a Mănăstirii Dochiaru nu este întâmplătoare, ci este legată de istoria Mănăstirii Sfinții Voievozi din Slobozia – Ialomița ctitorită de postelnicul Ianache Caragea și închinată Mănăstirii Dochiaru din Muntele Athos, rezidită ulterior de domnitorul Matei Basarab după cutremurul din 1627 și restaurată în 1842 de egumenul Gavriil Smirneanul, considerat drept al treilea ctitor.

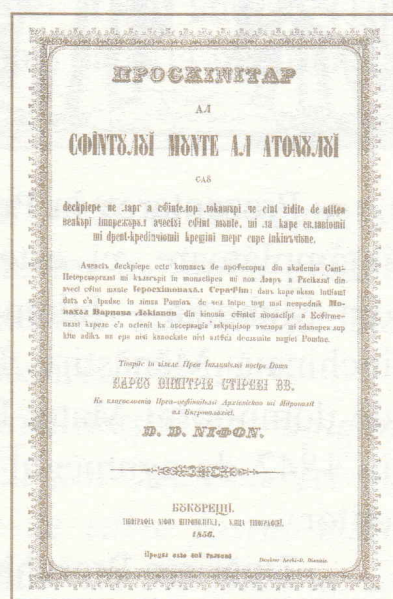
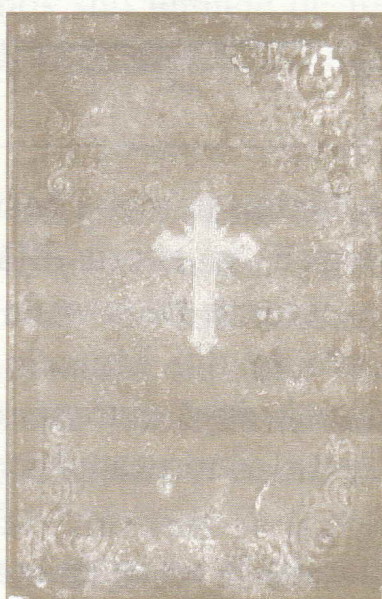
Tipărirea Proschinitarului la un an de la restaurarea mănăstirii s-a făcut prin eforturile financiare ale egumenului Gavriil și a donațiilor strânse de acesta de la credincioși.

Proschinitarul din 1843 este ultimul tipărit în limba greacă pe pământ românesc, în secolul XIX manifestându-se din ce în ce mai puternic dorința de distanțare de influențele străine și de promovare a limbii și culturii române.

Primul Proschinitar tipărit în limba română apare în anul 1856 și este o traducere din limba rusă făcută de monahul Varnava Luchianov.

Titlul acestei lucrări este: *“Proschinitar al Sfântului Munte al Atonului sau Descriere pe larg a sfintelor locașuri ce sânt zidite de atâtea veacuri împrejurul acestui sfânt munte și la care evlavioșii și drept-credincioșii creștini merg spre închinăciune. Această descriere este compusă de profesorul din academia Sant-Petersburgului și călugărit în monastirea și noua Lavră a Rusikului din acest sfânt*

munte Ieroschimonahul Serafim; după care acum întâiași dată s-a tradus în limba română de cel între toți mai nevrednic Monahul Varnava Lukianov din chinovia sfintei monastiri a Esfigmenului carele s-a ostenit cu observatia lucrurilor acelora și adunarea lor câte adică nu era nici altfel deslușite nației Române. Tipărite în zilele Prea Înălțatului nostru Domn Barbu Dimitrie Știrbei VV. Cu blagoslovenia Prea-osfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Al Ungrovlahiei D.D.Nifon. București, Tipografia Nifon Mitropolitul, ulița Tipografiei - 1856. Prețul este unu galbenu. Director Arhi-D. Dionisie”.

Proschinitarul tradus de Varnava Luchianov, publicat în Rusia în anul 1836, este scris de Serafim-Ștefan Vasilievici Glagolevsky (1757-1843) născut la Sant Petersburg.

Absolvent al Academiei Teologice din Moscova Șt. Glagolevsky a fost profesor și rector al acestei Academii și ulterior profesor la Academia din Sant Petersburg.

În 1787 a depus jurământul monastic sub numele de Serafim la Mănăstirea Rusiku din Muntele Athos.

Episcop de Viatka, Smolensk și Minsk, Arhiepiscop de Tver, în 1819 a devenit Mitropolit de Moscova, iar după trei ani Mitropolit de Sant Petersburg, Novgorod, Eastland și Finlanda.

A scris numeroase lucrări de teologie și a stimulat tipărirea de cărți religioase în Rusia.

Proschinitarul Sfântului Munte al Atonului, în traducerea monahului Varnava Luchianov, s-a tipărit la Tipografia Mitropoliei

Românești situată chiar în curtea Mitropoliei, tipografie numită uneori și Tipografia Nifon.

Cartea de 34,5/23 cm, cu coperti din carton pânzat cu ornamente presate, are 205 pagini și 25 de gravuri.

Ultimele 11 pagini prezintă "Lista domnilor abonați", din care rezultă 1423 de solicitări indicând tirajul relativ mare pentru perioada respectivă.

Lucrarea este foarte complexă, în cuprinsul său prezentându-se date și informații referitoare atât la geografia și istoria Sfântului Munte, cât și la tradițiile și viața monastică.

În privința marilor mănăstiri și a schiturilor subordonate sunt prezentate date despre poziția și distanțele dintre ele, perioada în care au fost ridicate, ctitorii, arhitectura fiecăreia, hramurile, paraclisele, icoanele, sfintele moaște, monahii care s-au sfințit, egumenii, numărul călugărilor și viețuirea lor de sine sau de obște, etc.

Ordinea de prezentare a mănăstirilor nu este cea ierarhică și nici cea istorică, preferându-se ordinea geografică pornind de la versantul nordic cu Mănăstirea Esfigmenu, continuând spre vârful peninsulei și apoi pe versantul sudic până la Mănăstirea Zugrafu.

Și în acest Proschinitar mănăstirile sunt prezentate diferențiat, astfel că Mănăstirea Esfigmenu este descrisă în 16 pagini, în timp ce Mănăstirilor Pantocrator, Filoteu, Grigoriu și Caracalu le sunt rezervate câte o singură pagină.

Varnava Luchianov nu s-a rezumat însă la o simplă traducere din Serafim; din cuprinsul Proschinitarului se vede clar participarea sa cu date și observații proprii în legătură cu ajutoarele acordate de Țările Române, bisericile și mănăstirile închinare, veniturile din metocurile și moșiile din Principate destinate mănăstirilor din Muntele Athos, numărul călugărilor români și nu în ultimul rând evenimente și întâmplări personale (ascensiunea pe vârful muntelui cu trăirile și simțămintele proprii, descoperirea moaștelor Sf. Antonie, etc)

Prin intervențiile sale Varnava Luchianov, ca viețuitor în Sfântul Munte, prezintă Muntele Athos din interior, spre deosebire de predecesorii săi care-l prezentau din exterior, din postura de pelerini.

Cele 25 de gravuri incluse în Proschinitar sunt:

Icoana Maicii Domnului "Axion Estin" din Mănăstirea Protaton din Careia, cei doi versanți ai muntelui, având nominalizate toate mănăstirile cu aspectul lor miniaturizat (gravuri despre care autorul

afirmă că au fost luate din Proschinitarul tipărit la Sant Petersburg în anul 1836) și în sfârșit gravurile celor 20 de mănăstiri, plus Careia și Schitul Lacu.

Referitor la ultimele 22 de gravuri, Varnava Luchianov arată că provin *“după cele întâiași dată scoase și tipărite la Odesa în anul 1847...care toate acestea sînt mult mai mult înfrumusețate decât modelurile luate de acolo, așisderea și vederea fie-căreia monastiri mai frumoasă, după cum s-au găsit acele din Rusia și mai potrivite cu starea lucrurilor, asupra cărora s-au mai adaos prăznuirile hramurilor stăpânești și ale sfinților”*.

Dacă Proschinitarul din 1701 prezenta Muntele Athos așa cum arăta la sfârșitul secolului XVII, cel din 1856 adaugă încă 155 de ani din existența acestui Sfânt Munte, cu ctitoriile și evenimentele de până la jumătatea secolului XIX.

Existența astăzi a Proschinitarului din 1856, în forma sa de carte tipărită a fost identificată în mai multe locuri din România: la Biblioteca Academiei Române din București, la Muzeul “Prima Școală Românească din Șcheii Brașovului”, la Mănăstirea Derwent și la două persoane particulare.

Despre monahul Varnava Luchianov *“din chinovia Sfintei Monastiri a Esfigmenului carele s-a ostenit cu observația lucrurilor acelora și adunarea lor câte adică nu era nici altfel deslușite nației Române”*, *“supusu și nevrednicul slugu”*, așa cum se autocaracteriza, se cunosc puține date.

Afară de cele de mai sus și de faptul că a colaborat cu ieromonahul Anania Melega din București, care-l numea *“sfinția sa monahul Varnava Luchianov”* (așa cum se va vedea în cele ce urmeză), că știa deopotrivă limbile română și rusă, nu se cunoaște mai mult.

Se presupune a fi fost român basarabean, călugărit probabil de tânăr, petrecându-și viața în Sfântul Munte, fără prea multe relații în exterior, astfel că a trecut aproape necunoscut.

Și ca o ironie a sorții, într-o scrisoare primită de la Mănăstirea Esfigmenu se scrie: *“după ce am căutat în monahologion, nu am găsit nimic despre călugărul Varnava Luchianov. După cum știți, aceste cărți speciale au suferit distrugerii de-a lungul timpului și nu avem arhiva completă pentru călugării din trecut”*.

Anonim și uitat, monahul Varnava Luchianov a lăsat creștinilor români ortodocși (și nu numai) o carte de mare valoare documentară.

Tot în anul 1856 Proschinitarul ieroschimonahului Serafim, este tradus și de ieromonahul Anania Melega, lucrarea fiind tipărită tot în București la Tipografia Națională a lui Iosif Romanov & Comp., dar într-un tiraj mult mai mic.

Anania Melega (? - 1878), născut în Basarabia, și-a făcut studiile teologice la Chișinău călugărindu-se de tânăr, astfel că în 1852 era ierodiacon iar în 1856 ieromonah la Biserica Sf. Ioan cel Mare din București.

Pentru scurt timp a fost profesor și rector la Seminarul din Curtea de Argeș, apoi confesor la două regimente militare din București.

În timpul vieții sale a publicat câteva lucrări originale și mai multe traduceri din limba rusă.

Titlul traducerii sale din Serafim este următorul: *“Proșkinitar al Sfântului Munte al Atonului sau descriere pe larg a sfintelor locașuri ce sunt zidite de atâtea veacuri împrejurul acestui sfânt munte, și la care evlavioșii și dreptcredincioșii creștini merg spre închinăciune. Această descriere este compusă de profesorul din academia Sant Petersburgului și călugărit în monastirea și noua Lavră a Rusikului din acest sfânt munte Ieroschimonahul Serafim; după care acum întâiași dată s-a tradus în limba Română de cel dintre toți smerit Ieromonahul de la monastirea Sfântului Ioan din orașul București Anania Melega, cât și prin sârguința și toată îndemnarea a sfinției sale monahulu Varnava Luchianov din chinovia sfintei monastiri a Esfigmenului carele s-a ostenit cu observația lucrurilor acelora și adunarea lor câte adică nu era nici cunoscute nici deslușite nației Române. Tipăritu în zilele Prea Sfințitului Nostru Domn Barbu Dimitrie Știrbei VV. Cu blagosloveala Prea Sf. Arhiepiscop și Mitropolit al Ungrovlahiei D.D.Nifon. București, Tipăritu în tipografia Națională a lui Iosif Romanov și Comp. 1856”.*

Cartea în format de 28,5/20,5 cm, cu coperti din carton pânzat conține 198 pagini plus 25 de gravuri la care se adaugă un portret al traducătorului Anania Melega.

Se presupune că tirajul a fost semnificativ mai mic decât ediția lui Varnava Luchianov, întrucât la final "Lista domnilor abonați" cuprinde numai 517 solicitări din orașele București, Craiova și Giurgiu.

Un exemplar din acest Proschinitar se găsește la Biblioteca Academiei Române din București, cu coperti noi și fără portretul ieromonahului, iar un alt exemplar la o persoană particulară.

Proschinitarul lui Anania Melega despre Muntele Athos este al patrulea și ultimul tipărit pe pământ românesc cu acest titlu.

Lucrarea se înscrie printre ultimele utilizând alfabetul chirilic chiar din titlu observându-se prezența unor elemente de alfabet latin, fenomen caracteristic alfabetului de tranziție înlocuit numai peste câțiva ani după Unirea Principatelor cu alfabetul latin.

În rezumat:

- În Principatele Române au fost tipărite în total patru Proschinitare ale Muntelui Athos, toate în Țara Românească, dintre care unul la Snagov și trei la București.

- Autorii Proschinitarelor sunt: Ioan Comnen în 1701, Chiril din Smirna în 1843, Varnava Luchianov în 1856 și Anania Melega tot în 1856.

- Primele două Proschinitare sunt lucrări de autor, iar celelalte traduceri (cu completări) după autorul rus Serafim-Ștefan Vasilevici Glagolevsky.

- Primul Proschinitar a fost scris în limba greacă veche, al doilea în greaca modernă, al treilea în limba română cu alfabet chirilic și ultimul în română cu alfabet de tranziție.

- De cea mai largă circulație s-a bucurat Proschinitarul lui Ioan Comnen din 1701, care a fost reeditat în străinătate de încă opt ori (la Paris, Veneția, Atena și Careia).

- Proschinitarul care oferă cititorului cele mai multe informații despre Muntele Athos și viața monahilor este cel din 1856 al lui Varnava Luchianov.

- Cele patru Proschinitare sunt singurele scrieri despre Muntele Athos tipărite pe pământ românesc cu acest titlu și primele lucrări din mulțimea celor ce au urmat până în zilele noastre referitoare la acest Sfânt Munte - Grădina Maicii Domnului.

Ing. Vasile Aldea, Brașov

Notă asupra ediției

Proschinitarul Sfântului Munte al Atonului, publicat de monahul Varnava Luchianov în 1856 la București, reprezintă prima descriere în limba română a Muntelui Athos.

Conform uzanțelor și a posibilităților tipografice din perioada respectivă, autorul a utilizat în descrierea sa alfabetul chirilic, foarte greu accesibil cititorului de azi.

În plus, la peste 150 de ani de la publicare, ediția din 1856 este foarte rară, existând probabil astăzi un număr foarte mic de exemplare răspândite prin diverse locuri.

Pentru a înlesni accesul mai ușor la o lucrare interesantă și foarte bine documentată despre Muntele Athos, ediția de față preia integral textul inițial folosind însă alfabetul latin accesibil publicului larg.

Prin transcrierea din alfabetul chirilic în alfabetul latin s-a păstrat în întregime textul, fără nici o intervenție asupra punctuației, expresiilor sau a numărului de pagini ale cărții.

Singurele modificări și adăugiri s-au făcut la partea grafică și constau într-o nouă copertă și o schiță reprezentând Schitul Prodromu.

Transcrierea textului s-a realizat la Muzeul "Prima Școală Românească din Șcheii Brașovului", de către muzeograful Nicolae Blaj, cu directa îndrumare a preotului prof. dr. Vasile Oltean.

Cheltuielile ocazionate de tipărirea acestei lucrări au fost suportate de către Editura HACO International și Tipografia S&G Print din Ghimbav.

PROSKINTAR
AL
SFÂNTULUI MUNTE AL ATONULUI
Sau

*Descriere pe larg a sfintelor locașuri ce sânt zidite de atâtea
Veacuri împrejurul acestui sfânt munte, și la care evlavioșii
și drept-credincioșii creștini merg spre închinăciune.*

*Această descriere este compusă de profesorul din academia
Sant-Petersburgului și călugărit în monastirea și noua Lavră a
Rusicului din acest sfânt munte Ieroshimonahul Serafim; după
care acum întâiași dată s-a tradus în limba română de cel între
toți mai nevrednic Monahul Varnava Lukjanov din chinovia
sfintei monastiri a Esfigmenului carele s-a ostenit cu observația
lucrurilor acelora și adunarea lor câte adică nu era nici altfel
deslușite nației Române.*

Tipărite în zilele Prea Înălțatului nostru Domn
BARBU DIMITRIE STIRBEI VV.
Cu blagoslovenia Prea-osfințitului Arhiepiscop și Mitropolit
Al Ungrovlahiei
D. D. NIFON.

București

Tipografia Nifon Mitropolitul, ulița Tipografiei

1856

Prețul este unu galbenu

Director Archi-D. Dionisie

*Înalt Prea-Sfințitului
Arhiepiscop și mitropolit al Ungrovlahiei*

*Prea cinstit și ecsarh plaiurilor, locoțiitor al Kesariei
Kapadokiei, și cavaler ordinilor împărătești: întâiul
Clas al Sfintei Anei cu steaoa ei, și al Suzeranului
Stăpânitor Nișan-Iftihar întâiul clas*

D. D. NIFON.

*Cea după datorie în Hristos recunoscătoare
supunere și închinăciune, din partea starețului
și a tot soborului sfintei monastiri
Esfigmenului.*

Înalt Prea-osfințite și milostive Arhipăstor

Dacă când-va a putut să fie cunoscută cea din partea Prea-osfinției voastre via recunoștință către sfânta chinovie a Esfigmenului, apoi va fi cea de acum; cândva cu sfatul celor mai de căpetenie obraze v-a adresat unica rugăciune prin smerita-recomandație din anul 1855 luna Iunie ca să bine-voiți a-i priimi găsirea cu cale ce sfânta lor Sinodie o a consfințit d-a se da în tipar cu a Înalt Prea-sfinției Voastre Arhipăstorească blagoslovenie Proskîntarul Sfântului Munte al Atonului, și în limba nației Române, din sânul căriea curg și până în zioa de astăzi folosuri pentru întâmpinarea neapăratelor trebuințe atingătoare de susținerea Echilibrului călugăresc. Pe acest dar Proskîntar Sinodia cu cea mai adevărată sinceritate și adâncă smerenie spre semn de recunoștință îl închină Înalt Prea-sfinției Voastre; și care printr-aceasta într-adevăr că în deobște se va împlini aceea ce dorința sufletului cuviosului meu stareț a Arhimandritului Agatanghel, a nădejduit de la Prea-sfinția Voastră: adică dragostea cea adevărat duhovnicească, buna aplecare și compătimirea cea dreaptă asupra acestei sfinte kinovii carea s-a învrednicit a o dobândi, și care este mai mult decât sigură, că pre mine mai micul cel care din partele sânt recomandat într-această pricină mă veți ajuta: precum aceasta în faptă o ați arătat, ca să se poată aduce întru desăvârșire tipărirea pomenitului Proskîntar, în care s-a pus, atât lipsa precum adaosurile, ce nu se cuprindeau în cărțile rusienescului autor. Și pe a căroră cu adânc respect recomandație ați bine-voit a o priimi și a-mi da Arhipăstorească bine cuvântare și împuternicire, a umbla mai întâiu pe la acei ce Domnul Dumnezeu îi va însufla, care ca niște scriși în cartea vieții au bine-voit a-mi jertfi pe cât s-a putut dintr-ale lor milostiviri, cu care adunată sumă mică

văzându-mă plin de curaj îndemnător, n-am pregetat câtu-și de puțin a grăbi punerea în lucrare, am și dat la litografie mai întâiu gravurile sau icoanele fie-căreia mănăstiri după cele întâiași dată scoase și tipărite la Odesa în anul 1847, asemenea și vederea a tot Sfântului Munte al Atonului după cel tipărit la St. Petersburg în anul 1836. iar pre icoana înaintea căreia a cântat Arhanghelul Gavriil Cuvine-se cu adevărat, sau „Αξιον εστιν», după modelul cel întocmai scos după sfânta icoană care se află a Kareia, după cum glăsuește despre dânsa istoria acelei mănăstiri.

Care toate acestea sânt mult mai mult înfrumusețate decât modelurile luate de acolo: așijderea și vederea fie-căreia mănăstiri mai frumoasă, după cum s-au găsit acele din Russia, și mai potrivite cu starea locurilor: asupra cărora s-au mai adaos prăznuirile hramurilor stăpânești și ale sfinților: într-a cărora cinste sânt consfințite acele mănăstiri, în fața cărora se începe descria istorie pentru fie-care într-însele, atât de către cine anume sânt zidite sau preînoute, precum și descoperirea făcătoarelor de minuni Icoane sfinte ale prea-curatei Fecioare Născătoarei de Dumnezeu, asemenea și ale Sfinților lui Dumnezeu plăcuți Ierarhi și Mucenici; pe urma cărora s-au alăturat și câteva descrieri folositoare de suflet, adică: de unde și de la cine am luat a merge la închinăciunea sfintelor locuri, și ce folos este acelora: întoarcerea de la lepădarea de Hristos acelor mai noii cuvioși mucenici, temeinica credință a înțeleptei Sofii, și descrierea tuturor chinovio-diortimilor mănăstiri, precum și a schito-chilioților părinți, între care se socotesc și sihaștrii sau pustnicii, după cum se văd puse la rând.

Drept aceea Înalt Prea-sfinte stăpâne, bine-voiți cu milostivire a vă uita, și a socoti folosul care-l va introduce sufletelor răvnitoare de a cunoaște atâtea dumnezești secrete, care până astăzi le aveau cunoscute numai nația Eleno-Greacă și cea Slaveano-Rusă. Și cu dragostea cea părintească priimiți-le ca un părinte iubitor de fii, căci într-însele se află vinul umilinței

cel ascuns, care se cere turnat de chiar dreapta Prea-sfinției Voastre, prin inimile fiilor celor încetați, și care a lui dulceață pre toți din citirea lor ca dintr-un pahar duhovnicesc îi veți adăpa. Pentru că tot cel ce va citi cu luare aminte cea cuviincioasă, se va răni minunat de dumnezeiasca dragoste ceea ce isvoraște din împărtășirea unei asemenea umilicioase citiri.

Priimește-o, o prea milostive stăpâne priimește-o cu bunătatea cea părintească, pentru folosul compatrioților noștri Români, carii și ei vor cunoaște că și-au dobândit prin părintele lor cel iubitor de fii, pre păzitorul și lucrătorul viei cel osârduitor și fără preget, și carii vor simți întărire credinței isvorâtă nu atât din tălmăcirea și alcătuirea unei istorii de alta după cum se vede: cât de la însuși Prea-sfinția Voastră mare râvnitor de proslăvirea cerescului Împărat, către care glasuri de umilință se înalță din partea nu numai a nevredniciei ele, precât și din smeritele guri ale cuvioșilor chinoviași și ale cinstitului meu stareț, carii din adâncimea sufletelor doresc, ca până la adânci bătrânețe să vă păzească Domnul Dumnezeu, spre a-i povățui către mântuire după însuflarea darului celui din înălțime, pe toți ascultătorii și supușii Prea-sfinției voastre duhovnicești fii.

Al Înalt Prea-sfinției Voastre supusu și
Nevrednicu slugu, trimisul cu ascultare
De la monastirea Esfigmenului.
Varnava Monahul.

Așa grăește Domnul: Fi-va în zilele cele de apoi Muntele Domnului și casa lui Dumnezeu pre vârfurile munților, și se va înălța mai presus de dealuri; și vor veni la dânsul toate neamurile, și vor merge neamuri multe, și vor zice: veniți să ne suim în muntele Domnului, și în casa Dumnezeului lui Iacob, și ne va spune noă calea sa, și vom merge pre dânsa.

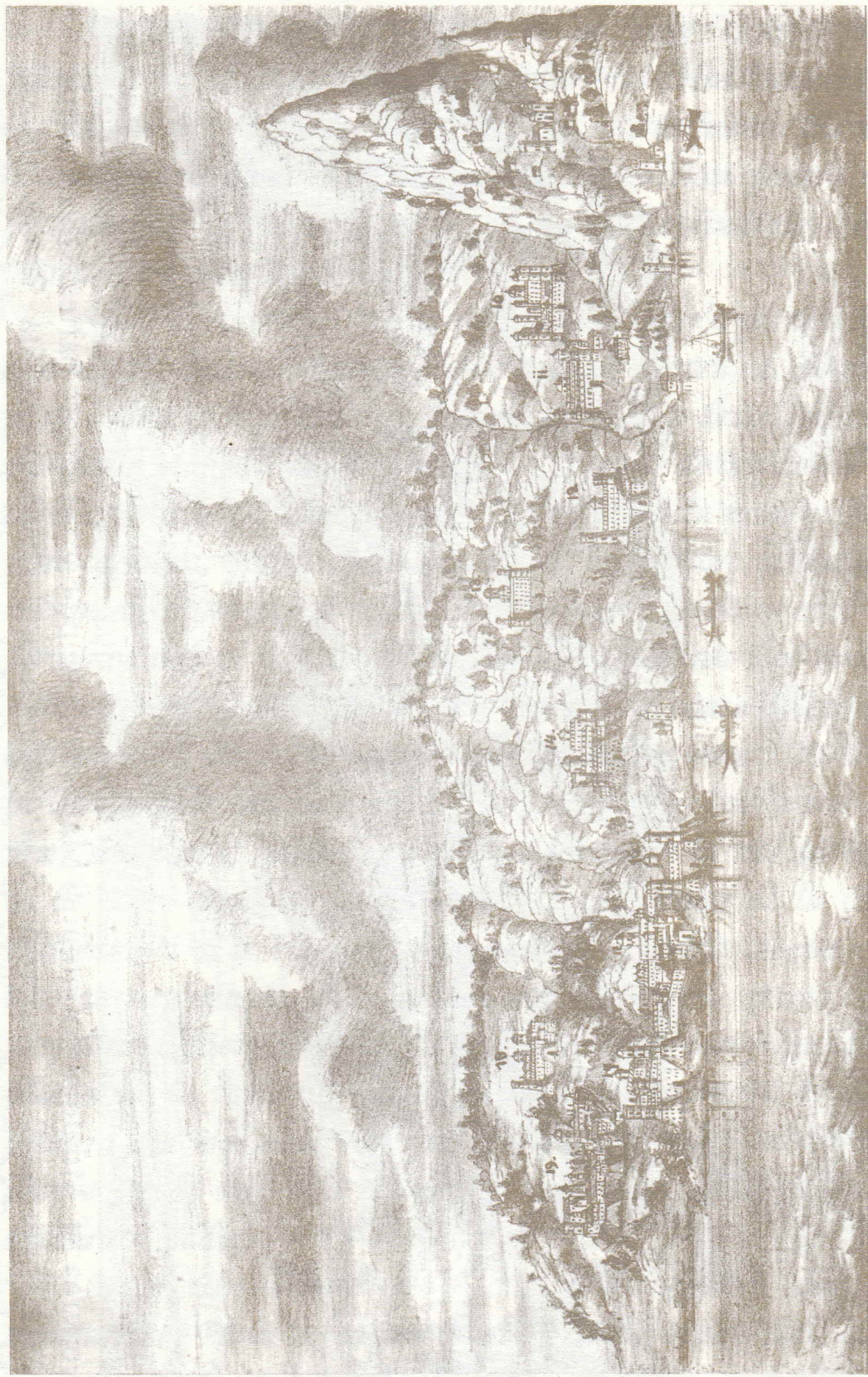
Isaia Cap. 2, Stih 2,3

Мѡ. кс. П. В. Б. 1870.

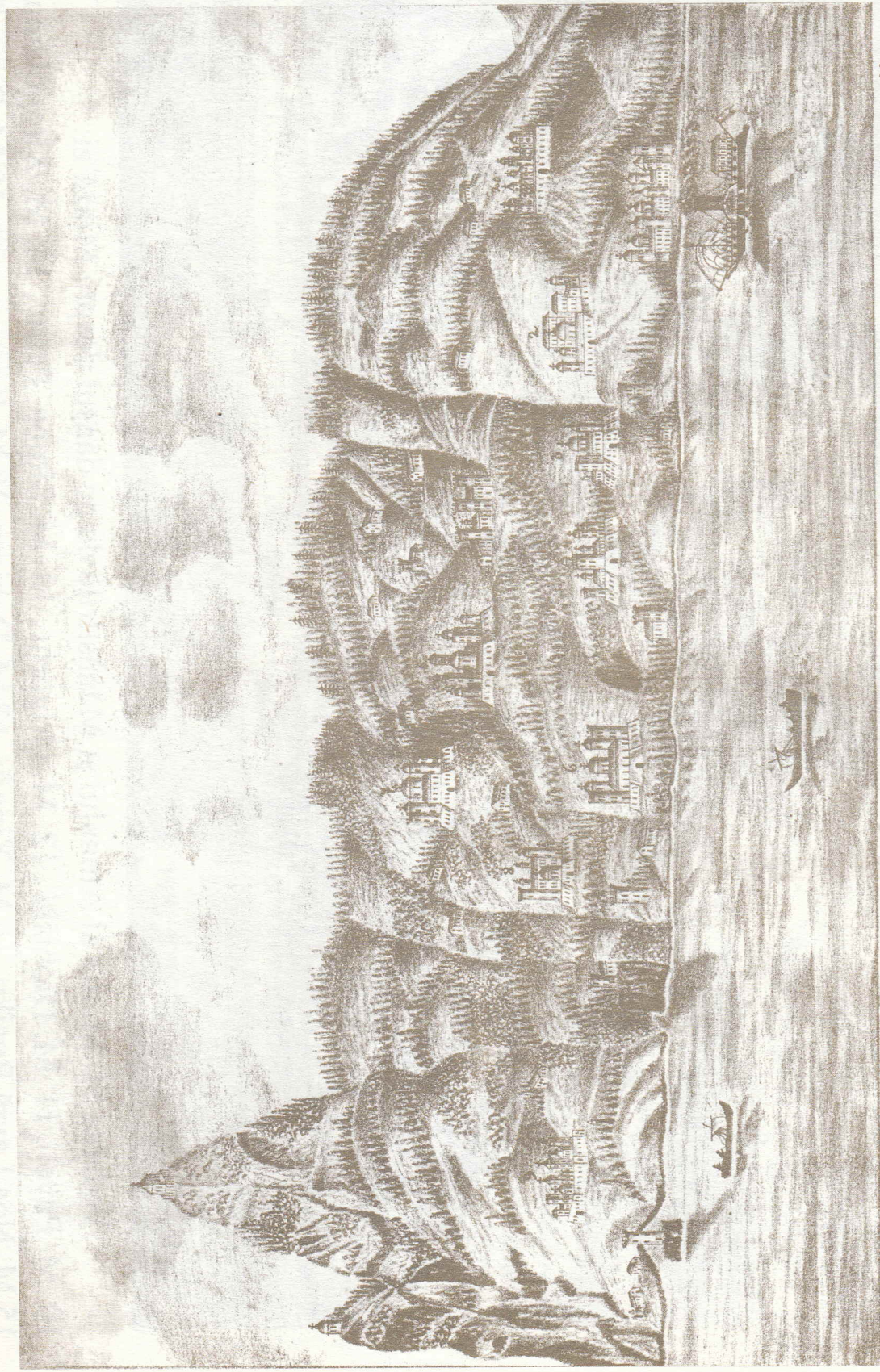
Жувине се ку адевѣрат а те феричи пре тине, Нѣскѣтоаре де Думнезеу, че пуруре фе-
ричитѣ, ши ку тотѣа фѣрѣ приханѣ, ши Маѣка Думнезеулуй ностру.

*Cuvine se cu adevărat a te ferici pre tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea
Fericită, și cu totul fără prihană, și Maica Dumnezeului nostru.*

Vederea Sf. Munte al Atonului și Mănaștirile de pe dânsul despre Miază zi:

10 M. Pavel, 11 M. Dionisiu, 12 M. Grigoriu, 13 M. Simon Petru, 14 M. Xiropotamu,
15 M. Noa Lavră Rusiku, 16 M. Xinofu, 17 M. Dohiaru, 18 M. Kastamanitu, 19 M. Zugrafu

Vederea Sf. Munte al Atonului și Mănăstirile de pe dânsul despre partea Miază nopții:
1 M. Esfigmenu, 2 M. Vatopedu, 3 M. Pantokratoru, 4 M. Stavronikita, 5 M. Kotlumuș,
6 M. Iviru, 7 M. Filofteu, 8 M. Karakalu, 9 M. Lavra Sf. Atanasie, 20 M. Xilindaru.

În numele Sfintei Treimi și al prea curatei Fecioare Născătoarei Cuvântului și întrupatului Fiiu al lui Dumnezeu, care s-a născut din sânghiurile fecioreștii ei mitră: luămă îndrăzneală a convorbi cu domniavoastră scumpi conpatrioți pentru muntele Atonului, și a vă descoperi dacă nu cu deplinătate, cel puțin istoricește o adevărată înțelegere.

Sfântul munte al Atonului se poate despre o parte a se socoti și a nu se socoti ca o jumătate de ostrov: pentru că, de către trei părți se înconjoară de apele Arhipelagului; iar despre miază-zi cu mărginile Maqedoniei, care mărgini sânt tăete de împăratul Ksercs, când a avut bătălia cu Grecii și le-au abătut în partea Sf. munte prin canaluri, spre lesnicioasa trecere a flotelor. Întinderea sau mărimea Sf. Munte se socotește în lungime de către observatorul Ieroshimonah al Rossiei de 80, iar după părerea mai multora de 126 verste (28 ceasuri), care cu picioru se poate călca 5 verste într-un ceas; iar în curmeziș este de asemenea verste 20-28, - însă pe alte locuri sânt mai multe sau mai puține. Înălțimea cea mai mare sau vârful muntelui, este de o întindere în sus nu mai mult ca de 3500 pași, începutul vinelor lui se tragu de la țărmurile Maqedoniei și a Tesalonicului, pe care a umbla cineva cu totul este cu neputință, decât numai prin potecuțele știute, fiind că vârful lui totdeauna se acopere de nori despre cari frigul domnește totdeauna în furia lui; iar pe la poalele lui aproape de mare este căldura cea mai potrivită până pe la zece zile Dekembrie, însă despre crivăț este mai răcoare, și despre miază-zi peste măsură căldură și zăduf.

Acest Sf. Munte al Atonului este știut din veacuri nepomenite. Până la nașterea lui Hristos veneau aici, asemenea precum și acum mulțime de închinători, numai cu această deosebire, că atunci se săvârșeau prăznuri păgânești și arderea jertfelor se aducea aici înaintea turnatului de aur idol al lui Apolon, ce-l

aveau în respectul cel mai mare și chiar pe însuși vârful muntelui celui înalt al Atonului, care adese-ori se acoperea de nori. Iar în zile senine când soarele se ardeca în paralel cu înălțimea vecinătății Țarigradului, și strălucitoarele raze loveau pe centrul Atonului, atunci se vedea acest idol de aur tocmai din Țarigrad; care tot asemenea se vede și acum această cetate când se pleacă soarele spre apus în zile senine. Demonul ce locuia în idolul acela a fost dând închinătorilor lui răspunsuri prevestitoare, cu care a tras aici turme de superstițioși cinstitori ai lui Apolon. Iar când lumina evangheliceștii propoveduri a răsărit ca fulgerul la întunecatul Aton, degrab după ce s-a întâmplat atunci; ne vom îndestula din tradițiile ce ne spun de dânsul cu încredințare.

Când sfinții Apostoli erau în Ierusalim cu maica Domnului, au aruncat sorți, ca să vadă fie-care ce parte de loc îi va cădea spre propoveduirea evangheliei: atunci ca ceea ce era cu dânsii prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, a bine-voit a lua parte întru ale lor ostenele, și a poruncit să arunce și pentru dânsa sorți. Sorții ei au căzut pe pământul Ivirului (care acum se numește Gruzia), prea sfânta s-a bucurat de partea sa, și căuta tot de odată să poruncească într-acolo; însă îngerul Domnului arătându-i-se i-a zis ei: nu te depărta din Ierusalim, că țara ce ți-a-a căzut se va lumina mai pre urmă și se a împuternici protecția ta atunci, iar acum să priimești îngrijirea altui pământ întru care te va orându-i Domnul Dumnezeu! Și astfel s-a supus celei de mai sus porunci, și a rămas în casa prea iubitului ucenic al lui Hristos Ioan Feciorelnicul, la care nu mult timp a petrecut; iar plecarea după chemarea de sus i-a fost astfel: Lazăr cel ce de patru zile a fost înviat de Iisus și hirotonisit de apostolul Varnava Episcop la ostrovul Kiprului, a dorit din toată inima ca să vadă pre prea curata maica lui Dumnezeu, căci de mult nu o văzuse; dar nu îndrăznea a merge la Ierusalim de frica jidovilor, și scriind către prea curata maică ca să vie ea la dânsul, și înțelegându-i cele scrise, i-a răspuns ca să-i trimită o corabie,

cu care să vie la dânsul. Lazăr priimind o asemenea îndatorire cu toată bucuria a adus-o la îndeplinire, și trimețând corabia către Născătoarea de Dumnezeu, ea a luat pe Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, și a plecat cu dânsul la ostrovul Kiprului fiind și alți ucenici împreună. După ce încă nu înotase nici cale de un ceas, a început a sufla un vânt îngrozitor și înspăimântător astfel încât corabia a fost împinsă la poalele muntelui Ascalon. Aici se înțelege că a fost locul cel însemnat prea curatei de către înger. Dar muntele Atonului întru acea vreme era plin de idoli și de capiști ce se afla pe vârfurile lui, dintre care cel mai mare era a lui Apolon: la care lumea curgea spre a i se închina și a-și priimi fiecare la întrebarea sa răspuns proorocitor ori pentru ce ar fi întreat. Însă numai cât s-a apropiat la limanul muntelui prea sfânta de Dumnezeu Născătoare, toți demonii au început a țipa și a sbera către oamenii cei înșelați de Apolon, zicându-le: oamenilor! Alergați la limanul lui Kliment și priimiți pre Maria, muma marelui Dumnezeu Iisus; fiind că demonii ce erau prin idoli contra voinței lor, au fost siliți de puterea lui Dumnezeu a prevesti adevărul și nevrând. Poporul mirându-se cu înspăimântare de cele ce auzea de la draci, a pornit cu grabă la limanul mării cel de skele, unde astăzi se află mănăstirea Ivirului; și văzând corabia și pre maica lui Dumnezeu, ei o au priimit pre dânsa cu mare cucernicie, întrebându-o: cum a născut ea pre Dumnezeu și cum îl chiamă pre dânsul? Iar sfânta fecioară le-a descoperit lor cele pentru Iisus Hristos, și toți căzând s-au închinat Dumnezeului celui ce s-a născut din sânghiurile ei, arătându-i cele mai vii recunoștință; și crezând s-au botezat sfărâmându-și toți prin toate părțile capiștele și cu îngrețosare asvârlindu-și zeei lor: arătându-le atunci și prea curata minunile sale. Tot atunci maica lui Hristos Dumnezeu le-a spus după ce se botezaseră astfel: că acest loc o să fie al meu după sorții ce mi-au căzut, fiind că-mi este mie dat de către Fiiul și Dumnezeul meu. Carea tot în acea vreme a lăsat ca învățător pe unul din cei ce venise cu dânsa. Cereasca stăpână

bine-cuvântând pre noul popul a și grăit cu veselă precuvântare zicând: „Să fie darul lui Dumnezeu la locul acesta și asupra celor ce vor viețui aici cu credință și cu bună cucernicie și a celor ce vor păzi poruncile fiului și Dumnezeului meu! Și toate cele ce se ating de viața pământenească le vor avea cu îndestulare, și cu puține ostenele; viața cerească li se va dărui lor, și mila fiului meu nu se va rădica de la dânșii până la sfârșitul veacurilor. Locului acestuia eu voi fi apărătoare și fierbinte mijlocitoare pentru dânșul către Dumnezeu, și pentru acei ce vor petrece aici”. După acestea întovărășită fiind de rugăciunile gloatelor, s-a imbarcat pe vasul din care le-au blagoslovit, și s-a înapoiat la ostrovul Kiprului, unde au povestit Sf. Lazăr toate câte s-au întâmplat la Muntele Atonului.

Înălțimea Atonului este cu greu de hotărât după geometriceasca adevărire: vestitul observator Gumbold socotește măsurătoarea lui proporție a înălțimei de 2065 metre*, după dânșul călugării sfetagoreți iar mai cu deosebire acei Ruși zic, că după a ochilor măsurare s-ar socoti înălțimea lui ca de 15 ½ verste**, iar autorul acestor descrieri zice că, din partea sa nu poate spune nimic despre Aton în desbaterea acestor împrejurări, ci numai atât că, cu totul își prejudecă, că Muntele Atonului în felul însușirilor sale, este munte, și pe lângă acestea sfânt munte, întru care cel mai întâiu pustnic ce a viețuit în acest sfânt munte, a fost Sf. Petru om cu cea mai plăcută și împodobită fisionomie, încoronat cu tot felul de daruri și cu o barbă până la pământ; peștera întru care a sihăstrit el, se află tot într-acea stare, care și până astăzi trage mirarea tuturor. După mutarea unui asemenea sfânt cuvios la locașurile cele vecinice, sfântul Munte a renăscut nespuse asemenea lui Sf. bărbați, cu care se și proslăvește astăzi ca un raiu roditor de fii vrednici și conrăspunzători vieții îngerești, și precum acela, așa Atonul

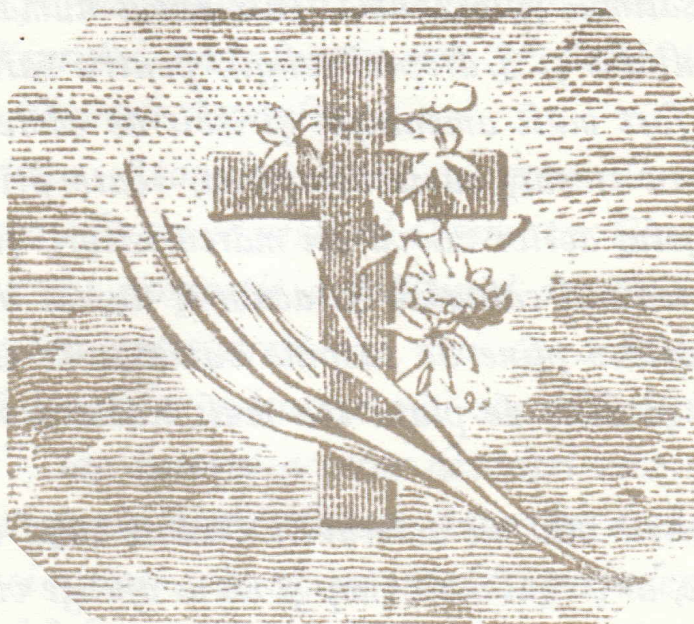
* Metrul este de două și ¾ arșini rusești.

** O verstă este de 500 de pași.

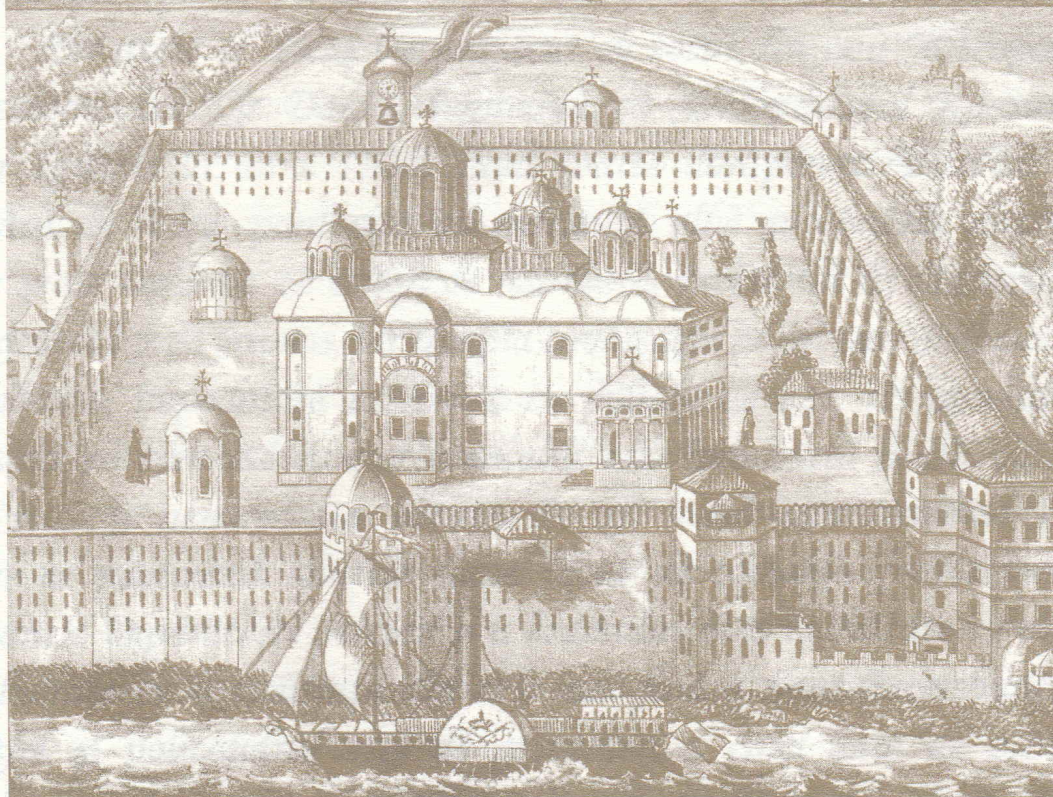
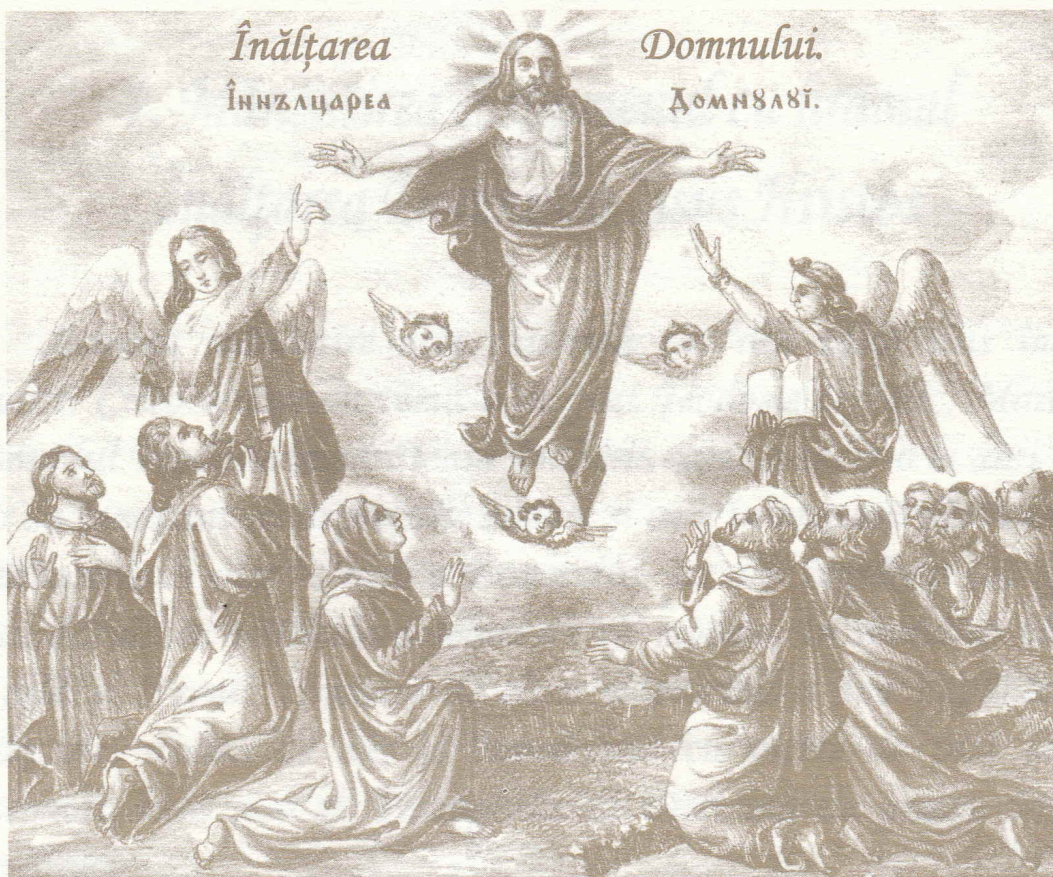
răvarsă puterea darurilor celor bune asupra nenumăraților călugări, ce și-au afierosit și-si afierosesc și până în ziua de astăzi rămășița vieții lor, întru care toți câți cu sufleteasca dorință s-au retras în sânul lui, și au păzit pravoslavnica mărturisire drept după biserica răsăritului mai curat decât în toate părțile lumii; ei numai au știut a apăra religia ortodocsă pe timpurile când toate celelalte popoare se fulgeraseră de eresuri, și apusana biserică s-a despărțit de a răsăritului, care și este vrednică de compătimire, căci a căzut. Iar muntele Atonului numai, a fost și va fi neatins de neghina relei credințe, mai mult și decât Ierusalimul și Bizantia. Într-ânsul numai s-a păstrat curățenia credinței și a dreptei religii, pentru care în cele din urmă și el a fost mult amenințat și isbit de către tot felul de goane, dar l-au trecut, cu iscusința sa, toate primejdiile prin vărsarea sângelui acelor adevărați mărturisitori, și peirea celor abātuți din credință călugări. Și acum el numai în fața sa are întristare și ofilire pline de suspine văzându-se încunjurat de necredincioși, și zleit de plata cea mult numeroasă a dajdiilor sau a birului.

Amănuntele însă ale acestui Sf. Munte când va sta cineva ca să le descrie, ar trebui mult timp și nu ar ajunge viață nici unui om, stând ca să descrie șirul veacurilor; dar pentru o mai-luminată știință ce trebuie să aibă fie-care, vă încunoștiințăm și despre aceasta: că în timpul de demult a avut Sf. Munte mult mai mulți conviețuitori părinți, decât acum, și au fost mai cu multe sf. locașuri înfrumusețat, și care în veacul al zecelea avea până la una sută optzeci de mănăstiri; dar cu toate acestea trebuie să nu trecem cu vederea și răboarele cele neținute de minte ale Greciei cu păgânii, supt a cărora fulgeroase arme au căzut mii de mii de Greci și nu mai puțini supt jugul robiei. Cu toate acestea acum la Sf. Munte ecsistă douăzeci mănăstiri împărătești și patriarhicești, și trei-spre-zece schituri cu încăperi de chilii pustnicești până la opt-sute după numerația găsită în Rusește, iar după a altora

cinci sute afară de colibi și peșteri populația călugărilor se poate închipui de ori care, ca până unde să se urce. În vremea de demult covârșa numărul de astăzi până la trei-zeci mii de părinți, de unde se înțelege că acum la Sf. Munte nu sânt atâți călugări, cum au fost în vremurile de demult. Iar vrând cineva a afla poate să socotească după suma arătatelor feluri de locuinți.*

* Aici chiliile nu trebuie a se socoti astfel precum se află pe la mănăstirile tuturor părinților, adică numai o odaie, ci toată curtea cu câte se află în lăuntrul ei, și care are și paraclis, iar la din potrivă neavând aceste de mai sus, și pe lângă acestea nici vie cu pometuri sau pădurile, atunci cât de strălucită să fie, nu se socotește chilie, ci colibă; de unde se înțelege că, conviețuirea ori-căruia ar fi, are supt-împărțiri: și pe lângă acestea având în cunoștință că felurile nații ce se urcă până la optu dacă nu și mai multe. Atunci se înțelege câte feluri de minuni se pot întâmpla; însă despre niște astfel de vețuitori prin asemenea chilii, sânt foarte de mirare sihastrii cei cu viață înaltă și plăcută lui Dumnezeu, măcar că ei sânt neatârnați, ce petrec după voința lor ca de sineși, se sârquesc foarte către suișurile cele din înălțime.

МОНАСТІРЕА ЕСФІГМЕНЪ (ЛІНГЪ МАРЕ).

Monastirea Esfigmenu (lângă mare).

1. Mănăstirea Esfigmenul cu hramul Înălțarea Domnului Iisus Hristos

Această mănăstire este chinovia cea din tâiul clas în Sf. Munte. Ctitorii care au făcut-o au fost Teodosie cel Mic, Markian și sora lui Teodosie împărăteasa Pulheria carea a zidit-o la anii 445, și o au înzestrat cu neprețuite odoare și cu o însemnată părțicea din dătătoarea de viață Cruce a Domnului, iar alți împărați tot Greci o au dăruit cu părțicele a feluri de sf. moaște, în numărul cărora se află și o cruce trimeasă de către Ecaterina a doa împărăteasă a Rusiei numai de aur și împodobită cu pietre de preț foarte însemnat, încă și o sf. Evanghelie de către marele prințu Mihail Pavlovici.

Pre acest sf. locaș l-a prefăcut cu totul din nou Mitropolitul Tesalonicului Kir Daniil, împreună cu Arhiepiscopul Kasandriei Kir Ignatie la anul 1808, fiind foarte dărăpănat. Biserica este destul de mare, pardosită cu marmură albă și vânătă, deasupra are șease turla pe 12 stâlpi de marmură, preste tot în lăuntru este zugrăvită prea frumos, iar tâmpla covârșăște pe ori care altă iscusită săpătură, împodobită asemenea cu polială de aur, tetrapodul sau strana pe care stă icoana hramului este îmbrăcată toată cu sidif în mici și nenumărate bucăți. Pe sf. masă este chivotul întru care se păstrează sfintele taine făcut de somakiu foarte iscusit; icoanele împărătești precum și a hramului sânt îmbrăcate cu argint și lucrate cu o iscusință din cele mai fină a Sant-Petersburgului, astfel și policanđrul este de greutatea a cinci sute de ocale și ardicat pe unsprezece lanțuri tot de alamă, asemenea și vestmintele sau sfitele preoțești sânt de stofe prea frumoase și acestea trimise tot de către evlavioșii creștini ai Nordului. Învălitoarea bisericii este de plumb, iar cetatea în lăuntru este așternută cu lespezi de

piatră, și la ușa altarului este un foișor făcut pe opt stâlpi de marmură și cu havuz sau sternă în mizloc pentru sfințirea apei la zioa Bobotezii. Altă sternă pentru sfințirea aghiasmei pe la zilele cele întâiu a fie-căreia luni, care tot-deauna stă în advonul de din afară a ușii bisericii de-a dreapta, lucrată toată de porfir; asemenea mai sânt și alte paraclise noi făcute cu cheltuiala Patriarhului Antim însă nesfințite. Trapeza are o zugrăveală de tot învechită, iar de jur împrejur este înfrumusețată de copaci lămâi și portocali. Clopotnița este nouă și foarte înaltă, pe din afară zugrăvită, iar în catul de sus are ceasornic ce bate ceasurile într-un clopot de o mie șapte oca, sferturile însă le bate în alt clopot mai mic, acestea sânt trimise de la Russia toate. În clopotnița aceasta este și un paraclis cu hramul Înălțării Cinstitei Cruci din nou târnosit. Deasupra foișorului bisericii cei mari este biblioteca clădită pe 16 stâlpi de marmură și se păstrează în lăuntru mulțime de cărți grecești și rusești, cele mai multe manoscrite, regulate și păstrate într-o arhivă foarte împodobită. În fața acestei zidiri sânt portreturile: de-a dreapta al Patriarhului Antim al Bizantie, și de-a sânga ușii intrării al Mitropolitului Veniamin al Moldaviei, acesta este în toată uniforma zugrăvit, adică, cu decorațiile câte le-au avut date de către Monarhul Rusiei ca unul ce a rămas și episcop.

După corespondențele ce are Esfigmenul cu Russia, se recomandă acum cea mai întâiu mănăstire în Sf. Munte, după cum am zis: cauza aceasta i se pricinuește din trimiterea nenumăratelor milostenii de la Rossia, care au îndemnat de a se mai mări cetatea încă cu 80 stânjeni împrejur, adică îndreptând muntele despre mare cu 32 stânjeni, despre Vatoped 32, și cu 16 stânjeni despre Zugravu; în lăuntru cărăia acum sânt multe încăperi de chilii, și 9 paraclise netârnosite încă, dintre care unul s-a hărăzit pe seama rușilor într-o onoarea tuturor sfinților Kievo-Pecerskii Lavre, iar altul pentru Româno-Moldoveni în onoarea sfântului care și-l vor alege însuși ei, fiindcă casele sânt după planul cel din urmă cu câte patru și cinci caturi sau rânduri, dovadă că are unde să însinueze

doritori și dintre frații Moldo-Români.

Din vechime mănăstirea aceasta și-a redobândit numirea din Simane în Esfigmenul, ca una ce ea n-a fost în locul care se află astăzi, ci era mai departe de mare, adică mai spre mănăstirea Hilindarului cale ca de 500 stânjeni unde astăzi se află aria mănăstirei Esfigmenului, a căriea ruinuri dovedește înaltul Pirg rămas din zidurile cetății cei vechi și până astăzi. Iar pricina pentru care s-a strămutat din întâiul loc, unde acum este chiar lângă mare, se povestește de către venerabilii și cuvioșii părinți, că în timpurile acelea în mai multe nopți li se arăta părinților chinovioți atunci semne prin sunetul unor loviri de toacă, la care eșiau atât frații cât și egumenul și-l ascultau; atunci a întrebare, că ce să fie! a răspuns (în cele din urmă) eclisiarhul zicând: simane, adică a tocat, și astfel urmându-se în mai multe nopți pe malul mării eho de toacă, s-au deșteptat cu toții astfel încât într-o unire au strigat: îngerul Domului este care ne arată printr-aceasta poziția locului cea mai frumoasă dintre giganticii 3 munți și întinderea vetrei cea mai potrivită. Drept aceea smerita frățime supuindu-se îndemnurilor prea nemărginitului întru milostivire Dumnezeu, au și început pe acest însemnat loc a zidi mănăstirea numindu-o Simane, adică a tocat, după eho sau sunetul tocii, pe care îl auzise în multe nopți.

Cu această întâiu numire a fost până acum în urmă mai bine de două sute de ani; când atunci trimițându-i-se de evlavioasa Russie multe odoare scumpe și sume de bani, care din nedormirea trimișilor, a intrat în mâinile proestoșilor mănăstirei lui Simon Petru, care se asemana cu cea a lui Simane numire. Atunci soborul mănăstirei Simane cercetând, a pus pe trimișii din partea Rusiei ca să cerceteze în urmă, căriea anume dintre aceste două mănăstiri sânt trimise darurile, căci se crede că au a fi pe a Simanelor iar nu pe a lui Simon Petru. Și viind cu răspunsul a și învinovățit pe cei întâiu megalo-proestoși, de la carii abia a putut scoate numai sfântul epitafion și perdeaoa care se pune până în zioa de astăzi numai la zioa învierii în pridvorul din

mizlocul bisericii, iar suma banilor nu s-a putut scoate cu nici un fel de judecată. Epitafiul sau aerul însă, este foarte încărcat cu mărgăritaruri și pietre scumpe, precum și perdeaoa este toată cusută cu fir de aur curat și împodobită cu nespuse feluri de flori de către iscusitele meștere a împărăteștii familii. Și după astfel de întâmplare sinodia Simanelor și-a schimbat numirea în Esfigmen, ca să nu se asemene cu mănăstirea Simono-Petra: căci după poziția locului care în Grecește se zice Esfigmen, iar în Românește strâmtorat, căci întru adevăr se strâmtorează din toate părțile despre învecinații munți, precum și despre mare, de talazurile ce cu repeziciune se asvârлу asupra zidurilor cetății. În preajma ei pe valea măslinilor despre Vatoped isvorăște apa carea cu minune este descoperită de către Sf. Grigorie Palama prin închinătorul ce l-a trimis însuși el din Tesalonic pentru acest sfârșit, și care izvor încă nu este pus în descrierea vieții a acestui Sf. Palama, fiindcă, această minune s-a făcut în timpurile cele din urmă, după cum de către toți cei de loc se mărturisește. Iar despre apus pe valea mai sus numită supt zidurile cetății sânt două grădini pentru zarzavaturi, și despre amiază-zi, în dreptul mănăstirei Zugravului pe coasta muntelui sânt viile cu multe rânduri de ziduri spre apărarea apelor ce curg dintr-a munților înălțime. În sânul acestora este și kîmiturul încunjurat cu smochini, vii și alte pometuri, care pe lângă toate celelalte îndestulări chinoviacești, aduc și acestea destulă mângâere la un număr de sfinți părinți nu mai puțini de o sută treizeci.

Însă cu toate acestea găsim de bună cuviință a vă arăta și aceasta o compatrioți adevărați! Că îndestulătoarea hrană și avantajurile ce are mănăstirea Esfigmenul în susținerea naturei și care isvorăsc fără încetare de la mitocul Floreștii ce l-a dăruit vrednica de fericire și toată cinstirea Prea-sfințitul acum răposatu, Mitropolit Veniamin al Moldaviei, are numai epitropi în orașul Alecsandria din județul Teliorman, care mizlocesc strângere de milostenie pe seama mănăstirei, și pe care în toți anii o trimit prin

credinciosul orânduit din partea ei trimis călugăr; faptă întocmai ca a fericiților moskyiteni.

În lăuntrul acestei mănăstiri sânt și două paraclise: cel întâiu în onoarea Cinstitei Cruci, și cel de al doilea este întru a sf. Grigorie Palama; iar sfinte moaște 7 părțicele: sfântul cap al sf. Apostol Iacob Alfeul, piciorul drept al sf. Mariei Magdalini, o parte de cap al sf. Partenie episcopul Lampsacului, o parte de cap a sf. Atanasie Patriarhul Țarigradului, a sf. mucenic Mercurie o părțică, capul sf. sfințitului mucenic Haralambie, și alte părțicele ale noului mucenic Agatanghel, asemenea și o cutie cu alte sfinte moaște.

Spre lauda și slava acestei sfinte mănăstiri se mai recomandă și alți sfinți, care s-au sfințit într-această chinovie, cel întâiu să socotim pe cuviosul părintele nostru Antonie: el se trage din națiune Slaveano-Rusă, prin care Dumnezeu a binevoit în zilele dreptcredinciosului Domn Vladimir Sveatoslavici țarul Rusiei, ca să arate pre luminătorul bisericii și-al monahilor povățuitor, pre acest de Dumnezeu însuflat părintele nostru Antonie. Cetatea întru care s-a născut luceafărul acesta este în Russia orașul Moșin Gubernia Vitevska, departe de Moskva la 841 verste, care crescându-l întru frica lui Dumnezeu l-a făcut să părăsească lumea și să se îmbrace în chipul îngeresc; Dumnezeu carele caută asupra celor blânzi și smeriți cu inima, i-a însuflat ca să iasă din hotarele patriei sale, și să vie în părțile Greciei, unde acolo va primi după dorința sa shima călugăriei; nimic nu-l a împedecat întru aceste ale sale și de Dumnezeu plăcute cugetări, pentru care înstreinându-se a venit la Țarigrad; de unde tot atunci și la Sf. Munte al Atonului, pre care răsbatându-l cu umbletele sale, și îchinându-se pe la toate sfintele mănăstiri, a străbătut cu luare aminte viețuirea sfinților părinți, cea întocmai cu a îngerilor lui Dumnezeu, și aprinzându-se de îndoită râvnă, ca, cum să se învrednicească și dânsul de o asemenea conviețuire cu acei sfinți părinți? a venit în cele din urmă la aceasta a Esfigmenului, și rugând pe egumenul ei să binevoiască a-l învrednici și pre dânsul celorlalți frați; iar egumenul ca un

prevăzător de cele ce era să se săvârșească printr-însul, nimic nu i-a făcut împedecare ci învoindu-se la rugămintea lui, l-a prenumărat în staulul cel de Dumnezeu ales, și-l a călugărit, povățuindu-l cu tot felul de învățături morale, asemenea și la orânduielele chinoviaceștii călugării. El însă mai cu covârșire întrarmându-se cu supunerea, tăerii vocii sale și desăvârșita ascultare, a tras asupra sa dragostea tuturor. Și astfel petrecând nu puțină vreme în sf. Munte cu bună cuviință și fapte bune, a plăcut înaintea celor din înălțime, care pentru aceasta s-a și născut; și făcând știre egumenului prin vis, că a sosit timpul să sloboază pe cuviosul acesta la Russia patria lui; și chemându-l egumenul i-a arătat: ca după voința lui Dumnezeu să se întoarcă îndărăt la Russia, ca acolo să fie povățuitor și conducător celorlalți de Dumnezeu pregătiți frați; și iată va fi cu tine blagoslovenia Sf. Munte.

Atunci cuviosul Antonie suspinând din adânc, au primit aceasta ca din gura lui Dumnezeu, și luând blagoslovenie, s-a pornit la Russia, unde mai întâiu s-a dus la cetatea Kiovului, și umblând prin mănăstirea ce atunci începuse a se zidi de monahii cari veniseră de la Țarigrad cu Mitropolitul Mihail spre a boteza populația Rusiei, se socotea unde să petreacă, căci vedea că acești călugări veniți pentru o asemenea misie nu conrăspundea așezămintelor Sf. Munte, și n-a voit a rămânea nici într-o casă de ale lor spre sălășluirea sa, ci eșind a început a umbla prin văi și dealuri, încât a ajuns la Vereznoe, unde aflând o peșteră săpată de Nemțo-Gali, acolo făcând rugăciunea s-a liniștit într-ânsa, petrecând în post și în privigheri; iar sosind ceasul mutării la cele vecinice a binecredinciosului Cneazu Vladimir, a luat stăpânirea Kiovului neândumnezeitul și ticălosul Sveatopolk, care mai întâiu a omorât pe frații săi, a muncit pe sfinții mucenici Boris și Gleb. Atunci cuviosul Antonie văzând astfel de cruzime și nelegiuire, s-a întors din nou la Sf. Munte și s-a liniștit în peștera de la Samaria cea de lângă mănăstirea Esfigmenul. Iar în urma lui a făcut Dumnezeu în curând isbândire păgânului Sveatopolk, dându-l supt biruința

credinciosului Iaroslav care a stăpânit scaunul lui; acesta iubind locul sălășluirii sf. Antonie din Berețnov: a zidit biserică deasupra acei peșteri întru onoarea sfinților Apostoli, și a așezat preoți pentru săvârșirea orânduvelilor și a jertfei cei fără de sânge. După toate acestea Dumnezeu iarăși a arătat egumenului în vis, ca să trimeată din nou la Russia pe Antonie, și chemându-l i-a propus și această a doa chemare care îi face Domnul Dumnezeu.

Văzând cuviosul Antonie că este iarăși chemat la Russia, cu supunere blagoslovenia egumenului și a tot sfântului munte primind, a venit iarăși la Kiov, și s-a suit deasupra munților unde acum să săpase de către un cuvios Iarion o peșteră ca de doi stânjeni, și plâcându-i locul acela, s-a rugat cu lacrimi înaintea lui Dumnezeu zicând, să fie Doamne la locul acesta blagoslovenia sf. munte al Atonului și rugăciunea părintelui meu acelui ce m-a tuns în călugărie, și pre mine să mă întărești în viețuirea care m-ai chemat. Astfel rostindu-și rugăciunea plină de umilință, s-a sălășluit în trânsa ca cum nu ar fi avut desălășluirea cea lăsată la sf. munte, nici cea mai puțină deosebire, ci încă pe aceasta a mai mărit-o cu însuși ostenelele sale, și pe lângă care adunându-se numeroasă frățime a fost silit ca să zidească o biserică; și începând, a zidit mănăstirea cea mare a Lavrei din Kiev, întru care toată sfânta frățime a bine plăcut prea puternicului întru toate Dumnezeu, încât spre proslăvirea prea sfântului său nume se află moaștele tuturor mult mai multe decât prin toate mănăstirile din lume.

Acum să ne întoarcem și la peștera care este săpată de acest sfânt Antonie, în scala de pe malul mării de la Samaria sfântului Aton, deasupra căriea acum este din nou zidită o prea frumoasă biserică, cu hramul numelui acestui cuvios pustnic, prin stăruința cuvioșiei sale Arhimandritul Agatanghel, ce s-a și târnosit în anul 1850 iunie 10 de către Prea sfințitul Episcop Antim. Tâmpla este prea frumos împodobită și adusă de la Petersburg de Ieromonahul Abgustatie călugărit în lavra sf. Alecsandru Nevskii, șase candelari mari de argint precum și toate vestmintele preoțești de mare

preț asemenea sânt aduse tot de la Russia; într-această biserică se săvârșesc sfintele jertfe de către Greci și Ruși, are șapte chilii arhondarie și trapeză pentru părinții locali, această peșteră vine despre răsărit ca la 500 de pași de mănăstirea Esfigmenul, alături este și altă peșteră întru care au sihăstrit și alți părinți tot de aici: din fața cărora se întinde spre marea Arhipelagului cea mai răsfățată priveliște, de unde asemenea se văd multe ostroave de ale boazului: cu un cuvânt se recomandă de cel mai ales loc în Sfânta-Agură și de un aer prea plăcut, pentru că iarna trage căldurile de pe mare, iar vara suflă zefirul cel mai încântător.

Iar ce se atinge de locuința sf. Antonie în sf. munte și mai cu deosebire într-această peșteră, nu este nici o dovadă temeinică, atât numai este cunoscut că el a venit aicea și s-a sălășluit în peștera aproape de Esfigmenul pe la sfârșitul veacului al zecelea, pe când era egumen cuviosul Teoctist, starețul sf. Antonie, și ale căruia mirositoare oase le-am aflat eu nevrednicul când am prefăcut zidul de sprijinea fața peșterii despre mare, dărâmat fiind de vărsarea apelor unui potop ce a fost în anul 1855 de la 9 Genarie până la 22 zile, pe care ascultare cu drag săvârșinduo m-a învrednicit pre bunul Dumnezeu de l-am găsit sub zidul cel vechiu, în care perete am îngropat o lespede cu inscripție în limba românească, și iscălitul celui mai mic al tuturor „Varnava Monahul”.

Ca să nu avem nici o îndoială de mântuirea acestui cuvios stareț, ne ajunge în cauza aceasta îndemnurile ce a făcut cuviosul Antonie prin descoperirea lui Dumnezeu, în două rânduri, ca mergând în munții Kiovului să împrăstie lumina vieții întru toate laturile întinsei și binecuvântatei Rossii cu care chipu muntele Atonului și-au răvărsat rostul întâiului conducător de ruso-duhovniceștii fii tainele sale și strașnica punere de legi. Drept aceea și Russia din partea sa, spre semn de recunoștință și de datorie, nu se îngreuiază a-i arăta cele din parte-i comunicații duhovnicești și a-i trimite neîncetat faceri de bine, și nu va înceta de a mai face, care spre dovadă de îndelung timp vor sluji documentele cele împărătești, care mai toate mănăstirile le

au și până în ziua de astăzi. Însă decât toate celelalte, mănăstirea Rusikul și Esfigmenul se folosește cu mult mai multe avantajuri, pentru a lor strâmtorată poziție de loc.

Cereasca prevedință a întemeiat această încredere încă pe la anul 1845, când întru acest sf munte a fost venit împărăteasca sa înălțime marele ducă Constantin Nicolaevici pe la 16, 17 și 18 zile Iulie, care vizitând cele mai însemnate sfinte locuri, a mers și la Esfigmenul, unde aruncându-și compătimitoarea sa privire, a binevoit a aduce înaltul său respect și scărilor, întru care este săpată peștera rămasă ca un monument și dovadă pustniceștilor nevoiți a prea cuviosului Antonie al Pecerskii, și pe care nu o a trecut cu vederea, căci strălucitul visitor a binevoit a da deslegare starețului Agatanghel spre a merge în Russia pentru strângere de milostenie de pe la voitorii de bine creștini, și care după primirea unei asemenea înalte deslegări a mers la Russia în anul 1847, luând cu dânsul sf. cruce toată din dătătoarea de viață sfântul lemn dăruit de către împărăteasa Pulheria acestei de dânsa zidită mănăstire a Esfigmenului. Cuvioșia sa Arhimandritul Agatanghel pe cât a putut s-a silit și în curând timp s-a întors după ce și-a împlinit misia sa iarăși la sf. munte. Întru adevăr că, acest cuvios bărbat au adus bogate daruri și însemnată avere locașului Esfigmenului, căci el tot deodată cu predarea lor s-a simțit foarte mult recunoscător către Russia și către a ei înrudire și părtinire compătimitoare ce a arătat ei asupra acestei mănăstiri. Pentru care tot credinciosul sobor și cei care viețuiesc în liniștita singurătate, în peștera prea cuviosului Antonie, cei de pe malul Samariei și tot ce este zidit asupra peșterei, nu vor înceta a rădica fierbinte rugăciuni către Dumnezeu pentru buna fericire a Rusiei, și asemenea pentru fiecare creștin, care a jertfit și vor dori pe viitorime să mai jertfească, precum și pomenirea la sfintele liturghii a răposașilor rudelor lor vor rămânea în pomelnicul sf. mănăstiri, ca Domnul Dumnezeu să fie cu milostivire asupra acei patrii și care cu creștinească unire este asupra sf. munte al Atonului, care și el totdeauna este credincios

*pustniceștilor sale datorii și se jertfește pentru de a păzi sfânta credință ortodocsă.**

Pe când se zidea biserica deasupra peșterii sf. Antonie la 1843, s-a văzut o astfel de întâmplare care este vrednică de însemnat, pentru căci se cunoaște a fi vederată minune a acestui sfânt. Un copil ce umbla prin mizlocul meșterilor zidari și se părea că le ajută, s-a povârnit de pe înălțimea peșterii carea era o înălțime ca la 26 stânjeni, și căzând până jos, nu puteai auzi altceva decât vaetele a tuturor lucrătorilor, carii credeau că s-a smăcinat pântre petre, necum ca să-l mai vază viu; și pe când toți cu compătimire îl căinau, văzu pe copil că se ardică și cere să-l ajute ca să vie iarăși la ei sus pe scheli; ce a rămas dar să mai socotim? În asemănarea peșterii sf. Antonie se mai află și alte peșteri ca la 250 de pași mai sânt încă trei chilii pustnicești, care au fost întru dânsese nu puțini pustnici împodobiti cu fapte mai strălucitoare decât diamantul, după a căroră viețuire acest munte al Samariei s-a vestit în tot sf. Munte, că nu numai are un nepovestit miros bun, ci și multe sfinte moaște nedescoperite încă de Dumnezeu.

După cel întâiu sfânt, a fost Atanasie care la anii 1290 a fost pus întâiu Patriarh la Constantinopolu: tot el a fost și a doă oară în zilele împăratului Ioan Cantacuzin la 1342 și fiindcă viața acestui sfânt Ierarh este tipărită pre larg la mineiul lunii Octombrie în 28 zile, nu l-am adaos nimic aici lăsând ca doritorii să se îndestuleze de acolo.

Iar după acesta a fost sf. Grigorie Palama Mitropolitul Tesalonicului. Carele după aspra sa viață ce a arătat din copilăria lui, și mai cu deosebire în viața pustnicească care o a petrecut în peștera de supt marele Aton mai sus de lavră, și care și până astăzi este în ființă: i-a încununat vrednicia ce l-a chiebat mai întâiu a fi egumen la Esfigmenul a căruia alegere s-a făcut de către sinodul de părinți. Sfântul Grigorie după darul cel dat lui de la Dumnezeu, a făcut cu rugăciunile sale în vreme de nerodire a copacilor de măslini de au

* Luată din citirea numită Vosresnoi ctenie, No. 14 traducătorul.

rodit pentru ținerea și hrana părinților mai cu îmbielșugare mult mai mult decât într-alți ani, și spre pomenirea acestei minuni i s-a făcut un stâlp de piatră în locul acela, precum și trei chipariși s-au răsădit de curând împrejurii foarte frumoși. Asemenea și când l-a vestit eclisiarhul că sterna care păstra totdeauna untul de lemn, s-a deșertat, a făcut ca necredința eclisiarhului să mărturisească minunea, când s-a întors și a găsit-o plină de unt de lemn, care sternă spre pomenire se află și până atăzi. După o atât de minunată viață, Dumnezeu l-a chemat și la scaunul de Mitropolit al Tesalonicului, și aprinzându-se de râvna casei lui Dumnezeu, lumina într-ânsa ca un soare, și cu tot felul de dovezi dumnezeiești înfruntau rătăcirea ereticilor, atât cu cuvintele precum și cu nenumăratele minuni ce le-au făcut spre proslăvirea numelui lui Hristos Dumnezeu și a dogmelor bisericii ortodoxe, după cum arată cărțile de dânsul compuse, care sânt și în limba noastră tipărite. Mutarea lui din viață a fost la 14 Noembrie, fără a fi scrisă viața lui la mineiu, decât se află la Sinacsar. El a strălucit pe la anii 1340.

Sf Grigorie și după mutarea la lăcașurile cele vecinice, n-a trecut cu vederea lipsa și nevoia ce avea mănăstirea Esfigmenul în care fusese egumen; că încă din vremea vieții sale această mănăstire avea în curtea sa numai un puț, dar nu ajungea la toate cele trebuincioase, încât de multe ori nu se afla apă de ajuns; și pe când chinoviții nu știa ce să facă, se pomenesc cu un neguțător trimis de către sf. Grigorie acum pristăvit; că în loc să se ducă spre închinăciune, după hotărârea ce pusese, la sf. mormânt, el i s-a arătat acestuia în vis zicându-i: tu te gătești să mergi la Ierusalim, dar eu îți zic să te duci mai bine la sf. munte, unde se află o mănăstire Esfigmenul la care eu am fost egumen, ea are o mare lipsă de apă, deci acolo ducându-te să cheltuești banii ce i-ai gătit pentru Ierusalim, la facerea și descoperirea isvorului pe care eu însumi îți voi arăta, și crede că însutită plată vei avea de la Hristos Dumnezeu pentru aceasta, decât ce ai nădejdui de la călătoria la Ierusalim.

Deci deșteptându-se neguțătorul acela și mulțumind lui Dumnezeu și sfântului că i-a descoperit asemenea lucru și lesne de nemerit la locul care i l-a arătat, a păzit în taină de către toți ai săi, și viind la sfântul munte, a aflat și la mănăstirea Esfigmenul, întru care după datorie închinându-se prin toate locurile, a eșit spre partea mănăstirii cea despre Vatoped pe valea măslinilor și măsurând locul după spusa sfânului, a început a săpa cu toată sârguința și dragostea, care nu s-a ostenit mai mult decât până a ajuns la măsură de un stânjen și jumătate adâncime și s-a pornit un astfel de izvor, încât de atunci și până astăzi nu se află la nici o mănăstire asemenea îmbielșugare de apă, despre a căreia bunătate și gust poate fiecare să-și închipuiască; iar de la noi alt nu ni se cere decât a slăvi pe fondatorul și pe plăcutul său cel atât de ascultător: căci de atunci mănăstirea privește marea minune care se revarsă prin șanțul său cel de piatră până în lăuntrul mănăstirii, cu a căruia repeziciune neîncetat umblă moara, se îndestulează orice grădină la răsădirea tuturor zarzavaturilor și câmpul preste care se revarsă. Prea frumosul și cu minune aflatul acesta izvor este în depărtare numai de 200 stânjeni de la zidurile mănăstirii, iar din matca lui 15 pași în laturi este o râpă nu atât de adâncă în care clocotește astfel apa că, omul nu poate suferi șgomotul; cu un cuvânt a arăta toate ce se atinge de acest izvor nu ne ajunge cuvinte.

Cuviosul Damian esfigmeneanul ce s-a sfințit în muntele Samariei. Acesta după viețuirea sa cea sihăstrească, a bine plăcut ziditorului și răscumpărătorului nostru Hristos Dumnezeu, căci spre adevărarea sfințeniei lui, tradițiile spun astfel, că ducându-se odinioară la duhovnicul său ce-l avea la Hilindar, soarele s-a plecat spre apus, și el ca cel ce nici odată la nici o parte de loc noaptea nu-l odihnea, a plecat fără mulțumirea chinoviasilor de acolo, carii îl silea să petreacă acea noapte cu dânsii, el însă a plecat; iar pe la jumătatea drumului când era, s-a făcut o furtună atât de îngrozitoare și întunecoasă, încât spăimântându-se și necunoscând ce alt să facă, și-au rădicat ochii minții către maica luminii și a

sf. munte Patroană, rugându-l să-l ajute și să-l izbăvească de acea primejdie atât de îngrozitoare. Încă el acestea grăind, deodată se vede răpit și adus înaintea ușii chiliei sale, iar după mutarea sa la vecinicie, a mirosit valea în preajma mănăstirii până la 40 de zile, fără să se priceapă cineva din părinți, din cotro ese și vine astfel de frumoasă mirosire, decât atunci când din întâmplare umblând l-a aflat pristăvit, și încredințându-se că este plăcut al lui Dumnezeu, cu cinste l-a îngropat, însă până acum nu s-au descoperit sfintele lui moaște; viața sa cea sihăstrească și-a petrecut-o nu departe de peștera sf. Antonie ce se crede a fi nu mai mult de cât 250 de stânjeni în dealul Samariei.

Sfânta această chinovie a Efigmenului s-a proslăvit și în timpurile cele mai de pe urmă, cu sfântul cuviosul mucenic Agatanghel din Ianis, care a viețuit la anul 1821 și a căruia scurtă istorie se arată în chipul următor:

În anii copilăriei fiind silit de către turci la Islamism a fost într-asemenea rătăcire până la vârstă de 19 ani, când atunci viindu-și întru cunoștință, s-a adus la monastirea Efigmenu, ca să-și plângă păcatele care l-a înstreinat de la adevărata credință. El, în cele din urmă, după toată asprimea vieții, a priimit treapta călugăriei și îndoita râvnă către suișurile cele mai înalte ale faptelor bune; însă petrecerea lui cea neprecurmată la rugăciuni și priveghere precum și cea nespusă postire, nimic n-a putut liniști cugetul lui. Întru tot înduratul și nemărginitul întru milostivire Dumnezeu care primește în brațele sale pe tot cel care într-adevăr se întoarce cu din inimă pocăință, n-a trecut cu vederea pe acest redobândit, și făcându-i mai de multe ori îndemnuri către patimile mucenicești, s-a învoit cu întru tot înalta bunăvoință, și arătându-se Egumenului i-a spus cu hotărâre că va să meargă la Smirna, ca să mărturisească prin viu și de toți auzit graiu, în chiar locul acela unde s-a lepădat de fiul lui Dumnezeu.

Atunci primind și marele chip îngeresc al shimii, a plecat dimpreună cu un duhovnic ca să-i fie de mângăere și întărire în

călătoria sa. Și într-adevăr că cu vitejie tânărul mucenic a mărturisit pre Domnul Iisus înaintea întregului divan al Smirnei, înaintea căruia s-a înfățișat în haine turcești; Agatanghel lepădându-și dupe dânsul cealmoa și călcându-o cu picioarele a strigat cu glas: că creștin sânt și cu puterea crucii lui Hristos toți vrăjmașii lui se vor risipi. În zadar s-au ostenit turcii ca cu momeli să-l aplice la a doua lepădare, și aruncându-l în temniță, el nu ș-au schimbat nimic din înfocata răvnă și deasa repetare că, Hristian sânt. Când în cele din urmă scoțându-l i-au tăiat cinstitul capu înaintea nenumăratei mulțimi de noroad. Și care de către creștini în taină au fost luate sf. lui moaște; despre care să ascultați cea întâiu minune făcută de dânsul.

La 1844 adică după 33 de ani s-a făcut sfat obștesc de către chinoviații Esfigmenului ca să trimită după sfintele lui moaște care se credeau a fi la Izmir; și căzând soarta pe cel de acum arhimandritul Macarie* s-a și dus ca se le aducă întru acest sf. locașu ca pe unul ce se trăgea din numărul chinoviaților Esfigmenului. Care după ce au aflat întocmai după cele chibzuite, au luat numai cinstitul lui capu și câteva părțicele de la mâini și de la picioare precum ș-o costiță, pre care luându-le le-au adus la Esfigmeniu. Iar tot sfântul lui corpu l-au poprit creștinii de acolo, ca asemenea să se folosească și ei de facerea minunelor lui. Când însă această neprețuită comoară de sfinte moaște au sosit: atunci spre slava nemărginitului întru milostivire Dumnezeu și cinstea noului mucenico-shivnic, sau cântat cântarea psalmului: „Fericit bărbatul, care n-au umblat în sfatul necredincioșilor” șcl. Și fiecare apropiindu-se cu cuviincioasa evlavie au sărutat capul și celelalte părțicele ale sfintelor noului mucenic moaște. În intervalul acesta un Ieromonah din părțile vecine cu munții carpați, și care acum este Duhovnic, cu numele Gherasim din mănăstirea Cernica călugărit, s-a îndoit în credința sa atât, încât au cutezat a grăi, zicând: că, „de unde s-a ivit și acesta care mai alaltă-eri era

* Care acum este egumen la Trisvetitele din Iașu capitala Moldaviei

paratrapezar și acum iatămi-l sfânt”. Care Ieromonah a făcut să vadă toți cea întâiu minune a sf. Agatanghel în mănăstirea Esfigmenul asupra lui, căci el până să ajungă la chilie, l-a ajuns o negrăită și aducătoare de spaimă durere la amândoi ochii, încât nu era în stare să se socotească că-i mai are, și suferind durere ca de o înfricoșată contuzie făcea pe toți să simță aceeași ca și dânsul, însă nu i-au mizlocit înaintea sf. ertare hulii, carea i-au pricinuit schimonosirea ochilor pe jumătate eșiți, ci atunci tocmai când și-a cunoscut semeția Agatanghel că am greșit, însă crez că cu adevărat mărturisor al lui Hristos te-ai arătat; cu smerenie și adevărată evlavie închinându-mă, iartă-mă să sărut sfintele tale pătimitoare moaște. Și îndată a simțit ușurință durerilor și vindecare ochilor întru aceeași noapte; decât spre ecsemplu i-au rămas și până astăzi ochii lui eșiți oarecât afară. El atunci ca unul ce s-a asemănat necrediciosului apostol, a făcut pe toți mai siguri și neîndoită credință să aibă asupra sf. Agatanghel. Și precum acela atunci ne a dovedit învierea lui Hristos, asemenea și acesta ne a adus dovadă de mucenic după lege și plăcut înaintea lui Dumnezeu. Însă purtarea lui ca de toți plăcută și vrednică de respect, l-a adus în treapta de duhovnic înaintea căruia mulți înfățișează astăzi grelele sarcini redobândite din bubele păcatelor, și ca de Dumnezeu însuflă el le pune alifia sufleteștilor rane. Asemenea este până acum în viață și starețul sf. Agatanghel cu numele Rafail, care până să meargă la propoveduire muc. Agatanghel, el era trapezar mare, iar sfântul paratrapezar precum și alți mulți din vremea acestui mucenic se află trăind și care toți îl cunosc cu desăvârșire.

După trecere de doi ani iarăși din numărul părinților Esfigmenul, a eșit la propoveduirea de Dumnezeu cuviosul mucenico-shivnic Timoteiu.

Acesta a fost pe urma mucenicului Agatanghel mărturisor de Hristos, căci și Timoteiu în vârsta copilăriei lui a fost silit cu tot felul de îngroziri ca să cunoască de proroc al lui Dumnezeu pe Mohamet; el, când deodată cu vârsta ajungând la bărbat desăvârșit,

n-a trecut cu vederea rătăcirea care îl apropia de peire, și alergând pe aceleași urme ca și Agatanghel, că după ce s-a învrednicit de sfântul și marele chip al schimniciei, și pregătindu-și sufletul cu tot felul de fapte bune, a eșit în numele celui care l-a chemat la lumina cunoștinței și s-a dus la Adrianopol unde se lepădase de dulcele nume al lui Hristos, acolo l-a și mărturisit în auzul tuturor, și astfel și-a răscumpărat sfântul său suflet cu vărsarea sângelui mucenicesc iar moametanii luând cinstitele moaște le-a aruncat într-o gârlă foarte mare la Adrianopol care încă nu s-a aflat până acum. Sf. Timotei a fost mai preurmă cu doi ani adus la propoveduire tot de acel duhovnic care a adus și pe muc. Agatanghel, cel întâiu la 1821, iar acest de al doilea la 1823. de aceea buna cuviință a cerut ca chipurile amândurora să se zugrăvească amândoi pe o icoană ca niște frați tot dintru această mănăstire chinovicescă.

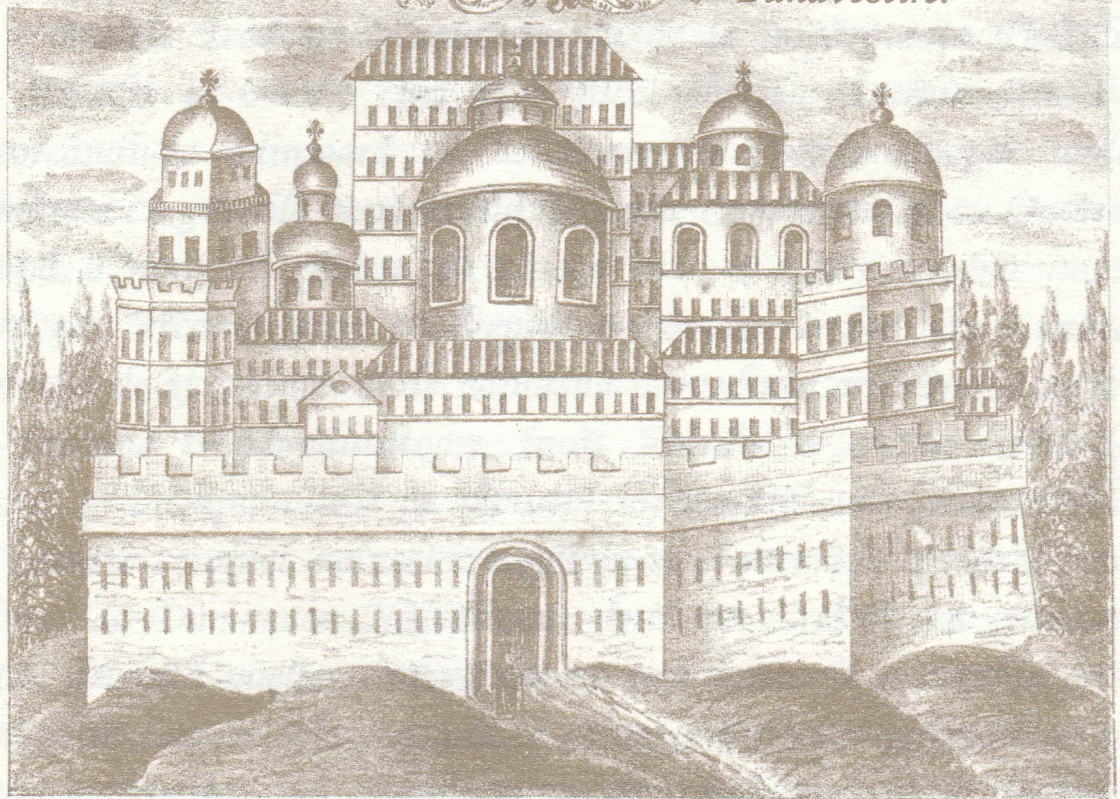
2. Mănăstirea Vatopedu

3 ceasuri departe de Esfigmen

Întâiul începător care a zidit această mănăstire, a fost marele Constantin, iar preînnoitorul care a prefăcut-o după dărămarea ei de către lepădatul de Dumnezeu Iulian Paravatul, este Teodosie cel mare, pe la anii după Hristos 379, adică cu 19 ani pe urma spurcatului Paravat. Vatopedu este zidită întru cinstea bunei vestiri a maicii lui Hristos Dumnezeu, și astăzi este cea mai bogată întru tot muntele Atonului; atât numai că este afară de mănăstirile chinovicești adică de sine, ce la sf. munte să zice diortimă. Întru dânsa cei de acum 200 călugări trăesc de sineși toți câți se află în cetatea ei, și precum lor așa și celor ce se socotesc pe seama bisericii, li se plătește simbrie fără excepție de ascultătorii cei de obște; pentru conviețuirea acestor părinți încă mai de mult a zis observatorul

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. *Bunavestire.*

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ ΒΑΤΟΠΕΔΙ.

Monastirea Vatopedu.

G. Danilov Rusul, că a văzut pe mulți stareți rumeni și veseli, și n-a greșit acest înțelept, căci și acum poate fiecare judeca că oricât numai se va auzi că cutare mănăstire este de sineși, acolo nu este cu puțință ca călugării de acolo să conrăspunză asprei viețuiri chinovicești, precum întru aceasta cei mai mulți proigumeni trăesc din averi dobândite, fără să știe pentru ce sfârșit li se dau unor asemenea sfinte locașuri de către acei evlavioși compatrioți, care dacă s-ar putea să învieze, ar vedea ce fel de diortimo-trântori* se resfață din veniturile însemnate mai în urmă.

Vatoped se înțelege în limba noastră în două chipuri: copilul din rugi sau copăcei înghimpoși, pentru că cuvintele grecești, vatos însemnează rug înghimpos (de asemenea ruguri înghimpoase prea adevărat este bogat sf. munte), iar παιδιον se zice copil, însă de s-ar scrie la cuvântul pedion în locul literilor xi numai curat, atunci ar eși o câmpie întinsă și plină de copăcei înghimpoși, tradițiile ce sânt aici însușesc Vatopedului cel întâiu semn sau minune, adică copilul în rugi, și iată cum se exprimă istoria.

Marele Teodosie a avut doi fii de la împărăteasa Plakilla pe Arcadie și Onorie cum și o fică Plakida. Întâiul Arcadie întorcându-se odinioară de la Roma la Constantinopol unde rămăsese cu ginerile împăratului Teodosie Constantin și cu Onorie. După o norocită plutire de câteva zile, a ajuns corabia întru care era Arcadie până în dreptul ostrovului Imbro sau Limbro aproape de sf. munte, și de năprasună provedința ardicând o astfel de furtună înspăimântătoare, încât Arcadie se credea lipsit de viață, și închipuindu-și de minutul înfricoșatei sale peiri, umbla pe coverta corabiei, neîncetat rugându-se și chemând ajutorul prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei. Însă pe când el era oarecum pitit, deodată vijelia a răsturnat pe toți matrozii și corabia spre partea în care se afla Arcadie ce acum arăta toate silințele ca să ajute matrozilor, dar văzând primejdia că-i amenință în deobște, Arcadie a vrut ca să s-arunce spre partea înălțată a corabiei, însă

* Când mai vârtos cineva va voi explicația, să citească pentru niște asemenea Diortimi în procuvântare cărții sf. Teodor Studitul, la fața a 3-a și-i va ajunge.

împedecându-se de niște funii, a căzut în furia valurilor ce-l trăgea spre înecare și peire. Iar cei ce plecaseră cu Arcadie cărora el le-au fost încredințat, le venea să-și iasă din simțiri de spaima cea atât de înfricoșată, temându-se de mânia împărătească, socotindu-se această învălmășeală pentru peirea fiului de împărat; fără veste se pomenesc pe malul Vatopedului, și eșind îndată la uscat, unii din trânsii după întâmplare s-au aruncat între mărcinii de pe lângă margine, unde au zărit aceea ce nu spera; supt umbra mărcinilor cunosc pe al lor Ducă, înmuiat cu totul în apă și dormind foarte liniștit, al căruia dulce zâmbet juca pe buzele lui; iar aceia înspăimântându-se de o asemenea minune, încetinea s-au depărtat de lângă adormitul Arcadie, și întru o unire cu toții plini de negrăită bucurie și recunoștință către prevedință, au slăvit pre Dumnezeu și pre împărăteasa cerului. Când în cele din urmă deșteptându-se tânărul prinț, a început a spune tuturor cum l-a auzit maica lui Dumnezeu și-l a scăpat de peire. Iar acum pe locul minunatei lui odihne și cu chip nepriceput scăpat întru care loc de atunci încă a fost și este un puț, care după ce s-a zidit biserica, el a rămas în oltar pardosit cu peatră și acoperit cu lespezi de marmură. După toate acestea marele Teodosie, întru semn de mulțumire către prea sfânta de Dumnezeu născătoare, carea cu minune i-a scăpat pe fiul său Arcadie de moartea cea năprasnică, au mai mărit mănăstirea, preînoinduo și înfrumusețânduo mult mai mult după cum fusese înainte, la a căriea târnosire a venit chiar însuși Arcadie dinpreună și cu patriarhul Țarigradului Chir Nictarie, care a fost pe la anii de la Hristos 380 iar Arcadie se împărățise pe la 395.

După toate acestea, mănăstirea cea atât de împodobită și înfrumusețată după puterea marelui Teodosie și a toatei familiei lui, n-a ajuns cu a sa podoabă până la timpurile noastre, căci după ce a zidit-o, a avut norocire a se săvârși jertfa cea fără de sânge nu mai mult ca 465 de ani, iar astăzi din odoarele cele atât de scumpe sânt rămase numai niște antichități de sfinte monumente. Pentru că pe la anii 860 sculându-se sirieneștii buduni, sau hoți

mai bine, au venit la sf. munte și jefuind averile mănăstirilor, au venit și la Vatoped, unde puind foc, au prefăcut în cenușe atât zidurile cât și cele din năuntru lucruri sfinte și locașuri, luând cu dâșii tot ce au putut, și pe călugării cei bătrâni i-au omorât, iar pe cei tineri i-au luat robi. De atunci a fost ruinată până în timpurile sf. Atanasie care pe la veacul al 10-lea a fost patriarh, atunci s-a zidit din nou de către acest lucrător dumnezeesc prin minunea chibzuită de prevedință. Că arătându-se odinioară la sf. Atanasie trei lăcuiitori de clasa întâiu ai cetății Adrianopolii, care se numeau Atanasie, Antonie și Nicolae, i-au propus lui scopurile ce aveau de a se face călugări, și pentru aceasta vor să întemeeze undeva numai cu a lor cheltuială o mănăstire. Iar sf. Atanasie i-au întrebat: aveți pentru aceasta bani de ajuns? Ei au răspuns că până la 900 arginți. Ca să zidiți din nou mănăstirea și să asigurați ținerea fraților întru dânsa, eu socotesc că banii voștri sânt puțini, dar mai bine întrebuițați-i la preînnoirea mănăstirii Vatopedului ce este dărăpănată de atâtea veacuri de către barbari, și credeți că Dumnezeu nu vă va lăsa nerăsplățiți. Această sfătuire priminduo cu toată mulțumirea Adrianopolitii s-a și învoit. Vatopedul s-a preînnoit încă mai frumos după cum astăzi se vede. Afară din acești ctitori, după niște hrisoave se mai găsesc și alți oarecare împărați Greci, că ar fi făcut mari faceri de bine mănăstirii Vatopedului. Poziția locului acestei monastiri este împodobită de însuși a sa natură, ea se află spre partea nord-răsăriteană, din câte trele părțile o înconjoară înălțimile vecinătății ei. Tot despre partea răsăritului se revarsă lățimea unei ape, prin prejurul ei are tot grădini cu măslini și alte pometuri. Cetatea ei este în trei cornuri sau unghiuri, de care cea mai aproape este Kareaa cale de 3 ceasuri.

Soborniceasca biserică a Vatopedului este foarte frumos împodobită și încăpătoare, peste tot zugrăvită, deasupra coperișului stau șapte turla pe câte patru stâlpi turnați de felurite metaluri trimiși din Roma de către Onorie împăratul; acești neprețuiți fenomeni încununează privirea cea încrucișată. Pe din afară toată

galleria este așternută cu marmură, și pereții asemenea sânt foarte frumos zugrăviți după stilul bizantic. La dreapta și la stânga spre căpătâiul apusan al soborului sânt băști cu paraclise, cel întâiul cu hramul sf. Nicolae, iar al doilea cu hramul sf. muc. Dimitrie, asupra căruia iarăși este o bisericuță a Născătoarei de Dumnezeu despărțită, cu numirea în Grecește (παρὰμυθία) iar în înțelesul românesc mângâerea, fiindcă în năuntru se află făcătoarea de minuni icoană a prea sfintei Maicii, pentru care vom vedea mai la vale.

După cum am zis mai sus că în bașca părții din stânga este paraclisul sf. Dimitrie, de cuviință este să încunoștiințăm pe cei evlavioși cititori, că în năuntru lui este o icoană a prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei, și care este zugrăvită în peretele despre miază-noapte cu frumoasă mozaicească zugrăveală pe din afară, înaintea căreia arde ne încetat candelă cu cea mai plăcută și duiosă lumină. Despre această icoană iată cum se exprimă tradițiile: „Pe când fiica marelui Teodosie, Plakida, soția lui Constantin care împărătea la Roma, a dorit ca să vie la Constantinopol să se vadă cu fratele său Arcadie (în anul 382) tot deodată cu aceasta ea, și-a luat voea soțului său ca să vie și pe la sfântul munte al Atonului, iar mai cu deosebire să vadă mănăstirea Vatopedului. De bună seamă, că până întru acea vreme ori că încă n-a fost acolo poprită intrarea părții femeiești, sau că el a avut din natura sa ale sale hotară, căci Plakida când a venit la Vatoped, au priimit-o cu mare paradă și țere monie în mănăstire; ea acum ori că din smerenie s-a socotit nevrednică, ori că după iconomia cea neajunsă de minte a providinței; dânsa a ajuns până în pridvorul bisericii cei mari cu hramul Bunei Vestiri, însă nu prin cele mari, ci prin cele de la altă parte uși, înfățișearea ei era plină de umilință și adâncă smerenie, iar cu toate acestea când ea acum se socotea să pășească din pridvor în însuși sfânta biserică, de odată a răsunat de sus un glas îngrozitor zicând: oprește-te muere! Nici un pas mai înainte, dacă-ți vrei ție bine! Înpăimântata Plakidă căzând de frică și

spaimă lângă pragul ce vrea a-l păși, a început a se ruga cu fața la pământ, cu înfocate lacrimi strigând: miluește-mă și mă iartă maica Domnului. Pe care rădicându-o a întors-o înapoi, și atunci ea spre pomenirea unei asemenea minuni dumnezeiești, a rugat să se facă acolo deosebită bisericuță întru onoarea numelui sf. Dimitrie al Tesalonicului cu a sa cheltuială, și tot într-acel loc unde a auzit tainicul și înfricoșătorul glas, a poruncit să zugrăvească chipul maicii Domnului ca pe ceea ce din parte-i s-a făcut neașteptata minune, și a lăsat cu legământ ca să lumineze înaintea ei neîncetat o candelă. Pe această icoană aici o numesc vie, iar în cea rusească, mângâere sau de bucurie o a socotit.

Minunea acestui glas poruncitor a fost de mare folos și nepovestit bine, nu numai pentru Vatoped ci și pentru tot sfântul munte, căci după ce a ajuns Plakida la Constantinopol, și spunind fratelui său Arcadie cele ce s-au întâmplat cu dânsa la sf. munte, el, pe lângă celelalte neprețuite dăruii, a mai dat Vatopedului aici în Constantinopol și cinci prăvălii pentru tot felul de negoț cu hrisov întărit cu însuși mâna sa, asemenea să priimească și leafă pe tot anul din veniturile împărătești două-spre-zece litre de aur și șapte-spre-zece de argint. Iar părinții Svetagoreni în cele din urmă au legiuit îndată, ca mai mult să nu fie slobod părții femeiești a intra la sf. munte, care s-a și păzit întocmai până în luna lui Aprilie anul 1854, când atunci după înalta slobozire a cerescului și pământescului împărat al tuturor împăraților, s-au rădicat înverșunate cete de vrăjmași asupra creștinilor de prin prejurul Atonului convețuitori, și fără milostivire jefuindu-i și dând foc averilor lor nemișcătoare, precum și cu întru care azil au scăpat nu numai bărbații ci și muerile lor povățuite de mâna iubitorului de a sa moștenire întru tot înduratul Dumnezeu.*

Tot în paraclisul sf. Dimitrie în unghiul cel despre răsărit,

* Aceasta am văzut cu însuși ochii mei precum și toți ai sfântului munte, că la 29 Aprilie 1854, adunându-se de prin cele mai multe sate mulțime de popol la capul sf. munte numit Kumița, a și năvălit spre a se ascunde prin orice feluri de locuri precum bărați, copii, așa și femei au umplut tot sf. munte.

mai este și altă făcătoare de minuni icoană a maicii Domnului numită Înjunghiată, pentru care numire zic tradițiile că-și a luat-o din următoarea întâmplare. Un irodiacôn îndatorat cu ascultarea eclisiarșiei, el se ocupa după datorie cu cele ce aduc la buna orânduială trebuințele bisericești adică mai cu deosebire curățenia, despre care tot deauna mergea la trapeză când cu vreme când fără vreme, însă totdeauna pe urma tuturor. Odată, zăbovindu-se în biserică tot în chipul acesta a venit la trapeză cerând să-i dea să mănânce; trapezarul însă deși-l cunoștea, i-a răspuns: că trebuie să vii la masă când vin toți frații, după cum chinoviceasca rânduială astăzi se ține.* Eclisiarhul supărându-se pentru căci îl nedreptățește astfel, i-a cerut mai cu stăruință însă tot aceeași i s-a propus, adică nu are nimic ce să-i dea de mâncare. Flămândul aprizându-se de mânie a eșit ca un lunatic din trapeză, și gândurile unul după altul turburându-l au început a ațâța inima lui cea înfierbântată de cugete viclene, și întorcându-se în biserică, gândurile răsbunării nu numai nu l-au lăsat, ci mai cu furie a năvălit asupra inimei împăclată, și în desperarea cea mai de pe urmă viind, s-a apropiat către icoana maicii Domnului și, stând înaintea ei a început cu imputăciune a zice: până când îți voi sluji ție Născătoare de dumnezeu? Pentru care osteneală nu numai că nu am nimic pe lângă mine, dar nici o fărâmă de pâine măcar; rostind vorbele acestea, el a apucat cuțitul cu care mai nainte curățise ceara de pe sfeșnice, și cu iuțimea cea mai puternică a lovit în umărul obrazului ei răsbindu-o până la cealaltă parte (că este zugrăvită pe mușama); și îndată sângele ca din carne a început a curge din rană, și pe însuși dumnezeiasca fisionomie a acoperi-o, acele semne care se văd în fața celui ce moare de tăere și stropit de sânge. Pe luptătorul de icoană s-au mai bine pă ucigătorul de icoane, pe loc l-au trântit cutremurul la pământ, și coprinzându-l nespusă frică, el se vedea ca un eșit din minte; mădulările lui i-au slăbit; el tremura ca Kain ucigașul, jos lângă icoana ei, care ucigașul au batjocorit-o. Pă dată s-au înștiințat toți

* De ce și până acum nu s-a păzit această sfântă numire? Pentru ca să avem noi drept a zice astăzi: păcat că este Diortimă! Bucureșteanu.

ai mănăstirii de această înfricoșată minune. Iar când au intrat în Biserică starețul și frații, de odată spaima i-au coprins, căci sângele încă nu se svântase din fața Născătoarei de Dumnezeu, ci spre mirare tot curgea. Însă ucigașul tot deodată au și orbit și s-au zmintit cu desăvârșire. Evlaviosul Egumen pătrunzându-se de mila lui până la suflet, au și început sobornicească rugăciune de toată noaptea pentru al erta și al milui luminata Maică a fiului lui Dumnezeu; dar cu toate acestea în curs de trei ani întregi nenorocitul a rămas întru acea osândă, a tot trupului tremurare și a ochilor orbire. În sfârșit după ce s-au isprăvit acel soroc, mângâitoarea celor ce se pocăesc prea sfânta de Dumnezeu născătoare, s-a arătat ca aeeva în somn egumenului, și i-au zis că, pentru a le lor fierbinți rugăciuni și mijlociri, ea iartă pe nenorocitul ucigașul și îi dăruiește tămăduire și sănătate, însă mâna lui cu care a îndrăznit a-și bate joc de chipul ei, va fi judecată la a doua venire a lui Hristos și întru adevăr că a doua zi de dimineață pătimitorul lipsit, se înțelepțise și-și venise în firea cea din nainte, asemenea și vederea ochilor și însănătoșarea mădulărilor tremurătoare. Multă vreme el a plâns cu amar pentru a sa nebunească faptă, numindu-se pe sineși tot ucigașul, și toată viața lui și-a petrecut-o înaintea acei icoane întru oftări și căință simțitoare, pentru a sa neroadă iuțeală și mânie nedreaptă. Pentru care fierbinte mijlocitoare a zaroviților cu inima păcătoși, nu l-a lăsat fără mângâere și pre dânsul, căci cu câteva zile mai nainte de mutarea lui dintr-această viață l-au bucurat cu din parte ertăciune, înștiințându-l pe lângă acestea că, îndrăsneața lui mână trebuie să simță de înfricoșata judecată la a doua venire a fiului ei Hristos Dumnezeu. În sfârșit pocăitul au adormit somnul morți cu pace, și când svetagoreții după obicei de acolo au dezgropat oasele lui după trei ani; toți frații ce-l priveau s-au coprins de spaimă, văzând că toate oasele păcătosului ertat, au fost luminate ca o dovadă de a lui Dumnezeu milostivire. Iar dreapta lui mână cu care a îndrăznit a face înfricoșata lovire, a rămas neputrezită și neagră ca tăciunile, pe care puindu-o într-o cutie s-au păzit și se păstrează înaintea

sf. icoane tot astfel de neagră până în ziua de astăzi. Pe care un închinător din nerozia lui socotind că această mână pentru a sa sfințenie stă neputrezită, cu un chip secret a pișcat din trânsa o părticică pentru sineși, care pă dată acea mână s-a răsipit însă palma cu degetile stau întregi, și negre ca cărbunii. Pre mâna aceasta și acum o arată închinătorilor celor ce vin spre aducerea aminte a înfricoșatei batjocoriri, și pomenirea unei asemenea întâmplări ne auzite, carea din partea omeneștelor noastre răutăți s-a pricinuit precum și neajunsa de minte bunătate și dragoste din partea prea sfintei fecioare a Născătoarei de Dumnezeu ci este gata a erta pe toți cei ce o vor măhni s-au o vor supăra cu voe ori fără de voe. Pentru care dar această sf. icoană cu cuviință să zice și până acum înjunghiată, de când lăcuește și va lăcui într-această mănăstire, cu nevindecatul de a supra sa semn al ranei și al sângelui ce a eșit din ia. Iarăși acum vro câțiva ani sânt, de când un preot voiajor viind spre închinăciunea acestei icoane, dar nu este însă dovedit că în adins ori spre cercare, s-au atins de rana ei, și pă dată sângele din ia l-au stropit, căci după aceasta l-au ajuns și năprasnica moarte pă acest preot, pe când abia ajungând în advonul bisericii a și căzut mort dându-și duhul său, minunatului și ne tălmăcitului întru judecăți Dumnezeu.

Baldohina cea mai mare a acestui sobor să sprijină pă patru stâlpi de porfir. Acești stâlpi sânt trimiși din Roma de către Onorie, și se socotesc de foarte mare preț, pentru că această piatră de porfir, după socoteala răsăritenilor, nu se compune din metaluri, ci din feluri de materialuri turnate; căci ea este mai tare de cât granitul, sânt pestrițe la vedere și fără asemănare frumos zmăltuiți. Lungimea lor de doi stânjini, iar grosimea de zece palme pretutindeni pe din năuntru Biserica aceasta conrăspunde întocmai ca și cele lalte mănăstiri; spun că, întru început acest locaș a fost pardosit cu închipuiri mozaicești; a căroră semn și-acum se pot cunoaște; însă în vremea năvălirii barbarilor toate s-a fost stricat, de mistuitoarea flacără a focurilor.

Înăuntru oltarului sânt iar doă Icoane ale maicii Domnului foarte însemnate, din care una se numește ctitoră, și stă în jețul cel mare din oltar: pe această sfântă icoană în vremea năvălirii barbarilor Sarachineni la 862 după cum s-a arătat mai sus, până încă să se apropie de Vatoped, a luat-o mai întâiu pre la Eclisiarhul Savva Ierodiaconul, și o a ascuns (pe pomenita icoană numită ctitoră, asemenea și o Cruce toată de sfânt lemn) în puțul care se afla supt lepezile oltarului, atârând înaintea lor o candilă aprinsă, și acoperindu-le pe deasupra cu lepede de marmură potrivită celorlalte, căutând a fugi mai curând, dar nu avu timp, căci barbarii l-au și prins: și în cele din urmă l-au vândut unora din ostrovul Kritului sau Kandia. Acolo nenorocitul sclav s-au rob s-a pedepsit 70 de ani: iar în sfârșit după milostivirea lui Dumnezeu ș-a dobândit slobozenia. Atunci elu cu mare nerăbdare și cu nespūsă bucurie a alergat către sf. munte patria sa, unde acum începuse a înflori sfintele lăcașuri ca și mai înainte; acolo însă în gigantecele ruini ale Vatopedului, el a aflat o mică adunare de frați, cari și preînnoiseră dărămatele ziduri atât de demult ruinate, și care conviețuia întrânsele. În cele din urmă el și-a adus aminte pentru ascunsele odoare adică icoana de Dumnezeu Născătoarei și de dătătoarea de viață Cruce, și întrebând de dânsule pe cel de atunci Egumen Nicolae și pre frați, nimeni n-au putut ca să-i răspunză cu îndestulare la acest fel de întrebare. Așa dar el ca să nu rămâne în pământ aceste sfinte și dumnezeeești comori, numitul eclisiarh le-a arătat lor locul întru care el ascunsesese sf. icoană și crucea în vremea năvălirii barbarilor carii l-au robit atâtea ani, și poftindu-l ca să le arate lepedea cea de supt temeiul oltarului, el fără îndoială a priimit, dar ce? Când au rădicat lepedea au aflat întru adevăr în puțul acesta icoana prea sfintei Născătoarei de Dumnezeu și dătătoarea de viață cruce, înaintea căror ardea candela după cum a lăsat-o mai înaintea cu 70 de ani, așa și până acum arde turnându-i untdelemn, și îngrijindu-o călugării din neam în neam, sau din generație în generație, pentru care de crezut poate

fi că, ea va rămânea acolo până cât va fi mănăstirea aceasta, căci ea este într-ânsa ctitoriță de atunci de când încă era chinovie.

Vrednic de luare aminte este nespusa și multa îngrijire ce au avut cei din vechime împărați asupra sf. munte, în cât nu numai ai răsăritului ci și ai apusului, între care mai încoace și cei de la miază-noapte sau nord, au hrănit în cugetele lor deosebite orânduiri, și s-au arătat către dânsul cu comunicația cea mai mare ale cărora dovezi despre acestea sânt hărăzitele lor hrisoave. Iar în timpurile de acum răsăritul și apusul sânt streine de către sf. munte, ci numai binecuvântatul nord, conrăspunde la duiosa lui nădejde și-i sprijinește atât toate drepturile precum și neajungerile cele de neapărat.

Între antichitățile și odoarele cele mai neprețuie, care are Vatopedul, este cel mai însemnat brâul Maicii Domnului, cine din dumneavoastră prieteni evlavioși, n-ar dori să vază acest odor al cereștii împărătese și a noastră, cel atât de gata și învederată mijlocitoare? La noi în sfântul munte, brâul Maicii lui Hristos!... O neprețuită sfințenie! Moștenirea noastră clironomisită de la Maica lui Dumnezeu! Brâul acesta se vede a fi negru și care trebuie a fi socotit deopotrivă cu părerea acestora de aici, carii zicu că este lână; fiindcă pe calitatea cea adevărată, mulțimea veacurilor a făcut să-și prefacă felul materiei; drept aceea întunecimea lui nu lasă ca cineva să-l poată nemeri, dacă e de lână sau de mătase brâul acesta. Dintr-ânsul este tăiată o parte cu care călugări orânduți umblă pentru strângere de milostenie prin lume.*

Iar dintre toate celelalte neprețuite materialuri de aici, trage mai mult luarea aminte, păharul dăruit mănăstirii de către Grecesul împărat Manoil Komnino ce au fost pe la anii 1343, fiind patriarh al Țarigradului Mihail al 2-lea. El este din piatră numită Iaspis, pestriți la vedere și lustru aurit; vrednicia acestui păhar o spun că este de o putere tămăduitoare de orice boli, numai

* Lucru de mare mirare, să mai umble și după milostenii, pe când este cea mai bogată și cu atâtea venituri, vezi la sfârșitul acestei descrieri.

cât să bea aghiasmă sfințită cu dânsul, și fără îndoială că se face sănătos; el asemenea și-au însușit daru de vindecare pentru orice otrăvi materialiste. Tradițiile spun că, el se alcătuește de toate mecaniceștile metaluri compus de către doftorii cei mai iscusiți ai veacului lui Manoil și se numește de Iaspis, de la zicerea іахъ тѣмѣдвѣс. Într-adevăr, că această raritate s-arată în privirea fiecăruia ca un ce vrednic de mirare.

Aici se află părțile a multor sf. moaște, o parte din dătătoarea de viață cruce a Domnului, și alte cruci împodobite cu pietre de preț mai mic, și icoane din timpurile celor mai din vechime creștini. Iar mai cu deosebire sânt vrednice de luare aminte, icoana Maicii Domnului, și alta a sfintei Treimi îmbrăcată cu argint și lucrate cu pietre strălucite, care mai înainte de căderea Bizantie, în frumusețau pompoasa și vestita Sofie. Asemenea în rândul acestora sânt icoane, trimise și din Rusia de către obraze împărătești: Evanghelii scumpe și veșminte de mult preț. Iar de către împăratul Andronic este trimisă o icoană a sfinților Apostoli Petru și Pavel, asemenea și din partea împărătesei Teodora, o icoană a Maicii Domnului numită Kukla care se deschide în două părți însă pe o parte are pe prea vrednicul ei fiu, iar pe ceialaltă prea curata sa maică, toate acestea înviază credința și înveslesc pe cei ce le cinstesc.

Ca să vă mai dau ceva în cunoștință despre făcătoarea de minuni a Maicii Domnului icoană numită înjunghiată, adaog și aceasta, ia își are înfătoșarea totdeauna într-un chip de compătimitoare dragoste și simțită bună aplecare: Blandețea și milostivirea duple gura ei liniștește pe tot cel ce va căuta mângâerea sa. Din potrivă înfătoșarea chipului și Dumnezeescului Prunc ce se ține de brațul ei nu este așa; fața lui este plină de înfricoșare, mișcarea mâniei este cunoscută întru toate trăsurile: iar căutătura plină de înfricoșare și ne înduplecată judecată.

În paraclisul de deasupra pridvorului este iarăși o icoană făcătoare de minuni tot a maicii Domului, care într-o vreme

cunoscută numai de atotștiitorul Dumnezeu viind asupra Vatopedului o ceată de hoți-tâlhari, și înconjurând mănăstirea, aștepta ca deodată cu zorile când și poarta se deschide, atunci să intre și s-o jefuiască de avere. Însă apărătoarea a tot sf. munte, prea sfânta fecioară de Dumnezeu Născătoare, n-au lăsat ca barbarii să-și desăvârșească ticăloasa precugetare. Căci în următoarea demineată, după eșirea utreniei, când toți frații să împrăștiase pentru o puțină odihnă pe la chiliile lor, Nostoiateliu sau egumenul lor au rămas în biserică, ca să-și mai facă oarecare rugăciune din partea sa nedesăvârșită: însă deodată aude de la icoana prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei un glas: „Nu deschideți astăzi porțile mănăstirii, ci suiți-vă pe ziduri și împrăștiați hoți-tâlharii.” – Înspăimântatul egumen au ațintat ochii si la icoana Maicii Domnului, de la care auzise acest glas, și atunci i s-au descoperit o mai înfricoșată minune. El a văzut, că chipul Maicii Domnului era ca viu, asemenea și al pruncului Iisus ținut în brațul ei, că și-au întins dreapta și astupa gura Dumnezeștii sale mume, și tot de odată întorcându-se către dânsa cu fața sa i-au și zis: nu, maica mea, nu le grăi lor acestea: lasă-i ca să fie pedepsiți! însă de Dumnezeu maica, silindu-se a sprijini cu a sa mână pe mâna fiului său și Dumnezeu, și abătându-și fața de către dânsul spre dreapta, din nou a repetat a doua oară tot aceleași cuvinte: „Nu deschideți astăzi poarta mănăstirii șcl.” Coprinsul de spaimă despre această înfricoșată minune Egumenul, îndată au adunat pe toți frații și le-au istorisit lor cele întâmplate și cuvintele Dumnezeștei Maice care lui i-au grăit, și pe însuși cuvintele Domnului Iisus, rostite către dânsa; și toți au văzut cu mare mirare, că chipul Maicii lui Dumnezeu și al Domnului Iisus, și în deobște trăsurile acei Icoane s-au prefăcut într-altă asemănare celui întâiu care avea. Atunci ei spre semn de recunoștință și vie simțiciune, a bine cuvântat apărarea și îngrijirea pentru dânsii a prea sfintei de Dumnezeu Născătoare și a Domnului care pentru dânsa i-au miluit; tot deodată

urcându-se pe zidurile mănăstirii și cu cele ce le aveau și le au și până astăzi tunuri, au împrăștiat șauca sau grămada hoților. Și de atunci și până în vremile de astăzi, această icoană făcătoare de minuni a maicii lui Dumnezeu este cunoscută pacolo supt nume de bucurie sau mângâerea, și eczistența chipului maicii lui Iisus Hristos Dumnezeu stă tot într-aceiași chiar vedere, întru care ia s-a preschimbat prin întreita glăsuire, auzită de Egumenul: adică Dumnezeiasca maică, aplecată cu fața la dreapta întinsa dreaptă, a prea vecinicului ei prunc și Dumnezeu, ce se silea a o abate de la gura sa, ca cu lesnire să prevestească scăparea primejdiei ce amerința pe aleșii săi.

Pă lângă acestea mai este și altă icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care stă la cămară, aceasta în vremea secetii a făcut mari minuni, au înmulțit untul de lemn în mănăstire, și copacii de măslin a covârșit cu roade pe anii cei roditori.

Însă între toate celelalte odoară mănăstirea aceasta mai are și-o parte din trestia cu buretele care au adăpat în timpul muncilor pe Hristos Dumnezeu.

În năuntru acestei sf. mănăstiri Vatopedul se află încă și 17 paraclise.

Cel întâiu al sfântului marelui mucenic Dimitrie, al sf. ierarh Nicolae, al adormirii, al sfintei Treimi, al sf. Arhangheli Gavriil și Mihail, al sf. Apostoli Petru și Pavel, al sf. mare mucenic Gheorghie, al sf. Apostol Andrei cel întâiu chemat; al sfântului Ioan Botezătorul, al sfântului mc. Teodor Tiron și Teodor Stratilat, al sf. doftori Kozma și Damian, al schimbării la față care este în culanău sau Pirgu al sfinților trei ierarhi, al sfântului Apostol Toma, al sfântului Ioan Gură de aur, al sf. Ioan cuvântătorului de Dumnezeu, și al 17-lea al nașterii maicii Domnului la Pirgul vechi sau cula. Părțile mici și mari de ale sfintelor moaște, sânt 11 și anume: A sfântului mc. Modest al Ierusalimului, a sfântului noului cuvios Evdochim, sau Nicodim din Vatoped: iar din moaștele sf. Arhidiacon Ștefan este un umăr, asemenea o mână a sf. marelui

muc. Panteleimon, un picior al sfântului Apostol Vartolomei, alt picior al sf. muc Ermolae, ș-a sfintei Paraschevei cei vechi iarăși un picior, a sf. Grigorie Decapolitul o mână, ale sf. Ioan Botezătorul un deget. Capul sfân. Iacob Persianul, și iarăși capul sf. mc: Teodor din Țarigrad, precum și cotul sf. marelui muc. Mercurie.

Iar sfinții prea cuvioși care a postnicit într-această sfântă mănăstire, pe cât s-a putut a dovedi sânt aceștia: Cuviosul Ghenadie Dohiarul, cuviosul Neofit Prosmonarul care a fost și egumen în vremea când a auzit glasul Născătoarei de Dumnezeu după istoria mai de sus; acesta este pus la csinacsaru lunii Ghenarie 21, Sfântul Savva eclisiarhul care a îngropat icoana și crucea de care s-a arătat mai sus. Cuviosul mucenic Eftimie egumenu care cu 12 ucenici călugări a mărturisit credința scaunului convenit răsăritului iar nu după a Papii pretenție, și s-au ars în pârgu mănăstiri de către Latini, Sfântul Nicodim Dascălul bătrânul, sf. Agapie ce a petrecut toată viața sa în pustnicie la un colț al Vatopedului. Întru cinstea cărora tuturor acestora sfințeniei Vatopedul are spre vecinică pomenire închinare de către ai Moldaviei Domni cea întâiu mănăstirea Goliei și cea a Barboiului în orașul Iași, în ținutul Tecuciului pe mănăstirea Râchitoasa, și mănăstirea Mera pe râul Milcovul între munți, cu foarte nespuse venituri. Iar cele până la 40 de moșii ce le are în Basarabia știe unul numai Dumnezeu ce venit le mai aduce.*

* Acest Ghenadie s-a învrednicit a vedea chiup deșert că a izvorât unt de lemn prin minunea icoanei de Dumnezeu Născătoarei cei din cămara mai de sus și s-a săvârșit cu pace la 17 Noembrie, fără viață la Mineiu ci supt zacială este pus.

1. Schitul Vatopedului

În depărtare de jumătate ceas de la Muntele Vatoped, este schitul ei cu hramul sf. mucenic Dimitrie Tesalonicul.

Această de mizloc biserică s-a zidit la anul 1777 de către rudeniile acestui sfânt Dimitrie tesalonichean, a împodobit-o prea frumos, și astăzi are în lăuntru icoana acestui mucenic făcătoare de minuni, prin prejurul bisericii sânt opt chipariși, iar din naintea ei are un puț cu o apă foarte minunată. În preajma ei sânt 25 chilii cu paraclisele lor. Întru care locuesc părinți mai bine de 50 cu numărul, hrana lor, nu-și o capătă de nicăiri, fără numai după lucrul mâinilor lor, pe care obiecte și le vând la Kareea și-și cumpăr neapăratele produse. Ei toată săptămâna își fac pravila orânduită prin chiliile lor, iar în dumineci și prasnicile cele mari se adună toți la biserica Kiriaki. Între călugării de aici sânt și vreo 12 părinți Români, carii la un loc după analogie plătesc mănăstirei Vatopedu imbatic.*

2. Schitul Vogorodița

Astfel numit în deobște iar în limba noastră al Născătoarei de Dumnezeu, în depărtare de un ceas de la schitul sf. Dimitrie mai sus arătat.

* Iată ce va să zică mănăstiri Diortime, adică numai să ia, dacă e de cuviință să se bucure de a lua plată și de la semenii lor.

Într-acest schit din vechime au locuit călugări numai Ruși, de unde se derivă și numirea mănăstirii Rusicu, căci în vremea de mai nainte tot mănăstire a fost, iar acum schitul Vogorodița, care, de cine să fie zidită nu se știe, atât numai că este foarte veche, clădirea și-o are pe o coastă de munte adâncată, și care își are privirea spre mare numai despre răsărit, iar despre celelalte părți este închis. Biserica mare are hramul Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, de la care se și zice după limba Rusă Vogorodița, a căreia icoană împodobește foarte mult biserica; tot aici este și a doua biserică sfințită întru cinstea sf. Ioan Rilskii, destul de frumoasă după caracterul Bizantie. În biserica Adormirii este făcătoarea de minuni icoană a maicii Domnului supt numirea Glikofilusa, adică Dulce sărutare. Pe dânsa pruncul Iisus Hristos este închipuit cu capul aplecat către fecioara maica sa, care cu cea de mumă delicateță fragetă strângându-l la piept, sărută pe dumnezeescul ei fiu zâmbetul dragostei îngerești odihnește pe gura ei. Însuși Domnul cu strălucită căutătură, plin de înțelepciune și compătimire, tot cu același zâmbet de dragoste către a sa fără prihană mumă se uită, asemenea se uită cu priincioasă uitare și către cei ce se apropie a săruta piciorușul lui de prunc. Icoana este de o măsură destul de mare și după stilul grecesc. Întărirea cetății de jur împrejur cu ziduri tot astfel ca și ale mănăstirilor celor mari, întru care călugării sânt numai Bulgari cu viață kînovicească și oameni cu caracter foarte plăcut, starețul lor astăzi este basarabean cu numele Nichifor; și care mica obște de și se socotește pe proprietatea mănăstirii Rusiko, precum și supt a lor ocrotire, dar nu le pretinde nimic această mănăstire, ca pe unii ce sânt în cea mai de pre urmă sărăcie; cunoscându-i bine că le ajunge suferințele ce au cu strângerea milosteniei, cu care abia își susțin acești numai 18 părinți.

În biserica adormirii sânt și 14 părțicele de sfinte moaște, adică ale sf. Ieremia, ale sf. apostol Toma, ale sf. sfințit mucenic Ignatie, ale sfinților trei mucenici noi de la schitul Ivirului, ale sf. Ioan cel milostiv, ale sf. cuvios Ignatie, ale sf. Pantelimon, ale sf. Ioan Gură de Aur, un deget al sf. marei mucenițe Varvara din Kiev, ale sf. Ioan

Kolibășul, ale sf. mucenițe Marinii, ale sf. marelui muc. Gheorghie, ale sf. Ioan Persianul, și ale sf. Ioan Vladimirovici craiul Bulgariei.

3. Schitu Proorocului Ilie

Un ceas de la Vogorodița

Acesta este pe moșia sau proprietatea Pantocratorului, singuratic și departe de mare către partea răsăritului de mează noapte a sf. munte, pe coasta unui munte din cele mai adânci pustietăți, atât numai că privește spre Nord, iar din toate celelalte părți încunjurat de înălțimele învecinate. Schitul acesta și-a însușit astăzi numirea de chinovie, pentru că, nu numai legătura dragostei cei duhovnicești dintre părinții frați, este în gradul cel mai plăcut și dorit, dar și frumusețea cei din nou zidite cetăți, care după iconomia înaltei prevedințe cea întâiu minune s-a făcut cu venirea într-ânsul a starețului cel de o limbă cu a conviețuitorilor călugări ruși: adică prin ostenețile unui astfel de iscusit ocârmuitor care a știut a trage asupra sa dragostea nu numai a 60 de chinoviați, ci și a multor obraze de clasa întâiu atât boerești cât și acelor mai bogați neguțători din Odesa, care l-a ajutat prin tot felul de mijloace de a preînoui zidurile cetății și biserica a înfrumusețat-o cu din nou; catapeteazma, sau tâmpla lucrată și zugrăvită în Russia, icoanele împărătești îmbrăcate cu argint, precum și un număr de veștminte foarte însemnat tot de același nespus preț trimise de către ai lor compatrioți. Acesta este cuviosul Paisie ce au fost eclisiarh în zilele răposatului Arhiepiscop Dimitrie, de națiune bulgar din Kișinov, și care trecând cu vederea

slava lumii și a sineșului iubire a venit aici, unde în curs nu mai mult de 19 ani a pășit către suișurile faptelor bune astfel, în cât cereasca Provedenie i-au blagoslovit faptele duhovniceștelor sale nevoinți și ostenelile răvărsate la zidirea cetății cu două caturi și a Giganticii clopotnițe, faptă ce au pus în mirare pe toți svetagoreții, mai cu deosebire când eho răsună despre sunetul înspăimântătoarelor clopote aduse din Russia.

Schitul acesta pe de altă parte este vrednic de însemnat și cu aceasta, că aici au pusnicit, cel mai de pre urmă Arhimandritul Paisie, care s-a ocupat cu tălmăcirea cărților din elinește în limba slavonă, una a lui Isaac Sirul, iar alta a iubirii de bine, și pe care cel din înălțime chemându-l în partea Moldaviei l-a învrednicit a fi cel întâiu starețu al chinoviei mănăstirii Neamțului, iar în chilia întru care a sihăstrit el, pă urmă-i s-a ocupat de către părintele Anikita fostul și vestitul cavalerist cneaz sau prinț al Rusiei S. A. Șahmatov-Șirinschii, ale căruia blagoslovite oase aicea zac într-un prost coșciug în chimitir.

Prin curtea schitului numai copaci de lămâi, portocali și chiparoși, iar pe din afară de jur împrejur vii. — Plăcuți smochini și mulțime de chiparoși care toate aceste plante înfățoșază frumusețea raiului.

Provizia păinților, între care sânt și vreo câțiva besarabieni, este cea mai îndestulătoare despre peștele care priimea de la călugării orânduși într-această ascultare la ostrovul Sf. Gheorghe ce au avut lângă Dunăre.*

Acest schit are și 2 paraclise, cel întâiu al Bunei vestiri, al doilea a sf. Mitrofan.

Și sfinte moaște, un picior al sf. Apostol Andreiu, și părțile ale Noilor trei sfinți mucenici din schitu Ivirului.

* Însă acum nu de mult pre această silită ascultare a călugărilor ruși, luându-o în băgare de seamă sf. sinod al Rosiei, au făcut întrebare starețului ca ce venit aduce ostrovul acesta mănăstirii sau schitului; și a răspuns ca 400, de carbo: - Cu hotărâre le au hărăzit să-și priimească 600 din haznaoa Rusiei, numai să nu mai iasă părinții acestui schit la lume. Căci relațiile lor și petrecerea cu lumenii, i-ar putea lesne aduce la slăbiciuni scandaloase.

М. ПАНТОКРАТОРЪ (ЛІНГЪ МАРЕ).

M. Pantokratoru (lângă mare).

3. Mănăstirea Pantocratorul

De la schitul proorocului Ilie jumătate ceas.

Aceasta are hramul schimbarea la față a Domnului Iisus Hristos, zidită pe o scală de lângă malul mării despre partea mezului nopții, încunjurată acum cu ziduri foarte vechi și Diortimă, în năuntru biserica este frumos zugrăvită, are lângă dânsa schele cu magazii și kaice micșoare; pentru amenințări vrăjmășești se păstrează câteva corăbioare care să le înlesnească scăparea vieții. Are o icoană făcătoare de minuni a maicii Domnului foarte veche, s-a îmbrăcat peste tot cu argint de Filaret mitropolitul Moskyii și se numește bătrâna.* Pe lângă aceasta mai are și antica evanghelie foarte mărunț scrisă de sf. Ioakim Kolibașul. Ctitorii acestui sfânt locaș au fost patriarhul Alekșie Studitul, iar acum de vreo câțiva ani episcop al acestei mănăstiri este arhimandritul Kalinik Boțeanul din mănăstirea Neamțului, om foarte învățat în limbile Ruso-romano-elinească. Iar părinții care astăzi viețuiesc în încăperile din trânsa sânt până la o sută.

În lăuntru acestei cetăți sânt spre a ei podoabă și 8 paraclise, cel întâiu al nașterii de Dumnezeu Născătoarei, al sf. Ioan Botezătorul, al sfinților Voevozi Mihail și Gavriil, al sf. mare muc. Gheorghie, al sf. Apostol Andrei, al sf. Ierarh Nicolae, al sf. Panteleimon și al sf. cuvios Ioanikie cel mare.

Întru care se păstrează și șapte părțile de sfinte moaște, o parte de cap al sf. Apostol Andrei, asemenea și capul sf. Ioanikie, o părticică a sf. Ioan Botezătorul, a sf. Ignatie, a sfintei Iulitei, a sf. Haralambie, a sf. muc. Panteleimon și alte mai multe.

Iar sfinții care s-au nevoit într-această mănăstire sânt: sf. cuvios Teona ierarhul, sf. cuv. Teofil izvorătorul de mir de la Kilci,

* Această sfântă icoană este întocmai după măsura statului maicii Domnului, se privește stând în picioare asemenea după cum a fost în viață, și de aceea se zice bătrână ca una ce din vremea sf. Apostol Luka s-a zugrăvit

sf. Vasilie pe pe moșia Pantocratorului, sf. ucenic care a vorbit cu arhanghelul Gavriil și i-a lăsat înscris pe piatră: cuvine-se să te fericim șcl., sf. cuviosul Pavel care și a făcut mănăstirea din temelie.

Această mănăstire are în România mănăstirea închinată Kășcioarele în județul Vlașca, cu un venit însemnat.

4. Mănăstirea Stavronikita

De la Pantocrator un ceas cale.

Aceasta are hramul sf. Ierarh Nicolae lângă malul mării și este diortimă. Însă ea este cea mai mică din toate mănăstirile, la început și-a avut hramul sf. Ioan Botezătorul; iar după cea venit icoana sf. Nicolae, l-a schimbat întru cinstea lui: venirea aceștei minunate icoane este în chipul următor: După cum avea părinții obiceiul a arunca mreaja ca să prinză pește din mare, astfel și într-acea vreme aruncând, în loc de pește a scos această minunată icoană a sf. Ierarh Nicolae, având pe fruntea chipului lipită o scoică de mare, care și până în ziua de astăzi se cunoaște locul întocmai ca atunci: minunea ce a făcut această icoană se asigură că pe locul care a priimit-o mai întâiu din apă, s-a deschis un izvor făcător de minuni; pe care Icoană a îmbrăcat-o evlavioșii din Rossia peste tot cu argint, și a împodobit cu pietre de rubin toată coroana.

*Această sfântă icoană aruncată în mare de către luptătorii de icoane, s-a aflat în vremea când sf. Patriarh Ieremia 1-ii, * începuse să pre noiască această mănăstire. Mai sus de mănăstire, izvoraște dintr-o scală apa găsită prin minunea Sf. Ioan Botezătorul.*

Stavronikita se tâlmăcește, Crucea Nikitii, iar după cum glăsuește tradiția, numirea aceasta o are mănăstirea în chipul următor: pe locul acesta a viețuit un săpător de cruci acest sihastru al încrucișatelor pustietăți, a înălțat cu ale sale mâini o cruce, de

* Care a fost pe la anii 1520, pe când și Stavronikita era chinovie.

Sf. Nicolai.

МОНАСТІРЬЯ СТАВРОНІКІТА (ЛІНГЪ МАРЕ).

Monastirea Stavronikita (lângă mare).

unde se deriviază crucea Nikitii. Ctitorul ei au fost patriarhul Țarigradului iarăși Ierimia, însă nu se dovedește de adevărat acesta sau altul căci trei Ieremia au patriarșit. Cu toate acestea pentru fericirea a ori căruia ar fi fost, acești ai ei de acum 50 de părinți trimit către cel din înălțime jertfa laudii, pentru vecinica lor pomenire.

Iar înăuntru are șase paraclise:

Cel întâiu al sf. mare mucenic Gheorghie, al sf. Haralampie, al sf. apostoli Petru și Pavel, al sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, al sf. Ioan Botezătorul, și al Adormirii maicii Domnului.

Întru care se păstrează și câteva părțicele de sfintele moaște: mâna sfintei Anei, altă mână a sf. Elefterie, și din ale sf. trei ierarhi o părțică. Întru cinstea cărora este închinată cea din orașul Bucureștii mănăstirea sf. Apostoli cei zic și Arhimandritu.

4. Schitul Saraiul

un ceas și jumătate de la Stavronikita

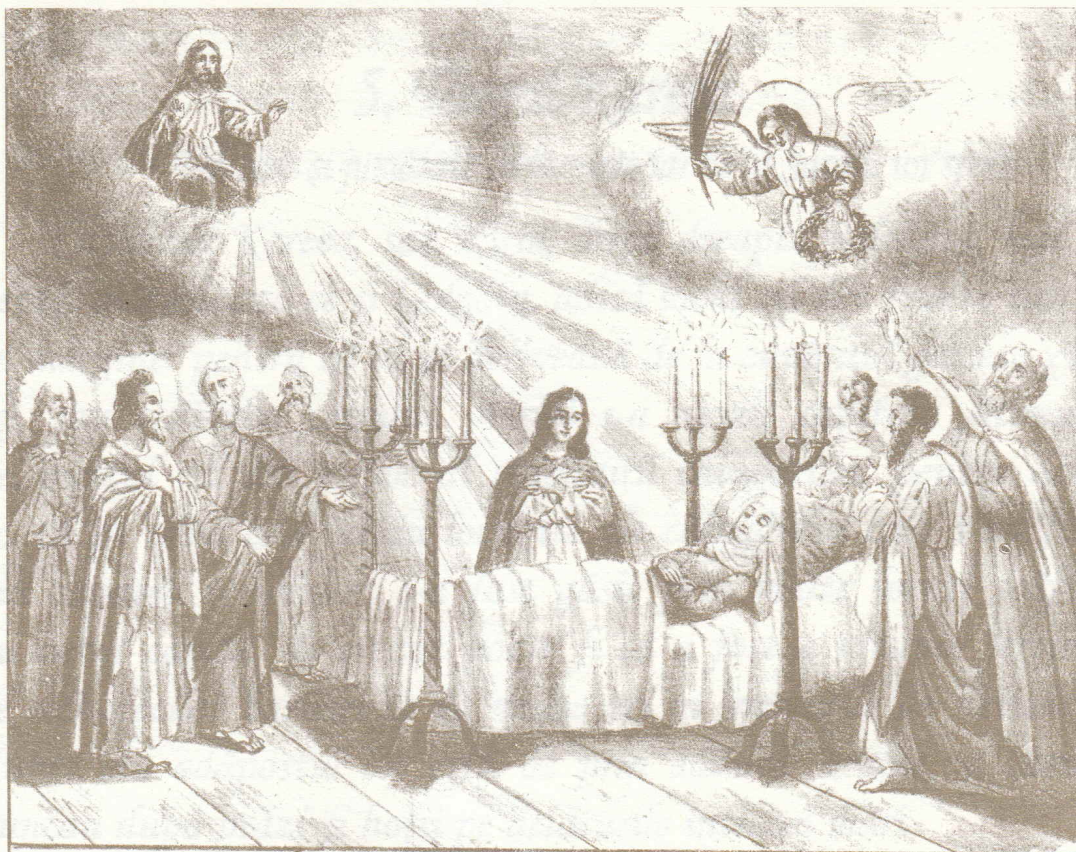
Numirea aceasta este otomană, iar după înțelesul limbii noastre palat prea frumos întru care sânt două bisericuțe cea din tâiu cu hramul sf. Apostol Andrei, iar a doua întru onoarea acoperământului maicii domnului, ale cărora fondatori și epitropi au fost avut pe oarecare călugări din mănăstirea pustietăților Rusiei numiți de la Țărmurile Albe, întru care și până astăzi sânt numai Velikorosieni sau din Russia mare. Călugări nu sânt mai mulți ca la 30, ei se mulțumesc numai din productele ce le rodește o parte de pământ nu atât de cuprinzătoare și pe care au și frumoase

vii destinate pe seama lor; acești chilioți ce sânt ca niște mlădițe ale tulpinei sf. munte sânt și pilde sau ecsemplu cu viața lor cea smerită, precum și cu naturala lor dragoste către priimirea de străini și de oaspeți mai vârtos de Ruși. Ei sânt înzestrați cu cel mai plăcut daru de înțelepciune și cu caracter conrăspunzător la toate trebuincioasele aproapelui lor. Rânduiala cea bună și-o păzesc atât între conviețuitori, precum și către cele ce se cer de către obșteasca renăscătoare maică a sufletelor noastre. Podoabele și scumpele veștminte ale acestor luceafere-lună bisericuți sânt toate aduse din Russia. Obșteasca lor trapeză care este cu două caturi și cu câteva chilii acum nu de mult făcute de către ctitorul cel întâiu, care și astăzi este al lor îngrijitor vrednicul de fericire Andrei Nicolaevici Muraviev din viteazul și vestitul lor neam în Russia, care și locul sau vatra schitului tot dânsul a cumpărat-o de la Vatoped.*

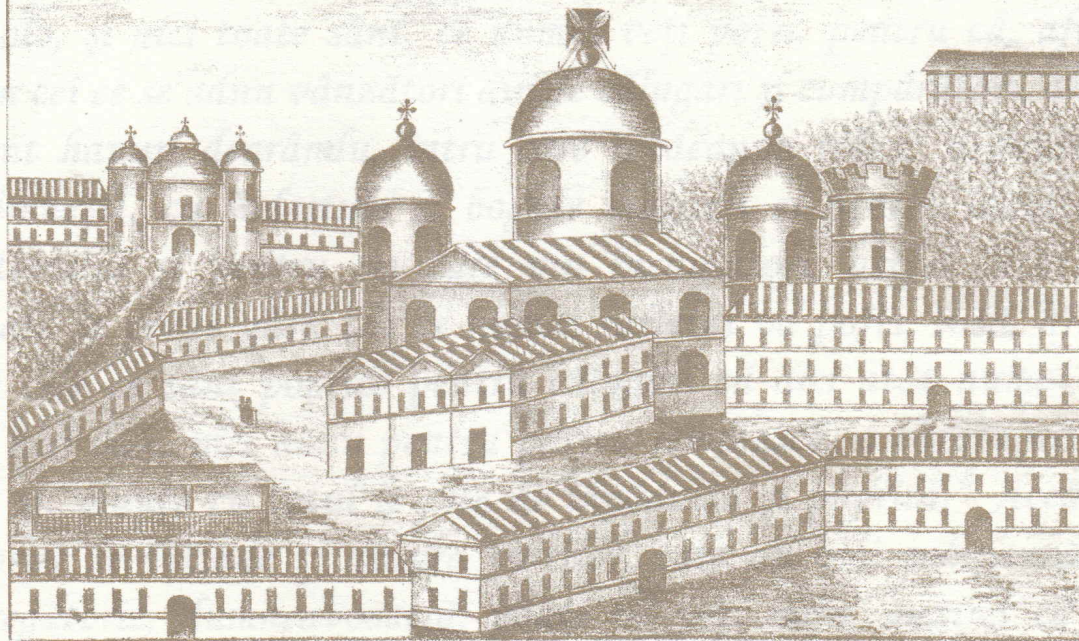
Întru slava și neîncetata cântare a prea veșnicului observator ochiu, aici comandează cu toată scumpătatea amândoă stranele tipicarul Sofronie care și în lavra mănăstirei Neamțului a fost asemenea ostenitor.

Într-acest sfânt jertfelnic se află și trei părțicele de sfinte moaște: ale sf. nuoului muc. Eftimie din satul Dimitana din Amoreea, a sf. nuoului muc. și cuvios Akakie din Tesalonic, și ale sf. nuoului muc. Ignatie din Eșki-zagara din schitul Ivirului.

* La fundul altarului acestui schit este un kiparis înaltu pe tulpina căruia este săpată o iconiță a Maicii Domnului cu înscricție în limba rusească. Iată ctitor de Dumnezeu încă aici proslăvit! Și a căruia cunună i s-a împletit din chiar florile raiului, pentru înfocata lui râvnă cea către limpezirea tuturor sfintelor locașuri de prin toate locurile. Acest viteaz pe când a venit la sf. Aton și a văzut feluri de oameni și de obiceiuri, numai cu trei cuvinte a făcut pe mănăstirea Zugravul să-și spele numele de Diortimă și să se hotărască pe viețuire chinovicească dacă voesc să mai priimească pe viitor veniturile ce are în Basarabia. Atunci ea s-a făcut chinovie.

Адо̀рмі́реа Маї́чїї До̀мн҃скаї.
Adormirea Maicii Domnului.

МО̀НАСТІ́РЕА КА̀Р҃ЕЇА.
Monastirea Kareia.

5. Târgul Kareea

Un ceas și jumătate de la mare iar de la Saraiu un sfert

Cuvântul Kareea, sau Kiria, după dreapta judecată, mai tot aceeași însemnează ce și Golgota, adică locul cel din frunte sau cea din margine: pentru că ea se derivează de la cuvântul grecesc χάρον cap, sau scăfârlia capului. Astfel s-a numit capitala Atonului, sau punctul cel din mijloc al stăpânirii călugărilor, pentru aceea, zic, că pe când cele întâiu locuințe ale călugărilor care s-au făcut prin săparea temeliilor, s-a fost găsit prin multe locuri scăfârlii sau curat capete, de crezut poate fi că a fost a vreunor jertfe de ale sălbatecilor barbari ce de multe ori în vremurile de demult sf. Munte era adăpostul lor eșiți de prin adâncele Arabie, și carii se aruncau după prăzi și hoții pe delăturile întinsei mări.

Kareea mai cu deosebire are de însemnat aceea, că întrânsa se face bâlciu sau târg numai de călugări în fiecare Sâmbătă, cine ce are din lucrurile mâinilor, sau de cele ce au trebuință, vin acolo, și aici toate sânt, ce numai veți pofti, pentru că, afară din cei ce se adun vânzători dintre călugări și cumpărători, aicea sânt hanuri dearându, întru care totdeauna trâesc neguțători mirenești, cu îndestule și bogate magazii și pentru lăcuiitorii Atonului și pentru cei care vin închinători, astfel încât de toate se poate găsi; tot ce numai sufletul va pofti, însă, afară de cele ce sânt poprite pentru călugări că aici atât numai nu e, nici duh, nici auzu pentru partea femească, a căroră venire la sf. munte cu totul le este ne îngăduită și poprită. Această oprire se întinde și asupra turcilor, care au aici polițienească dregătorie, dumneavoastră, poate vă veți mira, auzind că sf. munte este până acum neatins de umbletele părții femești; însă*

* Zice scriitorul Rusiei care cu adevărat că așa a fost până când el a venit prin Svetagora, și care aici în Rusik s-a mutat către Domnul mai înainte de a ajunge anul 1855 și după cum am zis pentru mueri la fața 36, că a intrat în sf. munte.

aceasta este cunoscut din istoria ficiei împăratului Teodosie ce au întâmpinat la Vatoped când a vrut să intre în biserică; și de năprasnă glasul maicii lui Dumnezeu o a înfricoșat zicându-i: la ce ai venit? Aici sânt călugări iar tu femeie, pentru ce vrei să dai pricină vrăjmașului de a lupta pe turburatele lor cugete? Nici un pas înainte! depărtează-te, dacă-ți vrei ție bine. Cuprinsa de spaimă prințesă, tăcând s-a depărtat din mănăstire și de la sf. munte. Iar spre pomenirea acestii întâmplări, a rădicat biserică întru cinstea numelui sf. marelui mucenic Dimitrie (aceasta s-a întâmplat în anul 382), alături cu icoana, de la care a fost eșit Glasul maicii lui Dumnezeu. Iar pentru cele urmate vezi mai sus la Vatoped.

Kareea este urzită spre răsăritul de miază noapte supt poalele muntelui; poziția locului este foarte plăcută, despre miază zi în fața Kareei, se ardică înălțimile însuși muntelui Aton întru a sa măreață împărăție; pe a căruia costiși sânt mulțime de chilii pustnicești și câteva mănăstiri aruncate pe nedescrisele vecinătăți ale Kareei.

Întru însuși începutul ei a fost schit; însă în timpurile cele mai de pe urmă a căderii Greciei, când din 180 de mănăstiri, cu care se împodobește sf. munte în veacul al zecelea, iar acum numai 20, și când schitul Kareei n-a avut ale sale misloace și putere pentru susținerea vieții cu sfatul a tot sf. munte n-a fost orânduit, ca să se înființeze din trânsul un fel de bâlci sau târgulețu, întru care să se adune la zile de Sâmbete toți sihastrii și pusnicii spre a-și vinde rocodelele lucrate de mâinile lor care sânt cruciulițele de inorog, lingurile ș.c.l. de unde asemenea să-și cumpere trebuincioasele obiecte pentru lesnicioasa viețuire supuse naturii. Și întru care să aibă șederea ocârmuitoarei stăpânirii precum a Atonului astfel și cea turcească care prin tr-acest fel de chip au introdus din chiliile schitenilor conace pentru mănăstirile câte erau rămase, și pentru totdeauna s-a hotărât, ca în loc de protas, să fie cel de căpetenie Nacealnic al sfântului munte, cu nume de Protat sau cel întâiu judecătorie, întru care să se cerceteze toate lucrările, atingătoare numai de fața

sfântului munte, jelbele conviețuitorilor lui, și căruia să i se trimită poruncile Porții și ale Patriarhului Constantinopolului.

Aici totdeauna eczistă trimisul din partea strălucitei porți un agă otoman cu slugi numai două care strânge haraciul fiecăruia an, și observează controboiturile măcar din partea oricui ar fi, el se înterează de tot ce ochiul său a zărit, încât și până la mărfurile unui număr de o sută prăvălii ale Kareei pline de tot felul de lucruri atingătoare de trebuințele tuturor în deobște.

Aici sânt și fierari meșteri, asemenea și cismării.

Hramul acestii mânăstiri este Adormirea maicii Domnului, ea este mai veche și mai întâiu zidită de către ctitorul ei marele Constantin la anii 337 după Hristos, iar la anii 361 când era patriarh Evdocsie Arianul, s-au ars de către ne îndumnezeitul Iulian Paravatul, pre a căruia păreți și astăzi se vede fumegarea flacărilor ce au mistuit podoaba unicii sfințenii de ale sf. munte, care nu are nici turle, nici tencuială pe pereții de pe afară, ci asemenea unei sărace case. Sfântul Atanasie, fiul ei cel adevărat a compătimit cu adevărat din tot sufletul său, el a acoperit cu plumb peste tot, dar curând prevedința chemându-l, d-atunci până în zioa de astăzi se săvârșaste Dumnezeiasca jertfă în dărăpănatele și vrednicile de compătımire ziduri ruinate împrejurul căriea sânt 120 de chilii cu biserici sau paraclisele lor, întru care slujitorii sf. oltar, adică preoții, ierodiaconii și toți ceilalți ascultători priimesc de la protat, lefuri din veniturile mânăstirii Cotrocenilor din București, și a sfinților trei ierarhi cei zic tresfetitele din Iași capitala Moldaviei.

De mare interes poate fi deslușirea cu deamăruntul a acestor ocârmuiri din două părți din Kareea; dar unde văzu că se istorisește tot de proistoși, am socotit să rămâe cunoscuți numai acelora într-a cărora limbă autorul a vorbit. Noi să ne întoarcem la cele ce se ating de folosul sufletelor și desvoltarea credinții.

În sfântul oltar al acestii biserici deasupra scaunului celui de sus, se află făcătoarea de minuni icoana maicii lui Dumnezeu;

numită „Αξιον εστιν” (cuvine-se cu adevărat) pentru care zic predaniile păstrate pentru călugării svetagoriți;* că un starețu pustnic, trăind cu ucenicul său în chilia care este în depărtare de Kareea nu mai mult ca jumătate ceas, valea acestui loc este proprietatea mănăstirii Pantokratorului plină de chilii călugărești; deci într-una din chiliile acestea cu paraclisul Adormirii Doamnei de Dumnezeu Născătoarei locuia un stareț ieromonah, carele prea rare ori eșea din singurătatea sa, doar când avea vreo neapărată trebuință. Odată i s-a întâmplat astfel, că dorind a asculta spre o Duminică privigherea în soborniceasca biserică de la Kareea, a și plecat într-acolo, iar ucenicul lui a rămas acasă, care obicei se ține și până astăzi de a fi totdeauna spre dumineci privighere. Necărturarul, însă evlaviosul și osârdnicul tânăr cu totul nu putea a se conforma lui cu cântările duhovnicești, cu care să-și reverse înaintea lui Dumnezeu ale sale prea simțitoare datorii, de aceea s-a încredințat pe sineși mai cu deosebire mijlocitoarei Maicii lui Dumnezeu, și așa el către dânsa alerga și pre dânsa o lăuda în inima sa cea fără prihană, deși nu cunoștea nimic din aceste cărți, asemenea și într-această dată după ce se văzu rămas singur, și dacă a socotit seara și noaptea, a început cu neprecurmare a cânta înaintea icoanei a împărătesei cerului cântarea bisericii alcătuită de sf. Cosma făcătorul de cântări, adică: „Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii șcl.” nealăturând mai mult nici un fel de laude, decât pre umilința sufletului.

Pe cât tânărul frate cânta mai mult, pe atâta se înveselea, pe atâta sălta inima despre recunoștința ce simțirile îl îndemneau a avea către lăudata de puterile cerești și a noastră apărătoare; smeritul lui glas resuna în pereții săracei chiliuțe, și se revărsa din ison în ison și din sunet în sunet, nepricepându-se însuși că felul cântării lui a răsbit în ceru și s-a auzit până la cea slăvită acolo de angeli. Maica lui Dumnezeu cu dragostea cea de mamă căutând asupra cântărețului

* Această întâmplare este tipărită și în cartea grecească numită Νέον Μάρτυρολόγιον.

ei, tot atunci pe când simțirile în chipul acesta încânta inima acestui evlavios fiu al pustiului Sfetagorei, deodată i se înfățișează un tânăr prea frumos, între care s-a început conversația: ce faci tu? Întrebă pe călugăraș cel ce i s-a arătat; iată cânt: ceea ce ești mai cinstită, i-a răspuns acela din curățenia sufletului; apoi, ia mai cântă să auz și eu cum cânti tu, a mai adaos cel ce i s-a înfățișat. Singuraticul frate neschimbându-și nici simțirile nici glasul, a început a cânta cu o umilință pornită și știută de dânsul cântare: „Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii.” Apoi tu așa cânti frățioare, și nu după cum cântăm noi? Cu mirare se uita ce aștepta pe fratele să-și sfârșească cântarea. — E apoi la noi nu laudă astfel pe maica lui Dumnezeu, dar cum? a întreat spăimântatul singuratic, iată cum întrebându-l din vorbă cu cântarea cel ce i se arătase: „Cuvine-se cu adevărat a te ferici pre tine Născătoare de dumnezeu, cea pururi fericită și cu totul fără prihană și maica Dumnezeului nostru;” și după această cântare noi atunci alăturăm și cântarea „Ceea ce ești mai cinstită” au zis prea frumosul oaspe, și a tăcut. Pentru Dumnezeu iartă au început atunci singuratecul frate. Că eu astfel m-am învățat a cânta de la starețul meu, și până acum încă n-am auzit asemenea cântare, Cuvine-se. Bine ar fi dacă mi-ai scrio tu mie: eu a-și tipărio în minte; iar aminterea eu n-am ținere de minte, căci atât sânt de nevoiași încât nimic nu pot ținea minte pă din afară de înscris, tot ce ași învăța, într-acel ceas uit, „poftim, frățioare; dă-mi hârtie și cerneală; că-ți voi scrie a ținea minte cântarea noastră. Iar fratele învărtindu-se să afle, n-a aflat nici picătură de cerneală dar nici fărimită de hârtie, și cu mâhnire îi spuse oaspelui său, ca cei ce se îndeletnicesc numai cu răgăciunea și lucrarea mâinilor, rare ori au trebuință ei de hârtie și de cerneală, pentru care nici nu le avem acum la îndemână. — Dar ce să fac eu acum? Răspunzând fratele celui ce i s-au arătat; de neapărat că trebuie să învățu, cunosc bine, iar când e vorba că fără înscris, eu uit îndată.” Dacă este astfel, apoi nu te întrista frate, a răspuns acela, eu îți voi scrie ție spre aducerea aminte această cântare iată scriu pe această piatră, și tu o vei învăța pre dânsa, singur tu astfel

cântându-o, o și spune tuturor hristianilor, ca astfel să slavo-cânte pe prea sfânta de Dumnezeu Născătoare. Aici tânărul ce s-a arătat s-a apropiat de lespede a unii pietre aici așternută, și a început a scrie cu degetul toată cântarea Dumnezeestii Născătoare, întocmai ca ceara era de moale piatra supt mâna tainicului oaspe: scrierea degetului lui lăsa adânci urme, și cuvintele cele mai lămurite s-a tipărit pă piatră. Și a mai adaos necunoscutul ce s-au arătat călugărașului a zice: nu uita însă să-i spui că de acum înainte toți astfel să mărească pă maica lui Dumnezeu, și ca un fulger s-a ascuns din păruta lui căutătură. Spaimă plină de bucurie a cuprins pe ucenic, văzând scrisa lespede; pe care cu neîncredere o au pipăit de câteva ori și, citindu-o, a și întipărit-o în minte cuvintele minunate ale asemenea minunatului tânăr, și până pe la răvârsatul zorilor acum și răsuna Dumnezeasca cântare în gura singuratecului deștept în privigherea sa, care au petrecut toată noaptea fără de somn, întru semn de recunoștință către Dumnezeu și prea curata lui maică; iar starețul întorcându-se de la Kareea, l-a găsit cântând descoperita cu minune cântare. De a căriea noutate ce ucenicul a aflat-o, a pus pe starețul în uimire.

— „De unde ai învățat tu astfel a cânta?” — a întrebat starețul pe ucenicul său; iar el i-a povestit cele ce s-au întâmplat cu dânsul, arătându-i minunea după piatră, scrise de mâna necunoscutului oaspe. La mult ceas a stătut asupra pietrii uimitul stareț, cetind mai de multe ori Dumnezeasca cântare, și cercetând cu luare aminte scrisoare de deget omenesc, și nu înțelegea minunea ce s-a făcut. Tu pentru ce n-ai întrebat pe tânărul ce și s-a arătat ție: cine e el și cum i-a fost numele? A zis în cele din urmă după multa gândire starețul ucenicului său. Iartă-mă părinte, că eu am și uitat despre aceasta: atât numai îmi aduc aminte, că el s-a numit pe sine Gavriil. Și tu nici n-ai înțeles, ce fel de Gavriil a fost la tine în chilie? A adaos starețul zâmbind, și stând înaintea icoanei maicei Domnului, pe locul acela chiar, în carea cântat „cuvine-se” pomenitul tânăr, vărsând lacrimi din adâncul inimii umilite și pline de recunoștință încântătoare, lăudând pre maica lui Hristos

Dumnezeu, în alăturare cu ucenicul său; și cine poate să descrie cu deplinătate a lor sihăstrească bucurie într-astfel de vălmășală? Întru aceeași chiar zi starețul s-au dus la protat sau decasteria Kareei întru care prezidează proistoși de pe la toate mânăstirile, și au spus câte s-au întâmplat cu ucenicul lui în vremea când a fost singur; înfățișându-le și piatra spre încredințarea tuturor mădularilor acestii sinodii, carii cu o gură și cu o inimă a proslăvit pre Dumnezeu, și au cântat noua cântare „cuvine-se cu adevărat” acei ce l-a născut pre dânsul prea bine cuvântata fecioara Maria. În urma acestora au reportat prea sfințitului Patriarh și împăratului, despre minunea făcută de sfântul Arhanghel Gavriil înaintea icoanei și a ucenicului svetagoreț, și spre întărirea adevărului, au alăturat pe lângă înștiințare și însuși piatra, scrisă cu minunea mâinii. Iată din ce vreme a început a răsuna și răsună în gura bisericii lui Hristos cântarea de bucurie „cuvine-se” vrednicii de laudă și dumnezeestii slave, pururea fecioarei Mariei maica Dumnezeului nostru.

Iar pe sfânta icoană înaintea căreia s-a făcut minunea, a adus-o de la acea chilie părinții la soborniceasca biserică pe care așezându-o în locul sus pomenit în care și până astăzi stă acolo, iar chiliei i-a rămas numirea de Acsion, adică, Cuvine-se, în care șade un ieromonah totdeauna, vezi pomenirea minunei este pusă la mineiul lunei lui Iulie în 13 zile, numită Soborul Arhanghelului Gavriil. Chipul după această sf. icoană este întocmai după cum se arată în gravura de la începutul acestui proschinitar.

Aici la mitocul Hilindarului din Kareea se mai află o icoană făcătoare de minuni a maicii Domnului, cu numirea: hrănitorea cu lapte,* după spunerea din gură a Sfetagorenilor și scurte tradiții, iată ce se vorbește pentru dânsa: mai întâiu ea s-a aflat în lavra sf. Savva sfințitul, departe de Ierusalim cale de trei și jumătate ceasuri,

* Mulți poate se vor mira de numirea acestei icoane, dar nu este cu anevoie de înțeles, fiind că închipuirea îi este astfel de demult, atunci se zugrăvia în multe feluri maica Domnului, asemenea a zugrăvit și pe aceasta cu gura prea vecinicului ei fiu la țâța sa, de unde s-a luat a-i zice Hrănitorea cu lapte. Pre carea o am și pus în rând spre îndestolarea tuturor.

așezându-o pentru întâiași dată la răsărit marele puitor de temelie sf. Savva cel sfințit, care mai înainte de a sa mutare din viața această vremelnică, Proorocește a grăit fraților carii încunjurau patul morții lui: că după o vreme va cerceta lavra lui oarecare cu numele asemenea Savva moștenitor al Împăratului Serbiei, căruia această icoană a Născătoarei hrănitoare cu lapte să-i fie dăruită lui de către lavră ca un semn de blagoslovenie. Pe la al 4-lea veac sf. sfințitul Savva cu pace s-a mutat către Domnul, întru al 4-lea an al împărăției lui Iustinian cel mare. După care trecând mai mai bine de 6 veacuri, această icoană s-a păstrat în minunata lui lavră nemișcată stând la al său loc întru așteptarea împlinirii proorociei celui înaintea morții diată făcută de sf. Savva prin viu graiu, care a trecut la cei din lavră din gură în gură ca o tradiție din veac în veac. În sfârșit pe le al 12-lea veac să arată și așteptatul cuvios Savva, căruia i-a fost predat prooroceasca diată de către sf. sfințitul Savva și pe făcătoarea de minuni icoană a maicii lui Dumnezeu numită Hrănitoare cu lapte. Asemenea și pe altă făcătoare de minuni icoană tot a maicii Domnului, numită cu trei mâini, ce era adusă de sf. Ioan Damaschin. Într-acest chip aceste icoane s-a luat de cuviosul ieromonah Savva întemeietorul chinoviei mănăstirei Rusikului, și viind de la Palestina cu aceste două sfinte icoane drept la muntele Atonului, de unde acum Nemaniei tatăl său care-și avea numele din călugărie Simeon, isprăvise de zidit mănăstirea Hilindarului,* a lăsat pe cea numită Hrănitoare cu lapte în paraclisul mitocului ce este pe seama mănăstirei Hilindarului aici la Kareea, iar pe cea numită cu trei mâini a luat-o cu sine și a dus-o la patria sa Serbia unde acolo s-a făcut arhiepiscop, iar câtă vreme a petrecut, nu se știe, căci turburările ce s-au fost rădăcat într-acea populație, l-a fost silit ca să chibzuiască oarecum scăparea acestei neprețuite comori ce pe lângă dânsul nu era cu puțință a o păstra, și cu sfat sinodicesc, a pus-o pe dobitocul a căruia istorie s-a pus pe larg la Hilindar, și însuși abia apărându-și viața, a eșit din Serbia în secret,

* În care sf Savva a fost egumen

și viind spre părțile Dunării, s-a făcut la Târnova mare mitropolit, în care cetate a zidit frumoasa biserică*, iar după mutarea sa în vecinicile locașuri, s-a și îngropat într-ânsa, cu toate acestea acum este geamie turcească. Însă vrednic de luare aminte este și aceasta, că icoana hrănitoare cu lapte este pusă contra obicinuinței obștești care are biserica noastră a răsăritului de a fi pe tâmplă nu în partea stângă de ușile împărătești ci în partea dreaptă, unde pretutindeni este obicinuit a se pune icoana Mântuitorului: iar aici Mântuitorul stă pe partea stângă de ușile împărătești la tâmplă, adică acolo unde s-ar fi convenit a fi icoana Născătoarei de Dumnezeu. Desenul acestei minunat zugrăvite icoane și al ei dumnezeesc prunc sânt prea frumos închipuite și curat după stilul apostolului Luca, care ajunsese prin școalele Bizantiei a fi obicinuit astfel, încât acum într-această vreme nici că se mai găsește chip așa de frumos.

Orânduiala ce trebuie a se păzi într-această chilie de către cei ce vor locui într-ânsa, sf. ierarh Savva a scris pentru cinstea acestei icoane, ce este lăsată aici, tipic cuprinzător de toate cele ce se atingu de viața pustnicească, și în care zice: ca toți cei ce vor fi într-această sfântă cu bisericuță chilie, în care este așezată icoana Hrănitoare cu lapte ce este făcătoare de minuni, să păzească întru toți vecii tipicul adus de la lavra sf. sfințit Savva pe care și însumi l-am păzit. Iar carii vor rămânea întru nepăsare și desprețuitori unei asemenea orândueli ce dânsul a scris-o în tipic și căruia a fost următor, acela să nu fie ertat de împărăteasa cerului, nici într-această viață curând sburătoare nici în cea nădejduită a vecii vecilor.**

Sfântul Savva se iscălește în original astfel:

anul 1199 cel mai de pe urmă decât toți Savva păcătosul

* Întru cinstea sf. sfințit Savva, de la a căruia lavră a luat sf. icoană. Într-acest orașu pe la anii 886 a fost domnind țaru Ioan al Bulgariei, care a și trimis multe odoare mănăstirii Zugravului.

** Tot aceștiași tipic chinovicesc a lăsat și în mănăstirea Hilindarului pe care părinții după vreme l-au prefăcut după gustul lor cel de sineși sau ediortim.

Arhiva sau biblioteca Kareei se socotește cea mai îmbogățită cu secrete și antichități d-ale sfântului munte, dar nu are niminea voe măcar de ar avea și ferman, spre acest sfârșit tot nu-i folosește: căci întru dânsa să păstrează multe acte și hârtii de ale sfinților Patriarhi și împărați, care se ating de locuința și conviețuirea Se hastroobștească-chilioticească și a diortimilor călugări a sfântului munte, drept aceia nu pot fi arătate interesatilor strănepoți a sfintei moașe Eva.

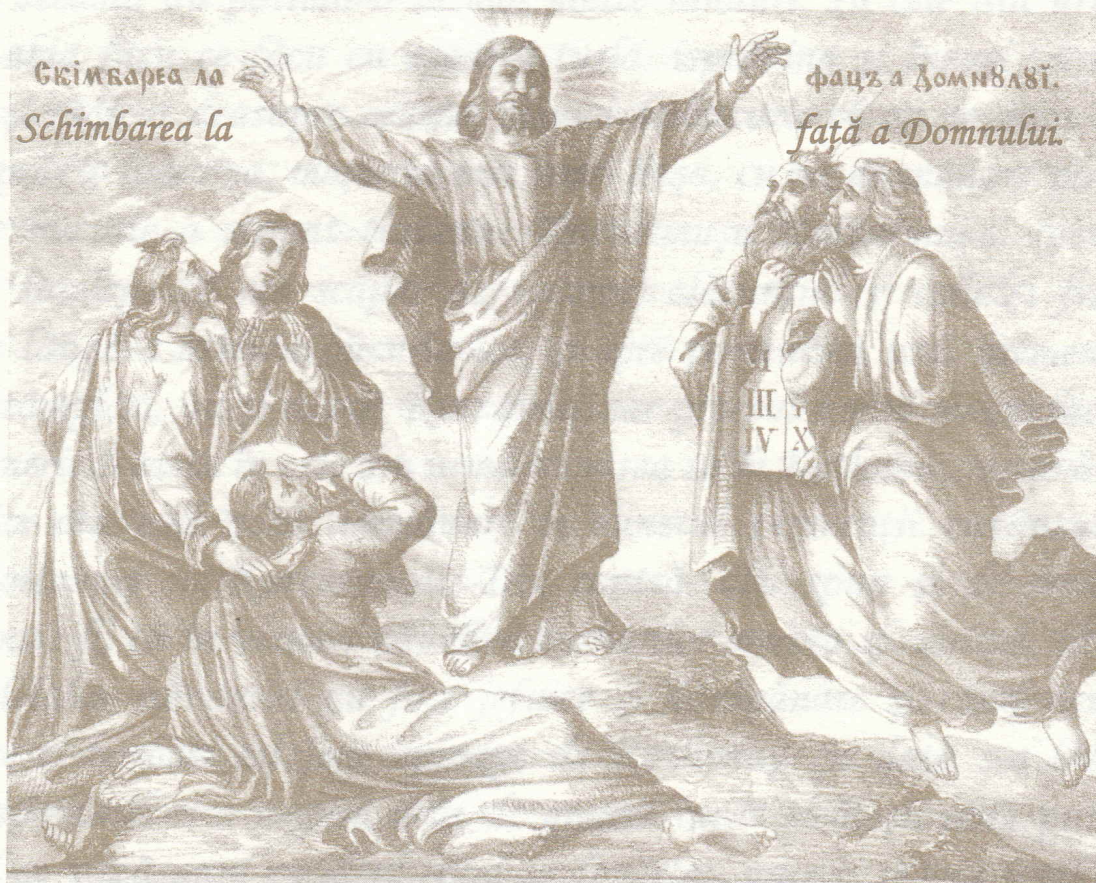
Iar în școala Kareei făcută înadins pentru dezvoltarea tinerilor călugări, nu vei vedea decât o jalnică și zădarnică în deprindere, iar la început a răsunit de Academie, iar mai pre urmă și chiar și acum n-a eșit mai mult decât o școală mică. Însă cu astfel de osebite, că în ia se învâța și teologia și limbi streine. În care așezământ este pusă și limba franțeză. Iar după băgarea de seamă ce a făcut autorul Rusiei, și a altora spuneri, „elevii, ca unii ce sânt toți călugări le este prea greu de a se și învâța, pentru care înțelepciunea nu le poate intra în capul lor..” Ci numai o pricină de cheltuială și a profesorilor boda broste.

Într-ânsa sfinții care s-a sfințit pe când Kareea era chinovie, a fost cel întâiu, cuviosul Nectarie, al doilea sf. cuvios Nichifor care din latin a priimit dreapta slăvire; și sfântul Teolipt a fost și arhiereu Filadelfie.

5. Mănăstirea Kotlomușulu

De la Kareea un sfert de ceas.

Aceasta s-a zidit în veacul al 12-lea întru cinstea schimbării la față a Domnului Iisus Hristos de către grecesul împărat Alecsei Komnin al 2-lea, aproape de Kareea. Întâmplarea pentru care și-a însușit această numire Kotlomuș, nu se spune tot într-un fel. Zidarii cei ce lucrau această biserică, s-au ostenit multă vreme ca să întărească întocmai după cum modelul sau planun cerea, însă turnul ei de câte ori îl isprăveau de atâtea ori se risipea,

МОНАСТІРЕА КОТЛОМУШЪ.

Monastirea Kotlomușu.

și aceasta au pățimit-o în mai multe rânduri. În cele din urmă d-abia făcu ce făcu cu această turlă, isprăvind și însuși vârful a și rădicat deasupra crucea, atunci de bucurie că cu norocire au isprăvit lucrarea, meșterul mai mari bașa, cu ne asemănare plină de bucurie a strigat turcește: Kurturmuşu Kurturmuşu! (acum se înțelege că am scăpat de sgomot) alăturând și ceilalți frați pe lângă a aceluia bucuria lor, și spre pomenirea unii asemenea întâmplări, au și numit Kurtumuș, iar prostul norod au prefăcut dintru aceasta în cele din urmă numirea sa în Kotlomuș, ne având nici cea mai mică asemănare la sunetul pronunții cuvântului Kotlomuș cu Kurturmuşu. Din contră, alți spun și de crezut poate fi, că în vremea năvălirii barbarilor asupra sf. munte, când celelalte mănăstiri au fost jefuite și dărăpănite și când acum acești barbari au fost aproape de Kotlomuș, pe dată s-a lăsat împrejurul ei o negură atât de groasă încât ticăloșii abia putea să se vază unul pe altul când se depărtau un pas măcar unul de altul. În astfel de împrejurare aflându-se ei lângă chiar Kotlomușu și rătăcindu-se prin toate împrejurimile ei, și neputând nici măcar să o zărească, s-au și depărtat fără de a pricinui cel mai mic rău atât mănăstirii precum și călugărilor. În urmarea unei astfel de întâmplare, mănăstirea se numi Kurturmuş sau Kotlomuș, adică scăpat de primejdia amerințatei jefuiri.

Iar ce se atinge de aceea că, pentru ce s-a numit ea în limba turcească, aceasta este știut că foarte mulți Greci cunosc limba turcească mai frumos și decât a sa; iar unii și chiar pe cea naturală a sa cu totul nu o înțelege, fiindcă părțile Anadoliei sânt cu desăvârșire streine de limba grecească, de și sânt pe acolo mulți Greci locuitori. Spun că Sultanul Selim, prin fermanul său din veacul al 16-lea, cu înfricoșare de moarte a fost poprit a se mai întrebuinta vorbirea limbii grecești prin toată Anadolia, pentru aceasta și acum a rămas p-acolo naturalizată vorbirea Otomană.

Kotlomușul nu este în numărul mănăstirilor chinovicești, ci de sineși sau afară de stat după cum pe acolo se zice Diortimă,

și pentru aceasta nici nu are respect mai cu deosebire, sau merit conrăspunzător de pustniceasca viață a sf. Aton. Afară de aceasta și chiliile îi sânt foarte strâmtorate și nici are vreo privire cu plăcută podoabă prin prejurul ei. Cu toate acestea nu este de tăgăduit, că poziția locului Kotlomușului este rară după frumusețea sa și cu lesnire despre partea iconomică. Aproape de această mănăstire este și hameiu prăsit, pe care la vremea sa îl duc la Russia pentru cvas sau bere, care la sf. munte cu anevoe și cu totul nu poate fi Grecilor suferit, fiindcă deprinși numai cu roada viții de Ambrozie, ca pruncul cu laptele mumei sale. Împrejurul mănăstirii sânt numai vii și livezi cu măslini.

Între sfințitele antichități ce are Kotlomușul, se află o parte de moaște ale sf. muc. Ebstratie, un deget al sfintei mucenițe Marinei, ale sf. muc. Kiric o parte de picior, și din ale sf. Efstatie Plachida mâna stângă, asemenea osul unui picior de mărime destulă al sf. Alipie Stâlpcul, este și capul sf. Haralambie precum o mână și o falcă, o parte din piciorul drept al sfintei Annei muma prea sfintei Născătoarei de dumnezeu, asemenea mai este și o însemnată părțică din lemnul Crucii cei dătătoare de viață.

Biblioteca Kotlomușului nu prea este de mirare, fiind că toate bibliotecile Atonului, pe cât puțința a ertat să se vază de către mai mulți, sânt în cea mai rea stare și nebăgate în seamă, afară numai de biblioteca Rusikului a Zugravului și a Esfigmenului. Călugării Atonului ca cei ce de cultivare sânt nenorociți, pentru vechimea unor asemenea cărți și a celor scrise de mână mai multe pe pergament, nu gândesc ca asupra unor antici și neprețuite alcătuiți acei învățate mume din vechime, ci se uită la ele ca asupra unor netrebuincioase cârpe, care numai în zadar prindu loc prin biblioteci. Nu este mirare după toate acestea, dacă s-ar întâmpla a vedea p-aici oarecare foi lipite pe la geamuri: dar de unde putem ști că cupicul acesta nu se vor fi prăpădit de asemenea antichități sfinte ale cărților teologice; și câte încă vor fi putrezit din nepăsare și din umezeala aerului celui ce de supt bolți. Spun că încă s-ar fi vândut dintr-aceste cărți

de aici la apuseni o mare cătățime de prin biblioteci, însă de și nu va fi fost până acum una ca aceasta, dar acum desigur pentru lăcomia banilor se poate întâmpla cu desprețuita rămășiță a cărților atât de scumpe în timpul nostru, căci numărul a 110 călugări viețuiesc astăzi aici nu ajung mintea până unde se poate urca prețul lor mai cu vreme.

Paraclisele cele din lăuntrul Kotlomușului sânt 7: cel întâiu numit Acatestul prea sfintei Născătoarei, al sfinților trei Ierarhi, al sfinților doctori Cosma și Damian, al Bunei Vestiri, al sf. Ioan Botezătorul, al Isvorului Maicii Domnului și al sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, întru a căroră cinste sânt închinat cele două mănăstiri din Valahia: Clocociovul și Slatina în județul Oltu.

Iar cel întâiu sfânt ce s-a sfințit într-acest sfânt locaș al Kotlomușului a fost cuv. Muc. Kiprian.

Schitul Kotlomușulu

jumătate de ceas

Are hramul sf. muc. Panteleimon, destul de mare după numirea ce-i este dată, adică biserică a duminecilor. Ctitorul ei a fost ieromonahul Haralambie care a făcut-o și care a petrecut viață de 62 ani. Schitul acesta are chilii cu biserici 16, într-ânsul se nevoesc ca 40 de părinți pustnici, a căroră hrană este din agoniseala lucrului mâinilor lor, din care se cunosc siliți a-și plăti și birul sau imbaticul către mănăstirea Kotlomușul. Biserica

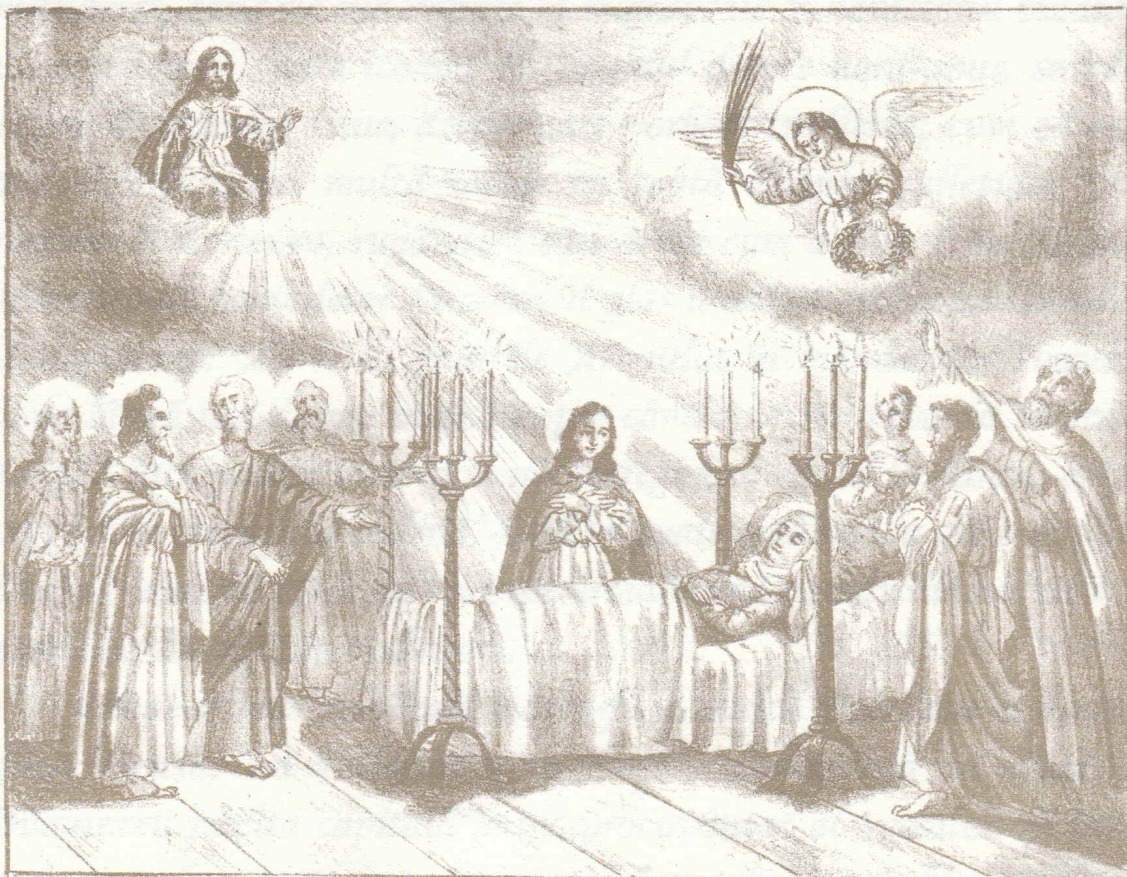
numită Kiriakî este prea frumos zugrăvită, înaintea ușii sânt doi chipariși de o minunată înălțime, pe supt carii curge isvorul numit al sf. Panteleimon. Într-acest schit călugării sânt Greci și Români.*

6. Mănăstirea Ivirului

Un ceas cale de la schitul Kotlomuș lângă mare

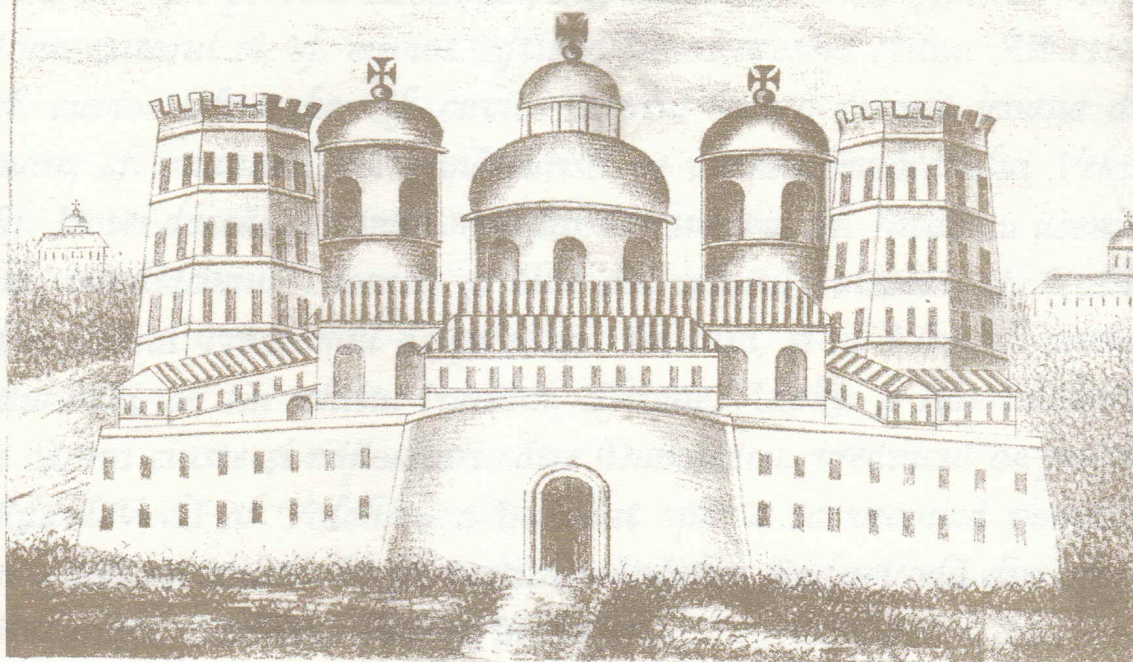
Această mănăstire stă pe marginea mării despre miază noapte a sf. munte, și se socotește cea mai întâiu decât celelalte mănăstiri, însă cu bogăția al doilea după Vatoped; Hramul bisericii este Adormirea Maicii Domnului, destul de mare și împodobită foarte frumos despre bogății ei fii din Moscva, carii o au împodobit cu tot felul de odoare scumpe. În mijlocul bine regulatei și frumoasei curți, stă trapeza cea mai gigantică între conrăspunzătoarele ei clădiri din care sânt neapărat ei trebuincioase, adică chelăria, bucătăria și pităria sau brutăria. Despre care bielșug în viața pusnicească să află mult mai îndărăt, de nu mai mult de cât toate, cel puțin a celor mai multe mănăstiri, să lăsam pentru viețuirea obștească, care cu asprimea viețuirii și împlinirea chinoviceștilor legiuiri covârșesc pe ceilalți, asemenea acestora scoși din ștat sau diortimi după cum am zis că trăesc de sineși. Numărul acestor ambițioși și iubitori că trăesc de sineși părinți, desprețuitori de frați streini să urcă până la 200. Și carii de a pururi se cunosc siliți a-și îndeplini impusa datorie pentru buna fericire a ctitorilor ei, care au fost, Ioan, Eftimie și Gheorghie născuți în părțile Gruzii. În paraclisul care se prăznuește hramul numit cu numele făcătoarei de minuni Icoană a Ivirului, carea și portăriță se zice, să pricinuește o nespusă, fiecăruia sufletească

* Pentru ce cinstitul protat nu ușurează astfel de greutate a acestor vrednici de compătimire frați în Hristos din fondurile ce pentru niște asemenea căzuți sânt jerfite în numele a 20 de mănăstiri ale sf. Aton. Cotrocenii cu atât de amare de venit și asemenea și mănăstirea Trisfetitele din orașul Iașii pe niște asemenea schituri ar trebui să le înlesnească a-și plăti imbaticurile.

Адорміреѣ Маічії Домнхлїї.

Adormirea Maicii Domnului.

МОНАСТІРЕА ІВІРУЛ (ЛІНГА МАРЕ).

Monastirea Ivirul (langă mare).

mulțumire, când va lua aminte la zugrăveala și haracterul bizantic al aceștii prea sfinte icoane. În unghiul despre nord-apus, se vede icoana Domnului Iisus, despre care vorbesc tradițiile; cum că oare cine s-ar fi rugat multă vreme cu toată dorința sufletului prea bunului Dumnezeu, rugându-l să-i arate cum a fost Iisus Hristos în întrupata sa vedere? Și secretul glas a arătat nedepărtatului de la rugăciune: „du-te la muntele Atonului în mănăstirea Ivirului, acolo lângă ușa despre miază noapte când intri în advonul bisericii, vei afla închipuirea mea în toată întregimea; caută la dânsa; astfel am fost în întrupata vedere!” Iată ce poate credința la orice ar pofti dreapta noastră credință, și prin urmare toate tradițiile nu sânt în istorisrea lor fără încredințare.

Drept aceea adevărați mosco-fii a maicii Patroane a acestui sfânt lăcașu, i-a închinat spre drept recunoștință în chiar de Dumnezeu păzita capitală mitoc procuvântat al Ivirului. Și întru vecinica aducere aminte a aceștii întru început chinovie, prea vecinicul Dumnezeu, spre a sa Dumnezească glorie-mulțumire, a proslăvit-o cu niște astfel de consfințite documente, încât a lor întărire sânt pecetea cuvioșilor care s-au sfițit aici. Sfântul cuvios Ioan ctitorul ei, sf. cuvios Eftimie fiu al acestui ctitor. Alt ctitor sf. cuvios Gheorghe, Sf. cuvios Gavriil care a primit icoana din mare; sf. mucenic care a mărturisit pe vremea împăratului Vekul. Sf. Irotei dascăl și numit omul lui Dumnezeu, Sf. Iacob cu ucenicii lui, ierodiaconul Dionisie și alții din schitul Ivirului, sf. Kallist din schitul Prodromul de pe moșia Ivirului, și al 9-lea sf. cuvioși mucenici iar din schitul Ivirului, Eftimie, Akakie și Ignatie. Întru a căroră cinste și mijlocitori către Dumnezeu, vrednicul de fericire Radul-Vodă al Valahiei, a închinat spre a sa vecinică pomenire și a tot neamului său pe vestita mănăstire Radu-Vodă din orașul București, și schitul Tutana în Argeș.

Iar sfinte moaște se află 9 părțicele, ale sf. apostol Luca, ale sf. apostol Vartolomei, ale sf. arhidiacon Stefan, ale sf. muc. Haralampie, ale sf. muc. Mihail Sinaitu și Vasilie, ale sf. muc.

Gheorghie purtătorul de biruință, ale sf. doctori Cozma și Damian, a cuviosului Lazăr, și al 9-lea al sf. apostol Petru Sângi.

Să venim și la istoria icoanei portărița.

Pe când împăratul Teofil luptătorul de icoane a poruncit ostașilor săi, ca să cerne prin toate cetățile și orașele de se vor afla orice fel de icoane, atunci e să aibă tot dreptul a le arde; drept aceea întru una din cetățile Nikeii, s-a aflat oarecare văduvă cu fiul ei unul născut, carea pe lângă celelalte averi, era bogată și de fapte bune, căci după a sa multă dragoste către Dumnezeu, își avea bisericuța ei, întru care păstra pe lângă celelalte icoane și pe a Maicii de Dumnezeu Născătoare înaintea căria își răvârșa în toată vremea cele mai ferbinți rugăciuni. Despre o asemenea evlavioasă femeie aflând tiranii aceia au și poruncit, că dacă ea nu va arăta această icoană, atunci să o răscumpere cu bani, căci într-altfel, după cum ei au poruncă, cu pedepse o vor omori. Înțeleapta de Dumnezeu sirmană le-a făgăduit pentru a doa zi că le va da destui bani și astfel liberându-se a alergat dimpreună cu iubitul ei fiu în sf. bisericuță și ardicând mâinile și ochii către ceru, s-a rugat cu fierbinți lacrimi pentru ajutorul cel mai grabnic și apucând icoana pe care o iubea mult, au cerut ca de la stăpâna a toatei lumii să o izbăvească de urgia cumplitelui împărat, precum și pe această a sa icoană pe care o aduse la mare, să fie păzită de batjocură. Acestea rostindu-le din adâncul inimii a slobozit-o pe mare, iar icoana sprijinită fiind de nevăzută mână, călătoria nu ca cum ar fi fost pe apă, ci stând drept în sus mergea către apus. Privind muerea cu fiul ei la o asemenea minune a rămas plină de încredințare și bucurie căci a bine plăcut Maicii Domnului fapta ei. După acestea întorcându-se către fiul său i-a zis: tu fiul meu prea iubit, apucă mai curându spre Elada, și ajutorul prea Sfintei Maici va fi cu tine, iar eu ca parte femeiască nu poci eși nicăiri, ci cu dragoste mă voi jertfi, pentru acela ce s-a pironit pentru mântuirea noastră, și sărutându-l cu îmbrățișare de mumă, s-a ascuns unul de către altul; tânărul apucând spre Tesalonic, de unde a venit și drept la sfântul

munte la mănăstirea Ivirului, unde călugărindu-se după puțină vreme s-a mutat către Domnul, pe carele din tinerețile sale l-a fost dorit, toate acestea s-au lucrat după iconomia lui Dumnezeu ca să fie cunoscută Ivirenilor întâmplarea sfintei icoane.

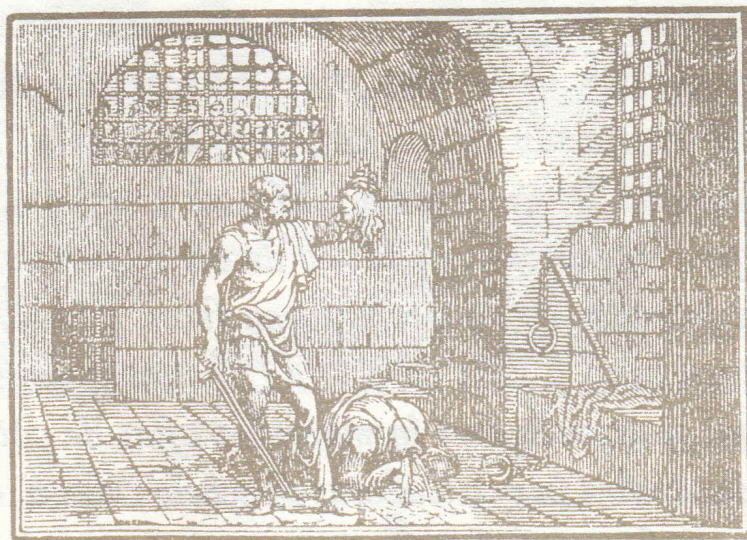
Noi să venim la istoria icoanei și să întrebăm: cum s-a păzit pe sine în mare atâta vreme? Cine poate a descoperi tainele celui ce știe toate ascunsele, și face lucrurile cele mai înfricoșate? Tradițiile ne încredințează astfel: că odinioară vorbind între sine oarecare părinți Ivireni despre mântuirea sufletului, au zărit fără de veste un stâlp de văpae că se ardică după mare, și cu vârful atingea cerul; atunci ei sculându-se plini de spaimă au început a zice: Doamne miluește, la care minune a chemat pe toți monahii de au văzut un astfel de lucru înspăimântător pe lângă cei locali s-au adunat și de la învecinatele mănăstiri, adică de la Vatoped, de la Esfigmen și alți mulți carii au văzut sfânta icoană a Maicii lui Dumnezeu și pe care se sârguiau a o apuca, iar ea se depărta de la dânșii. Atunci egumenul poruncind, s-a adunat toți frații în sfântul lăcaș și căzând cu lacrimi, ca să se învrednicească de o asemenea sfânta icoană a o avea la vreuna din lăcașurile ce va binevoi a rămânea, și astfel și-au dobândit dorința Dumnezeu ascultându-i.

Și iată minune vrednică de ascultat.

În timpul acesta pe când toți în deobște se rugau preasfintei de Dumnezeu Născătoarei, monahul Gavriil al aceștii mănăstiri, nevoitor din tinerețele sale spre a bine plăcea lui Dumnezeu, cu tot dinadinsul se ostenea în post, în rugăciuni neîncetate și în viețuirea cea mai aspră, a fost dormitat puțin, și în dulcele lui somn, vede pe prea sfânta de Dumnezeu Maică, încungiurată de strălucire și mărire negrăită zicându-i, mergi de vestește pe egumenul vostru, că voesc, după dragostea lor cea multă să le fie dată spre ajutoru și acoperemântul lor această icoană a mea. Pe care vedenie descoperindu-o îndată starețului, care plin de toată încrederea a adunat sobor mare de părinți, și eșind cu smerenia cea cuvenită unei astfel de țere monie, s-au coborât la mare

având toți făclii și cădelniți cu tămâie de bună mireasmă la locul acela în dreptul căruia aștepta icoana prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei, către care plecându-și genunchele lor, au voit a se apropia de mal, și eșind cel cunoscut de plăcut al ei, cuviosul monah mai sus pomenit, o a primit cu cuviincioasa îndrăznire, și atunci simțindu-se toți împliniți de sufleteasca încurajare s-au închinat ei pre rând, fiecare sărutându-o. Și pornind spre sfânta mănăstire cu duhovniceasca pompă, au așezat-o în partea cea mai din lăuntru a oltarului, în a căria vedere s-au săvârșit și sfânta liturghie, după care toți luându-și sfânta blagoslovenie de la prea sfânta Maică s-a dus fiecare pe la locurile sale. Iar când fu la miezul nopții, zilia celii următoare Eclisiarhul cel îndatorat, spre a îngriji de sf. icoană, viind în lăuntru, vede că sf. icoană lipsește din locul care se așezase, și înspăimântându-se a căutat-o prin tot locul, dar când acum toți a aflat și cuprinși de mirare înspăimântătoare, au eșit pe din afara zidurilor, și o văd stând într-un loc mai înalt pe poarta mare, asupra căria să ținea de nevăzută mână, și luându-o iarăși au adus-o la același loc, de unde ia asemenea a urmat a eși de mai multe-ori. Numai rămăsese credință veselă în cuvioșii părinți, ci spaimă și întristare; atunci prea sfânta s-a arătat ca mai înainte în vedenii aceluiași sihastriu, i-au zis, lăsați-mă deasupra porții; nu vă mai osteniți a ținea icoana mea în biserică mare, că nu voi o să mă păziți pe mine, nici pentru aceasta am venit la voi, ca să mă păziți; ci eu o să vă păzesc pre voi; lăsați-mă dar în pace. Și din ceasul acela n-a mai adaos mai mult a se apropia, ci alături cu poarta a făcut un paraclis, în cinstea sf. Icoane Portărița întru care până astăzi stă locală. Numirea acestei icoane a Ivirului, Portărița, i s-au însușit pentru aceea, că ea însuși a binevoit a se afla stând deasupra porții mănăstirești; pentru care vorbesc oarecare tradiții, că această icoană, în vremile cele mai de pre urmă, adică mai nainte de a doua venire a Domnului, va eși de aici la cel întâiu al ei loc, adică la Iviria sau la Gruzia împărăția

Rossiei. Iar la malul mării pe locul unde s-au priimit sf. icoană este bisericuță prea frumoasă cu un izvor de apă minunată, pe care în vremea hramului prea sfintei Născătoarei o i-au ca pe o aghiazmă sfântă. În preajma ei sânt și vreo câteva chilii, care astăzi într-una din ele viețuiește sfinția sa ieromonahul Isidor, fostul slujitor la paraclisul cu hramul Pocrovu Maicii Domnului din casa întru care a trăit răposatul întru fericire Arhiepiscopul Dimitrie Sulima din orașu Chișinovului.

6. Schitul mănăstirii Ivirului

Jumătate de ceas de la mănăstire.

Acest schituleț cu hramul Tăerea Capului Sf. Ioan Botezătorul vine în cale despre Kiriaki, nu departe de la mănăstire, făcut de un călugăr la anul 1779, cu foarte frumoase podoabe. Sihastrii de aici se economisesc pentru a le susținerii lor, cu lucrul lor, care trec cu numărul de 30, într-o încăpere de 15 chilii.

Într-acest schit sânt și șase părțile de sf. moaște. Ale sf. mare muc. Panteleimon, ale sfinților doftori Kozma și Damian, ale sf. muc. Mercurie, ale sf. muc. Hristofor, ale sf. muc. Trifon.

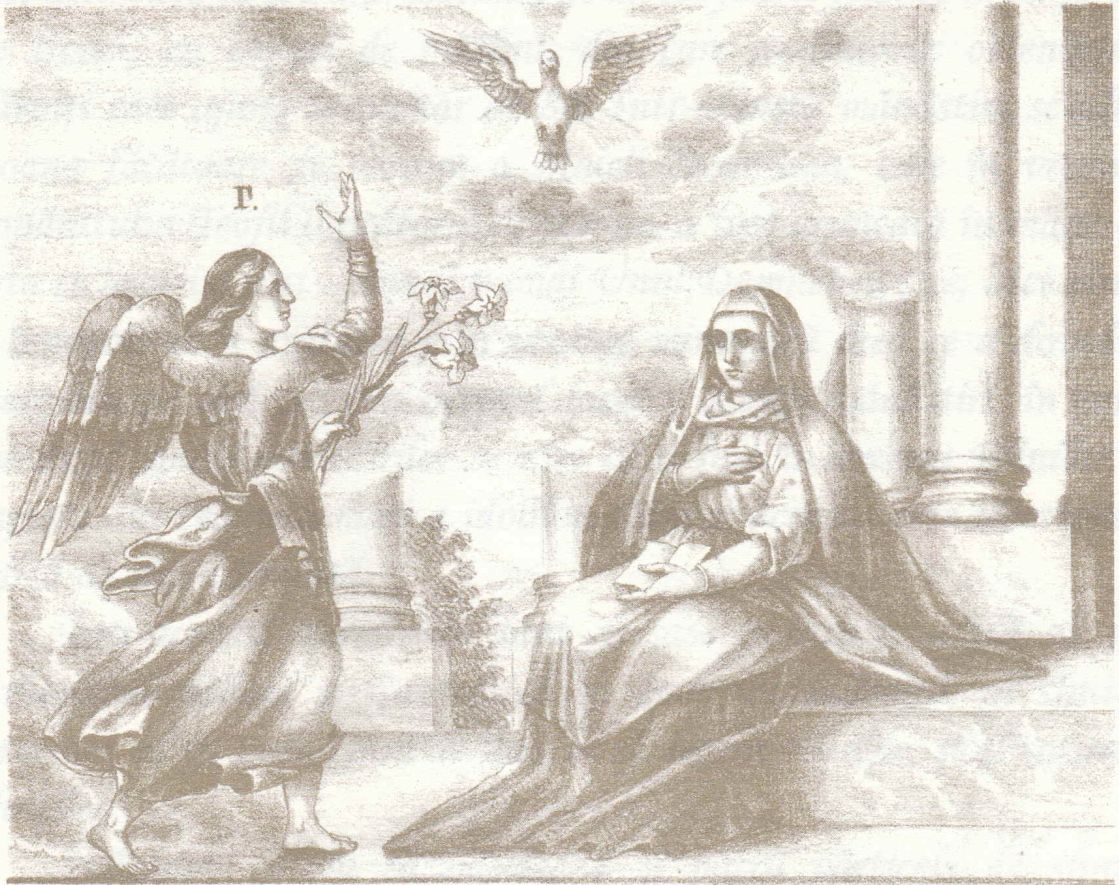
Schitul acesta s-a proslăvit foarte mult pe la 1816, când cuviosul shimonah Grigorie prin Duhovniceștile sale talente, a știut să aducă la cunoștința adevărului, pe ai săi trei ucenici ce

i-au priimit din rătăcita lor tinerețe către islamizmu; și în cele din urmă prețuindu-și părinteasca religie, s-au învrednicit de adevărata pocăință prin acest cuvios schimnic, împodobit de Dumnezeu pe lângă toate celelalte daruri, și cu o fizionomie încununată de o barbă prea rară între muritori, și care i-au adus de ș-au pecetluit dreapta lor pocăință cu sângele mucenicii lor. Pentru a cărora foarte plăcută și întinsă istorie, o am pus după descrierea mănăstirilor la mănăstirea Hilindarului iar aici ajunge ca schitul Ivirului să se cunoască, că are pe un astfel de plăcut lui Dumnezeu, bătrân încuviințat, și într-a căruia chilie cu paraclis târnosit întru cinstea noilor trei sfinți cuvioși mucenici, s-au pus atunci când și fratele său cel din călugărie Patriarhul Grigorie mai are urmă într-a doa înscăunare s-a trădat de către arhidiaconul său înaintea porții oblăduitoare, și în loc de a-l osândi însuși, l-a dat în despoziția jidovilor de l-a necinstit cu feluri de batjocoriri până când dintr-ânsii când îl târa pe ulițile Constantinopolului scoțând i-a tăiat capul și aruncându-l în mare, s-a aflat de către corăbierii greci, carii aducându-l în vestitul oraș de schele Odessa, l-a îngropat. Acesta, însă, cu shimonahul Grigorie care până acum trăește a adus și aduce numitei chilii înfrumusețată într-al doilea cat și cu alt paraclis întru cinstea sfântului ierarh Nicolae, podoaba schitului Iviru, și mireazma cea bine mirositoare; de la păstratele într-ânsa moaște, a comorilor și a sf. noi mucenici, cel întâiu Eftimie, de la Amoreia patria sa, din schitul Dimițeană; cel al doilea Agapie din Tesalonic, și al treilea Ignatie de națiune bulgar de lângă Târnova de la Eșkizagara.

7. Mănăstirea lui Filofteiu

Un ceas și jumătate de la schit.

Această mănăstire și-a însușit numirea după numele fondatorului ei sfântul Filoftei conviețuitor în muntele Atonului și care făcând această mănăstire întru cinstea Bunei Vestiri; aceasta

БЪНАВЕСТІРЕ.

Bunavestire.

МОНАСТІРЕА ФИЛОФТЕУ.

Monastirea Filofteru.

este asemenea ca și a Karacalului, pe un loc foarte frumos încunjurat de livezi, cu copaci de măslini, din care se folosesc ostenitorii părinți care ajung la număr de 80. Într-această mănăstire se află icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care în vremea împăratului Teofil luptătorul de icoane, a fost aruncată în mare; și prin ce locuri a fost ascunsă numai Unul Dumnezeu știe, căci când a binevoit ea a arătat-o prin venirea minunată ceea ce a dovedit mergerea pe apă cea din dreptul locului aceștii mănăstiri, în care loc după spusa povestirilor se zice că a fost în vremea Elinilor o capiște din cele mai mari a idolilor. Care și aceasta este idiortimă, adică de sine cârmuită.

Într-această mănăstire sânt și șase paraclise, adică al sf. Arhanghel Mihail și Gavriil, al sf. Ioan Botezătorul, al sfintei Marinei, al sf. Ioan Gură de Aur, al sf. ierarh Nicolae, și al tuturor sfinților.

Înăuntru cărora să păstrează și patru părțile de sfinte Moaște: Mâna dreaptă a sfântului Ioan Gură de Aur, a sf. muc. Mercurie o părțica, a sfântului sfințitului mucenic Haralampie, și al patrulea este o părțică a sfintei Marinei.

Iar sfinții carii s-a sfințit întru această mănăstire, a fost cuviosul Teodosie Ierarhul, sfântul cuvios mucenic Damian, sfântul cuvios Dometie purtătoru de semne și sf. cuvios Simeon.

8. Mănăstirea Karacalu

Un ceas de la Filoftei.

După cum am zis de Filofteiu, astfel și de Karacal, că este zidită la un prea frumos și încunjurat cu vii și livezi, de la mare mai în sus ca la un ceas cale este biserica mănăstirii cam mică, dar zugrăveala îi aduce o privire ca cum ar fi din cele mai vechi; în rândul chiliilor deasupra este o plăcută trapeză, înaintea porții

are astfel de culă* mare și frumoasă încât întrece pe a le tuturor celorlalte mănăstiri. Ctitorul ei cel întâiu a fost un oarecare Antonin Karacal împărat roman, care a împărățit la anii 211 după Hristos, cu al cărui nume să numește și mănăstirea. În cele din urmă, Karacalul s-a preînnoit de Petru un boier al Valahiei, care s-a și mutat din viața aceasta în orânduiala de călugăr numindu-se din Petru Pahomie. Hramul ei este al sfinților Apostoli Petru și Pavel: supt a cărora îngrijire viețuiesc părinții într-această chinovie ca la 70 iar pentru metocul care îl are la cetatea Izmailul din Basarabia, nu s-a putut afla de cine și când i s-a închinat.

Paraclisele aceștii mănăstii sânt 7.

Al sf. Mucenic Panteleimon, al sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, al sf. Ioan Botezătorul, al sf. Marinei, al sf. Ioan Gură de Aur, al sf. ierarh Nicolae, și al tuturor sfinților.

Iar părțile de sfinte moaște sânt 5.

Al sf. Apostol Vartolomei, o părțea a sf. Mercurie; ale sf. Ioan milostivului asemenea, ale sf. Marinei, și ale sf. marele mucenic Panteleimon o părțea, și altele.

Chilia Duhovnicului Teofilact

Un ceas și jumătate de la Karacal.

Această chilie are un paraclis întru cinstea tăerii capului sf. Ioan Botezătorul, ea este ca o proprietate a lavrii, numită Probata, pe care o a cumpărat numitul duhovnic spre a sa liniștită nevoiță sihăstrească. El a introdus după râvna sufletului său cea mai regulată și de toate zilele orânduială în tocmai după tipicul sf. noastre biserici. Prin prejurul ei are răsădite pometuri și vii, pe care cu ale sale ostenele ce altul nu-l întrece în nepregetarea sa, ele însă îi răsplătesc niște asemenea suferințe a pătimitoarei lui vieți, cu aceea că rodirile devenite ale smochinilor, a vinului și al untului

* Culă, este aceea ce are supt acoperământ puț sau fântână precum și pe la ale noastre mănăstiri din Moldo-Rumânia.

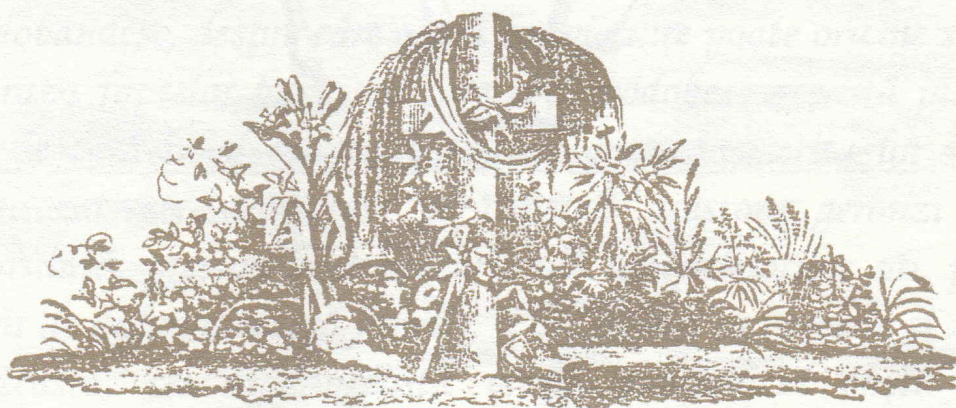
С. апостолі Петро і Павел.
S. apostoli Petru și Pavel.

М. КАРЯКАЛҪ.

M. Karakalu.

de lemn din trânsele, el cu cea mai mare dragoste le dăruiește totdeauna întru cinstea sf. mare mucenic Dimitrie săracului și de toate mijloacele lipsit, schitului Lacu, întru care se mântuesc frați de aceeași patrie, fiindcă și cuviosul părintele Teofilact, ca cel ce de la mănăstirea vestitei lavre a Neamțului duhovnic a venit, așadar și este dintr-o țară; asupra căroră arată cea mai adevărată compătimitoare dragoste și legătura cea întocmai după duhul sfintei și Dumnezeieștii Evanghelii; căci toate trebuincioasele naturii omenești de prin asemenea pustie le trimite și-i îngrijaște mult mai mult decât un egumen pe Idiortimii săi.

СФ. МУЧЕНИК ДИМИТРИЕ

Sf. Mucenic Dimitrie.

СКИТЪ ЛАКУ. (românesc).

Schitu Lacu. (românesc).

7. Schitu Lacu

*Acesta este al Românilor. Un ceas și jumătate de la Teofilact și de 2 de la Karacal, pe moșia sf. Pavel**

*Acest schituleț are hramul sfântului marelui mucenic Dimitrie, zidit de către împărăteasa Elisabeta a Rossiei. În trânsul viețuiesc ca la 32 părinți de națiune curat română din Cernica și Căldărușani, între care astăzi sânt și 4 basarabeni, însă chilii sânt cinci cu paraclisele lor și 16 colibi,** biserica Kiriachi este mare și foarte frumoasă; iar soarta acestor cuvioși părinți, este vrednică de toată compătimirea, fiindcă îndestularea hranei trupești cu mare greutate și-o dobândesc, despre care aspră conviețuire poate oricine socoti că este raza faptelor bune, cu care ei împodobesc această pustietate atât de rară în sf munte; pe lângă acestea smerita lor vorbă și dulcea petrecere împletesc pe capetele acestora geronzi cununi de biruință, precum și vecinică laudă compatrioților săi, pre care număr de duhovnicească familie, îl are supt a sa ocrotire și dragoste sufletească, cel dintr-această vreme duhovnicul obștii mănăs. Rusicu, cuviosul Ieronim; acesta se arată cu nepovestită dragoste asupra lor numai și numai pentru căci îi vede conrăspunzători întru toate orânduielele tipicului chinovicesc, cât pentru supunere și gata la ascultări sânt cei mai însemnați, după cum toți părinții care umblă în toate duminicile la a lor mare biserică o mărturisesc.*

Chilia duhovnicului Leontie din Lac

Are hramul Adormirea Maicii Domnului. În sânul căria s-au răsădit patru odrasle cuvântătoare de Dumnezeu, Atanasie, Dositei

* Care sf. chinovie numită a lui Pavel nu le pretinde nici un fel de imbatic pentru schitul acesta.

** Vezi pentru colibi în urmă deslușiri.

și Vlasie mult ascultătorul, câte patru aceștia sânt de națiune Română. Poziția acestui loc încântă foarte mult odraslele pustietății cei mai întâiu în sf. munte, și pe care mulți o socotesc, ca temniță. Acești chinoviți în astfel de număr mic, se sârquesc ca în toate de Dumnezeu lăsatele zile să se săvârșească sfânta cea fără de sânge jertfă, nebăgând seamă că lipsa hranei și a celorlalte trebuincioase, devin de către ostenelele celorlalți împreună viețuitori, dintre care dacă nu s-ar osteni cel de al patrulea, n-ar avea niminea milă despre ostenelele răvârsate ale celui înfătoșat cu milostenia de pre la toate locurile compătimitoare. Dintre care aceștia sânt călugării Ruși din mănăstirea Rusicul, și Moldoromânii din schitul Lacu, ca unii ce cunosc, că acolo Dumnezeasca leturghie se săvârșește cu toată osârdia și râvna sufletului. Ei nu se cunosc oboșiți măcar de și pe lângă toate aceste suferinți au și privegherea de 13 sau 14 ceasuri care îi îngreuiază; totuși se cunosc recunoscători înaintea celor ce le-au hărăzit măcar câtuși de puțin lucru. Ei spre săvârșirea orânduitului tipic au cărțile în limba nații tipărite la mănăstirea Neamțului, acești Româno-moldoveni de prin prăpăstioasele sihăstrie ale poalelor sf. munte, văd în zi de vară soarele numai două ceasuri tocmai ca aceia de prin temniți; și atâta le și este mângâerea lor. Aceștia măcar de și întrec cu răbdarea suferințelor pe toate cele înavuțite chinovio-idiortime mănăstiri, dar pe lângă acestea încurajata credință și dragostea cea conrăspunzătoare moralului, nimic nu-i înfricoșază de a nu pomeni pre ortodocsul împărat și toată familia Greco-rusă. De către care niminea n-au așteptat ca în contra tuturor națiilor care se află în sf munte să fie atât de gata spre a se jertfi pentru neprețuita și prea sfânta lor însărcinare.

După a acestuia laudată chilie, este și a sfinției sale părintelui Dionisie ce a studiat în socoteala împărăteștii haznele la seminarul din Chișneu capitala Basarabiei, care se află într-un loc foarte falnic după a lui înălțime și podoaba ce-i aduce gigantecul chiparis de la spatele plăcutei lui chilie. Numitul în lume Hondrea (și după mai sus pomenita cheltuială, care de la început cu fii părții duhovnicești

hăznaoa împărătească cheltuește, și de a cheltui întru toți vecii nu va înceta) își are numirea de Bursac ce încântă pe proslăvita patrie cu talentele redobândite de la monarhiceasca milostivire, și cu care aici astăzi se recomandă mica chinovioară, că el ascultă cu mai multă luare aminte glasul celui ce zice: „Iubește pe vecinul tău ca însuși pe tine.”

Spre mai multă proslăvire a sihastro-pustnicilor acestor vecinătăți, se mai recomandă și chilia ieromonahului Lukian numită Morfano*, într-această chilie se află paraclis cu hramul sfinților trei Ierarhi, și întru care cuviosul duhovnic Lukian, după a sa îmbunătățită viață sihastro-pustnicească, ce din tânăra sa vârstă a bine plăcut înaintea ziditorului a toate Dumnezeu, se proslăvește și aici la sf. Aton ca o mlădiță din blagoslovita țară a Moldaviei ce mai întâiu l-a cultivat mănăstirea patriei sale vestita lavră a Neamțului, pe care Dumnezeu vrând să-l slăvească, chemându-l aici, i-a orânduit locuința în astfel de chilie mult plăcută și mai îmbelșugată decât toate asemenea ei în sf. munte după venitul fiecăruia an ce-i aduce vânzarea untului de lemn, a vinului, a smochinelor, a alunelor și a altor asemenea. Din vechime pe locul acesta a fost mănăstire întru cinstea sf. Ierarh Nicolae, dintr-ale căreia ruine și până astăzi sânt rămase după focul ce a ars-o din porunca papii, care a vrut să se recunoască și de către cuviosii acestei chinovioare părinți. Chilia dar rămânind în stăpânirea lavrei, a vândut-o și pe aceasta cu aceeași condiție, adică cât va trăi cumpărătorul, și după a lor mutare din viață urmează a se găsi alți mușterii. În astfel de soartă văzându-o acest cuvios duhovnic Lukian, care pe când a luat-o și pe cât va fi în viață, faptele dragostei și ale iubirei de streini nu se vor precurma de deasupra călătorilor ce trecu pe lângă sălașul acesta asemenea cu al patriarhului Avraam, căci pe acolo umblă drumeții de la lavra la Kareea și prin prejurul sf. munte, spre mulțumirea cărora el nu cruță producturile rodite acolo mai sus pomenite, ci jertfește tot

* Adică loc foarte frumos.

ce prevedința îi dăruiește, fiindcă aici sosesc călugări voiajori, și persoane însemnate din partea otomană, precum și populație de tot felul de relegie, pe care îi hrănește și-i adapă cu o deosebită dragoste. Pe când alte locuri se scapă cu cuvântul: nu știu ce să fac, și mă mir cu ce să-ți slujesc, de pe la niște asemenea locuri fiecare și fuge. În vreme ce de Lukian sânt întâmpinați astfel, încât din adânc suspină, că poate nu i-au găzduit după gustul și plăcerea lor. Cu adevărat lucru foarte rar, între alți bărbați. Binecuvinteze a tot ziditorul ca niște asemenea înzestrați cu talente, să mai aibă lavra sf. mănăstiri Neamțul.

Izvorul Maicii Domnului

Un ceas de la Morfano.

Pe când sf. Atanasie își isprăvisse lavra sa atunci duprin toate laturile începu a curge mulțime de călugări, pe carii el îi priimea pe lângă sine cu toată dragostea, și se învoia cu ei la toate ascultările. Iar odată cu a lui Dumnezeu Iconomie s-a întâmplat că într-un an atât de mare secetă și foamete a fost, încât toți ai

lavrii fii, nemaiputând suferi asprimea zădufului și lipsa hranei, care ajunseseră și pe lavră ca o ispitire: a început unul câte unul a eși și a se împrăștia, astfel încât în cele din urmă rămăsese numai sf. Atanasie și pe lângă acestea și fără nici o fărâmbă de pâine, așa că cât a fost el de tare în strășnicia viețuirii și mărinimos cu Duhul răbdării, dar foametea l-a covârșit și pe dânsul și astfel dacă a văzut că puterea duhului, se amerință, s-a hotărât să lase și el lavra și să se ducă în alt oarecare loc. Iar a doua zi când sf. Atanasie și-a luat toiagul cel de fer care era de doi coți și în patru muchii, și a plecat cu duhul însă foarte turburat, pe calea care mergea la Kareea. Pe când abia făcu într-această călătorie ca două ceasuri, se ostenise, și numai cât a apucat să șează să se odihnească, pe dată se arată o femeie supt o îmbrăcăminte albastră carea se părea că vine spre întâmpinarea lui. Sf. Atanasie spăimântându-se și necrezând ochilor săi, s-a însemnat cu semnul crucii. „De unde a eșit aici parte femească? Întrebându-se pe sineși, umblare femeilor pe aici nu s-a pomenit.” Deci mirându-se de o asemenea vedere, a plecat spre a întâlni pe necunoscuta.

Unde mergi tu bătrânule? A întrebat cu blândețe necunoscuta pe sf. Atanasie întâmpinându-se cu dânsul.

Sf. Atanasie privindu-o cu băgare de seamă de la picioare până la cap pe necunoscuta, s-a uitat și în ochii ei, în cele din urmă îi zice: cine ești tu și cum ai venit aici? Necunoscuta îi răspunse: și pentru ce voești să știi unde mergu eu? Sfântul adaogă, tu vezi că sânt călugăr de pe aici, ce vrei mai mult? Dacă tu ești călugăr, zise necunoscuta, apoi ție-ți trebuie altfel să fii, iar nu ca oamenii cei de rând, și a răspunde și a fi fără de răutate în suflet, încrezător și blând în înfățișare iar nu cu astfel de semeție, căci eu îți știu amărăciunea ta și toate ce se urmează cu tine, și pociu ca să-ți ajut, dar mai întâiu voesc să auz în cotro ai plecat tu.

Mirarea conversației cu asemenea secretă necunoscută, a făcut pe sf. Atanasie a-i spune ale sale greutateți.

— Și tu atâta n-ai putut suferi? A adaos necunoscuta, și

pentru cea de toate zilele fărâmbă de pâine tu îți lepezi mănăstirea ta, care trebuie să fie preaslăvită din neam în neam, după duhul călugăriei este fapta ta? Unde îți este credința? Înapoiază-te a repetat ea, eu îți voi ajuta; toate îți vor fi cu îndestulare dăruite, numai nu lăsa singurătatea ta care se va proslăvi și va lua locul cel întâiu mai mult decât celelalte mănăstiri de aici.

– Cine ești tu? A întrebat iarăși Atanasie.

– Acea, într-a căriea nume tu ai sfințit locașul tău, căriea ai încredințat soarta ta și chiar mântuirea ta. Eu sânt Maica Domnului tău, a răspuns cea necunoscută de dânsul.

Sfântul Atansie cu neîncredere și prepus s-a uitat la ea și a început a grăi:

– Un ce mă face a nu crede, dar mă tem și a crede, pentru că și vrăjmașul se închipuește în înger luminat, cu ce mă vei îndupleca în adevărul cuvintelor tale? A adaos bătrânul stareț.

– Vezi această piatră, a răspuns necunoscuta: lovește în ea cu toiagul tău, și atunci vei cunoaște cine grăește cu tine. Dar să știi, că din minutul acesta eu voi rămânea pentru totdeauna îngrijitoarea lavrei tale.

Atanasie lovind în piatră, și ca de fulger despiciându-se, din care despiciătură a izvorât apă cu repeziciune răvărsându-se prin scări la vale până chiar în mare. Sf. Atanasie înspăimântându-se de o asemenea minune și uitându-se îndărăt ca să cază la picioarele dumnezeestii necunoscute, însă acum ea nu se afla, căci ca fulgerul s-a ascuns de la privirea celui plin de mirare. De atunci din isvorul acela și până acum curge apă tămăduitoare de toate neputințele credinciosului, și care se cheamă Isvorul Maicii Domnului, depărtarea lui de lavră numai două ceasuri. După o astfel de înfricoșată minune sf. Atanasie s-a înapoiat la lavră, unde acolo a întâmpinat mai cu asupră minune, căci după cum prea sfânta Maică i-a făgăduit că ea va să fie iconoamă, jitnițele se și umplură de grâu, vasele cu unt de lemn, și celelalte toate câte le lipsea.

Iar lângă acest minunat izvor este încă de sf. Atanasie un

paraclis făcut întru onoarea Prea-curatei Fecioare, și alături de paraclis este iarăși un foișor întru care se păstrează o ladă de fier pentru ca să se pue de către cei avuți pâine și să se ia de către cei lipsiți de dânsa. Aici se umbresc orice fel de călători, și se recoresc cei însetați de apă, iar cei bolnavi de neputințele lor, care tot de sfântul Atanasie este așezată în chipul acesta.

Iar pe icoana prea Sfintei de Dumnezeu Născătoarei numită Iconoama după buna voință a Dumnezeștei sale milostiviri, se vede închipuirea astfel, ea stă în jețu, pe brațul ei este prea vecinicul prunc, din dreapta parte a jețului, sf. Nicolae, iar despre partea stângă sf. Atanasie; amândoi în chip de rugători, cel din urmă își ține pe mâini închipuirea lavrii sale. Această icoană stă în paraclisul de lângă poarta mănăstirii, deschisă de două părți, înaintea căriea arde o lampă neîncetat, și luminează înaintea închipuirii Dumnezeștei iconoame.

9. Mănăstirea Lavra

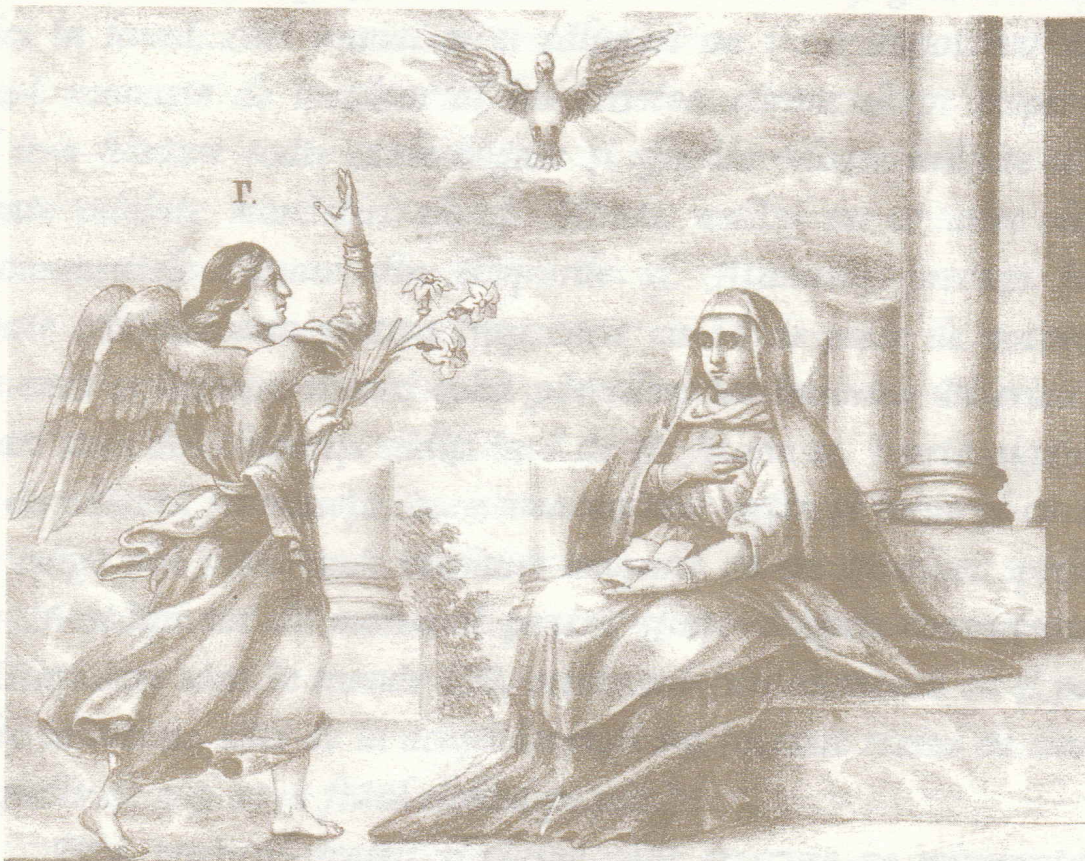
Depărtare de la Izvor este știută adică 2 ceasuri

Această întâiu și vestită lavră și-a avut din început hramul Bunei Vestiri, precum și ocârmuitori aleși de Dumnezeu, despre care predaniile arată că, acei întâi aleși au fost Atanasie și Pavel; dintre care cel din urmă se trăgea chiar din familie împărătească. Cel întâiu sălășluindu-se la povârnierea muntelui despre răsărit supt poalele Atonului, iar Pavel la ost-răsărit adică spre miază zi unde-și avea a sa mănăstire zidită, precum și Atanasie lavra, care amândoi s-au legat între dânșii astfel, adică: să măsoare între aceste două mănăstiri atât locul precum și poenile muntelui și atunci să se cunoască a fiecăruia proprietate sau vatră până unde să stăpânească. Învoirea le-a fost într-acest chip, ca în zioa de dânșii însemnată când vor fi să iasă, într-aceste două lăcașuri să se slujească sfânta leturghie, după care eșind în orice ceas al dimineții, să iasă la măsurare nu

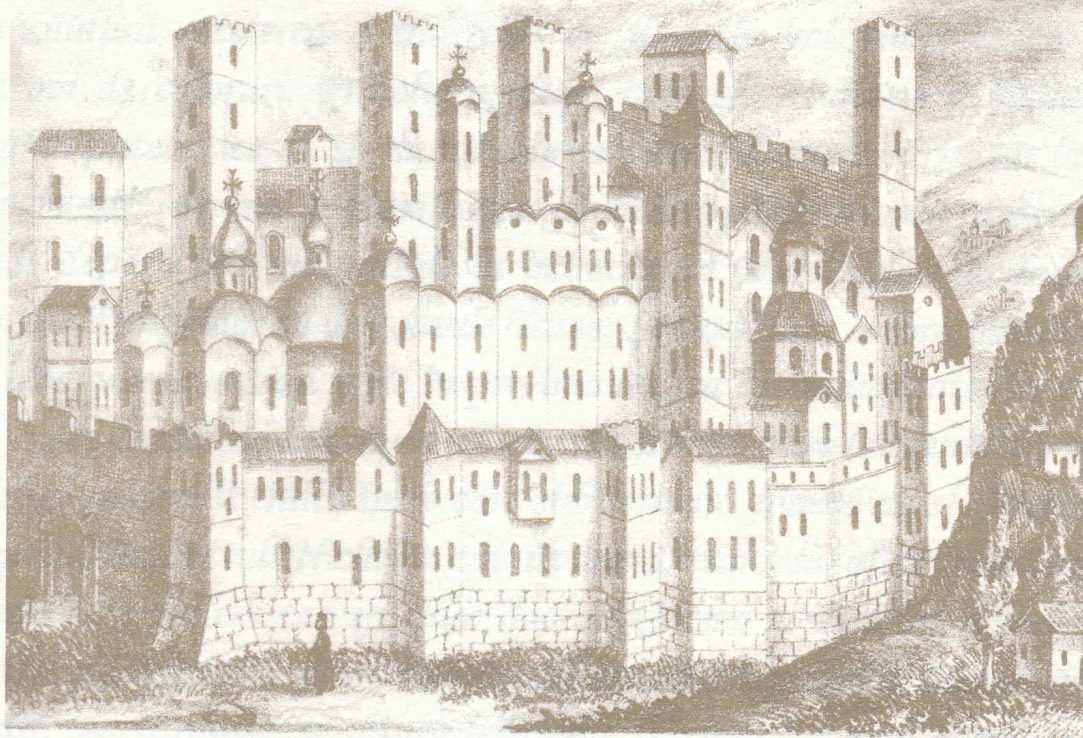
cu alt ci cu picioru care cât va călca al lui să fie, adică Pavel către lavră, iar Atanasie către a lui Pavel mănăstire, și acolo unde ei se vor întâlni, să fie hotarul părților lor de pământ. Această desfacere pornită din dragoste, a folosit în cele din urmă pe lavră cu o foarte mare întindere de pământ al Atonului, iar sfântul Pavel a rămas foarte strâmtorat; pentru că sfântul Atanasie, de și i se părea că scopurile lui sânt după sfânta învoială, însă tot el a făcut ca astfel să iasă lucrurile, căci sculându-se la rugăciune foarte de dimineață încât până la zori a eșit de la sfânta leturghie și a și plecat, pe când sf. Pavel a eșit mai târziu; celălalt cu sfoara pașilor lui se urcase pe înălțimile muntelui, și acum se și cobora despre înălțimile ce era până aici ale mănăstirii sfântului Pavel când s-a întâlnit Pavel cu dânsul. Și astfel din minutul acelei întâlniri s-a hotărât și s-a pus un astfel de hotar: că pe dinăuntru se împletecesc scrisele nume ale închinătorilor ce trec pe acolo, în numărul cărora sânt multe nume și de ale compatrioților ce nu le-au plăcut mai mult apusul decât răsăritul.

Poziția locului pe care lavra este zidită se înfățișază cea mai frumoasă și plăcută, atât vederilor precum și lesnicioasele tribute pentru susținerea tuturor conviețuitorilor pe dânsa. Ea stă la tulpina sau poalele Atonului după cum s-a zis despre partea răsăritului. De aici spun că adeseori se urca sf. Atanasie la înălțimea Atonului pentru a rămânea întru rugăciuni singuratice și viață pustnicească, numai cu toiagul său cel de fier care și până astăzi se păstrează deasupra mormântului lui.

Lavra aceasta a fost cea mai pompoasă, și decât toate mănăstirile mai bogată, care dintr-acele timpuri și până astăzi îi merge numele de frumoasă și cu deosebite podoabe; iar de când s-a pus în rândul de idiortimi, sau de sine cărmuită, abia s-a norocit a se preînoi numai cu o zugrăveală, din pricina simțitoarei sărăcii, care de nu și-ar fi păstrat odoarele ce le are din vremea Papii aduse, fiind acesta venit în sf. Munte, ca spre a-și semăna neghina relelor sale eresuri, și care unde vedea împotrivire le-a jefuit mănăstirile de

БЪНАВЕСТИРЕ.
Bunavestire.

М. ЛАВРА, А С. АФТАНАСИИ (ЛІНГЪ МАРЕ).
M. Lavra, A S. Aftanasii (lângă mare).

toate sfintele și neprețuitele odoare, adunându-le și grămădindu-le aici în lavră, căci numai ai ei călugări nu i s-a împotrivit de a nu-l cunoaște de locuitor al lui Hristos, cărora drept respect și el le-a hărăzit toate acele bogate și sfințite odoare hrănite de la toate celelate mănăstiri ale sf. Munte, astăzi nu ar avea decât monumentele rămase din timpurile sf. Atanasie, precum între toate celelalte este vestita trapezărie cu 34 de mese de marmură pe care se hrănesc numai ochii păreților; iar înaintea Bisericii cei mari stau doi chipariși sădiți încă de sf. Atanasie, foarte gigantici și de plăcută frumuseță, asemenea nu mai puțin și foișorul cu apă ce curge din scala unei marmure acoperit de un învălișu sprijinit de 16 stâlpi tot de marmură pentru sfințirea apei; conviețuitorii părinți care sânt la număr 130, priimesc lefuri asemenea ca și pe la alte idiortime, căci de la acești lavrioți s-a început traiul de sine și legiuire de a-și avea frâul slobod pe gât.*

Prin prejurul acestii sf. lavre sânt crescute pe minunata și frumoasa poziție a locului, pometuri și livezi tot cu măslini, clima cea neschimbată ce în tot cursul fiecăruia veac, pricinuește cu a sa căldură creșterea a tot felul de floricele balzamite și cu mii de mii de coloruri. Priveligea, după cum sf. Atanasie a băgat de seamă putea zice că sf. munte are privirea în patru părți; iar lavra alcătuește cununa și frumusețea căpătării părții despre răsărit. Se vede depărtatele mărgini de la îmbucătura Dardanelii, iar încoace marea Arhipelag, cu ostroavele Tassa, Samodranii, Imbro, Limnosul și alte ostroave sânt puse în privirea a prea înfrumusețatei lavre.

Pe coasta de deasupra mănăstirii și supt poalele muntelui, sânt numai peșteri și chilii, între care și bisericuța făcută de sf. Atanasie pentru împăratul Nichifor tot în bună stare să află. Minunatul paraclis întru cinstea sfinților doctori Cozma și Damian este făcut astfel de temeinic și vrednic de mirare, acest paraclis într-o zi s-a zidit, s-a târnosit, și sfânta leturghie se zice că s-ar fi săvârșit tot întru aceeași zi, iar în peșterile care a sihăstrit sf. Grigorie Palama,

* Dovada acestora o vedem în vlăstările ajunse prin feluri de locuri.

și sf. Ian Cucuzel, se nevoesc alți pustnici călugări.

Pe lângă toate acestea de cuviință este să arătăm și pricina pentru care hramul Bunei Vestiri s-a schimbat, din timpuri neținute de minte, la acest locaș s-a prefăcut veche prăznuire întru a prăznui zioa sf. Atanasie când se făcea pomenirea cea mai pompoasă întru tot sf. munte, însă astfel de schimbare, ca într-un an să se săvârșească privighierea de toată noaptea întru a lui cinste, iar în viitorul an, ce o să urmeze întru cinstea sf. prooroc Ilie să se facă privighierea.

Iar ceea ce se atinge despre aceea că, lavra prăznuiește astăzi regulat pe sf. Atanasie, și-a lăsat hramul Bunei Vestiri; predaniile povestesc că însuși Maica Domnului a bine voit a-și descoperi voința sa, unuia din cei mai dinainte egumeni al lavrii pe când era chinovie.

– De acum, a zis ea, să nu mai săvârșiți prăznuirea întru cinstea mea, pentru că pre mine mă fericesc toate neamurile și pretutindeni de către cei drep-slăvitori numele meu se proslăvește, ci prăznuiți pomenirea plăcutului meu Atanasie, care mult mi-a slujit și mult s-a ostenit în locașul acesta. În urmarea acestora, lavra a început a se numi lavra sf. Atansie, și pomenirea lui se săvârșește la 5 Iulie cu o deosebită dragoste și laudă a sfântului munte întru semn de recunoștință pentru regulata viețuire a obștii, măcar că chiar lavra și-a călcat diata marelui său fondator și s-a abătut în numele celor idiortime adică de sine cărmuite mănăstiri, unde voile lor rămân caracteristice vieții pustnicești.

Înlăuntrul acestei sfinte lavre sânt 18 paraclise: al sfinților 40 de mucenici, al sf. Ierarh Nicolae, al sf. Atanasie, al sfinților doctori Cozma și Damian, cel în cinstea Icoanei Portărița care a dat sf. Ioan galbenu, a Adormirei Maicii domnului, al sf. Arhidiacon Stefan, al sfintei Treimi, al sf. muc. Gheorghie, al sf. Ioan Botezătorul, al sf. Vasilie cel mare, al sf. muc. Teodor Tiron și Teodor Stratilat, al sf. Mihail Sinaitul, al sf. sfințitului muc. Modest al Ierusalimului, al sfinților doctori Cosma și Damian, iar

la bolniță al sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, al sf. cuvios Onufrie pustnicul și al sf. Ierarh Nicolae, iar între aceste sfinte hramuri se află și 9 părțicele de sfinte moaște: o parte de cap a sf. Vasilie cel mare, a sf. Mihail Sinaitul o părțică, a sf. Efstratie, a sfintei muc. Minodora, a sf. muc. Mercurie, a sf. muc. Haralampie, a sf. muc. Hristofor, a sf. cuvios Nil isvorătorul de mir și cea de a noa o mână a sf. Ioan Gură de Aur; însă mai mici de asemenea părțicele se află păstrându-se prin mai multe cutii și neștiute.

Ale căroro sfinte rugăciuni, au ajutat la a se învrednici și a se consfinți acești 11 cuvioși mucenici, atât în sfânta lavră precum și prin țermurile sfântului Aton: cel întâiu sf. Atanasie, sfinții cuvioși Petru și Grigorie din Bizantia pe moșia lavrei, precum și a sf. cuvios Macsim,* tot pe moșia lavrei și cuviosul Nifon, sf. Akakie cu trei ucenici cari s-au învrednicit de cununa muceniei: Pahomie, Nicodim și Romano de neam rus, cuviosul Nil tot pe moșia lavrei, astfel și cuviosul Damaschin se socotește lavriot, sf. Ioan Cucuzel și sfințitul muc. Costantie iarăși de neam rus.

Ale tuturor acestor sfinte și prea sfințite rugăciuni mijlocesc către a toate văzătorul ochiu, să nu fie trecuți cu vederea vrednici de fericire ai acestor hramo-lavre ctitori, care au fost împărații Constantinopolului Nichifor, Foca și Ioan Țimischin, și pe la anii 963 a împărățit când era patriarh Vasilie 1-iu Scamandrinul.

În sfârșit pe lângă toate aceste atât de prea sfințite odoare și neprețuitei comori ale lavrei, ea mai are și altă atracție mult mai dulce pentru observatori, într-ânsa se află icoana Maicii Domnului numită Iconomița, și a lui Cucuzel, a căroro istorie sânt de mare interes, pe care le vom spune și dumneavoastră scumpi cititori.

În lăuntru lavrei când intri lângă poartă despre partea dreaptă este paraclisul prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei, întru care stă numita icoană a Dumnezeștii icoane, și a sf. Ioan Cucuzel care,

* Cuviosul Macsim Kabsocalibitul a sihăstrit pe la anii 1320 și în mineele ce s-au tipărit acum în tipografia Nifon Mitropolitul în București este pus supt zaceală la 13 zile ale luni lui Ianuarie.

de la dânsa a priimit cerescul metal și blagoslovenia puternicii sale mulțumiri, prin punerea galbenului în mâna lui. Însă ca să aveți toată îndestularea despre a lui Cucuzel icoană trebuie să cunoaștem cine a fost el.

Ioan ce se zice Cucuzel s-a născut în veacul al 12-lea la Diralhia. Din pruncia sa a fost rămas sărman de părinți a intrat în cele din urmă la școala ce era pe seama familii împărătești, unde după delectatețea glasului, și înfățișarea nobilii fisionomii, precum și a talentului celui atât de covârșitor, a tras asupra sa luarea aminte a împăratului (Komnin) și a tot palatului său, degrab a întrecut pre toți școlarii cei cu dânsul tovarăși, cu un cuvânt s-a făcut și cel întâiu cântărețu al palatului. Tânărul Ioan era semănat de către toți cu laude și dezmierdări pentru cea atât de dulce cântare și blândete; însă inimea lui întru toate acestea era apăsată de un ce neprevăzut și disgust către toate dulcețile ale aceștii vieți. El deși în palat dar pătimea în mijlocul tuturor veseliiilor, cu o închipuire pentru viața cea viitoare nesocotea tot și se îngreșoșa de orice fericiri, se mârnea mai mult că nu avea către cine să se descopere și să ia parte la ale sale tainici cugetări și care să poată a-i mai îndulci amărăciunea vieții pătimitoare. Dar când a văzut că împăratul care îl iubea ca pe sineși caută a-l îndupleca spre însurătoare, atunci mai mult i s-a adăogat pătimirea inimii. Însă cugetul, că pentru vremelnicele fericiri, se poate pierde bucuria împărăției lui Dumnezeu până întru atâta l-a turburat pe tânărul Ioan încât el s-a hotărât ca negreșit să fugă din capitală și a se ascunde în oarecare depărtată pustietate. Dumnezeu i-a văzut curățenia cugetelor lui și însuși a grăbit împlinirea acestora.

Când feciorelnicul Ioan se îngreuese de viața sa în palatu împărătesc și-a închipuit feluri de mijloace ca să se scape de el; atunci viind la Constantinopol Egumenul lavrii de la sf. munte Atonului pentru împărteși trebuinți și mănăstirești. Ioan a văzut din întâmplare pe starețul, și îndată tânăra lui inimă s-a aprins de bucurie. El cu toată gingășimea copilării a iubit pe venitul

svetagoreț, s-a apropiat de dânsul; i-a descoperit gândurile și dorințele sale, cerându-i pentru toate povața lui. Atunci starețul nu numai că i le-au îmbunătățit ci i le-au și bine cuvântat pre ele, iar Ioan pă dată urmând după dânsul, s-a făcut nevăzut din capitală și în chip de strein s-a arătat la sf. Munte la poarta lavrii. Deci întrebându-l portarul, cine este, de unde este și ce caută? – El a răspuns, că este un prost cioban și că voește a se face călugăr.

– Încă ești tânăr, i-au zis portarul. – Iar el cu blândețe a răspuns: în tinerețe este și mai bine a lua asupra sa jugul Domnului. Și a început a-l ruga cu dinadinsul să spue egumenului despre dânsul.

Portarul a înștiințat despre acest necunoscut pe Egumen și pe frați, carii toți s-a bucurat de dânsul, fiind că ei avea trebuință de cioban pentru țapii care-i avea mănăstirea prin pustietate. Ioan a fost priimit și prenumerat între frați; l-a călugărit și i-au încredințat turma dupe poenile muntelui.

Această ascultare de sine se înțelege că îi era cea mai întâiu, dar prea mult s-a bucurat cântărețul de voe înjosorat până la cel de pe urmă sărăcie, și tot deodată s-a și afundat cu turma sa în adâncimea pustietăților sf. Aton, prin care se îndeletnicea cu plăcuta sa rugăciune și gândire de Dumnezeu.

În urmarea acestora înștiințându-să împăratul pentru lipsirea iubitului său, foarte s-a amărât pentru aceasta, și trimițând prin toate părțile să-l caute cu tot dinadinsul pe scumpul său cântăreț; dar acoperitul de Dumnezeu, Ioan a rămas cu totul necunoscut și nedovedit, măcar deși trimișii împărătești a fost la sf. Munte și chiar și în lavra sf. Atanasie.

Pașnic și liniștit se strecurau zilele și anii lui Ioan, în pustniceasca și aspra sa viețuire; El nu se putea sătura de starea în care se afla. Odinioară însă, mișcându-se de gândurile ce-l urmau, iar mai vârtos când acum ședea lângă turma ce se păscuse; ideile i se împrăștiase asupra trecutului său, vine și inima recunoscătoare

către încântata conviețuirea precum și învioiciunea redobândită despre înalta prevedință ce i-a mijlocit lui într-acest fel de chip. Și pe lângă acestea știind că nimeni nu este printr-acea pustie, asemenea iarăși ca să-l auză, a început a cânta dintr-ale sale cântări dumnezești care le știa, și glasul lui cel îngeresc împrăștiind ecoul sau resunetul în depărtare precât atingea înălțimile Atonului cu ale sale melodioase sunete. Mult cântând astfel cu dulceață umilitul Ioan, nu vedea nici auzea că un pustnic ascuns lângă dânsul în selbatecele prăpăstii ale scârilor, l-a ascultat. Răsunarea cântecelor de la un cioban a rășbit inima pustnicului, l-a umilit până la lacrimi și i-a întipărit în sufletul său o aprindere ca de un dor dumnezeesc. Pe când Ioan a cântat, pustnicul nu-și a luat privirea ochilor de la dânsul, neînțelegând de unde s-a luat în pustietate astfel de glas îngeresc și astfel de necrezut cântăreț. Mirarea pustnicului se făcuse mai presus de putere, când mai cu deosebire luând aminte că și țapii nu păștea supt armonioasa răsunare a cântecelor și că însuși vietățile amuțindu-și suflarea își încunjurau pe păstorul lor, stând nemișcate înaintea lui, nici își întorceau nesimțitoarea privire a ochilor de la dânsul, ci sta ca cum erau înțepenite, și ca cum ar fi fost amețite de îngerescul lui glas. După aceea pe dată pustnicul a plecat la lavră și a arătat egumenului despre minunatul păstor și pentru angeliceasca lui cântare. Ioan a fost chemat din ascunsa pustietate, și nevrând, l-a jurat cu numele lui Dumnezeu; atunci s-a descoperit egumenului că el este care a fost vestitul cântăreț Ioan al palatului împărătesc; și căzând se ruga cu lacrimi ca să-l lase tot la această ascultare de păstorie, egumenul l-a și lăsat, însă abia aducându-și aminte că acesta este tânărul care l-a întâlnit și i-a binecuvântat dorința sufletului, s-a pătruns de durerea care cunoștea că împăratul s-a lipsit de dulcele și neprețuitul său cântăreț, și îndată s-a înfricoșat ca nu cumva auzindu-se cu vreme să fie învinovățit, pentru care a și plecat însuși la Constantinopol ca să înfățișeze înaintea împăratului, care nu putem a-l hotărî care Komnino, fiindcă cinci împărați de asemenea familie au fost pe

vremurile acelea; însă starețul necunoscut cu dovezi care anume a fost, ajungând la Constantinopol s-a și adresat către acel Komnino cu ecspresiile următoare:

– Miluește împărate pre robul tău, a grăit starețul căzând la picioarele împăratului său: în numele lui Dumnezeu celui ce voește mântuirea tuturor de obște și fiecăruia din noi, rogu-te pre tine, ascultă părintește ruga mea, împlinește ruga mea, împlinește-o pre dânsa, ca și Dumnezeu să împlinească cu fericire dorințele tale!

Pătrunsul la cele din lăuntru de credincioasa supunere a smeritului staet, cu împărăteștile sale mâini rădicându-l de la pământ și cu blândețe l-a întreat:

– Bunul meu părinte, ce vrei tu de la mine?

– Iartă-mă împărate, că dacă nu-ți va părea că eu sânt îndrăsnescu înaintea măririi tale. Rugăciunea ea nu însemnează nimic înaintea aceluia ce o poate îndeplini; ție aceasta ți se poate și nimic nu însemnează despre partea ta, decât numai fie zis un cuvânt al tău, dar pe lângă toate acestea a ei îndeplinire va întraduce mângâere și bucurie însuși îngerilor și fericire lavrei mele.

– Ce vrei tu? Spune, eu toate îți voi împlini, blând și lin a grăit împăratul.

– Cuvintele împărătești sânt sfinte, s-a socotit venerabilul egumen: și că ele sânt neștrămutate.

– Așa, așa părinte, îmbrățișând pe împăratul, învinsul de nevinovăția starețului, iar întrebă ce vrei tu de la mine?

– Dăruște-ne noă pe unul din supușii tăi, care caută a sa vecinică mântuire și se roagă pentru împărăția ta, mai mult nimic, zise Egumenul, și a tăcut.

– Poftim, zimbînd a răspuns împăratul: numai spune-mi cine este el, și unde este?

– La noi este acum, încă și în îngerescul chip, cu frică răspunzând starețul: numele lui este Ioan Cucuzel.

– Cucuzel! A apucat numai să zică împăratul și lacrămile și nevrând eșau din ochii lui și-i uda împărătescul pept.

Atunci egumenul a povestit cu deamăruntul toate cele pentru Ioan. Împăratul ascultându-l cu luare aminte și în sfârșit cu înțelepciune a strigat:

– Durere-mi este pentru unicul cântărețu! Săgeată m-au străpuns pentru Ioan! Iar dacă este acum astfel, că el s-a și călugrit n-am ce face! Mântuirea sufletului este mai scumpă decât toate. Lasă să se roage pentru mântuirea mea și pentru împărăția mea.

Starețul a bine cuvântat pre Domnul și pre milostivul său împărat, și cu bucurie s-a întors la lavra sa. După acestea Ioan a rămas liniștit prea mult; și a zidit luiși chilie cu biserică în numele sfinților Arhangheli, și după liniștirea fiecăror șase zile venea la biserica cea mare Duminicile și alte praznice și se punea la strana dreaptă, și cu cea mai simțitoare umilință cânta pântre alți cântăreți ai chinoviei.

Odată, asemenea cântând spre Sâmbătă Acatestul, după privighere el s-a pus pe jețul Stranei în dreptul icoanei Maicii Domnului, înaintea căria să cântase acatestul, și un somn ușor i-au liniștit ostenele sale simțiri.

– Bucură-te, Ioane! Îndată aude zicându-i un glas suptire. El se uită, în strălucirea cereștii lumini să arată înaintea lui Maica lui Dumnezeu.

– Cântă și nu înceta de-a cânta, a zis ea, eu pentru aceasta nu te voi lăsa.

Totodată cu cuvintele acestea Maica lui Dumnezeu i-a pus în mâna lui un galben și s-a făcut nevăzută. Însăpăimântându-l de simțire și de nespūsă bucurie plin, deșteptându-se, și văzând că cu adevărat în mâna lui cea dreaptă este galben și cerească monedă. Lacrămile l-au și prididit de recunoștința cea din lăuntru; cântărețul Ioan spălându-se cu lacrimi a bine cuvântat nespusa milostivire și blagoslovenia ce i-au arătat împărăteasa cerului.

Acest metal sau galben l-a atârnat la icoana Maicii lui Dumnezeu, a aceleia înaintea căriea i-a cântat acatestul și din naintea căriea s-a învrednicit de vedenie cerească. De atunci și până

astăzi s-a făcut de la acea icoană și galben multe minuni. Care icoană stă în paraclisul de lângă poartă în lavră iar despre galben nu rămâne alt ce a crede, că cu dânsul până în zioa de astăzi multă suflare se hrănește, căci adeseori se trimite după milostenie. Așa Ioan de atunci mai cu multă râvnă a început a merge la ascultarea straniei lui, și pre cât la cele tainice orândueli din chilie, pre atâta și la lungile privigheri ale bisericii stătea în picioare, din care pricină, i s-a rănit tălpile picioarelor din care năbușau viermuleți, însă nu prea mult Ioan a pătimit. Lui i s-a arătat ca și mai înaintea Maica Domnului, și cu liniștit graiu i-a zis: „De acum fi sănătos!” și îndată i s-a vindecat ranele; și până întru atâta i se luminase simțirile duhului încât s-a învrednicit a-și cunoaște ceasul și zioa sfârșitului său întru care dacă a ajuns și a cerut cu toată umilința ertăciune de la toți frații ce se strânsese prin prejurul lui și poftind ca să înmormânteze pământul cel cu oase alcătuit în biserică cea de dânsul făcută a sf. Arhangheli, cu zâmbet ceresc și cu rugăciunea în gură s-a mutat către Dumnezeu cel ce atât de învederat l-a proslăvit.

Iar pentru ani câți a avut la a sa mutare nu se știe, atât numai se știe că când s-a călugărit a fost de 19 ani.

8. Schitul Prodromul sau a Mergătorului înainte

Un ceas și jumătate de la lavră.

Acesta are hramul sfântul Ioan Botezătorul de la care i s-a însușit și numirea astfel, este chinovioară pă seama curat a călugărilor din Moldavia, el este lângă Peșterea cea mare a sf. Atanasie în capul muntelui despre miază zi și care trage asupra sa oarecare podoabă însă nu despre poziția locului, ci despre multa râvnă a chinovișilor care totdeauna păzesc rânduelile chinovicești și bisericasca slavoslovie de toate nopțile. Cu toate că nu prea de mult timp focul dragostii a adunat pe lângă această ceată de

cuvioși; care în sălbatecul și nesuferitul acesta loc nu le făgăduiește nici un fel de mijloace întru ale convețuirii, ci se folosesc numai cu venitul ce primesc din partea noului lor ctitor prințul Grigorie Ghica și alți lui asemenea făcători de bine ai Moldaviei, căci pe cât ochiul poate vedea pe atâta să zăresc numai scări și pietrișuri atât de nesuferite încât deșadează mai mult decât pe oricare asemenea lui sihăstrie în muntele Atonului.

Iar pustnicii sau orice convețuitor de această națiune câți se află în partea acestui loc, ca unora ce nu le poate aduce nici un fel de mulțumire limba celorlalte chinovii domnitoare; ei se cunosc a nu fi decât niște oameni vrednici de toată compătimirea; dar acum acești dintr-acest loc a introdus pentru a lor cât și pentru a tuturor celor ce vor voi a asculta sufleteasca mulțumire și a slavoslovi pre ziditorul a toate Dumnezeu în limba acestei nații, și astăzi în schitul Prodromul toți compatrioții lor într-o unire rădică fierbintele lor rugăciuni către cel prea înalt Dumnezeu, atât pentru a lor patrie precum și pentru ortodocsul acestei religii ocrotitor pravoslavnic împărat. Adunarea acestei cete de frățime este vrednică de a fi privită ca niște vinovați căzuți în osândă pentru alți osândiți, măcar de și se încânt despre mulțumirea că nu cinci sau zece ci până la 20 sânt adunați astăzi, spre proslăvirea vrednicilor de fericire ctitori ai lor care întâiu a fost preosfințitul Veniamin mitropolitul Moldaviei care în unire cu a lui sufletească râvnă și Ieromonahul Iustin din lavra mănăstirei Neamțul cari la anii 1816 au răscumpărat locul de la lavrioți, și pe cât s-a putut a înzestrat-o, iar cei de al doilea astăzi sânt: Grigorie Ghica cel de acum prinț al Moldaviei și Mitropolitul Sofronie, cu înaltele familii Nicolae Roznovanul și Teodor Balș. La acest acum din nou schituleț pe icoana sfântului Ioan cea a hramului o a îmbrăcat peste tot cu argint înălțimea sa, și spre mai multă podoabă l-a îmbogățit și cu câteva părțicele de sfinte moaște.

Sfântul Ioan Botezătorul

Schitul Prodromul

Peștera cea mare

Lângă această sihăstrie se mai află în apropiere și o peșteră cu paraclise, cel întâiu întru cinstea acatestului Sâmbetei a cincea din postul mare și al doilea întru cinstea sf. Ierarh Nicolae, într-această peșteră își avea sf. Atanasie liniștea sa; iar prin prejurul schitului Prodromului și a acestei peșteri viețuiesc părinți sihastri, pe la care sfințite peșteri vinu a nume preoți Ieromonahi, nu poștiți ci de sine porniți pentru dragostea de aproapelui, și slujesc spre mulțumirea lor sf. liturghie, ca la unele ce se află sfânta masă.

Puțul sau sterna de pe la locul care au cântat

sf. Ioan Cucuzel

De la Prodromu un ceas cale.

Care ca drept vecinic monument ce de atunci de când a cântat el pe vârul muntelui stă până în zioa de astăzi spre aducere aminte și a proslăvitului lui talent împodobit pe lângă acestea și cu o sfântă cruce de o însemnată mărime, iar de aici spre partea despre miazăzi se încep oarecare peșteri până jos la malul mării; între care este și peștera Sfântului Petru cel întâiu sihastru al Atonului; al sfântului Nil pe care după a lui mutare, Dumnezeu i-au proslăvit moaștele lui cu izvorâre de sfânt mir făcător de minuni și care a tras aici din cele mai depărtate locuri a le răsăritului celui încântător. Iar din pricina mândriei ucenicului lui care să mândrea cu minunile acestui sfânt mir, s-a precurmat și pentru totdeauna a secat, înălțimea aceștii peșteri de la mare în sus vârful unei scări, ca de 40 de stânjeni este.

9. Schitul Cabsocalib, sau coliba arsă

De la peștera sf. Nil o jumătate de ceas

Acest schitișor cu hramul sfintei Troițe sau a Treimeii, are chilii 36, sihastrii sânt uneori mai mulți alte ori mai puțini, însă acum sânt 64 fiindcă adâncă prăpastie, sau asprimea locului nu le înlesnește ca după lucrul mâinilor să-și dobândească hrana vieții pe lângă acestea să plătească și harați impus de către lavrioții de acum, și despre acestea sânt siliți a se muta pe la alte locuri, iar statornica așezare a vreo 8 călugări ruși zidesc dărăpănarea nestatorniciei nu numai a Elinilor dar și a zece călugări Moldovo-rumâni, care toți cunosc între dâșii pe călugărul numit Dichiu, ales numai ca să îngrijească de milostenia ce se adună de pe la Evlavioși și asemenea să primească pe orice musafir, pentru că aici n-au fost obiceiul ca să fie stareț, și de aceea el ține loc spre apărarea de orice griji ale chinoviașilor, mai cu deosebire din iconomiile întâmplare pe fiecare an; însă când din întâmplare să nu se ajungă această economică aducătură a cutiilor, atunci sânt datorii lor de 6 mii lei către lavră. Poate odată ochiul cel a toate văzătoriu va privi și asupra acestor martiro-cuvioși de aici; și cari nu uitu pe fondatorul care le a lăsat asemenea sf. lăcașu, tot deodată și de mână ducător la calea vieții cei asemenea ctitorului lor sfântul Macsim cuviosul; carele în viața sa a avut două obiceiuri, dintre care pe unul vrem*

* Iată și sf. lavră după ce fapte meritează de a fi în zioa de astăzi sfântă.

ca să-l știți și Domnia voastră. „El de câte ori își preînoia coliba cea de crăci și de frunze, își săpa și mormântul, la mare în fiecare zi mergea și-și plângea înmormântarea, și cu amar plângând se culca în groapă, cântându-și ca după eșirea sufletului cântarea cea deasupra mormântului: Bine ești cuvântat Doamne învață-mă îndreptările tale ș.c.l. și astfel mângâindu-și dorința sufletului, eșa din mormânt, și dedea foc colibii, după care într-altă zi asemenea loc își făcea până când, zilele l-au apropiat de astfel, a și rămas ca plăcut al lui Dumnezeu, într-una din trânele.

Pre acest acum ca 60 de ani în urmă, l-a preînoit alt ctitor Ieroshimonahul Timotei.

Și întru care s-a sfințit cuviosul Akakie cel ce prin sfintele sale rugăciuni a scos izvor de apă ce până în zioa de astăzi curge de supt scala cea ca de trei azvârlituri de piatră mai deasupra schitului și care se revarsă pe la toate chiliile prin uluce înadins făcute.

Întru acest schit chiliile mai sus însemnate sânt fiecare cu paraclisele lor; dintre care și trei colibi.

Iar sfinte moaște sânt părțile de sfinte moaște. Ale sfântului Nil, al sf. Neofit, ale sf. Akakie, ale sf. muc. Trifon, ale sf. Haralampie, ale sf. muc. Mercurie, ale sf. Damian, și ale sf. Evstratie.

Iar de la schitul Capsocalibul spre vârful muntelui cale de 2 ceasuri este o poiană cu livezi și câteva chilii pustnicești a cărora numire se zice Kirișa de la pometurile cireșilor.

De aici vrând a cunoaște chiar și însuși vârful Atonului vezi la mănăstirea Hilindarului întru care se descrie pe larg.

După o distanță de la Kiriș cale de un ceas, este peștera Karulea, într-un astfel de aspru și înalt loc, care și se socotește din fața ei ca 150 de stânjini drept în jos. Dar cu toate acestea tot oarecine se găsește de a ocupa această înfricoșată pustietate, carii pentru adevărata dragoste către a toate ziditorul, ei se mulțumesc despre ale susținerii vieții trupești, cu cele ce primesc de pe la

mănăstiri uneori, iar mai multe ori de la cei ce vinu cu corăbii și caice creștinești pe lângă sfântul munte, căci rari sânt care nu știe în această pustietate cu robo-pustnici ai lui Dumnezeu. De aceea fiecare căpitan sau corăbier, cât numai s-au apropiat de Karulea, pun pâine și ori ce vor voi în panerele odată și pentru totdeauna atârdate asupra mării, și tot orice alt le va însufla Dumnezeu în cugetul fiecăruia, și viețuitorii acestei pustietăți, coborându-se la marginea mării, își iau din trânsele ceea ce iubitorii de Hristos și de omenire le-au fost pus.

Astfel este ținerea vieții la Karulea, ei trebuie să fie cu mare economie și răbdare, până când asemenea corăbii le vor aduce trebuincioasele, însă suferința cea mai covârșitoare o au despre apă, căci întru o asemenea înălțime nu este chip de a isvorâ apa, și pentru această pricină sânt siliți a se păstra de apă cu mare anevoință în tot cursul anului numai din ploaia ce le umple sternele. Karulea nu însemnează alt decât o eșită scală asupra prăpătioasei mări a Arhipelagului despre partea miază-zilei a sfântului munte; aici este zidită mică bisericuță întru cinstea sf. marelui muc. Gheorghe, prin prejurul căriea sânt și câteva chilii. Cel din începutul acestei pustietăți a fost un tâlhar sau hoț, care și-a ales loc de pocăință. Iar pe la 1744 observatorul Baschii a găsit într-acest loc aspru și de nimeni cu înlesnire umblat pe un corsar adică hoț de mare. Pe lângă acesta și un al doilea rusienesc observator pe la 1849 a aflat nevoindu-se pentru a sa mântuire pe un Arhimandrit Onufrie, Rus. Iar acum într-această vreme se sihăstrește pentru Domnul un Shimonah Pahomie tot rus, din mănăstirea Rusicul care își are mulțumirea atât din cele dobândite de la coșnița de jos precum și în roadele smochinilor arăpești.

10. Schitul Sfintei Anei

Cale de un ceas de la Karulea.

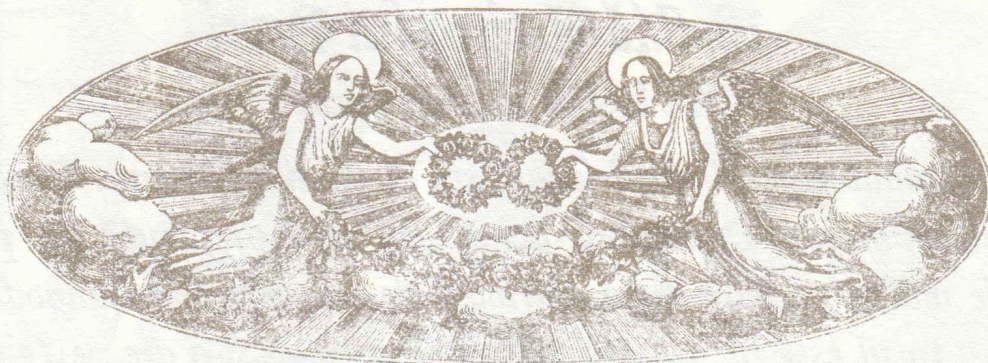
Biserica dintr-acest schit are hramul sfintei Anei muma prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei, din vechime ea a fost mănăstire cu hramul sântului Elefterie, și viind asupra ei barbari hoți o au jefuit astfel încât părinții ce se mântuiau întrânsa văzând că au rămas numai zidurile goale, s-au răspândit care pe unde au putut; Atunci lavra cu electrica sa urmare de ochi, au tras-o supt a ei stăpânire, și de atunci până în zioa de astăzi trage din sânul conviețuitorilor părinți un venit asemenea unui bir.

Această atât de frumoasă și mare biserică, are alătura și un paraclis cu hramul sf. Haralampie, întru care regulata și sihăstreasca conviețuire ce în vremea privigherii de 14 ceasuri, își încântă sufletele lor obosite de zăduful zilei, și aspra viață ce în loc de vreun dobitoc sânt siliți părinții după obiceiul din vechime a-și căra cu a lor spinare productele atingătoare de hrana vieții, care ei mai mult o întâmpină după lucrul mâinilor lor, fiindcă ei neavând voe de a ținea vreun dobitoc potrivit cu alte locuri, sânt foarte siliți a grăbi asprimea locului care de-abia poate cineva cu piciorul să-l calce. Unirea și dragostea cea atât de dulce între sihaștrii schitului sf. Anei dă dovadă de traiul cel de câte doi și trei ce ședu în câte o chilie ne eșiți în toate zilele unei săptămâni. Iar la cele neapărate trebuinți ei esu sâmbetele cele mai arareori la Karulea, unde atunci își vând lucrurile mâinilor sale și anume: Cruciulițe, fesuri, linguri și

engolpioane, după care abia potu a-și iconomisi zilnica hrană, când tot dintr-acestea trebuie să-și plătească și birul de 12 mii de lei pe an lavrii. Aicea este icoana sfintei Anei făcătoare de minuni, carea la multe femei care nu năștea a deslegat nerodirea prin apă sfințită cu picioru sfintei Anei. Asemenea este tot aici mai sus la deal și aghiazma sfântului mucenic Panteleimon. Chilia însă se află ca la 48 cu bisericuțele lor, și întru care numărul de o sută treizeci și doi părinți înalță sfintele lor rugăciuni către tronul celui din înălțime, pentru fericirii ctitori. Ieromonahul Filoftei care din temelie a zidit-o, iar al doilea patriarhul Kiril care anume nu se știe, căci de la cel întâiu, a mai fost vreo câțiva Kirili patriarhi, atât numai că a zugrăvit pe din lăuntru prea frumos. Întru care schit astăzi se luptă cu vitejia duhului vrednicul de pomenit cântărețul Nectarie monahul, venit din Moldavia de la sf. Mănăstire Neamțu, care cu talentul și sfântul daru de cântări ce provedința l-a înzestrat, aduce în timpurile noastre mângâerea cea mai nepovestită pre care cântăreț atât de necrezut astăzi în sf. Munte toți îl socotesc al doilea Cucuzel; fața lui oacheșe, smerenia cea mai plăcută și conversația lui cea atât de dulce trage asupra sa dragostea tuturor, pentru că dovada tuturor darurilor lui este îmbrăcămintea cea mai sărăcească și de toți folositoare.

Iar sf. moaște are 18 părțicele dintre care cel întâiu: Piciorul sfintei Anei care face multe minuni. Și părțicele ale sf. mucenic Mercurie, ale sf. doctori Cozma și Damian, câteva părțicele de ale mucenicilor 20 de mii, ale noului mucenic dintr-acest schit Macarie, ale sf. Vasilie cel Mare, al sf. Trifon, ale sf. muc. Teodor Tiron, ale sf. Haralampie, ale sf. muc. Panteleimon, ale sf. Ioan Gură de Aur, ale sf. Gheorghe purtătorul de biruință, ale sf. Trei mucenici din schitul Ivirului, ale sf. mucenic Artemie, ale cuviosului Nil. Ale sf. muc. Marinei, ale sf. muc. Macarie tot din schitul sf. Anei și un deget de la sf. mucenitță Varvara, care tote mici părțicele sânt.

Schitul numit Nea

O jumătate ceas de la sfânta Ana.

Biserica acestui schit numită Kiriakî cu hramul Nașterea Maicii Domnului este lângă malul mării, însă prea frumoasă, părinții care sânt numai greci, se chivernisesc din ostenitoarea lucrare a mâinilor; mângâerea lor este făcătoarea de minuni icoană a Maicii Domnului, care în vremea năvălirii hoților carii au fost jefuit schitul de orice odoară avea, necruțând a lua și părțile sfintelor moaște, până și pe această iconiță ce se păstra întru aceeași cutie, și când barbarii vrând acum să iasă din biserică, întru tot milostiva Maica lui Hristos Dumnezeu nu i-au îngăduit a eși. Ținuți fiind de puterea cea nevăzută, și adunându-se părinții la vremea rugăciunii de miază-noapte, i-au aflat plini de spaimă și cutremur, pe a cărora hrănire de lucruri atât de sfinte luându-le înapoi, i-au gonit și s-au dus rușinați. Ctitorii acestui schitișor sânt plăcuți lui Dumnezeu robi, arhimandritul Antim și un arhieru Isaia, Români din Valahia; iar împrejurul lui sânt 16 chilii cu bisericuțe și 10 colibe, întru care împreună viețuiesc până la 56 părinți.

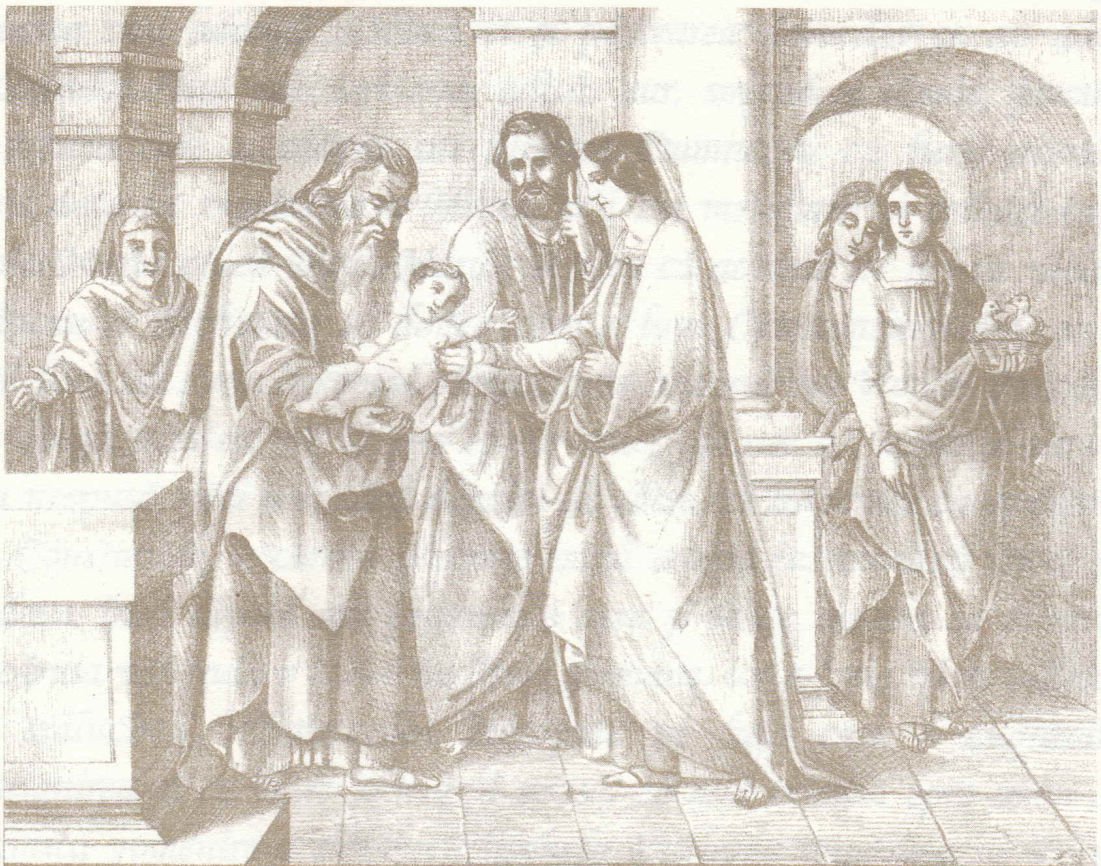
Sfinte moaște ce sânt în număr de 6 părțile, care se și păstrează în cea mai frumoasă stare, a sf. muc Teodor Stratilat, ale sf. Mihail Sinaitul, ale sf. Ioan Damaschin, ale sf. muc. Haralampie, ale sf. muc. Teodor Tiron și ale sf. noului muc. Gheorghe.

10. Mănăstirea lui Pavel

De la schit jumătate de ceas.

Hramul acestui sfânt locaş este al sf. marelui muc. Gheorghie și Întâmpinarea Domnului, acum din nou prefăcută pe partea despre miază-zi, care după mărimea ei, este și frumos împodobită, căci cu totul este făcută din marmură, temelia și-o are pe 14 stâlpi de aceeași piatră, iar deasupra are trei turlle gigantice, însă pereții pe din nauntru ofiliți se uită asupra celor ce nu se îndură a-i pune tencuiala, fiindcă de a se crede să se și mai zugrăvească cu totul prevăd că nu s-au născut unii ca aceia. Tâmpla este tot cea veche, doară atât numai că o împodobeste acele două icoane împărătești, pe lângă care strălucește cea a hramului adică a sf. Gheorghie și a sf. Ioan Botezătorului, ca unele ce sânt prea mult frumoase și mai noi, iar și policanđrul cel de alamă cu anticele sfeșnice îndeamnă pe oricine a zice că pe la alte mănăstiri nu sânt asemenea. Ecsistența acestei mănăstiri de supt mitrasul sau fundătura Atonului despre miază-zi a malului mării păstrează și până astăzi plăcuta numire de chinovie, măcar de și se înțelege că toate troenile zăpezii fiecărlea ierni vitejaște le supun supt diamantecele lor picioare cu care calcă rostogolirea sloiurilor de gheață ce se reped de pe însuși vârfulle Atonului până la temeliile lăcuințelor lor, și carii ar avea tot dreptul să suspine asupra fericirei vecinilor de la schitul sfintei Annei nu mai departe decât un ceas, ci aceia răsufală totdeauna aerul iernii ca al verii și simt gerurile ca căldurile din lunile Aprilie și Mai. Dar cu toate acestea, acești bine-cuvântați chinovioși ne dau a înțelege că s-a obicinuit astfel de bine, încât puțin le pasă de zefirul care orice vecinătăți cu plăcere îl răsufală.

Drept semn de falnică mulțumire a acestei chinovii antice ne recomandă: că în lăuntrul hramului se păstrează făcătoarea de minuni icoană a Maicii Domnului, despre care iată ce zicu predaniile sau povestirile: cum că împăratul Teofil care a fost pe la anii 829

Інтімпінареа Домнѣвсі.
Întâmpinarea Domnului.

М. ПАВЕЛ (ЛІНГЪ МАРЕ).

M. Pavel (lângă mare).

luptător de icoane ar fi aruncat-o în foc și nu s-a ars! Pe lângă aceasta mai adaogă mărirea ei și păstrarea darurilor ce au adus Domnului Iisus acei trei crai, adică: aur, smirnă și tămâie, precum și trestia care a adăpat pre Hristos Dumnezeu cu fiere, acestea sânt date de împărăteasa Maria, ce-i zic metoharii și ceilalți toți, Kala-Maria adică Bună-Maria; se zice că aceasta ar fi fost muma sultanului Mohamed al doilea care a luat Constantinopolul, ea a fost fiica lui Iuria despotul sârbesc, zice autorul rus Vasilie Barschii. Pe lângă acestea are și trei sfinte cruci, fiecare cu neprețuirea lor cea nespūsă, căci două sânt dăruite de către cel întocmai cu apostolii sf. Constantin, a căroră păstrare până astăzi însemnează ceva; pe a doua însă săpată are praznicele care și trage asupra sa mirarea fiecăruia văzându-o scrisă cu litere germane, iar a treia îți ia vederea cu strălucirea brilianturilor îngropate pe fața care e zugrăvită răstignirea și cu mare iscusință scrisă, că este trimisă spre semn de vecinică pomenire a slăvitei Elisabeta Petrovna împărăteasa Rusiei ce a fost la anul 1741. Cetatea prin prejur s-a prefăcut toată din temelie, ctitorul cel întâiu i-a fost sf. cuviosul Pavel cel Scopit*, iar cei de al doilea vestiții despoți ai Serbiei Simendrin și Iurie tatăl mai sus pomenitei Kala-Maria. Iar ce se atinge de viața cuviosului ctitor sf. Pavel nu se dovedește alt decât că cinstitele lui moaște nu se știe unde sânt înmormântate, întâmplându-i-se pristăvirea în călătoria drumului, ce iar nu este cunoscut pe care drumuri.

Într-această mănăstire viețuiesc împreună 130 părinți, pentru a căroră susținere au în România închinata lor mănăstire numită Jitia în județul Dolj.

Într-această mănăstire sânt și 7 paraclise, al sf. Gheorghie în care sf. Pavel slujea totdeauna, al sf. și cuviosului Pavel, al sf. Ierarh Nicolae, al sf. muc. Gheorghie alăturat de biseica cea mare, al sf. Grigorie Teologul, al sfinților împărați Constantin și Elena și al sf. Antim.

* Pentru scopirea lui iată cum se grăiește, că tatăl său a fost împărat, și rămând mic moștenitor, unchiul lui ca să nu rămâe împărat, l-a scopit, el însă când a venit în vârstă și cunoscând pricina s-a depărtat de lume, și viind la sfântul munte s-a călugărit.

Întru acest sfânt locaş pe lângă cele 12 părţile de sfinte moaşte se află şi nepreţuitele odoară adică 62 de boabe din smirna şi tămâia aduse de cei trei crai lui Hristos în mărimea alunei, înşirate pe sârmă, precum şi 14 bucăţele de aur în asemănarea de trei degete, după acestea şi un picior al sf. Ioan Gură de Aur, asemenea şi alt picior al sf. Grigorie Teologul, o mână a sf. Macsim Mărturisitorul, capul sfintei Agatiei, fluietul unui picior al sf. Trifon, un picior al sf. muc. Modest al Ierusalimului, capul sf. Teodor, părţile din moaştele sfinţilor împăraţi Constantin şi Elena, moaşte ale sf. Silvestru papa al Romei care a botezat pe sf. Constantin, o altă cutie cu moaşte de ale sf. Haralampie şi a altor sfinţi, a treia cutie tot cu moaşte ale sf. Andrei episcopul Kiritului.

11. Mănăstirea Dionisiu

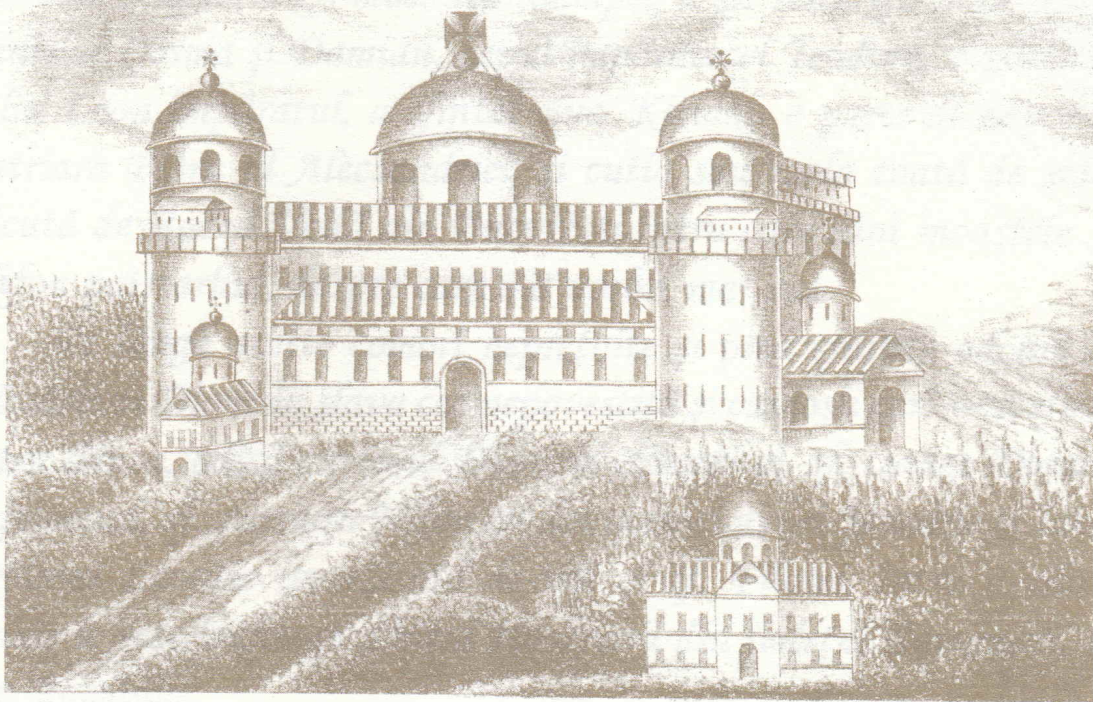
Cale de un ceas de la mănăstirea lui Pavel

Această chinovie cu hramul sf. Ioan Botezătorul este întemeiată pe o scală asemenea lângă malul mării despre miază zi, de şi este mult veche dar pe din afară este prea frumoasă, ctitorul ei a fost Alecsei Komnin 1-iu din Konstantinopol, întru care el a fost începător de viaţă obştească. Această mănăstire se proslăveşte cu iconiţa mică a Maicii Domnului carea a făcut minuni într-acest chip.

Oarecând năpădind aici nişte tâlhari, nu s-au mulţumit până n-au luat şi această iconiţă, cu care ducându-se la acel ostrov, unde se afla un călugăr din Dionisiu fără nici un căpătâiu iar acesta cunoscându-o, asemenea i-a pândit şi a furat-o de la ei, cu care s-a făcut nevăzut. Iar ei văzând că icoana şi călugărul lipseşte, s-au luat după dânsul, şi pe când era să-l ajungă acei barbari, a strigat acesta: Maica Domnului ajută-mi că eu voiu a mă duce la mănăstire cu însuşi iconiţa ta, atunci deodată fără să înţeleagă se pomeneşte în mănăstire. Într-această mănăstire

Ἁγ. Ἰωάν. Βοτειατορῶς. Sf. Ioan Botezătoru.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΕΑ ΔΙΟΝΙΣΙΩΝ (ΛΙΝΓΑ ΜΑΓΕ).
Monastirea Dionisiu (lângă mare).

s-a mutat la vecinicele locașri și sf. Nifon patriarhul care a fost mitropolit în principatul Romano-Valahiei în orașul Târgoviște. Într-această chinovie viețuiesc astăzi părinți până la 120, pentru a căroră trupească mângâere le este închinat schitul Hotărâni din Valahia județul Romanați. Paraclisele din lăutrul ei sânt 8: cel întâiu întru cinstea prăznuirii Isvorului Maicii Domnului din săptămâna luminată, al sf. Ierarh Nicolae, al sf. Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, al sfinților doctori Cosma și Damian, al sf. muc. Gheorghie, al sf. Ioan Gură de Aur, al sf. Nifon patriarhul, și al tuturor sfinților, întru care se păstrează și 20 părțile de sfinte moaște, cea întâiu mâna dreaptă a sf. Ioan Botezătorul, capul sf. Ioan al Kragandei, o părticică a sf. Modest patriarhul Ierusalimului, a sf. Ioan patriarhul Alecsandriei cel milostiv o mână, a sf. muc. Hristofor un dinte, o parte din lanțul sf. Apostol Petru, o părticică a sf. apostol Luca, mâna sfintei mucenițe Paraschevi, mâna dreaptă a sf. Vlasie, asemenea tot mâna dreaptă a sf. Ioan Colonistul, o părticică a sf. muc. Mercurie, a sf. mucenic Stefan, a sf. muc. Haralampie, a sf. Ioan Gură de Aur, a sfinților Cosma și Damian, capul împărătesei Teodora, o părticică a lui Leon împăratul, a sfintei muc. Kiriaki, o parte de cap a sf. patriarh Petru al Alecsandriei, și cutia sau racla toată de sidef, făcută de Radul Vodă din București întru care sânt moaștele Sf. Nifon patriarhul, despre care s-a vorbit mai sus.

Pe lângă aceste comori neprețuite și prea sfințite odoare ale mănăstirei Dionisiu slava cea nepovestită și cuvioșii cari s-au sfințit întru dânsa, adică cuviosul Dionisie ctitorul ei, sf. cuvios Dometie Egumenul, sf. patriarh Nifon cu doi ucenici ai lui Macarie și Iosaf, cuviosul Leontie isvorătorul de mir și sf. Filotei, întru a căroră cinste le este închinat schitul Hotărâni din județul Romanați, tot din România.

12. Mănăstirea Grigoriu

Un ceas de la Dionisiu

Hramul acestei mănăstiri este sf. Ierarh Nicolae, deși cam mică, însă este o chinovie prea frumoasă despre miază zi, poziția locului nu mai puțin dă laudă sclaei care este zidită lângă mare și aduce mulțumirea sufletelor afierosite pentru numele lui Dumnezeu în toată vremea; acești părinți de acum mai bine de optzeci urmează cu toată scumpătatea urmelor sfințitului Grigorie care a sihăstrit nu departe de mănăstire, și peștera lui precum și mănăstire zidită de mâinile sale vor fi vecinice monumente.

Paraclisele din lăuntru sânt 5: al sfintei Anastasii râmleneanca, al sf. muc. Dimitrie isvorătorul de mir, al sfinților voievozi Mihail și Gavriil, Izvorul tămăduirii al Maicii Domnului și al sf. Grigorie, întru care sfinte moaște se păstrează numai trei părțicele, a sfintei Anastasii râmlenencii, a sf. Haralampie și al sf. Grigorie Teologul și alte mai mărunte. Iar sfinții ce s-au sfințit într-această chinovioară sânt: s. Grigorie vechiul ctitor, asemenea și ctitorul mănăstirei Simon Petru, cuviosul Simeon isvorătorul de mir, întru a căroră le este închinat schitul Spirea cu hramul sf. Spiridon de pe dealul Spirii lângă orașul București.

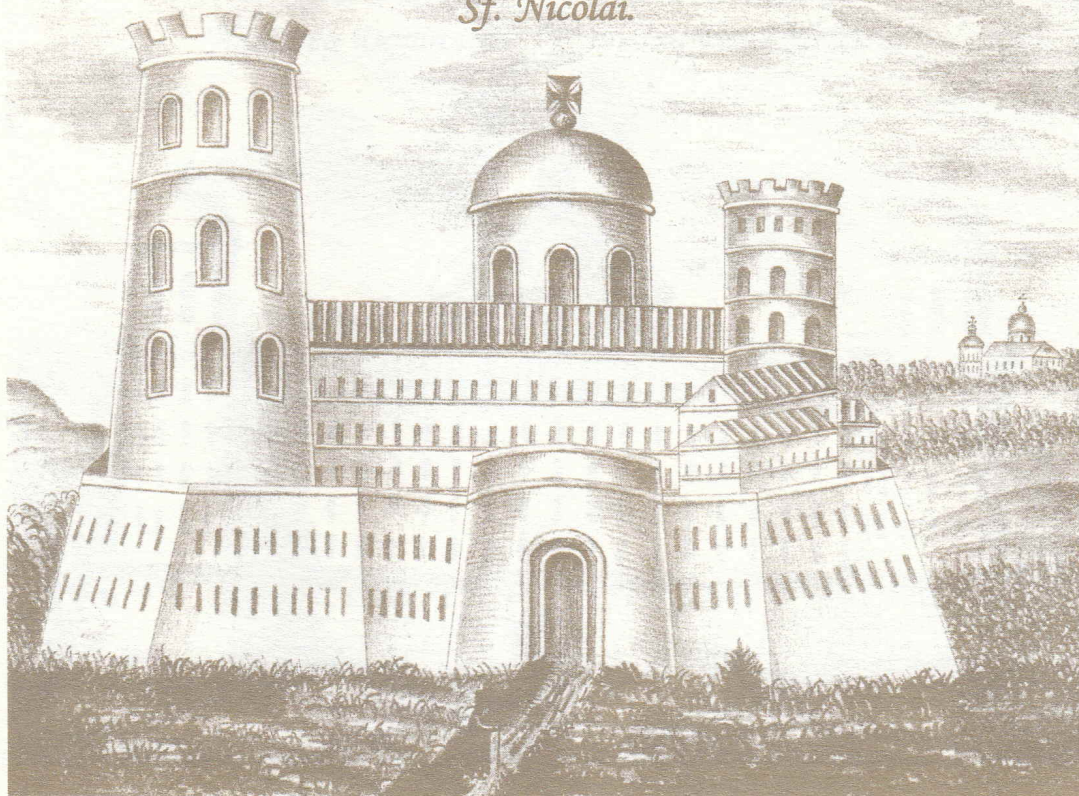
13. Mănăstirea Simon Petru

Un ceas de la Grigoriu asemenea și de la mare

Prăznuirea acestui sfânt locaș este Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos. Zidirea acestei mănăstiri s-a făcut cu minune, că vrând cuviosul Simon pe când sihăstrea aproape de locul acesta să-și zidească luiși biserică, s-a rugat mai întâiu lui Dumnezeu ca să-i arate lui locul potrivit dorinței sale, a căruia rugăciune fiind bine priimită, i-a lăsat Dumnezeu în vederea ochilor o stea

Sf. Nicolai.

МОНАСТІРЕА ГРІГОРІЇ (ЛІНГА МАРЕ).

Monastirea Grigoriu (lângă mare).

Настереа Домнѹлѹи нострѹ Иѹсѹ Христосѹ.

Nasterea Domnului ✠ nostru Iesus Hristos.

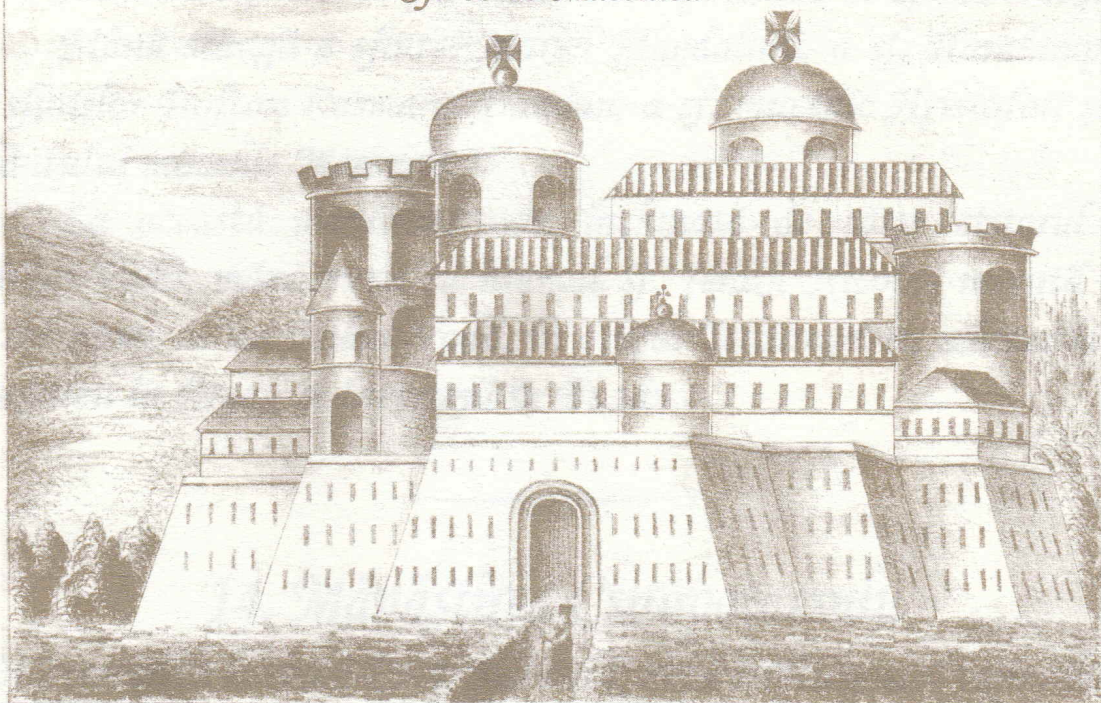
М. СИМОН ПЕТРЪ.

M. Simon Petru.

Св. 40 АЕ МЪЧЕНИЦИ.

Sf. 40 de Mucenici.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΧΙΡΟΠΟΤΑΜΩ.

Monastirea Xiropotamu.

asupra locului unei scări foarte înaltă, pe care cu toată bucuria sufletului său a zidit mănăstirea numită după numele lui cu cetate împrejmuită pe care le acopere unul și același acoperișu; Ia, după cum buna-voință a înaltei Provedințe a însemnat locul, este pe vârful acelei scări, cât se poate de temeinică care este și adevărată chinovie.

Înăuntru ei se păstrează făcătoare de minuni Icoană a Maicii Domnului, care se povestește c-a venit de sine de la Vatoped. O cruce cu lemn sfânt. Iar peșterea cuviosului Simon Petru care are un paraclis, este lângă mănăstire, într-o scală; a căror ctitorul a fost același sfânt. Întru care lăudată chinovie se mântuescu aproape de 100 părinți sihastri.

Și în năuntru ei are 4 paraclise.

Al sf. mare mucenic Georghie, al sf. mucenic Haralampie, al sfintei cei întocmai cu apostolii Marii Magdalinii, și al Adormirii Maicii Domnului.

Asemenea și aici se păstrează cinci părțile de sfinte moaște.

Mâna stângă a sfintei Mariei Magdalinii, a sf. Haralampie, a sfinților Doftori Cosma și Damian, a sf. mucenic Hristofor, și a sfântului mucenic Mercurie.

La această mănăstire este închinată de către ctitorul ei Mihai-Vodă, mănăstirea cu hramul sf. Ierarh Nicolae numită cu acest nume al lui Mihai-Vodă, în orașul București cu schiturile ei Beșteleu în Argeș, și Isvoranii în Buzău.

14. Mănăstirea Csiropotamulu

De 2 ceasuri de la Simon Petru. Aici este limanul corăbiilor și al vapoarelor.

Al acestei sf. Mănăstiri este hramul 40 de Mucenici. De sineși sau Idiortima; însă biserica este mare și zugrăvită prea frumos, întru care se află o cruce făcută toată dintr-o parte a dătătoarei de viață cruce a Domnului, mai mare decât oricare s-ar afla în

toată lumea, căci și semnul pironului ce țintuise pe una din palmele îmbrățișătorului neamului omenesc se coprinde în lungimea ei cea de 10 parmace, și se păstrează într-un toc de argint împodobit cu rubinuri trimise de la Rossia. Și iarăși cu lemn sfânt mai sânt și alte două cruci mai micșoare. Lângă poarta mănăstirei este un advon de o rară frumusețe întru care se cântă sfințirea apei, care este sprijinit de opt stâlpi de marmură zugrăvit pe din năuntru. Însă isvorul ce îndestulează și mănăstirea, este vecinica minune a sfinților mucenici, carii se laudă cu netăcute cântări de către numărul a o sută douăzeci părinți de deosebite nații. Csiropotamul se derivează în înțelesul nostru râu uscat, care și este cu drept cuvânt, căci cum putea fi cu apă pe o astfel de înălțată costișă a muntelui, nu mai puțin o mie de pași până la mare despre partea mezu-zilii. Fericiții ei ctitori au fost Roman împăratul grecesc pe la veacul al 10-lea și sfânta împărăteasă Pulheria, care tot ea a făcut și Esfigmenul.

Paraclisele din năuntru ei sânt 8.

Al sf. Gheorghie, al sf. Dimitrie isvorătorul de mir, al sf. Nicolae, al Înălțării sf. Cruci, al sf. Ioan Botezătorul, al Născătoarei de Dumnezeu, și altul la Adormirea ei, și al sfinților Doftori Cosma și Damian.

Întru care se păstreazăși 4 părțicele de sf. moaște. A sfinților 40 de mucenici, a sf. Mercurie, a sf. Teodor Stratilat, și a sf. mucenic Teodor Tiron, și altele.

La această mănăstire este închinată mănăstirea Plumbuita, de lângă Colintina, orașulu București în Ilfov.

15. Mănăstirea numită Rusicul

Un ceas de la Csiropotam.

Curgerea Istoriei acestei mănăstiri nu poate nimini atât de cu amăruntul să-i o descrie; ci noi ne vom îndestula de aceea care s-a putut descoperi și s-a văzut de ochii celui ce a petrecutu întrânsa

СФ. ПАНТЕΛΕΙΜΟΝ.

Sf. Panteleimon.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΝΟΑ ΛΑΒΡΑ ΡΟΥΣΙΚΩ (λίμνη μαρε).

Monastirea Noa Lavră Rusiku (lângă mare).

și după câțiva ani s-a mutat din ceata chinoviaților mănăstiri Rusicu, la vecinicile lăcașuri a cetelor prea-cuvioși Ieroshimonahi din patria care l-au născut și de către academia Sant-Peterburgului s-au luminat cu înalte științi, și s-au desăvârșit întru adâncimea Dogmelor Paravoslavnicii Ortodocse priimită de la cel întâiu al Atonului cuvios pustnic Antonie alu Pecerschii, al căruia următor s-a făcut și vrednicul de aceiași fericire Ieroshimonahul Serafim, Profesorul și autorul acestor observații a tot sf. Munte. După a căruia drum descris amu luat curaju a păși și noi, cei care trebuie să ascultăm de cele ale lui întocmai descoperiri care și eu le măsturisc a zice că mănăstirea Rusicu este astfel. Ea din vechime ține regulile chinoviacești, precum și hramul ei de la început tot al sfântului mare mucenic Panteleimon. Însă cu o deosebire, fiind că suma părinților care astăzi sânt adunați din câteva nații, adică pe lângă ruși sânt, Greci, Serbi, Bulgari, Moldavo-Români și doi din vechiul Izrail-botezați care în deobște completuesc numărul de 350. Nici la o mănăstire nu sânt atâția. Dintre care toți aceștia, cea domnitoare este partea călugărilor rossieni pe seama cărora privește Biserica ce și-a zidit-o de curând întru cinstea Pocrovului sau acoperământului Maicii Domnului care se prăznuiește la 1-iu Octombrie. Dar pe seama părinților greci privește cea veche sobornicească Biserica cu hramul sf. mucenic Panteleimon. Iar pe seama celorlalte deosebite nații nu privește nici măcar vreun paraclis, fiindcă ei se mulțumesc de rânduiala Bisericii ori în care vor intra. Chinovia Rusicului se recomandă astăzi cea mai întâiu în sf. Munte, se poate crede că se apropie cu starea lucrurilor de vestita Lavră a mănăstirei Neamțului, întemeiată în Moldavia de către cel ce de aici a eșit, starețul Paisie, mai pre urmă arhimandrit Slaveano-Rus; precum și sf. Antonie din a Esfigmenului, pe lavra Kievlui, și carii le-au lăsat întrânsele acesteși aspre reguli chinoviecești. Soborniceasca Biserica a Rusicului se sprijină pe din năuntru de 10 stâlpi de marmura cea mai frumoasă, asupra acoperișului are 8 turnuri și peste tot învălită cu plumbu*.

* Aici trebuie să se socotescă că precum toate mănăstirile sunt învălitate cu plumbu așa și toate în de obște chiliile sau orice zidire sânt acoperite cu lespezi de piatră.

Catapeteasma sau tâmpla este lucrată în Rossia; și zugrăvită la locu așezat, zugrăveala de prin iscusita ei săpătură este nedescrisă de frumoasă, iar Icoana hramului e îmbrăcată peste tot cu argint proba 14 poliită cu aurul local și împodobită cu tot felul de pietre scumpe trimise din Rosia. Obștia aceștei chinovii învrednicindu-se de venirea în sânul lor a Ieromonahului și Duhovnicul anume Ieronim, care cu talenturile și prea rarele lui daruri, s-a însânuit nu numai în sufletele chinoviatilor, ci și în sânul Mosco-Petersburgului și-a celor mai însemnate orașe de ale Rossiei. De pe la a căroră revărsare de milostenii, ce i-au jertfit întru cinstea mănăstirii Rusicului, sume de bani însemnate și neprețuite daruri, pe care toate acestea le-au adus cu pericole de viață, și, incredințându-le mâinilor chinoviei; iar cu acestea au putut a aduce la îndeplinire tot ce a cunoscut mai de neapărat de trebuință: precum spre pildă, au rădicat unu rând de chilii în lungime de 100, iar în lățime de 30 coți, înălțimea se poate socoti când la al șaselea catu sau rând a ajuns de a i se pune învălitoarea. S-ar mira oricine când dintru al șaselea catu aru privi Biserica cea cu hramul mai sus pomenit, că dă o priveliște asupra mării astfel de încântătoare, încât nu te poți îndestula uitându-te prin 12 ferestre așa de mari încât cele asemenea 6 ferestre despre munte, chiamă la a asculta privighetorile ce neîncetat cântă în contra a 20 de cântăreți călugări ruși. Această trupă de Octavi, tenori și dișcanți, nu va putea zice niminea că voiu veni mâine să-i ascultu, atunci când a lor organică armonie oprește pe corăbieri de a se apropia cu corăbiile și ascultă conțertu în loc de chinonic „Doamne mântuește pre împăratul.” Ia nu numai cu sfânta regulă ce o păzesc cu mare strășnicie covârșăște pe toate celelalte chinovii, Dar și cu scumpetea tâmplii, a numeroaselor veșminte și-a altor odoară aduse toate de la St. Petersburgu, prin sârquinta mai sus pomenitului Duhovnic. Obiceiul acestor chinoviași este mai presus decât a tuturor regulilor celorlalte mănăstiri; la dânsii privegherile sânt cele mai adeseori, și nici mai puțin decât 16 ceasuri la un loc cu liturghia, care se socotește și cu a trapezii, pe când la alte lăcașuri

nu să urcă mai sus de 14 sau 15 ceasuri. Acest fel de oameni au pus în mirare pe toți conviețuitorii sfântului munte. Ei, pe seama mănăstirii nu au nici cel mai mic venit, ci trăesc cu milostenia care provedința le va trimite-o, nu știu ce va să zică averea după mănăstirea închinată, sau mitohuri. Însă astăzi după îmbielșugarea ce o au, și după urmele conrăspunzătoare chinoviceștelor orândueli și a tipicului Lavra sfântului sfințit Savva, cu drept cuvânt poate zice cu proorocul, că, bogații au sărăcit, și au flămânzit, iar cei ce caută pre Domnul, nu se vor lipsi de tot binele Ps. 33. st. 10. Rusicul dar, este astăzi, care cu chinoviceasca supunere și ascultarea legilor Domului, este chemată în locul celui întâiu, Lavra Rusicului, după meritul însușit sineșului ei din iubirea cea în de obște și a feririi de rău, căci ia știind a face binele s-au făcut și stejarul tuturor nemernicilor și casa sațiului.

Însă cu întâmplările din Orient și a toatei Europei resculare asupra împărăției Rosiene, au retras cei mai mulți din cuvioși chinoviați sau Lavrioți la Lavra patrii lor Rossia; în urma cărora multă suflare suspină și oftează din care mai cu deosebire sihaștrii ce nu cunoștea pe când era ei nici un fel de neajungere. Acesti părinți sihastro-pustnici lipsiți astăzi de conviețuitori cei care le îndulcea amărăciunea lor, vor fi cu glasuri mai resunătoare la urechia celui ce ascultă suspinul săracului și șterge toată lacrăma de la ochii celor ce-l chiamă pre dânsul într-adevăr.

Ca să aducem o mai îndestulătoare mulțumire cititorilor carii iubesc deslușirea fiecărui lucru, adăogăm și din băgare de seamă a observatorului conductor la toate comorile de dânsul descoperite; și ca spre a fi istoriile Atonului mai temeinice, nu-l vom trece și la întrebarea, pentru cel ce a fost întâiu călugăr la Rosico. Iată răspunsul obseratorului mai sus arătat, carele zice: că fiul și moștenitorul lui Stefan Nemaniei, cel întâiu încoronat la scaunul împărăției sârbești, fiind în floarea tinereților, și în slava lumii, a nesocotit toate acestea ca niște deșertăciuni, și tăinuindu-se a fugit de la tatăl său la sfântul munte, care l-a ascuns într-ale sale

încântătoare pustietăți; însă liniștea cea mai cu deosebire a rusicului a introdus tânărului lui suflet nădejdea bucuriei cea mântuitoare către călătoria vecinicii vieți.

Tânărul moștenitor s-a hotărât a se înjuga cu jugul călugării în vechiul acesta schit Rusicu. Iar Stefan tatăl lui aprinzându-se la cele din lăuntru, a vrut ca prin trimișii săi să-și răsbune asupra sfântului munte Aton; prin trimiterea într-adins a gonacilor, furioși, căci îngrab s-au făcut sunet de la unu căpătâiu până la celălalt căpătâiu al sf. Munte pentru tânărul ducă, pe care l-au și înconjurat de trimiși ca pe un prinț al Serbiei. Însă el ca cel ce de abia ajunsese în schitul acesta Rusicu, au mijlocit toate chipurile ca doară aru putea să se scape de casa părintească, și înduplecându-i a rămas până a doa zi acești aspri cetățeni. Iar el cât numai a sosit noaptea și aceia s-au adâncat în dulcele somn, după simpla tratație a pustnicii, tânărul Savva și-a adus la altarulu lui Dumnezeu, înaintea îngerilor și-a fraților călugări, făgăduințele inimii, și într-acea noapte au priimit asupra sa chipul monahicesc căruia din Ștefan i-au pus numele Savva care a doa zi de dimineață închizându-se într-un pârgu sau foișor, încât de acolo, și-a aruncat împărăteștile sale haine trimișilor lui Nemani, tot deodată poruncindu-le să spue tatălui său, că de acum mai mult el nu mai are fiu. Înfricoșare și nepovestită spaimă a copris pe inima lui Ștefan Nemanei, când a auzit o asemenea tristă înștiințare; care în fierberea mâinii celii asemenea Gonciului Savlu, el s-a și pornit însuși către sf. Munte, cu jurământ, ca să spulbere ca praful și să răstoarne singuraticele lăcașuri. Însă tot aceiași întru toate lucrătoare Provedință, ce a întors pe neastâmpăratul Savlu întru smerit bine-vestitor al Evangheliei, și pe aprinsul de mânie Stefan l-au împăcat cu monahiceasca viețuire, prin Angheliceștile înduplecări ale tânărului lui fiu Stefan, în cele din urmă, cu pace a dormit întru domnul în cea de dânsul zidită mănăstire a Hilindarului, unde își făcuse o prea frumoasă gropniță, întru care s-a și îngropat

ca ctitor al acestui sfânt lăcașu; numele lui din călugărie, este Simeon.

Asupra căruia mormânt să răsfiră sau se întinde o vecinică tămăduitoare viță de vie, eșită de sineși, sau din porunca înaltei prevedințe.

După acesta fiul împăratului Amurat, după luarea împărăției grecești, vrând ca să înfricoșeze și pre Svetagoreți, a trimis pe nelegiuții săi ostași asupra sf. Munte. Care trimiși îndată pre mănăstirile cele mărginașe despre partea apusului prefăcându-le în cenușe, au înfricoșat pe toți Stareții care întărea mănăstirile, afară de a Rusicului, aceia însă îndată s-au și adus spre a i se închina lui Baiazet ce atunci era la Filipopoli, în urmarea aceasta și-au priimit ferman ca să nu mai fie amerințați de primejdii în sfântul munte, ci a rămânea ca mai înainte în hotărâtele hotare ale pământului lor. Pe toți acei stareți i-au trecut în catastiful de supuși ai Turcii; iar ca unii ce pe al Rusicului, nu-l au înduplecat a merge să se închine lui Baiazet, a rămas și până în ziua de astăzi ne trecută între celelate înscrise în obșteasca catagrafie. Dar cu toate acestea Rusicul tot n-a scăpat de rușinosul haraciu sau bir, din pricina intrigelor svetagrețului Protat, iar nu după impunerea legiuită a strelucitei porți. După băgarea de seamă ce trebuie a face asupra trecutului, Rusicu în chiar anii ce se cutremura Europa a fost mănăstire rusească nu mai puțin și pe atunci cu avere însemnată și slăbită oarecât mai mult decât altele. Iar când a început a se aduna întrânsa mai multe nații de oameni, care și din clasa celor mai întâiu venea întru numele celui prea înalt, pe care în loc de al slăbi, au început întru sineși despotism și a căuta ei să fie slăbiți, asemenea vicleni având în mâinile lor ocârmuirea mănăstirii, pe care o a făcut să rămăe cea mai scăpată și lipsită de toate mijloacele atingătoare de susținerea omenirii, căci ce era să se aștepte de la atâtea decasterioți ci s-a purtat în voia gusturilor sale, trebuia negreșit să se respândească și să lase obștea zleită după cum au și făcut.

Însă bunul și înduratul Dumnezeu n-a trecut cu vederea această zdruminare și derăpănare ce au făcut acei Simovitori mârșavi proistoși. Și ca temeliele celor întâiu ctitori consfințite pentru cinstea plăcutului său marelui mucenic Panteleimon, să nu se ruineze. A însuflat în inima voevodului Moldavii Scarlat Calimah, ca să-și aducă aminte de acestu ruinat lăcașu al Rusicului. Dar ca unul ce acum nu se mai putea a o mai meremetisi despre cea de isnov a aceștei mănăstiri ruinare. Numitul Calimah a ziditu alta din nou tocmai lângă mare cu toate acestea mai mare mult decât cea întâiu, căci simțită strâmtorare mai după vreme a făcut pe acei Părinți a se retrage și a-și zidi lăcuinți într-acest de acum plăcut și foarte încântător loc; tot deodată aruncându-și de pe tronul cugetului și rău auzita numire de Idiortima, care îngropându-o întru acele vechi ruine, au reeșit întru această de acum consfințită tot întru cinstea sf. mucenic Panteleimon și întru a prea dulcelui sunet care și prea plăcut este tot auzului de viață chinovio-obștească.

Cu toate acestea trebuie a reduce începutul tuturor acestora pe când s-a făcut cunoscut de către sinodul sau protatul svetagoreți prea sfințitului Patriarh al Constantinopolii, despre cea din urmă risipire a mănăstirii Rusicului. în raportul sau arătarea aceasta protatul s-a rugat cu un înțeles echivoc, ca ori să desființeze cu totul mănăstirea, sau, la întâmplare de oarecare împrejurări asupra aceștei propuneri s-o facă chinovie. Ca să se îndemneze la cea din urmă a lor vicleană cugetare, protatul a și recomandat patriarhului pre Savva pustnicul schitului vrând cu aceasta a da dovadă de a lor dreaptă dorință, și ca să se întâmple din partea patriarhului oarecum a crede că protatul nu este greșit întru sfânta lor învoire și sigură nădejde. Și întru adevăr că sorții aruncați au fost priimiți și de către patriarhul fiindcă lui îi era cunoscut recomanadatul Ieromonah Savva, și îl și cunoștea pre acest starețu. De unde se înțelege că spre mărirea și slava Patrii Rossiei, sfântul Patriarh d-atunci a fostu cu dreaptă judecată și-a socotit ca de către acesta să se și însușească această chinovie, cu acea numire care nici nu nădăjduia Protatul. În

urmarea cărora i s-au poruncit numitului protat ca pe recomandatul sihastru Savva să-l și trimeată la Constantinopoli. Aceasta a fost în veacul când tânărul Savva strălucea cu faptele pustniceștei viețuiri, care a și venit la Constantinopoli după chemarea ce i s-au făcut, și arătându-se Patriarhului, numaidecât s-a sculat din jețu, puindu-și mantia și omoforul cu care întâmpinându-l a și început rugăciunea către Dumnezeu, ca și a lui voință să fie asupra începerii sf. Savva în mănăstirea Rusico, viața chinovicească, căruia drept semn de dreapta dorință a poruncit ca să i se adune mijloace de câțiva bani, și care într-o adevăr că mulți evlavioși i-au jertfit sume mari, și cu care drept sfântă blagoslovenie s-au și înapoiat la a sa de Dumnezeu însemnată Lavro-chinovie, împodobindu-o cu cele mai întâiu meremeturi și adunare într-ânsa de numeroasă frățime.*

Însă cea întâiu al ei fondator sau ctitor a fost prințul Lazar al Serbiei, iar cel de pe urmă Scarlat Calimah care strămutându-o din vechiul loc, o a făcut cu totul din nou lângă mare. Iar ceia ce se atinge de suferințele călugărilor ruși în mănăstirea veche a Rusicului pe vremurile d-atunci, cine va avea cartea autorului Vasilie Varschii sau o va putea afla, acolo va vedea toate amăruntelile întocmai cum au fost, fiindcă timpul de acum nu ne iartă pe noi a descoperi cruzimea faptelor celor de pe atunci Creștino-Elini.

În năuntru aceștei mănăstiri sânt și 6 paraclise.

Cel întâiu este ca sobor într-o cinstea punerii veșmântului Maicii Domului; al sf. Mitrofan al Voronejului; al sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil; al sfântului marelui Mucenic Dimitrie; al sfinților împărați Constantin și Elena; al sf. Antonie și Teodosie ai Pecerschii, și al sfântului Serghie al Radonejului, care acestea sânt numai pe seama rușilor călugări.

Iar pe seama părinților greci sânt 5.

Cel întâiu sobornicesc cu hramul sf. mucenic Panteleimon; al Născătoarei de Dumnezeu; al sfântului Ierarh Nicolae; al sfântului

* Acesta este care s-a dus la lavra sf. Sava după proorocia lui, și a adus acele două făcătoare de minuni icoane ale Maicii Domnului.

Savva cel sfințit; al sfântului Ioan Botezătorul și al sfântului Haralampie.

Întru care toate acestea se află și 4 părțicele de sfinte moaște. Cel întâiu, capul sfântului mare mucenic Panteleimon; capul sfântului noului Mucenic Stefan, și a sfintei mucenițe Paraschevii a celii vechi o părțică: a sfântului și dreptului Iosif o părțicea, iar mult mai mici sânt mai multe.

Pe lângă vrednicile chinovii ale Rusicului găsim de cuvînță a arăta și schitul nu de mult făcut de către al ei fiu Arhimandritul Ambrosie, care întru început s-au făcut îmbrățișetor al jugului lui Hristos în lavra Kjevului, de unde a sa stăpânire cunoscându-l vrednic de a împlini impunerea pe partea politică, l-a și orânduit în misia la cetatea Constantinopolii, întru care petrecând vreme îndestulă, și-a priimit feluri de cavalerii, precum și drept de a sluji în vremea sfintei liturghii cu mitră. Care după toate acestea alegându-și mai mult decât toate slavele lumii și-a împărății pământești, s-a hotărât în cele din urmă a bine plăcea lui Dumnezeu care încoronează cu mărire neveștejită pe acei ce se hotărăsc a-i sluji și lui ca Împărat al tuturor împărățiilor. El a venit la 1853 în chiar obștea mănăstirii Rusicul, întru care deprinzându-se și întemeindu-se întru toate regulile vieții chinoviacești, s-a hotărât pentru mai bine a-și cultiva sufleteasca grădină, răsădită cu semințele rânduelelor pustnicești, întru o deosebită sihăstrie, care și-a ales-o spre înălțimea muntelui de la Rusicu jumătate de ceas mai sus. Acolo zidindu-și chilii atât de pompoase și cu falnice numeroase încăperi în catul sau rândul al doilea, astfel încât Biserica clădită întru cinstea tuturor sfinților Kjevului, încântă pe tot fiul ei, pe lângă care alăturându-se și părinți ca vreo 12, astăzi această chinovioară întocmai conrăspunzătoare dorinței fondatorului lor într-o unire slovoslovesc pe prea-vecinicul a toate ziditor, ca unii ce s-au folosit, nu numai de faptele numitului stareț, carele este atât de înzestrat de la natură cu talente și conduită conrăspunzătoare înfricoșatelor legiuri pustnicești, precum și milostiv fără asemănare veacului de astăzi,

căci de a tăgădui adevărul ne împotrivim provedinții. Drept aceea spre folosul compatrioților nu vom tăgădui, că el întru cea întâiu a lui venire a adus mănăstirii Rusicului peste zece mii de ruble argint, și pe lângă acestea și odoară de acestași prețu din sânul patrii sale. Pe a căroră dreaptă dăruire o dovedesc pustniceasca și aspra lui viețuire, cu care încântă pe cei lui asemenea chinovio-pustnici, carii din falnica poziție a locului întru care eczistă, privesc aceea ce ochiul omenesc foarte rar poate vedea, fiindcă ei se uitu asupra mării Arhipelagului și-a tuturor celorlalte ale ei ostroave. Și în sfârșit dovada cea mai de pe urmă este că el cu zidirea atât a chiliilor și-a bisericuții, precum și cu provizia pentru susținerea tuturor acestor de pe lângă dânsul sihaștri, a cheltuit ca la trei sute de mii de lei, și spre înfrumusețarea grădinii viilor, a copacilor roditori, de lămâi și portocale, nu cruță ale sale stăruinți și cheltueli. Despre care ajunge să înțeleagă fiecare că aceasta s-a retras din valurile lumii numai și numai pentru mântuirea sufletului său, și care nesocotind tot, a ales viața sihastro-pustnicească. Precum am zice tras de înalta provedință cu însuși undița crucii sale, ce a văzut că va să contrăspunză după dorința sa, și care în de obște ne arată că nu va moartea păcătosului.

Pe o asemenea consfințită chinovioară nu spre respectul sf. Munte, o am arătat și pentru altceva, căci de a le descoperi pe toate nu este cu putință, ci numai pentru aceasta, că asemenea rară fință, se pare în ochii fraților chinoviați mai folositoare și mai întemeetore de credință. Fiindcă atât ei precum și toți în de obște sihastro-chilioți, pe niște asemenea obraze de însuși a lor bună-voință retrase și dezbrăcate de slava și deșărtăciunile lumii, îi privesc înmiit mai cu plăcere decât pe cei care viind din lume pe la mănăstirile îngăduitoare de orice plăceri, să lustruesc și se îngânfează prin tot felul de scumpetii ca unii ce se simt a avea pe seamă-și comoara, care și se înfătoșează în vederea acelora ce pe niște asemenea n-au crezut să întâmpine, mai cu deosebit pe la sfântul munte al Atonului.

12. Schitul Csinofu

Cale de un ceas de la Rusicu.

La schitul acesta să prăznuiește hramul Buna Vestire, depărtarea lui de mare este cale de un ceas, p-o coastă d-ale muntelui despre miază-zi, care se și uită numai spre miază zi, fiindcă despre celelalte părți este înconjurat de înălțimi. Într-ânsul se află sihastri greci și Modavo-români, care mult se strâmtorează și suferu neajungeri despre orice mijloace atingătoare de ținerea vieții lor, încât d-abia și-o întâmpină după lucrul mâinilor lor, ce sânt lingurile de tisă și altele.

Iar chilii cu paraclise sânt 12, și colibi 6, întru care viețuesc mai mult de trei-zeci și doi de părinți. Ctitorul acestui schit a fost Csinofont, carele au făcut și mănăstirea Csinofu.

În de obște pentru toate schiturile să poate zice, că viața lor este supusă multor greutăți trupești, ca să-și dobândească neapărata bucată de pâine a fiecăruia, și pentru nevoințele cele duhovnicești, n-avem ce să zicem: Ei mai cu deosebire sânt osârdnici în viața călugărească. Însuși poziția locurilor tuturor schiturilor le arată dovadă la întocmai a lor aspră

viață, pentru că și toate sânt așezate prin cele mai adânci singuratice, și depărtate de comunicația mănăstirilor. S-a băgat de seamă și aceasta, că pe închinători și streini mai cu mare mulțumire sufletească și plăcere îi primesc prin schituri, decât prin mănăstiri. Iar mai cu deosebire prin cele Idiortime carei priimesc foarte cu desprețu și vrednicia celii din lăuntru primire de streini. Chinoviile, adică mănăstirile cele cu viață de obște, altfel: acolo sânt întocmai ca întru a raiului viață, căci toți și fieștecare se aseamănă cu duhul singuaticelor Apostoli printr-acestea sânt numai conrăspunzători la acea dragoste a Patriarhului Avraam priimitorul de streini.

16. Mănăstirea Csenofu

Un ceas de la schit.

Într-această cetate sânt doă biserici, a cărora hramul le este sfântul mare mucenic Gheorghie precum la cea veche, asemenea și la cea noă; pe care le încoronează numirea de chinovie, și singurateca ei poziție de lângă malul mării, o recomandă că are cel mai încântător loc. Mănăstirea cea veche este, mică, iar cea noă trage asupra sa dreptatea de a zice că este mai frumoasă și mai mare decât toate mănăstirile; cei zece gigantici stâlpi de marmură care sprijinesc bolta ei, și pe opt turlle de deasupra acoperișului, trag privirea fiecăruia de a nu se uita la pereții de pe din afară netencuiți. Iar dintru toate acestea tâmpla ca cea ce este mai frumoasă decât multe și numai de marmură cu feluri de culoare, dovedește că cu vreme toate se vor înfrumuseța. Zidurile cele noi de prin prejur și atât de temeinice trag asupra lor mirarea și mulțumirea, când în lăuntru spun că păstrează neprețuitele și sfintele doă Icoane în biserica cea veche. Una a sfântului marelui mucenic Gheorghie, și alta a sfântului marelui mucenic Dimitrie, care pe lângă nespusa frumusețe a chipurilor bine alcătuite din

pietre, și împodobite prea frumos strălucitoare. Iar pe lângă acestea se mai păstrează și chiupul pe care minunea Maicii Domnului cu nepovestit chip, l-au umplut cu unt de lemn și vin. În fața Bisericii cei vechi stau chiliile, cu trapeza și arhondaricul pentru mosafiri despre partea mării.

Ctitorul acestei mănăstiri a fost întâiu Csenofont, știutul viteazu al Grecii, care în cele din urmă și-a sfârșit viața sa, la un loc cu fiii săi Ioan și Arcadie în lavra Sf. Savva sfințitul la Palestina; iar preînnoirea ei pe la 1545, o descriu că s-a făcut de către Duca și Rađul, boeri din România; a cărora vecinică pomenire se face neîncetat, și acum de către cuvioșii părinți care au trecut cu numărul de 120 și carii asemenea pomenesc și pe cel mai de pe urmă al lor ctitor Egumenul Ninifor, care cu atât de demult pe biserica mare o au zidit și care încă trăește până acum. Mănăstirea aceasta de la început a fost ocupată de sârbi, iar după vreme când împrejurările stămtorase cutremuratură răsărit, ei și-au lăsat a lor sălășluire, și, în locul lor s-au sălășluit părinții greci, care și până acum de dânșii se stăpânește. Afară de ale sale sfințenii și vechi antichități, trage asupra sa mai cu deoseire luarea aminte numirea de chinovie sau viață obștească.

În respectul acestei mănăstiri este închinat schitul Roaba din prințipatul României, județul Dolji.

Chinovia aceasta are în năuntru șapte paraclise.

Al sfântului mucenic Gheorghie, al sf. mucenic Dimitrie, al sf. Lazăr, al Adormirii Maicii Domnului, al sf. Ioan Botezătorul, al sfântului Eftimie cel mare, al sfinților Cozma și Damian.

Întru care se păstrează și 5 părțicele de sfinte moaște; capul sfântului mucenic Trifon, o părțică a sfintei Marinii, a sfântului Arcadie ctitorul o părțică, o bucată de piatră de la mormântul Domnului, și a sfinților doftori Cozma și Damian o părțică, precum și alte mai mici părțicele.

Aici între altele se mai recomandă că soborniceasca biserică cea noă este sfințită întru cinstea sfântului marelui mucenic

Св. Георгие.

Sf. Gheorghe.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΕΑ ΧΙΝΟΦΥ (ΛΙΝΤΑ ΜΑΡΕ).

Monastirea Xinofu (lângă mare).

Gheorghie, tâmpla sau catapeteasma de marmură cu prea frumoasă lucrare și polială, mai frumoasă și de cât cea a balaclii Biserica din Constantinopoli. Această tâmplă a csenofului este ca o raritate sau antică de felul acesta în tot sfântul munte, și se prețuește de înfrișat prețu. Cu toate acestea niște asemenea tâmple pe la muntele Atonului sânt foarte vătămătoare în însuși vremea ernii, fiindcă au așternutul și pereții tot de piatră trage nesuferit miros și răceala cea mai subțire, despre care să întâmplă adeseori răceli și mai cu deosebire junghiuri și durere de picioare. În raport cu economia celorlalte mănăstiri, csenoful are avânt mai mult decât toate cele din Aton sfinte mănăstiri, fiindcă are în năuntru ei moară asupra izvorului, ce curge prin curmezișu a toată mănăstirea, îndreptat de către apus spre răsărit cel de iarnă. Numai puțin și altu curge pe lângă dânsul despre apus; care foarte curăță stomahul și are mai cu deosebire atracție asupra fierii și a splinii. Izvor cu apă făcătoare de minuni.

17. Mănăstirea Dohiarul

Un ceas de la Csinof.

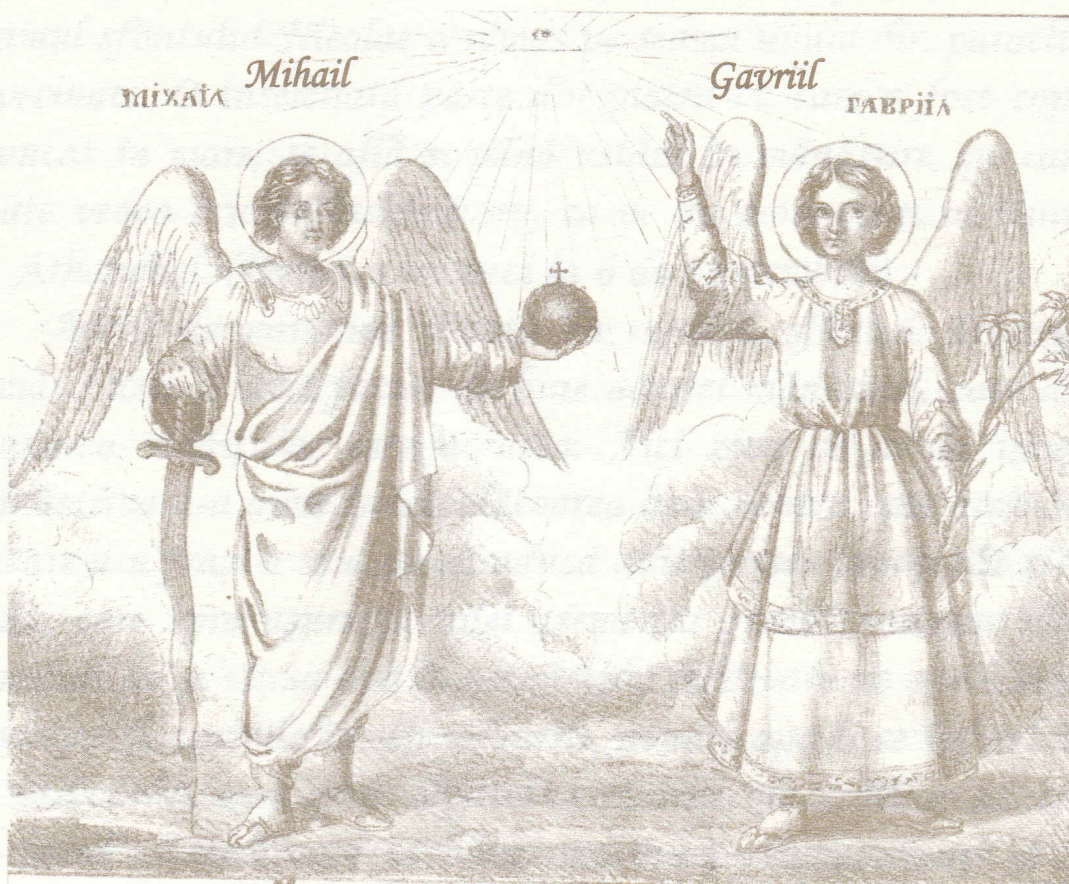
Această mănăstire este idiortimă tot ca lavra, zidită întru cinstea celor fără de trupuri puteri a Anghelilor și-a Arhanghelilor. Dihiar, în înțelesul limbii noastre se esplică într-acest chip, adică încăpere sau casă, magazie întru care se păstrează orice lucruri atingătoare de ținerea vieții omenești, iar într-alt chip casă priimitoare de streini. Din început Dohiarul a avut hramul sfântului Nicolae făcătorul de minuni, a căruia fondator a fost Egumenul Eftimie, prietenul sfântului Atanasie al Atonului pe vremea împăratului Nichifor (1078). Asemenea Nicolae Parijanicu, Prințu și rudenia cea mai de aproape a lui Eftimie.

Într-această din început chinovie a Dohiarului s-a făcut de către sfântul Arhanghel Mihail, următoarea minune asupra

copilandrului, care când venea cu gând să se prenumere între frații aceștii mănăstiri, i s-a înâmplat a afla în ostrovul din dreapta scurgerii sfântului munte o comoară. Și lăsându-o a venit și au descoperit-o mai întâiu egumenului, care îndatorând pe doi frați călugări ca să meargă cu noul prenumerat frate la acel loc, și scoțându-o să se înapoieze.

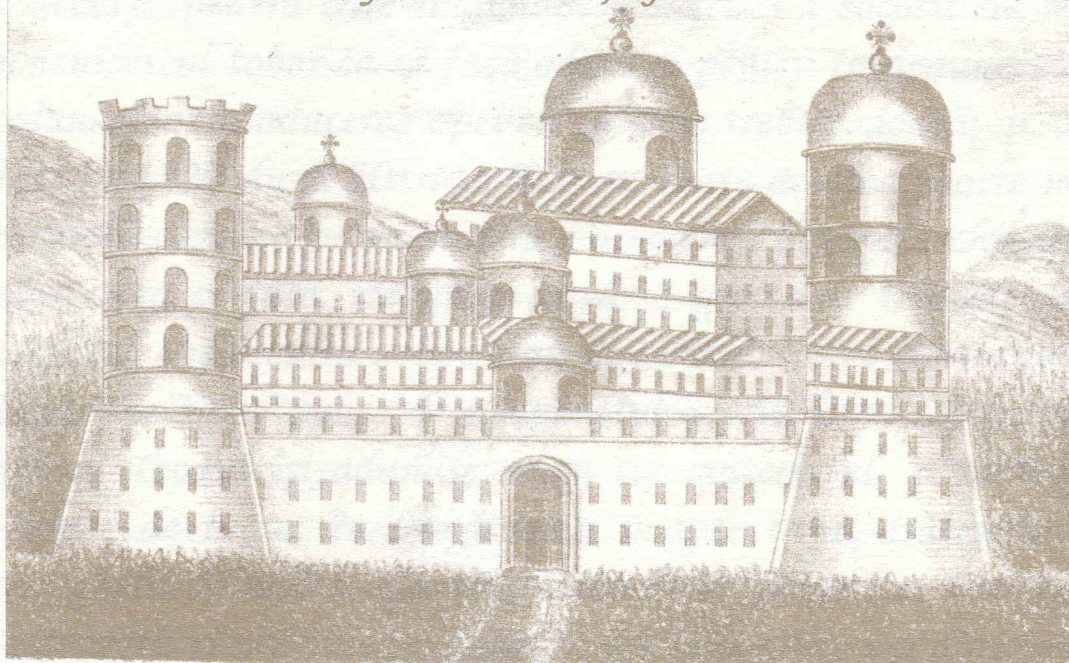
Aceștia socotind ca să le rămâe comoara într-a lor stăpânire și să păgubească darul ce nevinovatul tânăr l-a hărăzit Dohiarului, i-au legat de gât o piatră care să-l poată cufunda în apa mării, și astfel nevinovatul fu aruncat în mijlocul apei; în cele din urmă folosiții de comoară, după a lor cruzime a arătat Egumenului și fraților în chipul acesta, cum că copilul acela i-au înșelat, și în loc, ca să le arate comoara s-a făcut nevăzut de la ochii lor.

Însă minciuna nu s-a tănuit în delung; Dumnezeu a descoperit nelegiuirea și însuși comoara cu chip minunatu. Atunci pe când Junele a fost aruncat în mare și se lipsise de simțiri, îndată i s-au înfățișat doi tineri luminoși carii da astfel de frumusețe strelucitoare încât el a cunoscut pe Arhanghelul Mihail și pe îngerul său păzitor. Acest din urmă întorându-se către voevodul cereștilor puteri, i-au zis: Dacă tu binevoiești, Arhanghele, scapă din înnecare pe acest nevinovat. Și-n însuși vâlmășala aceasta tânărul s-a simțit în Oltarul bisericii Dohiarului, pre care găsindu-l acolo udat și cu apăsătoarea piatră de gâtul lui, într-astfel de stare încât nenorocitul de-abia a putut vorbi. Pe când copilul în finița Egumenului și-a tuturor părinților au istorisit despre scăparea lui din înnecare de către cei ce i s-au arătat, sfinți arhangheli, atunci s-au descoperit ucigașii într-o fără de legea lor și au adus Egumenului aflata de dânșii comoară. Junele de atunci a rămas pentru totdeauna în mănăstirea Dohiarului, unde au primit schima și în cele din urmă și egumen s-a făcut acestei mănăstiri avându-și numele Varnava. În urmarea acestei minuni săvârșite de sfântul Arhanghel Mihail, mănăstirea atunci

Ἁγ. Αρχ. Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ.

Sf. Arh. Mihail și Gavriil.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΕΑ ΔΟΧΙΑΡῶ (ΛΙΝΓΞ ΜΑΡΕ).

Monastirea Dohiaru (lângă mare).

s-a consfințit întru cinstea celor fără de trupuri puteri. Iar hramul sfântului Nicolae a rămas pe seama unuia din paraclisele învecinate. O însemnată parte din piatra cu care a fost copilul aruncat în mare, se află și până astăzi în mănăstire, pe care o poate vedea oricare închinătoru, ca pe un monument al minunii sf. Arhanghel. (Pentru care vezi la 6 de Septembrie).

Afară de minunea făcută cu copilul, sfântul Arhanghel a mai făcut și altă facere de bine aceștei mănăstiri, care după spunerea tradițiilor este aceasta. Aici zicu că de la început mănăstirea n-a avut îndestulătoarea apă, pentru care erau siliți fiecare din frați a se duce să aducă atât pentru sineși cât și mai mult, care spre ușurința unei asemenea greutăți aveau făcute canaluri de se vărsa apa în mănăstire; însă vara pe când soarele răzbește și aprinde însuși ierburile, atunci apa li se înfierbânta și, strecurându-se prin săpatele canaluri ale scâliilor să arăta cu totul vătămătoare la băut, pricinuia reumatismuri și alte primejdioase boale; care suferinți dedea a înțelege că nu numai pentru veacurile trecute, ci și pentru cele viitoare recomandă tot aceiași, pentru care luându-se măsuri, s-a socotit de către egumenicescul sobor ca să facă odată și pentru totdeauna canal de olane pentru aducerea apei cei atât de trebuincioasă; aceasta a fost la 1229 după Hristos. Dar cu toate acestea foarte mare cheltuială costisea pe mănăstire o asemenea hotărâtă chibzuire, însă n-avea ce face, trebuința covârșa pre toate împiedecările. La sfatul obștescului sobor s-au și hotărât unul dintre acești călugări ca să se apuce de neapăratul acesta lucru, și pe când cuviosul Teodul își adunase acum tot materialul, și numai să se apuce de lucru, în următoarea noapte i s-a arătat în vis Arhanghelii Mihail și Gavriil, zicându-i: „pentru ce vrei tu să te ostenești, și pre tine în zadar și pre mănăstire s-o dărapeni?” Cu blândețe vorbind călugărului Teodul în dulcele lui somn: „voi căutați apa pe departe, atunci când la voi ea se află în ochii voștri și supt chiar zidurile mănăstirii.” Vimitul Teodul

cu spaimă s-a uitat asupra luminațiilor adevărați îngeri, și a îndrăznit a-i întreba: dar unde este acea apă Domnii mei? Bine voiți a-mi arăta mie. Poftim, ei i-au răspuns, vino cu noi. Și luându-l cu dâșii l-au dus spre colțul ost-sud al mănăstirii cei sobornicești; acolo ei s-au părut că lovesc, fiecare în parteși locu din care Isvorul în colcote eșea din sânul scării despicate de toegile lor cele de fier fulgerător. A doa zi de dimineată sculându-se Teodul a arăat fraților să sape acolo în însuși locul în care sfinții Arhangheli lovise întrânsul, carii întru adevăr că au și aflat astfel de izvor briliantic încât și până astăzi plăcuta și sfânta apă dovedește minunea ei, cea neîntreruptă, care și să numește aghiazmă sfântă.

Într-această mănăstire să mai află o vrednică de luare aminte făcătoare de minuni Icoană a Maicii Domnului numită grabnică ascultătoare; ia stă în deosebit paraclis, ce este făcut în dreptul ușilor bisericii soborului, pentru care istoriile mănăstirii ne arată astfel: că adică închipuirea aceștei Icoane care mai întâiu a fost în trapeză, și zugrăvită încă din veacul al 11-lea când sfântul Neofit ctitorul acestui lăcașu a fost trăind, și pe care dumnezeiasca Pronie o a păzit nevătămată, până când ea în cele din urmă a trebuit să reverse spre lauda lui Dumnezeu tămăduitoare minuni. Care cea mai întâiu a ei minune s-a făcut cu monahul Nil trapezarul, ce s-a orbit la ochi pentru nepăsarea ce a arătat în vremea când i-au grăit, ca aevea Dumnezeiasca Maică: să nu mai îndrăznească a se apropia cu puturoasa lui afumare ce făcea pe dinaintea feții ei din fumul oare căroro muguri sau seminți de lemn numite didadiu p-acolo, cu a căroro parfum să nu-i afume chipul Dumnezeieștii sale fizionomii, care călugăr nesocotind cele ce auzise asemenea a urmat cu nepăsare, obicinuind ca mai înainte; și căruia iarăși glasul din gura acei sfinte Icoane i-au zis: Singuratice călugăr și nevrednic de această numire! mult o să-mi treci pe dinainte-mi cu asemenea nerușinoasă obrăznicie afumându-mi chipul meu. Tot deodată

nenorocitul trapezar au orbit. Pe care mai pe urmă pocăința cea adevărată făcută de dânsul înaintea sf. Icoane, după un îndelung timp, iarăși Maica Născătoarea de Dumnezeu ca o bună mijlocitoare a celor ce se căesc, nu i-au trecut cu vederea rugăciunea lui cea înfocată. Și odată pe când o ruga și plângea cu amar, aude deodată următorul glas: „Nile! S-a ascultat rugăciunea ta, tu ești ertat și vederea ți se dă ochilor tăi. Însă după priimirea unei asemenea tămăduiri ce-ți făcuii, înștiințează pe frați că eu sânt a lor ocrotitoare și îngrijitoare mănăstirii afierosită întru cinstea Arhanghelilor! Să se întoarcă fiecare în vremea necazurilor sale către mine și eu nu voi lăsa pre niminea; tuturor voi fi mijlocitoare, drept aceia de acum se va numi această a mea Icoană de grab ascultătoare (Торыоућкоос), pentru că cu grab, tuturor celor ce vor năzui către dânsa le voi arăta milă și împlinirea tuturor rugăciunilor ori pentru ce și le vor revărsa. În urma acestor cuvinte Nil a văzut.

Auzul despre această minunată întâmplare de grab s-a împrăștiat prin sfântul Munte, și călugării a început de atunci a alerga, și alergu până în zioa de astăzi, întru această mănăstire pentru închinăciunea făcătoarei de minuni Icoană sau fizionomie a Maicii lui Dumnezeu, precum și pentru a ruga de la dânsa tot fericitul bine. În urma căroră, după sfatul de obște, totdeodată frații au hotărât intrare la trapez, și, foarte strălucitor a înfrumusețat această icoană sfântă, din partea dreaptă a ei, a zidit prea frumos paraclis întru numele prea sfintei de Dumnezeu Născătoarei, de grab ascultătoare. Pe lângă care toate acestea a ales, și până acum tot asemenea alegu pe unul dintre Ieromonahi, întru astfel de numire Prosmoariu, adecă neschimbat, care și să fie mai mulți decât ceilalți părinți cuvios și iscusit, cu îndatorire ca, petrecând întru slujirea acestei făcătoare de minuni Icoană, în fiecăria Mercuri și Vineri, după isprăvirea vecernii el totdeauna face obicinuita binecuvântare în năuntru marelui și celui întâiu hram sfânt;

din care cu toată cuviința esu toți părinții și frații cu egumenul către sfânta Icoană și cântă înaintea ei canonul cel de umilință al paraclisului, către Maica lui Dumnezeu, cu rugăciune pentru toți pravoslavnicii creștini și pentru pacea a toată lumea. Iar după sfârșitul canonului cu toată smerenia părinții se închină făcătoarei de minuni fizionomie și cu dragoste cadu sărutându-o. asupra acestui Prosmonariu este însărcinarea de a păzi cu mare scumpătate curățenia acestui paraclis al Maicii Domnului. În toată săptămâna să săvârșească de două ori sfânta leturghie și cu mare luare aminte să îngrijească de nestinsele candelile ce sânt atârinate înaintea sf. Icoane grabnică ascultătoare, care de toate sânt zece dintre care una în asemănarea unei corăbii, și care toate sânt jertfite de către acei creștini ce a fost mai dinainte învredniciți sau acum se învrednicesc de primirea dumnezeiescului daru și mijlocirea împărătesii cerului ce grabnic pentru noi se roagă. Aceasta este istoria Icoana dumnezeieștei Maice a Dohiarului.*

Poziția locului pe care Dohiarul se află, nu înfățișează vreo privire mai încântătoare, ci prin prejurul ei sânt numai câteva chilii sihăstrești, însă pe lângă chiar mănăstirea umbrașii chipariși aduc vara cea mai plăcută răcoare, și aduc mănăstirii cea mai deosebită frumusețe precum și chiar împrejmuirilor ei, întru care duhovnicește se răsfață ca la o sută zece părinți, folosindu-se și de venitul ce-l au de la închinata mănăstire Slobozia, din județul Ialomiții și schitul ei Apostolache în Prahova din Prințipatul Valahii.

La mănăstirea Dohiaru a fost și al doilea ctitor un Teofan, arhiereu din Valahia.

* De mirare lucru este aceasta, că în toată istoria sfintelor mănăstiri ce face autorul, nu se vede nici într-o mănăstire de ale chinoviilor să zică, că vreo icoană d-ale Maicii Domnului ocupează sau ține locul egumenic: ci tot numai pe la ale celor Idiortime. Să vede că el vrea să ne dea a înțelege că, dacă frățimea cea Idiortimă s-au învoit a fi o ceată, care de egumen puțin o să le pese, s-a socotit și egumenul ca în locul său să rămâe Icoana Maicii Domnului, căria, și dânsul în alăturare cu toți ceilalți care negreșit că o vor respecta, va lua și dânsul cuvenita supunere.

Întru această mănăstire s-a sfințit ctitorul ei sfântul Neofit, sfântul cuvios Eftimie, sf. cuvios Teofan.

Iar paraclise are șase:

Al sfinților doctori Cozma și Damian, al sfântului Onufrie, al Adormirii Maicii Domnului, al sfântului marelui mucenic Gheorghie; al sfinților 40 de mucenici, și al sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil.

Întru care să păstrează și patru părțicele de sfinte moaște: O parte de cap a sfântului Ioan Botezătorul, piatră din Golgota, sfântul Cozma și Damian mărunte părțicele, asemenea și o mare parte din piatra atârnată la gâtul junelui.

18. Mănăstirea Castamanit

Doă ceasuri de la Dohiaru.

Castamanit în înțelesul național însemnează Mănăstire în mijlocul copacilor de castani, carii prin prejurul ei sânt foarte mulți, precum și izvoare de apă prea plăcute. Iar în înțelesul istoricesc această mănăstire însemnează altceva. Ea despre a sa zidire este datoare recunoștință a aduce fiului marelui Constantin. Adevăru aceștei istorii însemnate adeverează și cu aceasta încă, căci întru părțicelele sfintelor moaște, aici este un os din umărul celui întocmai cu Apostolii împăratul Constantin, tatăl lui. Însă mănăstirea e sfințită întru numele sfântului Ștefan, întâiul mucenic și Arhidiacon, a căruia o parte de mână este rămasă aici spre semn de cinstire și prăznuire a hramului după trei zile de la nașterea lui Hristos, adică la 27 decembrie. Despre vrednicia însă a pustnicii celii mai deosebite a Castamanitului, urmează a spune numai, că ia ca chinovie, păzește obșteștele orândueli și asprele legiuiri ale sf. Vasilie celui Mare. Încă odată mai adăogăm și aici a vă spune pentru mai luminată înțelegere: cum că pe oricare dintre aceste mănăstiri le veți întâmpina cu numirea de chinovie adică

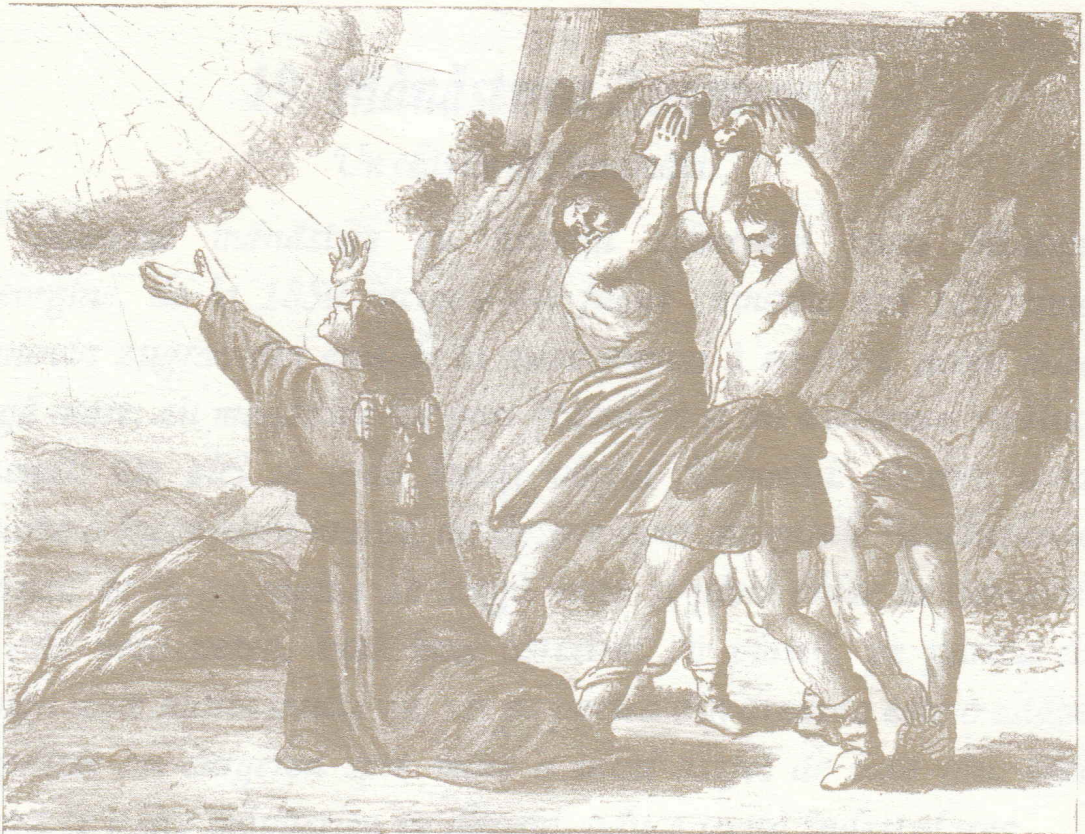
viață de obște; fără nici o îndoială închipuiți-vă în sinevă, că întru dânsese își au viață cu desăvârșire îngerească călugării; Iar cele de sine sau idiortime după părerea mai multor autori, în zadar prind locurile aici, pentru că ei în mijlocul lor sânt ca un prisos mai mult decât toți și strâmtorează chipul iconomic al lucrărilor chinovicești ca unii ce și-au ales numai pentru dânsii soarta atonului supt mască de săraci pentru Hristos. Mănăstirile idiortime nu sânt alt decât o pompoasă orânduială fără a fi împlinită, ei nu se sârguesc măcar câtuși de puțin la îndeplinirea datoriilor aceștei chemări, ci și-au luat asupra-și, și ca să fie datori a împlini cele ce se ating de făgăduințele lor către Dumnezeu, și întru conrăspunderea ce se atinge către de aproapele lor.

Și de aceea nu este cunoscut dacă Castamanitu a avut cândva vreo deosebită putere înaintea Protatului. Soarta lui este curat călugărească ca una ce de la început n-a avut câtuși de puțină avere. Și pentru aceasta, după cum și pentru toate celelalte chinovii sau viață de obște, trebuie a compătimi cu mirare de chipul viețuirii și a conduitei frățimei a Castamanitului, carii au ajuns d-abia la număr de 60 părinți.

În năuntru acestei mănăstiri sânt 5 paraclise.

Al sfântului marelui mucenic Dimitrie, al sfântului marelui mucenic Gheorghie, al sfinților împărați Constantin și Elena, al sfinților Voevozi Mihail și Gavriil, și al tuturor sfinților.

Întru care se păstrează și 12 părțicele de sfinte moaște. A sfântului Vasilie cel Mare a sf. Apostol Luca, a sf. Apostol Andrei, a sf. doctori Chir și Ioan, a sf. Partenie episcopul Lamsacului, a sf. Haralampie, a sf. mucenic Artemie, a sf. prooroc Zaharia, o falcă din numărul celor 40 de mucenici, a sf. Iacob Persul, și a sf. Ioan Gură de Aur.

С. ІВЕІСА М. СТЕФАН.

S. Întâiul M. Ștefan.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΕΑ ΚΑΣΤΑΜΑΝΙΤ.

Monastirea Kastamanit.

19. Mănăstirea Zugravul

Un ceas de la Castamanit.

Această mănăstire cu hramul sfântului mare Mucenic Gheorghie, de la 1850 încoace s-a făcut chinovie din Idiortima Chinovia zugravului este de la mare numai 3 sferturi, acolo adecă lângă mare, au magaziile lor prea frumoase și un asemenea strălucit Arsenal; De aici se vede însuși vârful Atonului. Despre nordu departe o înconjoară marea, iar despre apus mărginile Machedoniei. Drumul de la magaziile de lângă mare și până chiar la mănăstire nu este prea neted, însă bine așternut cu piatră, pe partea din stânga sânt sădite multe vii, iar pe partea din dreapta este o adâncă prăpastie cu curgerea spre mare a unui astfel de iute râu, încât moara ce o are mănăstiea pe dânsul, aduce toată îndestularea.*

Chinovia aceasta este înconjurată din toate părțile de către munții învecinați, însă zidită pe unul asupra căruia cu lesnire este a se urca la înălțimea lui. Așezarea ei pe falnică poziție a acestui loc, foarte încântă podoaba cetății, precum și-a turlilor ce strelucesc ca 8 luceafări ațintate pe fruntea a zece stâlpi de marmură, iar în lăuntru lăcașului cine să descrie atâtea felurite coloane? Cu toate acestea tâmpla cea cu mare iscusință săpată și poliită peste tot, foarte îndestulează vederea privitorilor.

Chinovia aceasta își are de la însuși a sa zidire tot hramul marelui purtător de biruință Gheorghie, și se proslăvește cu ale lui trei Icoane făcătoare de minuni, din care una s-a zugrăvit însuși de sine, în urmarea căria și mănăstirea s-a numit zugravul, însă trebuie a cunoaște și aceasta mai întâiu că ea este numai a Bulgarilor; între care numeroasă frățime se află și vreo doi trei greci, câțiva ruși precum și vreo 20 de români. Slujba sau orânduelile bisericesti se săvârșescu în limba slavonească; însă după metoda

* Căria prefacere sânt datori recunoștință cneazului și vestitului General Muraviev, care i-a adus la filotimie a se face chinovie, când a fost la sf. Munte.

cântărilor grecești, și pentru o astfel de rudenie a limbei căreia cărțile conrăspund, ei sânt în deaproape comunicație cu chinoviații Rusiculi și a Esfigmenului atât încât toți se miră de a lor legată dragoste după Dumnezeu.

Cea întâiu făcătoare de minuni Icoană care este și a hramului, stă în rândul tâmplii despre strana dreaptă, cunoscută după aceea că pe chipul ei este și până astăzi atârnat vârful degetului, cu care s-a atins de chipul sfântului biruitor semețul și necinstitorul de cele sfinte episcopul Grec, venit la sfântul munte cu chip de închinător. Pentru că se împrăștiase vestea pretutindeni despre minunile acestei Icoane, îndată după ce se arătase ea aici, astfel încât oarecare lucrare de minuni ce se făcea cu puterea sfântului Gheorghie a fost mai presus de înțelegerea și credința oamenilor. Din al căroră număr și episcopul a oarecărei eparhii vecine din Grecia auzise și se îndoia despre revărsarea minunilor ce se făceau de către acea Icoană a marelui mucenic; și nici decum nu se putea încrede întru adevărul lor. El mai mult arunca aceasta asupra călugărilor, căci spre a aduna avere, a născocit acestea, ca lavra în zioa de astăzi și cele asemenea ei idiortime, iar nu că cu puterea lui Dumnezeu ce se proslăvește întru sfinții săi. Ca să se încrează în însuși fapta și cu ochii săi să vază acea ce auzea. Numitul episcop a plecat înadins la sfântul munte și a venit la Zugravul. Pre care tot soborul de cuvioși părinți l-a priimit cu toată pompa și cu asemenea alaiu l-au dus la sfântul locașu ca să se închine sfântului marelui mucenic Gheorghie. El însă de a avea smerenia cuvenită a înaltei lui chemări și cu din inimă credință să se apropie către sfântul lui chip, răspândindu-și ochii prin toate părțile bisericii se apropie fără nici o cinstire cuviincioasă și stă înaintea icoanei sfântului. Ce, aceasta este la voi făcătoare de minuni icoană? Flegmatic a întrebat nenorocitul episcop pe părinți, îndrăznind încă cu arătătorul său deget a se atinge de nasul mult pătimitorului. Dumnezeu însă n-a îngăduit o astfel de semeție a episcopului, și îndată sfântul Gheorghie l-a certat aici pe locul întru care nesimțitorul sta, căci numai cât s-a

С, М, М,
S. M. M.

Геооргіи
Gheorghii

Інгокмаї дхпз чеа фхисз гооре де мї-
нхні ікоанз, каре саѣ арзтат челор нхскхуї
де о мзлз треї фраці ла 882, каріі дшізідіт
манастіреа Зхграфз ла Атон.

МОНАСТІРЕА ЗХГРАФЪ.
Monastirea Zugrafu.

atins el cu degetul de muceniceasca față i s-a lipit degetul astfel, încât coprinsul de spaimă și plin de frică se mira. În zadar se silea a-și trage degetul de la icoană; căci el se lipise astfel, încât durerea îl dărapăna ca o muncă. Și în cele din urmă și nevrând el a fost silit să rabde o mare și simțitoare nenorocire a lipirii degetului episcopului pe care l-au tăiat, și prin care acum cu desăvârșire, și chiar în faptă el s-a încrezut de adevăratele minuni ale sfântului și marelui purtător de biruință mucenic Gheorghie. Iar când anume s-a făcut această minune nu vă putem aduce dovezi, fiindcă nici autorul asemenea înscrise predanii n-a aflat în arhiva mănăstiri, ci numai după tradiții verbale și după semnul ce și până astăzi stă pe nara sfântului Gheorghie s-a întemeiat, care și de crezut este.

Această sfântă Icoană o a îmbrăcat peste tot cu foarte frumoasă îmbrăcămintă de argint cei din St. Petersburgului evlavioși, carii cu blagoslovenia mitropolitului Serafim, îndemnându-se, o a și supt-scris-o pe marginea de jos a hainii cei de argint, zugrăveala icoanei este întunecată din pricina vechimei, lucrată după stilul bizantic. Această icoană a fost numai pricina de a se numi mănăstirea Zugravul, fiindcă după voința lui Dumnezeu, ea de sineși s-a desinat sau după cum se zice s-a zugrăvit, pentru care predanile astfel arată, că:

Această Icoană, cu minunat chip al dumnezeieștei provedinte, s-a arătat sau a venit aici de la mănăstirea lui Fanuil, care se afla în Palestina aproape de Lidda, patria sfântului Gheorghie, pentru care însuși Fanuil egumenul acelei mănăstiri, ce s-a săvârșit din viață aici în Zugravul, se exprimă astfel că: mai înaintea de a ajunge după dreapta lui Dumnezeu urgie, să vază toată Palestina și împreună cu dânsa și numita lui Fanuil mănăstire din pricina năvălirii barbarilor, atunci în ochii tuturor fraților și a părinților chipul duple icoana sfântului Gheorghie însuși de sineși s-a deosebit de la scândura sa, s-a rădicat în sus și nu s-a văzut încotro a apucat.

Pătrunșii se milă și înspăimântații de o asemenea minune, toți căți se afla acolo călugări căzând cu amare lacrimi înaintea lui

Dumnezeu și rugându-se lui, întru numele plăcutului său sfântul Gheorghie, ca Domnul să le arate unde s-a ascuns de la dânșii minunatul chip al acestui răbdător de chinuri.

Dumnezeu le a ascultat rugăciunea lor, și sfântul Gheorghie a mângăiat pe Fanuil egumenul aceștii mănăstiri, cu înfățișarea sa, „Nu vă întristați pentru mine, i-a zisu lui cel ce i s-a arătat, eu mi-am găsit mie locaș în căzuții sorți ai Maicii lui Dumnezeu, la Aton. Dacă poștiți, grăbiți-vă și voi acolo așijderea, pentru că răzbunarea dumnezeestei urgii este gata să se reverse asupra răzvrătitei Palestini!” În urma acestora, toți călugării acestui lăcașu împreună cu egumenul lor îndată a plecat la sfântul Munte și s-au așezat la Zugravul, unde întru adevăr au găsit chipul sfântului Gheorghie întocmai zugrăvit pe scândură noă, pentru care a lui venire la Aton aici este următoarea conrăspunzătoare predanie.

Întru împărăția lui Laon înțeleptul, și a patriarhului Ștefan 1-iu al Constantinopolului, carii au fost la anii 886 după Hristos, a fost trei frați anume Moise, Aaron și Ioan, carii se trăgeau cu nașerea din Ohrid. Aceștia având o mai deosebită dragoste către Dumnezeu, s-au hotărât a lăsa lumea, slava și strălucirea neamului lor și să se facă sihastro-călugări; ca mai bine să poată sfărăma cursele Demonului, și a stinge aprinderea patimilor trupului lor, ei și-au ales pentru aeasta singurătatea cea mai adâncită din pustietățile sf. Aton, și anume aici aproape de ale Zugravului. Îndată după sosirea lor acolo, ei își au făcut o mică bisericuță; și neștiind în cinstea cui și al căruia nume dintre sfinți s-o tărnosească pre dânsa, fiindcă fiecare dintre dânșii propunea pe cutare dintre sfinți după cum îl avea de plăcut în inima sa. Drept aceea ca să lipsească asemenea neînvoiri și gâlcevi a frățeștei dragoste, ei în sfârșit au ales să se întoarcă cu rugăciunile către Dumnezeu și să-l roage, ca el însuși să le însemneze, întru a căruia cinste se sfințească mica lor bisericuță, și a căruia chip se va zugrăvi asupra scândurii înnadins pregătită, a aceluia să rămâe. Urmând ei unei asemenea chibzuirii, câte trei s-au pus

la rugăcine încă de cu seară, fiecare întru a sa singurătate, în care noapte când se ruga, atunci iată o nobicinuită lumină, și rază ca de soare, s-a revărsat de a cea de dânșii zidită bisericuță în vecinătatea înălțimii despre chiliile lor. Ei astfel văzând rămaseră în uimire și spaimă, dar au petrecut toată acea noapte rugându-se după obicei, și dimineța apropiindu-se de biserică lor, cu cea mai mare mirare ei au văzut acolo asupra pregătitei scândure chipul sfântului marelui mucenic Gheorghie purtătorul de biruință, de către carele întru acea noapte au eșit cereasca lumină și le-au luminat smerita lor pustietate. Din astfel de întâmplare ei au înțeles și s-au încrezut, că domnul le-au împlinit rugăciunea lor și prin chip minunat le-au arătat pre acela întru a căruia cinste a trebuit să afierosească bisericuța lor.

De atunci minunile au început neîncetat a se săvârși de către icoana marelui mucenic astfel încât noroadele din toate părțile alerga la Zugravul, spre închinăciunea sf. Gheorghie. În cele din urmă s-a împrăștiat și slava acestor trei frați până la Constantinopolu, care au chemat la ei și pre înțeleptul Leon. Încântat fiind de umilință, generozitate și respect, însuși împăratul s-a hotărât a călători la sf. munte, să vază și să sărute făcătoarea de minuni icoană precum și să se îndulcească de convorbirea generoșilor Sihastri ai lui Moisi, Aaron și Ioan, către carii asemenea toți de pretutindeni chiar și din cele mai însemnate țări veneau la dânșii. În urma acestora au vizitat pe mănăstirea Zugravu și țarul Bulgariei Ioan din Târnova, cu a cărora daruri și bogăție s-au început a pune altă temelie, și în sfârșit au zidit pompoasă și mare mănăstire a Zugravului, însă mai pe urmă s-a dărâmat de către barbari de au rămas numai ruine. Cu toate acestea cea de acum mănăstire s-a zidit din nou asupra dărâmatelor ruine de Ștefan domnul Moldaviei la anul 1502 de la Hristos, astfel încât Zugravul cu mult este mai deosebită decât celelalte mănăstiri ale Atonului cu frumusețea.

Pentru a doă Icoană a sfântului mucenic Gheorghie care este în rândul tâmplii aproape de strana stângă despre care iată ce arată

predaniile; că ia singură de sine a venit aici prin valurile mării din Arabia; o au găsit la limanul mănăstirii Vatopedul. Neașteptata arătare a acestei icoane a făcut mare turburare și sgomot în sfântul munte, pentru că ca fulgerul s-a împrăștiat vestea pentru dânsa și călugării s-au pornit de pretutindeni ca să vadă minunata arătare a icoanei. Pre care fiecă mănăstire poftea să aibă această comoară scumpă și sfințită, însă Vatopedul își însușea că al ei drept este a lua icoana ca una ce pe limanul lor s-a arătat, dar cu toate acestea stareții celorlalte mănăstiri nu le-au lăsat-o, și nu vrea într-alt fel a hotărî soarta icoanei pătimitorului, decât numai prin aruncarea sorților, și astfel vor cunoaște unde are bunăvoință singur sfântul a rămânea. Precât s-a cunoscut Vatopedul de cu putero-protie, după ale sale bogății și în chiar fața protatului cu întâime; însă glasul obștii, ca cum ar fi glasul lui Dumnezeu, astfel este cu putere. Drept aceia ca să se încredințeze, întru care anume din mănăstirile Atonului bine-voiește a rămânea icoana sa, sf. Gheorghie, Stareții au ales cu hotărâre, să o așeze pe spinarea unui sălbatec mânzu de asin, care să nu știe drumurile pustietăților Sf. Munte, pe care cu această încărcare sfântă să-l sloboază în voia lui luând aminte de departe după dânsul. Astfel au și făcut. Mânzul asin de și sălbatec ca un adus de curând la Aton de la Tesalonic, a plecat cu încetișoru și pași liniștiți, ca cum ar fi simțit și ar fi înțeles, ce fel de sfânt lucru poartă asupra sa, asinul trecând prin necălcatele altă dată năprasnice locuri și primejdioase înălțimi, a venit și a stătut drept la Zugravul, și în dreptul lui pe frumoasul munte au conăcit. Într-acest fel de chip toți s-au încredințat în buna-voință a sfântului că acolo voește să fie icoana lui. Călugării acestei mănăstiri cu nespūsă bucurie și fără asemănare duhovnicească dragoste, cu toată țeremonia au priimitu la dânsii pe cerescul musafir, și pre icoana sfântului o au pus în biserica mare în rândul tâmplii cea din dreptul strănii în stânga. Iar alesul asin, cât numai a luat dupe dânsul sf. Icoană, în chiar sgomotul acela a perit, și pre care l-a astupat în însuși acel loc care a căzut mort. Spre pomenirea

însă a minunatei arătări și a sosirii iconei sf. Gheorghie, a făcut pe munișorul acela chilii și o frumoasă biserică întru numele și cinstea sf. purtătorului de biruință. Întru care chilii, au școală numai de limba slaveano-bulgărească. În dreptul aceștei făcătoare de minuni icoane, este și alta a treia icoană a sfântului Gheorghie, atârnată, în mărime ca de vreo 4 șchioape; pentru aceasta spun predeaniile că pe când turcii cu sălbăticie s-au aruncat și au înfricoșat Grecia, atunci în Sârbia împărătea Stefan Dușan care se procuvânta de îngrozitor. Secreta învăpădere și amara părere de rău ce purta acesta în conștiința sa pentru sfintele locuri, sfărâmate și pustiite de către turci la răsărit, care spre vederate compătimire ce purta în sfâșiata sa inimă asupra Grecilor, și pe care îi iubiea foarte mult, ruga pe atotputernica provedință să-l arate mai înfricoșător viteaz, tot deodată să-l și învrednicească după a sa dorință, a-și răzbuca asupra sălbaticilor eșii de prin câmpiile Arabiei, numai pentru vărsarea sângelui și dărămarea bisericilor lui Dumnezeu; dar puterile lui erau slabe și viteji puțini. Odată însă rugându-se cu mai înfocate lacrimi către Dumnezeu și căzând înaintea icoanei sfântului Gheorghie, care se afla în casa de rugăciune a Maicii lui, se ruga de ajutoru lui asupra vrăjmașilor crucii lui Hristos. După niște asemenea înfocate rugăciuni făcute întru pricina aceasta, el s-a adâncat într-un dulce somn, întru care i s-au arătat un tânăr foarte frumos și cu strelucită îmbrăcămintă; pe a căruia luminată lumină nu o putea privi cu ochii, căci se cunoștea înconjurat ca de a raiului negrăită slavă, și pe mădulările tot trupului lui le coprinsese cutremur, încât Stefan se simțea cu totul uimit. De ce ești tu atât de speriat? Au întreat din parte-și cel ce s-au arătat lui; ce vrei tu? Pentru ce superi mărirea lui Dumnezeu?

– Îngăduimă să te întreb? Cine ești tu: cu frică l-a întreatu Stefan, încrucișându-și la pieptu mâinile sale.

– Eu sânt purtătorul de biruință Gheorghie, i-au răspuns cu blândețe cel ce i se arătase, ce dorești tu de la mine, și pentru ce măceri mijlocitor pre mine ca să-ți fiu înaintea lui Dumnezeu?

– Împuternicează-mă asupra vrăjmașilor legii și a crucii lui Hristos! – cu graiu rugător i-au zis Stefan, tu știi cum o necinstesc turcii: ei nu cruță nici măcar lăcașurile lui Dumnezeu și se îmbată de sângele creștinilor. Eu nu pociu să mă uitu fără a nu mă pătrunde despre acestea și la mine nu se află astfel de puteri ca să mă lupt în contra lor. Eu voesc să-mi răsbun, să-i nimicnicesc și să dăbor cetele lor ca pe niște gunoae, dar nu am astfel de mijloace puternice! – cu smerenie și blânde vorbe plecându-se Stefan au precurmat convorbirea.

– Dacă tu nu ai atâta putere, apoi la Dumnezeu este multă a zis prea frumosul tânăr; el te va împuternici pre tine asupra acestor barbari, tae, omoară-i pre ei și îi înprăștie, nimicnicește mulțimea semeților neîndrăzneți. Eu voiu fi cu tine și pentru tine, de ajuns îți este a găta? ca să te îmbărbătezu și să te însuflețezu pre tine și pre puțin numeroasa oaste cu a mea arătare mai învederată a adăogat sf. Gheorghie ia cu tine icoana mea ce o vezi că este în casa maicii tale, această icoană să-ți fie zălogul biruitor să nu uiți a o duce și a o lăsa pre dânsa pentru totdeauna în mănăstirea Zugravului de la sfântul Munte al atonului, unde eu am petrecerea cea de totdeauna și să preînnoești lăcașul meu, să nu uiți! Cu aceste cuvinte s-a isprăvit vedenia.

Stefan încurajeat de arătarea sfântului Gheorghie și de făgăduințele cereștilor ajutoare, a adunat pe lângă dânsul cunoscuții săi, și luând cu sine icoana purtătorului de biruință Gheorghie, ca fulgerul s-a aruncat asupra negurii de turci. Patruzeci de ani a disputat el între dânșii cu chip triumfător, și n-au putut să-l biruiască nimeni, în cele din urmă bine încredințându-se de la turcii care-i robise, că ei vedea întru toate atacurile lor pe un tânăr, astfel de neapropiat încât de frica lui pierdea toate încercările lor; și când au dovedit că acela era sfântul Gheorghie, n-au mai rămas îndoială că a lui făgăduință și-au împlinit-o așa dar și dânsul trebuie să-și o îndeplinească după cum l-au îndatorat, mulțumind lui Dumnezeu cu toții, i-au trimis această Icoană la mănăstirea Zugravului, căria

i-au și trimis multe daruri. Chipul acestei sfinte icoane este bine și prea frumos zugrăvit decât la celelalte; în ochii lui se vede mânie și înfățișare bărbătească, care și se crede că nu este de mult. Câte trele icoanele acestea ale sfântului Gheorghie sânt îmbrăcate în argint și împodobite cu pietre scumpe, tot de către slăvita pravoslavie a Rossiei, care neprecurmat la toate, cu îmbielșugare revarsă facerile sale de bine la Aton.

Iar Stefan Dușan spre semn de recunoștință către mănăstirea Rusicului, a trimis cinstitul capu al sfântului marelui mucenic Panteleimon în arhiva acelei mănăstiri Rusicu și până astăzi se păstrează câteva hrisoave de ale acestui țar Stefan al Serbiei.

Pe lângă aceste trei icoane ale sfântului Gheorghie făcătoare de minuni, se mai află în lăcașul Zugravului într-un deosebit paraclis al Maicii Domnului, și o a patra icoană a preasfintei de Dumnezeu Maică cu închipuirea Adormirii ei, numită însă Acatestul. Aceasta după stăruința și râvna a oarecăruiia părinte Savva, s-a îmbrăcat peste tot cu argint și cu coroană poliită, lucrate în Rusia și aduse cu a sa cheltuială. Despre această Icoană iată ce spun predaniile.

Mai înainte încă de protivnica lucrare a soborului Florenței, apusul s-a silit a îndupleca spre unie împărțita de către politica împrejurărilor Greciei; însuși Mihail Paleologul (1259) care atunci împărățea, a conlucrat în favorul apusenilor, spre îndeplinirea făgăduințelor sale date înaintea Papii Grigorie al 10-lea, (1271) asemenea și după orbirea lui Ioan Lascar de la care s-a hrănit împărătescul tron, și care în rândul patriarhilor nu este pus. Aceasta a fost întru al 13-lea veac pe vremea patriarhiei lui Arsenie, iar după a autorului observator, era patriarhul Ioan Veccul, (1274) conlucrători de o potrivă la dorita lepădare de voie și scopuri rele ale împăratului, care la al doilea sobor al Lionului, a supus biserica răsăritului prestolului papistășesc sau rămlenesc, ce a și avut foarte nenumărate urmări primejdioase, pentru că latinii îndemna pe pravoslavnici către unie nu cu puterea evangheliceștilor cuvinte, ci cu întrarmarea paloșului și a tot felul de cruzimi. Mii de jertfe

au căzut supt fierul barbarii lor, numai ca odată să limpezească răsăritul de cei drept-credincioși. Însă cu toate acestea sfântul munte a rămas totdeauna și va rămânea încarnarea corpului pătimitor a bisericii răsăritene, pentru aceasta ca să slăvească temelia întăritei ortodocsii, latinii s-au abătut și încoace, ca prin feluri de cuvinte să-i amăgească, și prin vărsarea aurului făgăduind să-i plece de unde nu, să-i înfricoșeze chiar și cu munci cumplite, ca printr-acest chip să-i facă a cunoaște și ai Atonului, stăpânirea rămlenescului Papă nu puțini slabi de inimă și de credință s-au abătut de îndemnarea metalului, sau pentru frica caznelor și a morții s-au lepădat de la dreapta credință a părinților celor ortodocși, însă cea mai mare parte dintre acești de aici părinți, au pecetluit cu sângele lor mărturisirea ei, și cu mărinite de suflet, au înfruntat pe papa care intrase și jefuise mulțime de lucruri sfinte, tot de odată însușindu-și dreptul de locoțiitor al lui Iisus Hristos, care unul numai a și fost și este și va fi capul sfintei lui biserici. Nenorocita lavră și Csiropotamul vrednicile de compătimire mănăstiri s-au abătut de la a lor părintească învățătură și au priimit pe musafirii apuseni cu cinste și predare de frică, mai mult și pentru aceia, că și însuși împăratul lor a acordat latinilor ca să înduplece și să aplece și pe sfântul munte către catolicismul papistășescu; cu toate acestea spre întărirea altora în crediță, Dumnezeu a pedepsit Csiropotamul chiaru într-același timp, încât numai nenorociții lui călugări la un loc cu apusenii, s-au apucat ca după tipicul papistășesc și noă introduce să săvârșească liturghia. Întărâtatul Dumnezeu a căutat din înnălțimea cerescului său prestol la mârșăvia pustiitoare a acelora ce au coprins oltaru întru care se aducea adevărata și fără de sânge jertfă a lui, și pământul n-a putut suferi căutătura făcătorului său, el s-a zguduit și întăririle mănăstirii Csiropotamului s-au cutremurat din temelile lor, s-au smăcinat, astfel încât zidurile răsturnându-se au apucat mulțime din partea latinilor și din desbinații călugări, chiar în însuși vremea liturghiei, și astfel au perit propovedutorii sf. papă. Însă rămășița sosiților din depărtata

Italia nevrând să socotească întru nimic arătatul trăsnet al cerului, pentru a lor semeață răzvrătire, din nou s-a împrăștiat prin sfântul munte, ca să afle alte jertfe pe care să le poată aduce la amăgire și vecinica lor peire.

Întru această critică stare aflându-se muntele Atonului, ochiul cel a toate strevăzător își avea păstrat în trânsul neplăcutul sihastru ce se afla lângă pustietățile învecinate ale mănăstirii Zugravului, care bătrân atât de sporit întru fapte conrăspunzătoare îngereștii sale vieți, avea și obicinuință, ca în fiecare zi să citească de câteva ori Acatistul Maicii lui Dumnezeu. Înaintea dumnezeestei icoanei sale, care o avea în peșterea sa, acesta într-astfel de vreme începuse mai cu înfocată râvnă a se ruga, și când pe buzele bătrânului suna netăcuta laudă asupra sfintei fecioare Marii, „Bucură-te”, de odată elu aude de la această a ei icoană cuvintele: „Bucură-te și tu bătrânule al lui Dumnezeu!” – Bătrânul s-a înfricoșat de spaimă. – Nu te teme, cu blândțe a adăogat glasul Maicii lui Dumnezeu din icoană eșind; ci mergi curând în mănăstire și fă cunoscut fraților și egumenului, cum că vrăjmașii mei și ai fiului meu acum sânt aproape de mănăstirea voastră, cine se simte slab întru duhul răbdării, să se ascunză, până când va trece ispitirea viclenilor înșelători, iar carii doresc muceniceasca cunună, să rămâe, grăbește însă! Ascultător voinții și glasului stăpânii cei fără prihană; bătrânul întru acea încântare lăsă chilia, și, cu toate împiedicările grelei sale resuflări, au alergat în mănăstire, ca să înștiințeze cât mai curând să poată și frații mai din vreme să se adune cu duhul și să se gândească fiecare pentru primejdia care-i așteaptă. Dar până să ajungă bătrânul la poarta mănăstirii, vede, că aceiași icoană a Maicii Domnului, înaintea căria citea acatistul și auzise glasul, acum din chilia peșterii lui sta deasupra porții mănăstirii. El a căzut înaintea ei cu cea mai din lăuntru umilință, și cu dânsa deodată s-a arătat egumenului. Vestea pentru apropierea unei asemenea primejdii, foarte mult a împăimântat pe toți frații. Cei mai neputincioși dintre dânsii îndată s-au ascuns prin munți

și prăpăstii, iar douăzeci și șase de călugări, în numărul cărora a fost și însuși egumenul, a rămas în mănăstire, și s-au închis într-oculă sau după cum acolo îl numescu pârgu, așteptând pre vrăjmașii lor și muceniceasca cunună. Latinii nu s-au zăbovit. Cu toate puterile frumoasei apusienești retorici s-au silit la început ca să-i înduplece pe călugări ca doar să le deschiză porțile mănăstirii, ca printr-aceasta să fie cunoscut că capitulează și cunosc pe papa de cap al bisericilor în toată lumea, tot deodată făgăduindu-le atât milostivirea lui precum și comoara de aur.

— Dar cine v-a spus voă că papa al vostru este capulu bisericii? Au întrebat pe latinii, cei din pârgu călugări închiși, de unde aveți voi asemenea știință?... la noi capul bisericii este Hristos!... Mai curând vom muri, decât să vă îngăduim a ne întina sfințenia locului acestuia cu ale voastre răzvrătite obiceiuri și desghinate dogme, nu vom deschide mănăstirea!... depărtați-vă d-aicea!

— Apoi dacă este astfel, periți aici dar!... au glăsuț pizmașii împresurători cu papa dinpreună, și, grămădindu împrejurul acelui foișor vreascuri și lemne cu grămezi, și le-au dat foc. Flacăra i-a învăluit și la înălțimea lui cotropind, călugării nu-și au pierdut simțirile duhului; binecuvântând pre Domnul, rugându-se pentru vrăjmașii lor, ei, liniștit și-au predat lui Dumnezeu sufletele lor neîntinate și curate ca aurul din ulcea. Aceasta a fost la 10 octombrie anul 1280, adică peste șase ani după complotul celor mai de sus. În sinodicul zugravului și ceaslovurile Bulgarilor sânt însemnate și numelele chiaru a însuși mucenicilor acestora. Însă icoana de la care bătrânul a auzit glasul Născătoarei de Dumnezeu, care a înștiințat pre călugării zugravului pentru apropierea vrăjmașilor, a fostu între pătimitorii arși într-acel foișor, pe care o au găsit în cele din urmă nevătămată supt cenușea și ruinatele ziduri ale acelui pârgu. Întru pomenirea acestor minunate întâmplări i-au zidit întru cinstea Adormirii acelui paraclis, întru care o a așezat ca pe o egumenie, înaintea căria de atunci și până în zioa de astăzi îi arde candelă neîncetat.

Chiar această întâmplare este zugrăvită întocmai pe părete îndată cum intri în mănăstire. Dar icoana Maicii Domnului este foarte întunecată, și măcar că s-au preînnoit îmbrăcămintea de argint de către domnul Comorob din Russia, dar tot mult se cunoaște că a fost în flacări de foc, ce nu a putut arde (fără de voia ziditorului) chipul Maicii Domnului și nici măcar scândura. Înaintea acestui paraclis care păstrează înăuntru sfânta icoană, sânt lângă uși doi chipariși foarte frumoși.

Pe lângă această a Maicii Domnului icoană, mai este și alta tot a ei, făcătoare de minuni, care a rostit asemenea glas: sfântul Cozmă zicându-i, că de va eși la pustie lesne va spori la cele sufletești. Aceasta este zugrăvită pe perete în altarul bisericii celii mari.

Iar părinți care se mântuesc întru numele Domnului în lăcașulu acesta, sânt atăzi 160, de națiune curat bulgari, și după cum s-a mai arătat și români, întru care este venit și un diacon din suita arhiepiscopului Irinarh din Chișinău, capitala Besarabiei; Acesta la anu 1850, s-a învrednicit și de chipul monahicesc, schimbându-și numele din Costache în Antonie Jelev.

Ctitorii cei întâi ai zugravului, au fost Iustinian cel mare pe la anii 527, Leon al 6-lea Înțeleptul la 886 și Andronic Paleologul, la 1283 după ce s-a ars de latini.

Iar înzestrată mai cu multă avere și preînnoirea în mai mare lăcașu este făcută de către ctitorii al doilea Stefan cel mare voevodu al Moldaviei și fiul lui Bogdan, precum și alți asemenea domni de acolo.

În mănăstiea aceasta s-au sfințit părinți cuvioși, întâiu cei 26 părinți arși de papa, sf. Cozma căruia însuși Mântuitoru i-a spus în hatâru dumnezeestei sale maice să iasă la lesnicioasa sfințenie a pustii, acesta a fostu de națiune bulgar.

Iar lângă această mănăstire într-o mare prăpastie este peșterea sf. Cozma, întru care acum sihăstrește un pustnic Ieromonah.

Paraclisele din sf. acesta lăcașu sânt 7.

Al Adormirii Maicii Domnului, al sfinților doctori Cozma și Damian, al sf. Dimitrie izvorătoru de mir, al sfântului Ioan Botezătorul, schimbarea la față a Domnului, al sfinților arhangheli Mihail și Gavriil, și al Bunei Vestiri.

Întru care se păstrează și șase părțicle de sfine moaște. A sfântului noului mucenic Stefan, a sf. mucenic Mercurie, a sf. marelui mucenic Gheorghie, a sf. Acsentie, a sf. Apostol Andrei și a sfântului sfințit mucenic Haralampie.

Mănăstirea Zugravu are închinată mănăstirea Chipriana cu mulțime de sate și înfricoșate păduri între care și un schit numit Codrița în Besarabia.

19. Schitul Zugravului sau Cernii-Vir,

Jumătate ceas de la Zugravu.

Schitul acesta este făcut într-o fundătură de ale înălțimii de lângă pustietatea Zugravului lângă un izvor. Din vechime se cunoaște c-a fost acolo mulți sihastri judecându după numeroasele ruine ce sânt ale chiliilor, în preajma cărora sânt și câeva livezi de pometuri. Iar hramul lui este nașterea Maicii Domnului, cu două paraclise, întru care jertfa cea fără de sânge se săvârșește de către un Ieromonah și patru sihastri de națiune ruși. Liniștea acestora vine din frumusețea mult înfundatei văi și a chiparișilor care-i încântă cu plăcuta și frumoasa lor mirosire. Biserica cea de sobor nu este mare, însă în lăuntrul ei are acele două paraclise, cel întâiu

sfințit în cinstea tuturor sfinților Chievo-Pecerschii lavre. Iar cel ai doilea întru cinstea sfântului Ioan Rilschii; care atât cea mare precum și aceste paraclise sânt zidite de câte ctitora împărăteasa Ecaterina întâia.

În fața fiecăreia icoane se cunoaște lucrarea zugravilor din Russia, și pe lângă aceasta numeroasa lor adunare, dovedește spunerile părinților bătrâni, cum că acest schit a fost curat pe seama rușilor. Conviețuitorii de astăzi sânt foarte rău îmbrăcați și cu totul în rea stare despre susținerea vieții, cu un cuvânt pe lângă Cernii-Vir, poate să se sihăstrească și să sufere asprimea trupească numai astfel de fință, care ar avea cea mai adâncă melancolie și răbdare flegmaticască.

Pe lângă toate acestea fiecare poate să socotească că, în de obște toți pustnicii pentru liniștea cea singuratecă, își alegeau precum și până acum astfel de locuri frumoase, care cu podoba lor cea din natură să aducă privirea ochilor trupești, încât să privească cu ai minții frumusețea cea duhovnicească a raiului; să le stea cugetele ațintate către lăcașurile cerești, și către Dumnezeu făcătorul lor. De o asemenea pustietate cine nu este dator a se apropia cu inima și cu toate simțirile sale?

Soarta acestor pustnici este vrednică de toată compătimirea și pentru lipsa apei care au despre neapărata trebuință a naturii, pentru care cei cu chiliile mai depărtate sufer amara simțiciune în pricina acestui articol atât de neapărat pentru viața omului.

Între peșterile acestor pustietăți, mult aduce mulțumire privitorilor și peșterea care este sânul înălțatelor scări ale adâncelor poene din dreptul vederii mănăstirii. Acolo este săpată peșterea întru care s-a nevoit prea cuviosul Cozma al Zugravului, pe la începutulu veacului al 14-lea. Viața acestui pustnic cuvios, este pusă în patericul Atonului, tipărit în Moldavia, și afară de acela și în cartea: *véov εκλόγιου*.

Sf. Cozma a fost de neam bulgar. Să numără între cuvioșii Zugravului, fără de a-i arăta acolo curgerea vieții după îndemnul

făcătoarei de minuni icoane a Maicii Domnului ce i-au făcut. Drept aceea ca să fie mai pe largu cunoscut în ce chip el s-a învrednicit de asemenea dumnezească conversație; să arătăm câteva spre mai multă mulțumirea tuturor în de obște și a lui proslăvire.

El, după ce a ajuns la vârsta anilor de bărbat desăvârșit, părinții lui au voit să-l însoare; însă el, având dorință de viața călugărească cu înfocare, s-a ascuns de către dânșii și a fugit în taină la sf. Munte, unde s-a și alăturat pe lângă mănăstirea Zugravului, el aici la început și-a avut ascultarea de paracliser. Însă cei întâi ani ai vieții lui la Aton, sânt mai cu deosebire de luat aminte despre acestea, că maica lui Dumnezeu a binevoit a avea a-i descoperi lui a sa ocrotitoare îngrijire pentru sf. Munte. Aceasta a fost la prăznuirea bunei vestiri, care se săvârșește la Vatoped. În numărul celorlalți frați de ai Zugravului a fost ca de o împărătească frumusețe și mărire, care însuși se îndeletnicea cu toate în de obște și în biserică, cu slujirea, precum și la trapeză. Înfațișarea muerei în mijlocul mulțimei călugărilor, și pe lângă acestea întru a sa însuși stăpânitoare ocârmuire toate foarte a amărât pe noul începător. Cu mâhnire s-a întors către starețul său, la Zugravu, și la întrebarea ce i-a făcut, că pentru ce el este astfel de trist? Cozma i-a istorisit a sa vedere de la Vatoped. – Ce fel de înfațișare avea muerea? Ce fel de îmbrăcăminte era pe necunoscuta, ce fel de muere și s-a arătat în lăcașul care este consfințit Dumnezeștei Marii? Aceasta a fost împărăteasa muntelui nostru și a toată făptura.

În cele din urmă, oarecum rămâind el în biserică, sf. Cozma s-a întors cu rugăciune către icoana prea-sfintei Născătoare de Dumnezeu și oftând a zis: Prea sfântă de Dumnezeu Născătoare! Roagă-te către al tău fiu și Dumnezeu, ca să mă îndrepteze pe mine către calea mântuirii!- N-apucă el a rosti aceasta și a și auzit glasul Maicii lui Dumnezeu: Fiiule și Dumnezeul meu! Învață pre robul tău, cum să se mântuiască” care i-a și răspuns la

aceasta: „Lasă să se depărteze din mănăstire la liniște.” În urma acestei asemenea de Dumnezeu voință, și a starețului blagoslvenie, sf. Cozma s-a depărtat într-una din vecinatele pustietăți, și a și săpat într-o scală peșteră, care să și vede din ferestrele mănăstirii, spre apus; însă cum s-a nevoit acolo sf. Cozma, a văzut numai unul Dumnezeu.

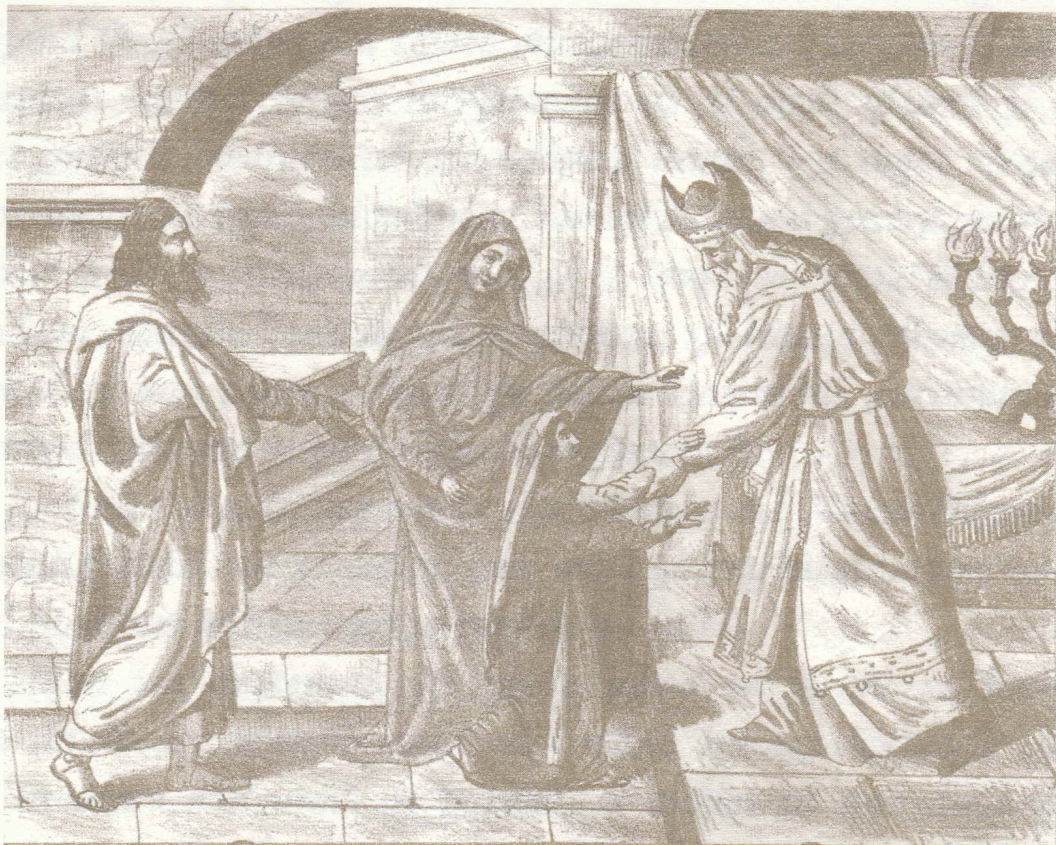
20. Mănăstirea Hilindarului

Cale de 2 ceasuri de la Zugravu.

Hramul acestui sfânt lăcașu este Intrarea în biserică a Maicii Domnului. Frumusețea ei cea din năuntru este nedescrisă, acei zece stâlpi de marmură colorați, carii sprijinesc bisericescul acoperământ, trag mirarea tuturor privitorilor cum de atâtea veacuri giganticile 8 turle nu s-au preschimbat din falnica lor strălucire. Această mănăstire stă în depărtare de la mare de jumătate de ceas, în fundul unei văi supt sf. Munte, ca cum spre a da a înțelege, că cu cât va fi mai aproape de lume, cu atât este mai vătămătoare vieții călugărești, și i se poate pricinui pagubă sufletească. Aerul de aici este greu, localitatea strâmtorată, iar mănăstirea este prea frumoasă, de ar veni cineva ori din care parte îi va plăcea: își întipărește la cea întâiu a ei vedere frumusețea cea mai plăcută, despre falnicile ziduri de pe din față, iar clădirile cele din fundăturile dostnice, precum și pârgu lor, au ajuns a fi lăcașe vietăților prăsite din neîngrijire. Iar despre fundătura granesitelor poale ale muntelui, despre răsărit și apus să revarsă curgerea a câteva Izvoare. Despre toate părțile ea este înconjurată de învecinații munți, însuși marea s-a depărtat de către locul acesta. Cu toate acestea Hilindarul nu se poate recomanda ca să aibă plăcuta poziție de loc, fiindcă aerul și clima cea primejdioasă dă dovadă de cea necurmată moarte între părinți, într-însa conviețuitorii, carii spre mai multa lor neodihnă sufletească,

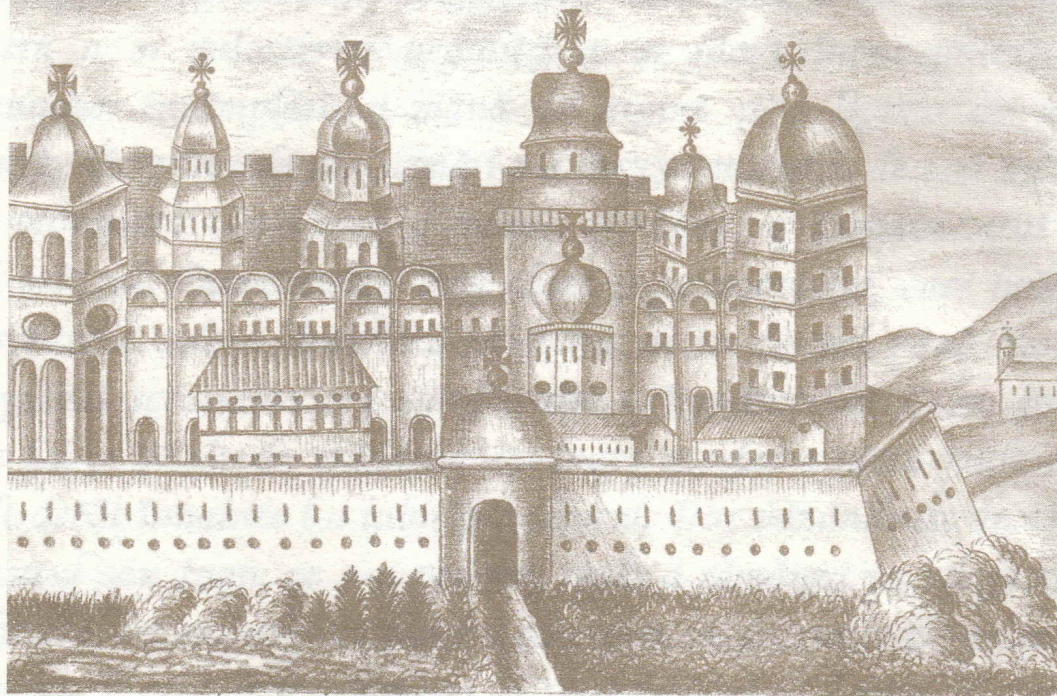
ea este și Idiortimă; și care dă a înțelege că numai numirea aceasta rădică mult de deasupra ei destoinicia în chinoviceasca conrăspundere. Lauda ei stă numai întru aceea, că ea se socotește în numărul celor mai de frunte și de un loc însemnat. Dar de s-ar socoti și în treapta celor mai falnice înălțimi un asemenea loc al sf. Munte, tot te face a pierde orice respect și mulțumire, când auzi numita cuvântare că, este mănăstire idiortimă; însă să ne uităm și la aceea, că nu este vreo orânduială de reguli fără osebire, și nu este întuneric fără să nu aibă și scânteie de nădejde luminată. Hilindarul în cele din urmă, este cu drept a se recomanda ca și celelalte mănăstiri, că între numeroasa frățime a lui nu este Egumen, ci în locul lui este namestnică sau egumeniță însuși Maica Domnului cu dumnezeiasca sa icoană, numită astfel Τρέκοπος sau cu trei mâini. Despre care iată cum arată predaniile:

Că Icoana cu trei mâini este unită cu soarta vieții sf. Ioan Damaschin, cunoscutul scriitor de cântări al bisericii noastre. Sf. Ioan, cu mare putere s-a luptat atât prin înscris cât și prin graiuri împotriva eresului luptării de icoane, pentru care râvnă a sa în pricina aceasta a fost clevetit de către grecescul împărat Leon Isavrineanul (în al 8-lea veac) înaintea voevodului din Damasc, pe lângă care sf. Ioan ocupa funcția sau postul cel mai însemnat la cabinetul lui. Acest voevod necercetând pricina și nepricepând meșteșugita taină a persoanei împărătești cea în contra sf. Ioan, a poruncit să i se taie mâna lui, care a scris scrisoare către Leon, cel ce a zis că ar fi fost plină de duhul vrajbei în contra Damascului și trădătoare de politeca voevodului său. Mâna a fost tăiată și, spre înfricoșare a tot publicului o a spânzurat în mijlocul orașului. Iar supt seară, pe când mânia prințului de Damasc se credea a fi potolită, sf. Ioan a mijlocit prin prietenii săi, ca să fie îngăduit a-și lua înapoi tăiata mână ce atârna ca un ciucure. Prințul înduplecându-se la mijlocirea curtezanilor lui și ai lui Ioan prieteni, i-a și înapoiat mâna pătimitorului. Când

Întrarea în biserică a mării Domnului.

Intrarea în Biserică a Maicii Domnului.

МОНАСТІРЬА ХІЛІНДАРЬ.

Monastirea Xilindaru.

însă a sosit noaptea sf. Ioan s-a închis în casa sa de rugăciune și lipind lângă mâna cea tăiată ciucul mâinii cei moarte, a căzut înaintea icoanei Maicii lui Dumnezeu, cu amar oftând și din toate puterile credinței cei din adâncul inimii, o a rugat ca să se milostivească a tămădui mâna sa, numai și numai pentru apărarea dreptei credințe și rușinarea celor ce se sârguesc cu eresul luptării de icoane. După o îndelungată rugăciune, sf. Ioan a adormit, și în somnul cel mai ușure a văzut pe maica Domnului, cu luminoase și compătimitoare privire uitându-se asupra lui.

– Iată mâna ta acum este sănătoasă, a zis Maica Domnului sfântului Ioan, nu te mâhni mai mult și împlinește aceea ce tu te-ai făgăduit mie în vremea rugăciunii tale!

Ioan s-a deșteptat, își pipăe mâna sa și nu se încrede chiar în însuși simțirile sale, căci mâna lui era întreagă ca și mai înainte nici urmă de patimă, ci numai ca spre dovadă și adevărată întâmplare, prin prejurul locului acei tăetori, a rămas în asemănarea trandafiritei curmături semn sângerous. Pătrunsul de simțirea nepovestitei recunoștințe către Maica lui Dumnezeu pentru a ei milostivire negrăită, a și făcut întru pomenirea minunatei întâmplări, o mână de argint și a lipit-o de acea icoană, căria în cele din urmă i s-a însușit numirea de trei mâini. Iar minunata tămăduire a mâinii sf. Ioan, a înspăimântat pe toți orășenii Damascului, încă chiar și pe voevodul, care hrănea în simțirile sale o deosebită prietenie către dânsul până încă a nu priimi scrisoarea cea clevetitoare a împăratului Leon, întru care l-a și pârât de trădător; cu toate acestea acumu mult mai mult decât înainte l-a iubit pre dânsul. Dar văzându-se de către plăcutul său Ioan, ce n-a voi mai mult a rămănea pe lângă ceea ce fusese, l-a slobozit ca după a sa cerere să-și arunce de pe sineși numirea de mirean sau lumean, și să se retragă la Lavra sf. Savva celui sfințit.

Sfântul Ioan lăsând Damascul a și plecat la Palestina luând cu sine și pe această făcătoare de minuni icoană înaintea căria a

priimit tămăduirea, care icoană din vremea câtu a trăitu el acolo, adică, de la jumătatea veacului al 8-lea și până la al 12-lea veac, a rămas nemișcată în lavra sfântului sfințitu Savva. Iar când a venit acolo cel proorocit de dânsul și de un nume, moștenitorul Serbiei care în chinovia Rusicului se călugărise și dintr-însa pe la anii 1170 a plecat acolo, căruia după cum se arată mai sus, i-a dat drept blagoslovenie din partea sfintei lavre icoana hrănitoare cu lapte și pe aceasta a sf. Damaschin numită cu trei mâini. cu care acest cuvios eșind din sf. lavră a venit la sfântul Munte la Hilindar, însă câtă vreme a petrecut acolo nu se știe; ci numai atâta se dovedște că după monumentele mănăstirii Hilindarului, el s-a fost dusu la Serbia cu dânsa unde a petrecut acolo pe când în Serbia s-a rădicat mari turburări, atunci icoana aceasta a fostu pusă cu mare întărire pe un asinu și l-au slobozit să se ducă în voia lui ori încotro îl va povățui înalta prevedință cu cea pusă deasupra-i dumnezească icoană a împărătesii cerului. Asinulu a pornit fără conducător din partea oamenilor, ci numai supt cea de departe a lor luare aminte. El a ajuns la sf. Munte al Atonului și în dreptul mănăstirii Hilindarului a stătut nemișcat.*

Frații cu solemnitate au priimit către dânsii icoana Maicii Domnului și a pus-o pre dânsa în altarul sobornicescului lăcașu. Nu este cunoscut zice autorul nostru, câți ani anume ea a stătut într-acel loc; căci o împrejurare a făcut-o să iasă de acolo. Adică când egumenul Hilindarului s-a mutat către Domnul, a trebuit a se alege altul, dar fiindcă unii din frați vrea p-acela, iar alții pe altul, s-a început gâlceavă astfel încât s-a cunoscut doă partide neînvoindu-se. Turburările și nemulțumirile fraților părinți, a pricinuit compătimire și chiar însuși Maicii Domnului în numele căria și mănăstirea este sfințită, ea a și pâșit în faptele gâlcevitorilor frați spre a împăciui neunirea pentru ocârmuitorul lor.

* Aceasta este dovadă că viața părinților de atunci urmată după tipicul lăsat de cuviosul Savva egumenul lor, a fost plăcută prea-curatei Maicei lui Dumnezeu.

Într-o zi, frații după obicei s-au adunat la utrenie, și văd că icoana cu trei mâini nu este la locul său cel din altaru, ci în cel al egumenului. Socotind aceasta asupra secretelor fapte ale ecleziarhului, frații au pus-o iarăși în altaru, însă în următoarea zi ea iarăși s-a arătat deasupra locului egumenic, și ei asemenea au pus-o iarăși în altaru, tot deodată întrebuițând alte măsuri, adică cu sfat de obște au pecetluit ușile bisericii, când a treia zi au aflat icoana iarăși asupra aceluiași egumenicesc loc. Pe când încă frații se mirau de această nepricepută lor descoperire, s-arată un pustnic care de toți era cunoscut cel mai întâiu cu viață sfântă între dânșii, că începe să le spue vedenia în care Maica Domnului a binevoit a-i arăta, să nu mai miște frații icoana ei din locul egumenicesc, pentru că spre potolirea neunirilor lor, atât celor d-acum, precum și pe vremea cea viitoare, când vor sta să aleagă egumen, să nu se mai îngrijească, căci ea însuși voește de acum a ținea acest loc cu a sa Dumnezească icoană, și pentru totdeauna va ocâmui mănăstirea lor. De atunci și până astăzi într-adevăr că nu este egumen ales dintre părinți, ci numai pro-egumen, adică Namestnic, care priveghiază asupra lucrurilor mănăstirești; iar locul egumenului este totdeauna deșert într-această biserică, unde icoana cu trei mâini stă d-asupra lui.

Chipul acestei sf. icoane este foarte nedescris, ba încă și înfiorător. Astfel după cum nu este aici egumen, ecleziarhii își iau blagoslovenia la orice s-ar întâmpla, ori la a trage clopotele pentru slujbele bisericesti, sau la orice ar trebui să înceapă; ei după așezământul ce are sf. Munte, trebuie să se îmbrace cu mantia, și viind către egumenica icoană, fac înaintea chipului ca înaintea dumnezeștei Maice două metanii până la pământ făcându-și semnul crucii, sărută mâna ei, și după aceasta ca cum înaintea egumenului, cadu la pământu fără să facă semnul crucii.

Spre adevărarea acestora că împărăteasa cerului a binevoit a lua asupra sa cârmuirea și proistoșia și într-această mănăstire, întru care și se numește egumeniță; se întemeiază prin povestirile

mai multora. Că acum câțiva ani înapoi, unuia dintre călugării greci, după săvârșirea obicinuitei rugăciuni de seară, i s-a arătat în dulcele lui somn o descoperire de către icoana cu trei mâini foarte de mirare. Cum că în nepătrunsa de vedere întinsa înălțime a atmosferei sau a văzduhului, erau cete întregi prin fumegarea norilor și văzându-se ca cum ar fi fost toți sfinții Atonului, și carii se păreau că mergu către fericita viață a raiului. Însă în însuși coloanele cele înaintea mergătoare și în chiar fruntea tuturor, erau călugării ruși, acolo bulgari, serbi și celelalte nații slavone; iar după dânșii sau să zicem mai jos decât toți, Grecii. Dar în însuși fruntea acestor cete, mergea întru neobicinuita strălucire a dumnezeștei slave Maica lui Dumnezeu fiind în mâini schiptrul împărătesc și îmbrăcămintea avându-și mohorâtă. Pe când însă se uita asupra acestor cete de sfinți, iar mai cu deosebire asupra cereștei împărătese, starețul grec și a fost eșit din fire de bucuria ce-l coprinsese, dar aruncându-și băgarea de seamă la gloata sfinților ruși ce era în fruntea tuturor, și văzându în treapta slavii de supt dânșii pe greci, el a rămas uimit de mirare și nu înțelegea pentru ce sânt astfel. – Locul acesta al sf. Munte, gândea în sineși, este a noastră moștenire, iar aceștia veniți sau venetici... pe când încă el nu ajunsese mai mult a se gândi, deodată aude un glas: Cu adevărat, că acesta e locul vostru moștenesc, însă pentru aceasta numai și numai se pierde prețul nevoițelor voastre, pentru că voi vă socotiți ca ai casei, și santeți în pacinica odihnă, iar rușii prin urmare ca niște veniți, rabdă mult mai mult poate relele și nemulțumirile a feluri de chipuri aici între voi și pretutindeni, pentru care îi și proslăvește pre dânșii Dumnezeu mai cu deosebire în ochii cereștei slave, iar pre voi după cum ai văzut. Adevărul acestora îl mărturisesc încă și prin aceasta, că acest călugăr de și nenumit dar este între sfinții Atonului.

Drept aceea numeroasa de astăzi frățime care ajunge la număr de 140, este partea cea mai covârșitoare a BulgaroSerbilor, și câțiva șopi, pentru că mănăstirea lor este făcută de către

vestitul voevod al Serbiei. Mănăstirea aceasta se dă cu socoteala a fi cea mai întâiu după frumusețea lucrării celii iscusite ce are pe din lăuntru. Deosebirea ei dintre celelalte este aceea, că despre partea de miază-noapte lângă zidul ei, este făcută gropnița întru care s-a odihnit moaștele Sf. Simon tatăl cuviosului Savva, care după cum s-a zis a fost și Arhiepiscop al Serbiei, din egumen al Hilindarului, iar de deasupra acestei gropniți a răsărit o vecinică viță de vie care și până astăzi este întinsă pe deasupra mormântului plăcutului lui Dumnezeu; căria i se însușește puterea facerii de minuni asupra neroditoarelor legiuite căsnicii, din care nu puțini dintre închinători rup dintr-însa câte câteva boabe dintr-această mare tulpină de vie, ca un zălog de deslegarea nerodirii de fii. Vestea despre această făcătoare de minuni viță, se poartă chiar și prin haremurile otomanilor. Se spune că o cadână a unui însemnat pașe a dorit ca să dobândească câteva semințe din vița de deasupra gropniții Sf. Simeon, ca să se deslege și ei nerodirea de copii; care prin bărbatul său ia a și dobândit, câteva boabe de la vița sf. Simeon spre deslegarea nerodirii ei de fii, și după un an i-a trimis la mănăstire bogate daruri, ca un fel de recunoștință pentru dăruirea deslegării cu naștere de fiu după rugăciunile acestui drept făcător de minuni. Însă pentru creștinii căsătoriți când vor lua din minunata viță, se îndatorează cu legătură de post, de rugăciune și după acestea să se precestuiască cu sfintele taine. După niște asemenea păziri de regule nu este lucru de mirare că se pot încredința acei ce se îndoiesc cu credința despre nenaștere de fii.

Cuvântul Hilindar se tălmăcește pe limba națională în două înțelesuri, adică sau al miilea sau gura leului. Cea întâiu numire mai mult conrăspunde pentru că, în timpurile năvălirilor barbare asupra Sf. Munte ca să jefuiască toate lăcașurile lui; Hilindaru totdeauna a fost scăpat prin cea mai însemnată ocrotire a Maicii lui Dumnezeu. Căci pe când se apropiau de zidurile mănăstirii acei barbari, li se părea înaintea lor că îi împresoară din toate

părțile ei o ceață; nepovestita întunecime ce se punea împrejurul mănăstirii, făcea pe barbari să se rătăcească în părerile lor și ca niște lipsiți de minte se aruncau unul asupra altuia, și prin urmare mii de morți și de răniți se găseau prin prejurul zidurilor mănăstirii. O asemenea ocrotire a Maicii lui Dumnezeu s-a întâmplat aici și la trecuta bătălie de la 1828. Vrăjmașii au ținut mănăstirea înconjurată multă vreme, și în cele din urmă n-a putut măcar să se apropie de zidurile Hilindarului. Trapeza de aici a fost în vremea ei cu o înfățișare foarte plăcută, adică înapoi cu o sută de ani, pe când a trecut pe aici observatorul Rusiei D. Barskii, când atunci această mănăstire era chinovie, pentru care și zice numitul mișcat fiind de o deosebită simțire, că Hilindarul este un lăcașu asemenea cerului. Pe care cu dreptate și cu totul fără mirare a lăudat Barskii atât de mult viața chinovicească. Căci și acum acest din urmă scriitor zice: că pătrunzându-se de mulțumirea vieții chinovicești, el acum din partea sa le numește ca pe ale raiului lăcuinți; dar mănăstirile idiortime, adică de sine cârmuite, oarecum au alt înțeles!...

Întru acest sfânt lăcașu mai este încă o icoană a Maicii Domnului, făcătoare de minuni, pentru care istoria astfel arată: căci nu se pomenește în care anume timp, ci numai după spunerea bătrânilor cuvioși părinți, care din gura altora au auzit că viind în mănăstire oarecare nedrept credincios neștiut din ce parte de loc era, s-a hotărât a rămânea la viața de obște.

El a fost rânduie la ascultarea bucătăriei, unde totdeauna nepătrunsul de frica ziditorului său, ca să-și afle drept de a râde de toată frățimea spurca bucatele, ca unul ce dovedea eresul armenilor. Niminea nu l-a simțit, ci mai vârtos trăgea asupra sa dragostea obștimei; pentru ascultarea cea atât de ostenitoare și către toți supunere, el a ajuns la treapta de ieromonah, însă muștrarea cugetului era cu totul departe de simțirile lui și urma neîncetat urâta această faptă. Iar când fu zioa învierii, și după obicei soborul părinților trebuia a eși cu paradă la locul de lângă

malul mării destinat pentru această ȣeremonie a sfintei litii, care se face tocmai pe acel loc unde este arsenalul cu biserica sf. Ierarh Vasilie. Și ales fiindu și pângăritorul Ieromonah a se apropia de Icoana Maicii lui Dumnezeu, cu alt asemenea cu treapta de Ieromonahu aduce pe mâini sf. Icoană, n-au fost trecut cu vederea de ochiul cel neadormit; căci după ce armonioasa paradie a ajuns la acel loc, atunci nenorocitul l-a rănit a tot puternica mână și ca pre un ereticu batjocoritor ce a fost, l-a aruncat în mistuitoarele valuri ale mării, rămâind sf. Icoană numai pe brațul celuilalt, și în primejdia în necării sale se auzea mărturisindu-și ticăloasa sa faptă, și ertare de la toți cerându-și s-a în necatu amar.

Paraclisele acestui sf. lăcașu sânt 12.

Al sf. Ierarh Mihail și Gavriil, al sf. Ioan Botezătorul, al sf. Ierarh Nicolae, al sfinților 40 de mucenici, al sf. Savva Ierarhul, al sf. mucenic Dimitrie, al Nașterii Domnului, ale sfinților apostoli Petru și Pavel, al sf. Gheorghie purtătorul de biruință, iar în pârgu este al sf. Simeon cuviosul,* și la spitalu este al acoperământului Maicii Domnului, precum și a sf. Ioan Rilskii.

Întru care se păstrează și 8 părțicele de sf. moaște.

Capul sf. Eftimie, un picior al sf. Simeon Stâlpnicu, o parte de cap a proorocului Isaia, un picior al sfintei Marinei, o mână a sf. Mihail celui nou. Sânge de care a curs în vremea marelui mucenic Gheorghie, și o parte de capu a sf. mucenic Artemie.

Pe lângă toate aceste atât de neprețuite sf. odoară să mai află și două cruci cu lemn din dătătoarea de viață crucea Domnului; un sfânt potiru cu discul său trimis de către împărăteasa Rossiei Ecaterina a doa împodobit cu zmalțuri și chipurile patimilor lui Hristos, prin prejurul cărora ȣercuesc feluri de pietre scumpe. Este și un pahar ca o neprețuită antică de Marangozu, care are greutatea de 400 de dramuri păstrat din vremea egumeniei cuviosului Savva.

Iar ctitorii acestui sfânt lăcașu a fost cel întâiu sfântul

* Deasupra cărea mormânt, a eșit, însuși de sineși, vița de vie de care s-a zisu mai sus.

Simeon tatăl și țarul Serbiei, cu fiul său cel ce lu a ales a fi moștenitor cereștei împărății, iar nu al tronului curând peritoru, cuviosul și sfântul ierarh Savva fostul într-însa egumen, iar în cele din urmă mitropolit al Bulgariei.

Pe a căroră religioase urme s-a asemănat și acela carele a urmat, cu a dării întru cinstea sfântului lăcașu schitulu Baia de Aramă din Valahia mică, județulu Mehedinți, peste care toate acestea și însuși Maica-Preacurata și vecinica ctitoră, dovedește asupra acestor de Dumnezeu plăcute fapte ce ei au consfințit ostenele în toată viața lor spre proslăvirea a toate ziditorului; și cu a sa de maică milostivire a arătat urmașilor nevoitori că a sa icoană le va fi egumenie, până când însă, Dumnezeu știe.

În fața Hilindarului, către însuși marginea mării, cale de jumătate de ceas, este întemeiat zidit arsenalul întru care și biserica sfântului Ierarh Vasilie cel mare, precum și câteva chilii pe lângă dânsa, dar puțini locuiesc în el. Călătorul cel mai sus numit D. Barskii, pe când a umblat el p-aici, a aflat pe oarecare nevoitor Partenie, ieromonah grec, poroclindu-se Csepolitos, adică cu picioarele goale. Barskii între toate celelalte a făcut băgare de seamă, că părintele Partenie, preînnoind această bisericuță de aici a sf. Vasilie, a găsit în păretele cel din altaru ascunse, o pärticică din lemnul cel dătător de viață al crucii lui Hristos, și pentru aceea, că pe o asemenea neprețuită comoară, tăindu-se către frații Hilindarului, o a împărțit în mici pärticele și-a dat Vatopedului și altor mănăstiri, pentru care l-au alungat dintre această pustnicie, și de atunci niminea nu se hotărăște să trăiască acolo sihăstrește, ci de sineși numai.

De aici cale de jumătate de ceas până la mănăstirea Esfigmenului, care închinătorul de aici cunoaște că au ocolit tot sf. Munte, adică începând de la Esfigmenul și împrejur ocolind, iarăși a venit la Esfigmenul, și s-a isprăvit înconjurarea a tot sf. Aton.

Ca cu toată îndeplinătatea să ne îndulcim de însuși făcuta cadra dumnezeiești înțelepciuni, trebuie să se cunoască și aceasta că de la Kirișa vrând a te sui la vârful atonului, care ține greutatea urcării 5 ceasuri, ajungi întâiu la bisericuța numită Bogorodița sau Născătoare de Dumnezeu zidită întru numele Maicii lui Dumnezeu, despre care toate predaniile sau povestirile Atonului zicu, că această bisericuță s-a zidit întru pomenirea umblării și-a urcării până la această înălțime a dumnezeiești Marie, după ce acum umblase pustietățile de prin prejur. Însă nu este știut, dacă s-a urcat ea până la însuși vârful muntelui, unde a fost cea mai întâiu păgânească cinstire, și asupra căruia a stătut înspăimântătorul idol de aur Apolon, care proorocea cele viitoare. Atâta se zice, că pe când s-a arătat aici Maica lui Dumnezeu, Idolul n-a putut suferi dumnezeiasca ei înfățișare, și zdrobindu-se, cu mare șgomot a căzut rostogolindu-se întru adâncimea mării în care s-a înecat.

Bisericuța Născătoarei este mică. Poziția locului este foarte încântătoare, și aduce nespusă plăcere privitorilor. De aici până la însuși vârful Atonului este cale de trei sferturi; pe partea stângă copacii încep treptelnic să se ferii iar pe partea din dreapta

nici o crăculiță; piatră, și atâta! Când să te uiți de aici în jos, să pare cadra cea mai triumfătoare! Lângă însuși marea ce se dă cu socoteală a fi de aici la 5 verste în jos, se văd împrăștiate pe ale ei scări, chiliile schitului Kabsocalibu, iar de la dânsese într-o destulă depărtare spre stânga, pe întinsa pustietate supt umbrele copacilor se înfățișează ca un tablou chilia și însuși peștera prea-cuviosulu Nil, întru care s-a sfințit.

A fi însă într-asemena înălțime și a citi acatistul în bisericuța Născătoarei, sau a te odihni acolo, unde s-a odihnit în vremea ei obosita de osteneala călătoriei Maica lui Dumnezeu, aduce sufletului răsfățarea cea mai presus din lume, și cucernicia copilăreștei dragoste cea către dânsa, și pe lângă acestea a călca pe urmele dumnezezeștei Maice, a te odihni pe chiar locul, care a slujit de odihnă pentru al ei prea-curat trup, și a te uita asupra acelorași depărtări, asupra cărora s-a uitat a ei feciorească privire, O! negreșit că toți vă veți aridica cu ochii minții acolo.

Cu toate acestea niminea măcar și din chiar pustnicii Atonului, nu se pot hotărî ca să petreacă asupra aceștei înălțimi, din pricina neobicinuitului frigu în vremea ernii, iar toamna despre vânturile cele cu lapoviță și a aerului celui totdeauna egrasios, iar vara arde soarele uneori până întru astfel de grad, încât nu este cu puțință a suferi. Însă vederea, care se deschide de deasupra vârfului sf. Munte al Atonului, ajunge prin lumina orizontului până pe de asupra însuși ostroavelor Frakia, Inbro, Tasso, Lemnosu, și a munților Olimpu, Pind și a celorlalte mărgini a metologhiceștei Troi, Ida și a depărtatelor trăsuri ale Negropontului cu nestrămutatele ape ale Arhipelagului. Vârfulu Atonului este compusu de cea mai curată marmoră, tema lui este foarte strâmtorată în lungime și înălțime astfel încât mica bisericuță mai a cuprins întinderea lui. Bisericuța este înălțată întru cinstea schimbării la față a Domnului; însă lungimea ei și cu advonulu nu e mai multu de câtu trei stânjini, într-însa este foarte mare egrasie și frig. Icoană pe tâmplă nu are, numai trei

icoane de alamă completuesc toată frumusețea bisericii, din care una este atârnată în unghiul despre miază-noapte, a altarului, iar cea de pe urmă atârnată asupra prestolului.* Pereții bisericii sânt mânjiți cu cărbuni de către cei ce-și scriu numele pe dânsii, că au venit spre închinăciune. Între toate ale ei cuvenite se află Antimisul cu inscripția pe dânsul rusește „După porunca blagocestivei, a însuși stăpânitoarei marei împărătese Elisabetei Petrovna a toatei Rossiei, și a prea sf. îndreptătorului Sinod blagoslovenie, în anii de la facerea lumii 7250, iar de la nașterea lui Hristos 1742, luna iulie.”

Καθιερώθη παρ ἐμοῦ του πρώην Χαλεπιου Τερασιμου.

Asupra toatei înnălțimi a Atonului nu este nici o rădăcină, nici iarbă, nici păsări zburătoare, ci numai câțiva pași la vale în jos, în prăpăstiile despicatei scări ale lui, crește o plantă numită astfel „Neveștejită floarea dumnezeieștei Maice,” foarte e mângăioasă această de suptu nori florivică a sfințitului Aton; pentru aceasta d-abia nu mai acei cu frumusețea fecioarii se pot apropia, căci stă pe locurile obicinuitelor osteneli și a tuturr silințelor, care pune pe tot minutul viața în primejdii. Neveștejita această florivică, s-aseamănă cu inima cea curată, ea iubește foarte la singurătate, și crește mai de multe ori, după cum s-a zis, în crăpăturile pietrilor. Pe care acolo, arșița cea de miază-zi ar usca-o, dar norii cu a lor umbră o apără și o reînviază cu răcoarea; iar noaptea mai cu deosebire o încălzește aburii Atonului, și supt a lor stropire se înrădăcinează și iute floricele se desbobocesc, își desvoaltă frunzișoarele și cu înțelepciune să uitu în scânteitoarele raze ale soarelui, de la a căruia lucire a luminii își sorb viața lor și care revarsă printr-însele coloarele trandafirului, încât de zioa sfinteii Troiți sau pogorârea sf. Duh acum florivica și este în toată a sa putere și cu aromaticeasca mirosire. Neveștejita florivică a Maicii Domnului, după înfățișarea sa, se poate socoti cu atracția pre plăcutului trandafir, numai cu atâta deosebire, că

* Tâmplă într-asa strâmtoare nu poate încăpea.

ea nu este mare ci foarte mică și plăcută. Iar după a însuși ochilor mei vedere nu rămâne alt a zice, decât a se urca cineva în zilele lunii lui maiu pe la 14 și 15, când atunci aceste floricele sânt cu mirsul cel mai aromatic și culoarea cea mai frumoaso-dulce, căci alminterea de miros eu zicu că-i va fi tot celui ce va avea evlavie pentru adunarea lor să se urce întru asemenea a lui înălțime. Fiindcă însuși soarta m-a au ajutat a ispiti și a cerca aceasta cu de amăruntul precum și cu chiar mâinile mele pipăindu-le le-am cules de prin strașnicile și înfricoșatele prăpăstii din preună cu alți tovarăși părinți, carii cu aceastași râvnă au fost; adecă spre a aduna de acești în veci neveștejiți crinișori crescuți în grădina însuși Maicii lui Dumnezeu.* Iar pe când le descoperiu dorința sufletului și aprinsa-mi dragoste, că doresc a rămânea peste noapte în bisericuța de deasupra vârfului ce adeseori și vara covârșaste înălțimea norilor atunci deși mi-au descoperit, cum că împotriva hotărârei sf. Macsim, care a voit să-și afierosească rămășița vieții lui întru acea înălțime, și căruia însuși prea-curata maică, i-a zis să se coboare la locurile cele mai de jos, unde să poată șede mai liniștit despre feluritele vânturi amestecate cu ploi și neîncetate fulgere și trăsnete: nimeni nu va putea viețui sau a rămânea, afară numai la zioa hramului Schimbărei la Față când de către mai mulți se face într-însa priveghiere. Cu toate acestea vrând a le dovedi că după credința ce o simțeam, eu voiu petrece de nimic supărat, și am și hotărât. Ei s-au coborât la kirișa unde le era chiliile, iar însuși ca un tras de vetrela credinței, a rămas mulțumind cereștei și a toatei lumi împărătesei maice, căci m-a învrednicit a fi și a petrece într- asemenea al ei prea-sfințit Laco-grădină.

Dar povestirile chinoviașilor mei tovarăși n-au fost zadarnice, pentru că pe când soarele acum se depărtase și de înălțimile Atonului, a început un astfel de dulce și subțire zefir, încât din ce în ce răceala și puternica lui suflare, până la revărsarea zorilor,

* Această a lor neveștejire stă până când ele se păstrează în casă, iar nu socoti că sânt nesupuse putrejunei.

s-a fost prefăcut într-o astfel de vijelie furtunoasă și fulgerătoare, încât se părea că nu numai bisericuța care mă adăpostea vrea să fie aruncată ci și însuși vârful muntelui. Numai cel din înnățime a știut că eram între cei vii, iar simțirile sineșului meu a doua zi le-am văzut de abia adunate, și care puțin într-armându-mă am pus înaintea sfântului lui Dumnezeu vecinic lăcașu, câteva metanii până la pământ și scriindu-mi numele pe ai ei pereți m-am coborât; mai dacă credeam că și duhul este cu încheieturile oaselor desmăciulate pe jumătate de trăsnetele trecutei nopți. Acum văzui chiar în fapt acele ce părinții mi-a fost proorocit, că aceiași voiui păți, care și sihastrul ce s-a ispitit a suferi o toamnă și asemenea vitejie a avut a petrece și iarna, care ne mai putând în cele din urmă s-a coborât la poalele muntelui și peste câteva zile din vară i-au căzut toți dinții, despre groaznicile răceli ale naturei lui. Când în contra vârfului înnalt, la poalele lui este cea mai plăcută viață și aer favorabil pentru sufletele acelora ce se vor asemăna cu hotărârea tuturor celor ce din început s-au nevoit aici. Și iată darurile celor ce iubesc a fi nedeslipiți de poalele sf. Munte al Atonului.

Trăind într-o pustie oarecare din cele de aici, doi sihastri, dintre care unul din ei mai tânăr decât celălalt socotindu-se ca ucenic celui mai bătrân; acest ucenic odată amestecând jeraticul în cuptor i-a eșit din coadă cociorba de fier: „Ah, părinte eu am greșit! A strigat cu spaimă ucenicul, cocioarba a eșit și rămâne în foc;” urcă-te și o ia i-a zis bătrânul cu glas poruncitor; și acela nimic întârziind, s-a însemnat cu semnul crucii, a sărit în cuptor, a luat cociorba și nimic nu s-a vătămat de către flacăra ce-l împresurase. Astfel este puterea acultării! Nu în zadar s-a băgat de seamă că toată minunea se săvârșește cu învoire de a nu se socoti pe sineși cu nedrept, nici a întreba că cum se poate una ca aceasta, da... cum să fac astfel? După cum se vede din istorie, că tânărul frate a fost într-o adevăr cu viață proslăvită prin ascultare, căci în cele din urmă când starețul lui după săvârșirea

acestei minuni, a început oarecum a-l încânta cu laude, că cum s-a lucrat asemenea minune cu smeritul ascultător, despre care el a fugit și s-a ascuns de către starețul său, temându-se de vorbe și de slava omenească. Pe acest mai vârstnic s-a întâmplat de l-a văzut însuși chiar alcătuitorul acestora ieroshimonahul Serafim observatorul rossienesc, carele zice că tot asemenea supuși voințelor lui Dumnezeu, s-a pornit cu înfocarea cea din lăuntru a mărturisi pe Hristos fiul lui Dumnezeu și noii cuvioși mucenici ai schitului Ivirului, de la chilia shimonahului Grigorie.

Acești sfinți cuvioși și-au vărsat sângele lor pentru dragostea lui Iisus Răscumpărătorul tot neamului omenesc acum 25 de ani în urmă; ei au fost la număr trei și nu de mult călugăriți, cel întâiu Eftimie de la Amoreea satul Dimițianu, al doilea Acakie din Tesalonic, iar al treilea Ignatie bulgarul de lângă Târnova de la Eșkizagora. Însă sfintele lor moaște se află la sf. Munte la fostul lor starețu în schitul Ivirului după cum la acel loc este arătat. Iată cum se istorisește pentru dânșii. Ei s-au născut creștini, dar aflându-se în copilăria lor ca slugi între turci, au fost siliți de către dânșii a se turci și a cunoaște islamismul. Iar în cele din urmă și-au cunoscut întâmplarea primejdii lor, ei s-au întors către pocăință, și ca mai ușure și mai bine și mai de grab să tragă milostivirea celui lepădat de dânșii zicu adevăratului Dumnezeu, ei s-au retras la sf. Munte și s-au alăturat pe lângă numitul bătrân shimonahul Grigorie cerând povețile lui, ca ce să facă și cum să înceapă pocăința din suflet mântuitoare. „Să vă rugați și să plângeți cu smerenie le-a răspuns bătrânul, adăogând că dacă păcatele a toată lumea nu întrec rescumpărarea Domnului nostru apoi ale voastre, negreșit că nu sânt atât de grele, încât să nu le poată lua asupra sa, cel ce rădică și șterge păcatele lumii, rugați-vă și plângeți, mântuirea voastră va fi fără îndoială. Eu mă făgăduesc! A adăogat cu compătimitoare încredere bătrânul.” „Dar noi voim să murim, iar nu într-alt felu, ca cu sângele nostru să pecetluim a noastră pocăință și mărturisirea credinții,

au răspuns aceia ce căuta pocăința. Bine este, le zice luând aminte bătrânul, de sânteți atât de tari cu duhul și asemenea și cu credința, ca să purtați atâtea amare chinuri, până și însuși înfricoșata moarte. Mai bine spălați-vă cu vărsarea lacrărilor, sângele și moartea Dumnezeu-Omului este fără de preț și covârșitor mai mult decât toate jertfile; prin urmare mai multu și de cât însuși sângele vostru, de viața și de pătimirile voastre cele de moarte." Mult le-a vorbit lor bătrânul, dar văzându-se aplecarea lor și neschimbata dorință ca să pătimească pentru Hristos, le-a zis în cele din urmă: „Fie-vă după dorință! Muriți pentru a voastră călcare de lege, numai să nu cădeți întru ceva mai amar. Eu nu v-așu sfătui ca să vă hotărâți la jugul pătimirii, fiindcă el este mare înaintea lui Dumnezeu, și se poartă numai de aceia care însuși Dumnezeu îi caută și-i chiamă către dânsul. Voi însă mergeți de buna voastră voință, cu toate acestea fie voia Domnului." După toate cele din partea sa zadarnice povețe bătrânul s-a retras, văzând înfocata dorință a călcătorilor de lege ce într-astfel și-au ales pocăința. Ca să-i învrednicească de pătimitoarea cunună, i-a îndatorat ca să se pregătească în deosebite camere, întru care ei au petrecut în post și rugăciune șase săptămâni. În curgerea acestei vremi și însuși bătrânul, și alți oarecare din cei mai însemnați pustnici de ai Atonului n-au încetat pentru dânsii a cere ajutorul cel din înălțime și ertarea greșalelor lor. După ce s-a împlinit singurateca lor închisoare, ca unii ce se pocăiau, au primit și sfântul îngerescul chip care este shima, împărtășindu-se și cu sfintele lui Hristos taine. Singur starețul lor Grigorie a mers cu dânsii la Constantinopolu pentru întărirea și mângâerea începutului patimilor lor. După ce au sosit acolo câteși trei s-au îmbrăcat în haine turcești și în portul cel mai asemănat, s-au arătat la palat, și au rugat ca în taină să se înfățișeze la Sultanu, încredințând pe portari, cum că ei au către dânsul o foarte însemnată descoperire. Deci îndată au fost pentru dânsii încunoștiințat Sultantul care a voit să-i vază, pe dată au și

stătu înaintea lui, cei doi mărturisitori ai numelui lui Hristos au început astfel prin ruga celui mai mare al lor înfuriat care a și început: „Împărate! Noi avem către tine o jeliire, ascută-ne și judecă lucrul nostru.”

Vânzătorii ne-au propus noă o piatră de nemărginit prețu încredințându-ne pre noi cum că ea este neprefăcută ci naturală și cu adevărat vrednică de prețu, noi însă ca niște necunoscători ne am orbit de strălucirea ei cea din afară, am socotit-o de adevărată și ne-am hotărât a o cumpăra. Scumpu foarte scumpu împărate, noi am plătit pentru dânsa; când în cele din urmă s-a dovedit, cum că această piatră este prefăcută și cu desăvârșire nimic nu prețuește, și care nimic mai mult nu face decât a o arunca în noroiu. Cum socotești tu pentru niște asemenea înșelători? L-au întreat în sfârșit câteși trei pe sultanul, carele neînțelegând taina a învinovățit pe înșelători, și cu mirare se uita asupra celor ce îi sta înaintea supuși ai săi, ca asupra unor clevetitori.

„Tu ești drept împărate! A început din nou a grăi tot același mărturisor, înșelătorii sânt turcii, și al vostru e Mohamet... cu aceste cuvinte de odată câte trei și-au aruncat după capetele lor celmalile turcești și le-au călcat cu picioarele lor, și pe urmă și hainele mohametane cu care se îmbrăcase numai pentru lesnicioasa intrare în saraiul. Da ascută-ne cu răbdare, o împărate, a adăogat tot acel mai mare mărturisor, în copilăria noastră fiind ne-au înșelat turcii cu mărimea lui Mohamet și ne-au înduplecat a merge în urma lui, noi ne-am lepădat de cel adevărat Iisus Hristos și ne-am lipit de proorocul vostru, de rătăcirea noastră însă, după milostivirea lui Dumnezeu care noă ni s-a arătat, iată că noi acum veseli ne lepădăm de al vostru prooroc, care este pierzătorul tot neamului Mohametanu, și mărturirim pre unul adevăratul Dumnezeu Iisus Hristos... Acum în voia ta stă, fă cu noi orice vei vrea, noi la toate sântem gata, până și la însuși moartea, dacă ție-ți va plăcea.” Mirându-se de astfel de îndrăzneală și marea obrăznicie a acestor mărturisitori de Hristos, sultanul i-a dat pre

dânșii în dispoziția turcilor. Mult și foarte greu ei au pățimit chinuri, și pe urmă au fost aruncați în temniță. Însă bătrânul starețu nu înceta a-i încurajea și a-i întări pre dânșii întru astfel de nevoinți mărturisitoare; dar intrarea lui în temniță i-a fost în cele din urmă oprită. Cu toate acestea prevăzându neapărata trebuință de întărire și mângâere a tinerilor cu duhul lor, Starețul a rugat pre unul din preoții Constantinopolului ca să-i cerceteze în locul său; care intrând la dânșii supt chip că le duce oare-care hrană și milostenie, atunci pe cât putea, le întărea duhul obosiților mărturisitori chinuiți; în sfârșit a sosit zioa hotărâtă, întru care se socotise, că dacă ei nu se vor lipi din nou cu cinstirea de Mohamet, socotindu-l ca un mai mare prooroc, să li se taie capetele lor. Câteși trei au fost scoși la locul de muncă; Starețul acum era nedeslipit de dânșii, și cu inima veselă căuta la a lor tărie și îmbărbătare întru primirea muceniceștei cununii care acum îi și aștepta pre ei; cel mai mare de odată și-a plecat capul său supt sabie, și iată capul a și zburat în brațul starețului, care, ca un eșit din minte s-a bucurat, înbrățișându-l cu mâinile sale și cu mare evlavie sărutându-l. Până ce a văzut și pe cei doi rămași ca s-au și trimis către cel de dânșii dorit din tot sufletul răscumpărător al celor ce-l vor crede de adevărat fiu al lui Dumnezeu, și după cel mai mare al lor frate, prin sângheroasa călătorie a pătimirii!... În urma tuturor acestor întâmplări starețul s-a însărcinat de a păzi sfintele lor moaște. Ocârmuitoarea stăpânire a fost însemnat ca trupurile omorâților să se arunce în mare; iar mult încântatul de bucurie starețu, a pus toate silințele, și le-a răscumpărat din mâinile necredincioșilor păgâni. Și astfel împlinindu-și dorința, a și găsit o corabie, carea se gătea cu plutirea către sf. Munte, ajutând și însuși Dumnezeu la toate dorințele starețului; moaștele, în loc să se arunce în mare, au fostu puse în corabie, și pe care starețul le-au pus într-un nou butoiu înnadins pregătit pentru asemenea întâmplare. Pânzele s-au întins, corabia a zburat către sf. Munte. Căpitanul corăbii care era dintre

neguțătorii greci, din gubernia Cernigovului, județul Nejinskii, nu știa, ale cărora plăcute lui Dumnezeu sfinte moaște el duce; căruia însuși Dumnezeu i-a descoperit această taină, că pe când plutea pe mare el a văzut un stâlp de focu, umblând cu lumina cea mai neobicinuită asupra moaștelor mucenicilor, și întrebând pe starețul, i-a descoperit curgerea istorii acestor viteji, precum și viața muceniceștei morți cu de amăruntu, elu s-a pătruns întru inima sa de nespasă umilintă, și ajungând la Sf. Munte, a încredințat corabia sa mănăstirei Rusicul, și însuși a rămas pentru totdeauna în ceata călugărilor, și care încă și până acum trăește acest atât de recunoscător și cuvios călugăr. Iar starițul în cele din urmă, după ce a fost priimit de tot soborul cu pompoasă ținere a așezat sf. moaște ale noilor mucenici în chilia întru care ei s-a pregătit spre patima cea de bună voe: și și astăzi sânt supt îngrijirea numitului stareț la schitul Ivirului, care și acest mult împodobit cu fisionomie și frate din călugărie cu patriarhul Grigorie de care s-a vorbit mai sus, este încă cu viață.

Se zice că din ranele unuia din ucenici a curs sângele până la 15 zile, și moaștele plăcutului lui Dumnezeu a fost astfel de mlădioase, ca cum atunci se despărțise de sufletu.

Astfel este în prescurtare istoria noilor pătimitori ai sf. Munte. Adeseori grecii sânt jertfa unor asemenea chinuri și morți legiuite; precum iarăși unul dintr-înșii din preună și cu șease oameni de ritul rossienesc la anii 1823 au pătimit și cu grele munci i-au omorât, pentru dragostea lui Hristos Dumnezeu. Despre carii aici nu ajută timpul a le descrie amănunile, ci de poștiți și aveți atâta dorință, uitați-vă asupra locurilor unde acești sfinți se află, și veți auzi cu desăvârșire despre adevăratele acestea minuni, și atunci inima voastră întru adevăr mult se va umili.

Însă cu toate acestea găsirăm de mare cuviință a vă spune măcar oarecare suferinți ale prea-înțeleptei tinere și fecioare Sofie greaca, care și aceștia acum 20 de ani înapoi i s-a întâmplat următoarea istorie în Tarigrad.

Un pașă din cei mai aproape de curtea împăratului, a văzut din întâmplare pe Sofia nu mai mare cu vârsta de cât ca de 15 ani; care pașă atât s-a rănit de frumusețile ei, încât s-a hotărât ca să o ia supt stăpânirea sa, măcar cu orice preț sau primejdie.

Sofia era în adevăr cu frumusețea ca de înger, fără de tată, maică-sa bătrână, trăia în sărăcie și necunoștință, mângâindu-se numai cu o nădejde la norocirea fiicei sale. Ea eșea prea rareori din casă: dar și când eșea, se ducea numai la biserică, sau pentru neapărata trebuință la câte vreo cunoscută a lor făcătoare de bine. Însă ce nu poate sataniceasca putere a necredinciosului, și mai cu deosebire, a unui asemenea puternic din casa împăratului! El a răpit pe frumoasa greacă și a ascuns-o pre ea în niște tainice odăi ale apartamentelor sale. Mumă-sa s-a înștiințat de locul întru care fiica sa Sofia se ținea atunci tocmai când ea începuse să pătimească și să sufere feluri de propuneri de către nemilostivul său hrănitor carele dorea să împodobească cu chipul acesta al său harem. Mai întâiu de toate s-a silit ca să înduplece pe nevinovata a se lepăda de credință, și după aceasta să o prinză pre dânsa cu formele legii, și sigura cursă a ghiarelor iadului său. Însă nici lingușirile, nici gingașa-i noblețe, nici îngrozirile lui, n-au putut să înduplece pe mărinimoasa și viteaza Sofie.

Atunci el a poruncit s-o arunce într-o temniță întunecoasă, unde i s-au început adevăratele ei pătimiri pentru credință. Acolo ei i-au pus să ție în cap un lighean cu jeratec, și au poruncit să-l ție până atunci, când cărbunii se vor potoli și se va preface tot în cenușe; pe suptsiori i-au pus oă coapte; sârmana Sofie a suferit toate aceste înfricoșate încercări.

În sfârșit ei i-au propus dacă ea nu se va înțelepți și nu va priimi de bună voe voința luminatului Efendi, atunci o vor

arunca în mare. La a căroră vorbă uitându-se cu sânge rece, s-a întors de către cei ce o împingea acum și o târa la închisoare, întru care a rămas nemișcată și zdruncinată atât încât numai puterea credinții și darul celui din înnățime și a preacuratei lui Dumnezeu Maică era mângâindu-o și împuternicindu-o.

O dată, pe la miezul nopții, o au scos din temniță, și ducându-o la șchele, au pus-o într-un ușure caic (sau luntre) și au depărtat-o până pe la mijlocul boagului. Acolo au întreat furios, unul din turcii care era în luntre, pe Sofia: „Vrei tu să primești legea noastră și să te supui voinții lui Efendi al nostru? Că iată în locul vieții tale moartea-ți stă de față, apoi a adăogot zicându-i: alegeți ce-ți este mai plăcut! Căci la cuvântarea ta cea întâiu de te vei mai împotrivi voinții lui Efendi, noi pe tine te aruncăm în mare... spune!

— În zadar îți sânt înfricoșările, cu blândețe i-a răspuns Sofia, că eu nu mă înspăimântezeu de dânsese. Cu dragoste și credință în Hristos Mântuitorul meu voiui primi tot felul de moarte. Faceți ce vreți, înnecați-mă pre mine! — Ba nu, noi nu te vom înneca, a mormăit același otoman, ci în cătuși te vom pune. Însă și aceasta nu în grab, ca mai întâiu să te pedepsim, și să-ți sugen cu picătura sângele tău, până ce de sineți vei arăta voința-ți după cum așteaptă luminatul nostru efendi. Când dacă și atunci tu vei rămânea atât de neroadă, încât și după toate aceste cazne nu te vei pleca, noi atunci te vom spânzura în priveliștea a tot Țarigradului.

Sofia tăcând s-a întors în altă parte din naintea ochilor lor, și a început încet a suspina rugându-se preasfintei fecioare. Iar atunci turcii au dus pe pătimitoarea iarăși la temniță.

Muma Sofii însă, auzind de patimile nenorocitei sale fice, a alergat la patriarhul, și în tot chipul l-a rugat pre el pentru numele lui Dumnezeu să scape pe nevinovata jertfă din ghiarele puternicului turc.

— Eu ce pociu să-ți ajut? I-a răspuns cu compătimire sfântul patriarh, și eu asemenea ca și tine pătimescu; și simțu toată

greutatea amărăciunii tale, ce să fac, nu știu decât numai cu din parte-mi rugăciuni către Dumnezeu pentru mântuirea ei, cu alt nimic nu pociu să te ajutu, atât pre tine și pre fica ta. Tu știi că și capul meu este în mâinile lor. Una numai îți pociu spune spre mângăerea ta, și ascultă: Du-te la canțelearia rusienească și cere de acolo ajutor. Că dacă elciul va priimi, fica ta va fi scăpată, iar dacă nu va voi a se amesteca, atunci ne vom ruga, ca însuși Dumnezeu s-arate ajutorul nenorocitei pătimitoare. Mai mult nimic nu pociu ca să-ți spui aleargă, până când nu trece vremea, ca să te folosești de protecția ministerului rossienesc; al lui numai cuvânt care-l va zice și Sofia ta a scăpat.

Cu oftări și suspinuri din adâncul inimii, a plecat bătrâna la elciul rusesc, unde cu destulă nevoie d-abia a ajuns la fostul atunci ministru, dar și aici, cu toate lacrămile ei, cu toate rugăciunile și căderile în genunchi i-a răspunsu într-un fel nehotărâtor, astfel că nenorocita d-abia s-a întors poticnindu-se cu lacrămile pe ochi, a plecat către o prietenă a sa domnița carea foarte le iubea această româncă din Moldavia; ea a fost sora răposatului prințu Scarlat Calimah, ctitorul mănăstirii Rusicu, și la care ea totdeauna găsea mângăere în nenorocirile sale.

Trebue să nu trecem cu vederea, că această domniță Kalimah se slăvește în tot Țarigradul de către cei credincioși pentru bunele sale fapte și protectoare celor strâmtorați. Însă pe cât erau mijlocirile domniței, pentru nenorocita Sofie, carea căzuse în ghiarele puternicului numit, ea cu totul n-au putut a-i ajuta.

Spre mângăerea mai moartei de amărăciune a mumei bătrâne, ea a putut a-i face numai aceasta, că a înduplecat pe un prieten al ei preot grecesc, să răsbească, oricum ar fi, și ori cu ce prețu, să intre în temniță la pătimitoarea Sofia și să întărească pre dânsa cât va putea cu povața cuvintelor dumnezeieștei scripturi. Aurul care nu l-a cruțat buna domniță la această faptă, a deschis tainica ușă a temniței, unde se topise tânăra nevinovată; atât încât elu a putut de a și împărtășit-o cu sfintele taine ale lui Hristos, cu

care mai mult decât într-un început s-a întărit Sofia într-un ale sale pătimi pentru Domnul Iisus.

Într-o zi de serbătoare muma Sofiei auzind de la acest preot, că pe fiica ei tot vor s-o arunce în mare, dacă în cele din urmă nu se va lepăda de Iisus al său, ea îndată, necăutând că este încă de dimineață a alergat către domnița cu părul despletit, cu pâraie de lacrimi și în desnădejduire s-a aruncat la picioarele Făcătoarei de bine și, coprinzându-le în numele lui Dumnezeu și a vecinicii mântuirii, poftindu-o și rugându-o, ca oricum să ajute și să scape pe prea-dulcea ei fiică din mâinile și fălcile siluitei morți.

– Of!... Nimic nu pociu mai mult a-ți ajuta, nenorocito, cu lacrimi a zis domnița desnădăjduitei bătrâne. Bani atâți numai a putut ca să deschiză prea-cuviosului preot de a intra la dânsa în temniță; eu n-așu cruța nici cele mai prețioase diamante, dacă numai prin ele și comori de bani ar fi mântuirea ei; însă tu știi pe turc câtă este de bogat și mai puternic decât mine.

Abia domnița a ajuns să isprăvească cele din urmă cuvinte, de odată se deschid ușile odăii sale și un tânăr bărbat intrând la dânsa, și cu grație salutându-o, tot de o dată spăimântându-se s-a oprit, pătrunzându-se de o asemenea scenă.

Acesta a fost un grec Dragoman al consulatului prusienesc, care pe la toate sărbătorile felicita pe buna prințesă.

– Ce însemnează aceasta? Dumneata plângi domniță? cu seriozitate a întrebat dragomanul pe domnița, și ce fel de bătrână atâta de amărâtă este aceasta?

Domnița i-a istorisit a Sofiei întâmplare.

– Pentru ce nu s-a arătat către Misia Rusiei, a întrebat convinsul dragoman.

– A fost, i-a zis domnița toată în lacrimi, dar nenorocitei nu i-a ținut în seamă rugăciunea.

– Nu se poate! Înfuriat a răspuns dragomanul, ori că pre ea nu o a înțeles, ori că ea nu i-a înțeles pe ei.

Pe temeiul tractatului de pace cel din urmă făcut între Russia

și Turcia, numai un cuvânt al ministrului Rusiei și îndată temnița sau curtea ori căruia din slujbași musulmani, să deschid.

Vă poftesc îngăduiți-mă a vă fi supusul dumneavoastră, cu respect a adăogat dragomanul, sărutând mâna domniței, eu în minutul acesta voi mișca acest lucru, și Sofia negreșit va fi în brațele mamei sale.

Pentru numele lui Dumnezeu, a glăsuț Domnița cu pronunție, încă neisprăvindu-și bine glăsuț sa gură, dragomanul și sărise câteva praguri de ale odăilor.

El s-a arătat către Ministru, i-a descris lui toate amănunțele lucrărilor, și cu cele mai frumoase culoare a desinat întâmplarea cea de față, a înecării și a suferințelor roabei nenorocite și în cele din urmă cu cele mai înfocate ecspresii l-a și rugat ca să între în lucrarea acestor întâmplări.

– Ministru s-a pătruns foarte, și într-astfel de aprindere își chemă pe al său dragoman, și în ceasul sau minutul acela l-a trimis către vizirul cel întâiu, cu întrebare: pentru ce se hrănesc creștinele și se aruncă prin temniți silindu-le a le îndupleca către mohame-tanismu, în contra drepturilor încheate din tractatul cu Rusia.

După acestea el i-a poruncit ca să-l și încunoștințeze cu deamăruntu pe Vizir; pentru împrejurările răpitei Sofie, și să stăruiască, ca robita fecioară negreșit să fie înfășișată la elciul rusesc, care o priimește supt a sa protecțiune.

Dragomanul s-a arătat către marele vizir, și din partea misiunei ruse, i-a făcut întrebarea.

– Ce însemnează aceasta? Cu mirare a întrebat vizirul, după ce l-a ascultat pe dragoman. Noi cunoaștem ale noastre datorii către Russia, și sfinte, păzim articolele pacinicului tractat. Însă, cine astfel a hrănit pe careva din fecioare creștine! Eu nici odată n-am auzit o asemenea asupra.

Dragomanul istorisindu-i cele ce se atingea de datoria sa, i-a și arătat chiar temnița în care se ținea pătimitoarea și nevinovata tânără.

Atunci vizirul ca un îndrăcit a sbierat cu glas poruncitor, ca îndată să aducă pe acel domn Efendi; care spre a Sofii însă norocire, el n-a fost acasă, căci cu o zi mai înainte de cea hotărâre a fost orânduit în oarecare pricini atingătoare de neapărata sa însărcinare.

— Împacă pe ministru! A zis viziru, când era să iasă dragomanu. Eu nu voi lăsa această împrejurare fără cea mai mică zăbavă a o cerceta; și creștina greacă îndată va fi înfățișată ochilor ministrului.

În mare mirare ședea Sofia într-un unghiu de ale strâmtii și igrasioasei temnițe. Încurajată numai de dumnezeieștele cuvinte și de comunicarea sfintei precestanii întărită prin cel ce răzbise la dânsa al ei duhovicescu părinte, și cea din partea mume-sei înrădăcinată credință în Hristos Dumnezeu, ea cu dulceață se înălța cu sufletul către dânsul cugetând la a lui spânzurare după cruce; și cu răbdare aștepta și ea pedeapsa cea de pe urmă, și chiar încă și moartea, după înfricoșarea ce-i propusese cei din partea zisului Efendi. Deodată i se pare că aude o ușoară mișcare cu pași iuți, se apropie acel tropot și cunoaște că sânt dintre muncitorii ei. Inima i-a început a-i prevesti că îi este aproape de peire, și a început a se ruga căzând în genunchi și cerea de la mărturisitul de dânsa Iisus Hristos ca să nu o părăsească în cele de pe urmă minute ale pătimirilor neprevăzute de dânsa.

Ușea cu repeziciune s-a deschis, și patru gealați cu felinare aprinse au intrat la dânsa. În mâna unuia dintre dânșii era o sfoară sau șnur de mătase.

— Gândintu-te-ai și hotărâtute-ai a primi legea marelui prooroc, și să fii soția bunului și marelui nostru Efendi? Cu delicateță a întrebat pe Sofia, cel care ținea sfoara, zi lipsito! Sau că tu gândești a nu băga în seamă pe strălucitul poruncior, care, din multa lui iubire către tine necredincioaso atâta ți-a cruțat viața ta. Supunerea ta la a lui voe va împodobi viața ta cu toate darurile răsăritului; toate comorile lui, și noi ai lui supuși vom

cădea la picioarele tale; bogăția ta este nenumărată, dacă îți vei smeri îndârjirea ta și te vei face soția luminății sale. Iar amar de tei vei împotrivi voei lui, iată-ți răsplata pentru nesupunere, rădicând acesta asupra capului Sofiei hotărâta frânghioară.

La înfățișarea sfoarei ea s-a îngălbenit, cutremurul morții s-a împrăștiat prin vinele ei, însă această înspăimântare, această împrăștiată nepuință a naturii prin tot trupul ei, lesne s-a stins dinaintea gândurilor celor dulci, care i se înfățișa că pentru numele lui Hristos rabdă. Ea s-a însemnat cu semnul crucii și cu umilință s-a uitat la sfoara spânzurării și la împlinitorii voei lui Efendi domnului lor, și în simțirea cea mai din adânc a recunoștinței cea către voea prevedinții, a rostit: Această funie numai, mă poate uni cu domnul meu cel răstignit pe cruce, iar înfricoșările nici odată nu mă vor face să mă leapăd de dragostea și credința cea ce o am în rescumpărătorul meu mântuitor."

Nelegiuirii nu precurmau de a se uita unul către altul și scuipându-o s-au dus, zicându-i: „Neroado! Tu nu-ți vrei norocirea ta, pieri dar aici ca un câine!”

D-abia cât numai au eșit ceilalți din temniță, se arată către Sofia patru cadâne îmbrăcate foarte strălucit, care au început cu toatele delicatele adresuri și gingașe înfățișări de recunoștință către dânsa, și au rugat-o ca să iasă după dânsese. Sofia nu înțelegea cea atât de fără veste schimbare a stării sale. Însă tăcând a eșit într-un salon, de unde necunoscutele o au urcat în catul cel de sus și o au lăsat într-o odaie foarte strălucit împodobită cu tot felul de mobile una decât alta mai pompoase și de asemenea canapele; acesta era palatul serasckerului.

Peste câteva minute aceleași cadâne, s-au arătat c-un lighian scump, cu un prosop asemenea, și bogate haine muerești; câteva borcănașe de unsori bălsămite, precum și feluri de parfumuri le-au vărsat pe dușimele, și atunci cu cea mai adâncă din inimă compătimire, au rugat pe Sofia să se desbrace, ca să o spele, să o gătească și să o parfumeze, zicând că o asemenea pătimire și

cădea la picioarele tale; bogăția ta este nenumărată, dacă îți vei smeri îndârjirea ta și te vei face soția luminății sale. Iar amar de tei vei împotrivi voei lui, iată-ți răsplata pentru nesupunere, rădicând acesta asupra capului Sofiei hotărâta frânghioară.

La înfățișarea sfoarei ea s-a îngălbenit, cutremurul morții s-a împrăștiat prin vinele ei, însă această înspăimântare, această împrăștiată nepuință a naturii prin tot trupul ei, lesne s-a stins dinaintea gândurilor celor dulci, care i se înfățișa că pentru numele lui Hristos rabdă. Ea s-a însemnat cu semnul crucii și cu umilință s-a uitat la sfoara spânzurării și la împlinitorii voei lui Efendi domnului lor, și în simțirea cea mai din adânc a recunoștinței cea către voea prevedinții, a rostit: Această funie numai, mă poate uni cu domnul meu cel răstignit pe cruce, iar înfricoșările nici odată nu mă vor face să mă leapăd de dragostea și credința cea ce o am în rescumpărătorul meu mântuitor.”

Nelegiuții nu precurmau de a se uita unul către altul și scuipându-o s-au dus, zicându-i: „Neroado! Tu nu-ți vrei norocirea ta, pieri dar aici ca un câine!”

D-abia cât numai au eșit ceilalți din temniță, se arată către Sofia patru cadâne îmbrăcate foarte strălucit, care au început cu toatele delicatele adresuri și gingașe înfățișări de recunoștință către dânsa, și au rugat-o ca să iasă după dânsese. Sofia nu înțelegea cea atât de fără veste schimbare a stării sale. Însă tăcând a eșit într-un salon, de unde necunoscutele o au urcat în catul cel de sus și o au lăsat într-o odaie foarte strălucit împodobită cu tot felul de mobile una decât alta mai pompoase și de asemenea canapele; acesta era palatul serasckerului.

Peste câteva minute aceleași cadâne, s-au arătat c-un lighian scump, cu un prosop asemenea, și bogate haine muerești; câteva borcănașe de unsori bălsămite, precum și feluri de parfumuri le-au vărsat pe dușimele, și atunci cu cea mai adâncă din inimă compătimire, au rugat pe Sofia să se desbrace, ca să o spele, să o gătească și să o parfumeze, zicând că o asemenea pătimire și

răbdare vitejească, cere niște asemenea recunoștință spre întărirea puterilor. Întru o astfel de nedomirire aflându-se ea, se uita la acele ce o înconjurase, la început s-a împotrivit, dar în cele din urmă s-a lăsat la ale lor propuneri măgulitoare, mai vârtos când i-au spus că ea de grab va vedea pe bătrâna sa mumă. Isprăvinduo cu găteala și parfumarea, au îmbrăcat-o într-o subțire îmbrăcămintă de mătăsărie, tot deodată poftindu-o și la masă de prânzu. Acolo tot ce răsăritul dăruiește mai plăcut gustului, a fost cu îmbeșugare adus la masă. Cadânele nu mai cunoștea cu ce fel de delicatete să i se înfățișeze, de lângă dânsa un pas nu se depărta compătiment că atât de mult a suferit de către cruzimea acelu neomenos pașe și că peste câteva zile o încredința despre cea desăvârșită a ei scăpare. Sofia se pierduse în astfel de prefaceri, și nu înțelegea, de unde și cum i-a venit atâta schimbare a lucrurilor atingătoare de soarta ei. Ea începuse din nou a avea frică, că nu vor fi iarăși niscaiva curse ale neomenitului aceluia: însă ca cum copilărește s-a aruncat în îngrijirea dumnezeiască, tăcând s-a arătat priimitoare de voința acelor ce o măglisea, zâmbind la a lor recomandată bucurie și copilărească desmierdare.

Parte bărbătească ea n-a văzut în curs de toată săptămâna, decât pe negrișorul egiptean, (arapu) cu fața cea răsfrângătoare de ochi, cu toate acestea ia nu se temea de dânsul, pentru că știa, și văzuse întrânsul aceea ce nu are nici o bănuială de a strejui haremul (adică famen). În sfârșit i-au făcut cunoscut că ia mai îtau trebuie să meargă la Ministrul protectorat al Rossiei, tot de odată cu mumă-sa, care într-adevăr că se și arătase chiar întru aceiași zi către chinuita, când i se însemase Sofiei a eși să meargă la ocrotitorul elciu. Nu avem ce să mai zicem despre cumpăimitoarea scenă a revederii ficiei cu mumă-sa aceea carea după îndelunga și amara lor despărțire; lacrămile lor au fost mult mai presus de meșteșugirea ritoricească.

Când Sofia a fost înfățișată înaintea elciului în smeritul, dar frumosul costum, cu fața și ochii asemenea unui reînviat, el

cu compătimire s-a uitat asupra chinuitei și cu zâmbet a zis către cei din prejurul său.

„Întru adevăr că ea are îngerească frumusețe!”

Totdeodată încredințându-o mume-sei carea dănuia de bucurie; și d-atunci ele s-au alăturat pe lângă pomenita domniță și supt a ei părintească protecție. Acum câțiva ani în urmă a fost la Țarigrad duhovnicul Ironim de la Rusiku pentru trebuințele mănăstirești, și a dorit să cerceteze pe domnițe, unde a văzut și pe Sofia, de la care însuși a auzit pentru amăruntelile ei patimi, și a prevăzut că este foarte înțeleaptă și religioasă cu neasemănare, încât că și l-au rugat, ca el să o tunză în călugărie, pentru că, ca ceea ce atâtea a răbdat și a suferit chinuri până și la amenințări de moarte pentru numele dulcelui Iisus Hristos, mirele cel adevărat, de aceea nici că dorește în viața sa a-și da mâna sau inima la vreun pământeanu ci numai lui. Duhovnicul nu s-a învoit la cererea ei, îndreptându-se cu cuvinte ca acestea, că dânsul ca unul ce nu poate rămânea duhovnic al ei sau starețu; să-și găsească asemenea după dorință stareți în chiar Constantinopolul; care să poată totdeauna a o povățui și după călugărie cu neapăratele povățuiri la toate cerutele ei trebuinți, până ce se va întemea pe calea vieții călugărești. În sfârșit povestirea este mică, dar după cum mi-a plăcut și mie smeritului, crezu că va aduce tuturor aceasta-și mulțumire. Ertăți pre neprețuiților DD. cititori, și coborâți-vă cu citirea mai la vale, ca să vedeți ce am mai întâmpinat între scrierile fericitului Ieroshimonah Serafim, încă o descoperire, care se zice pentru

„Neadormiții viermi.”

Daca el a cunoscut-o de folos pentru națiunea la care atât de cu dragoste i le-a îmbrățișat, cu atât mai vârtos noi să o tăem, și să n-o încunoștiințăm religioșilor noștri compatrioți. Eu ca cel ce mă înfioraiu de o asemenea taină a ziditorului, și tot odată înfricosându-mă zicu, să ne ferească stăpâna și

împărăteasa cerului precum și a tot neamului creștinesc: deci voi uita o alături măcar de și este în prescurtare, dar iată ce s-a descoperit:

Doi prieteni intrând odată în biserica lui Dumnezeu, și nemerind tocmai în vremea când oratorul spunea cu înfocare puterea adevăratului cuvânt, atingător de primejdia vieții omenești în lume și a ei deșertăciune. Unul din ascultători atât a fost pătruns la cele din lăuntru de puterea dumnezeieștelor cuvinte, încât inima lui a fost cu neputință ca să nu simțā a lor străbateră până și la conștiință, că elu s-a văzut aprins de umilința simțirilor și pe dată a început a plânge cu amar pentru starea sa. Și întru astfel de înfocate lacrimi, a sufletului atinsu de dorința pocăinții, a și dat făgăduință înaintea lui Dumnezeu, că urăște toate cele pământești, și se va face călugăr. Iar celălalt din potrivă a fost cu desăvârșire de altă aplecare a sufletului. El în loc de a se pătrunde de cuvintele lui Dumnezeu cele adevărate și să se umilească cu hotărâre a-și îndrepta a sa răzvrătită inimă, s-a îndărătnicit și a nesocotit adevărul evanghelic. Acești doi cunoscuți încă din biserică s-a despărțit și cu duhurile între dânșii, iar după eșirea lor, s-au despărțitu și cu trupurile. Unul într-adevăr toată averea sa a împărțit-o săracilor săi frați și s-a făcutu călugăr, celălalt însă, a trăit tot întru răsfățare și gusturi după răzvrătită sa inimă. Părându-i-se că asprimea vieții mănăstirești trebuie să fie omorătoare și istovitoare de puteri, și că fără de vreme ea coboară pe om în mormânt. Dar părere greșită, căci de și ni se pare că spre binele nostru trebuie cu desăvârșire a lua aminte și să aprobăm niște asemenea cugete, ca spre folosul vieții noastre, după cum în de obște zicu că, aceia sunt bolnăvicioși, istoviți, și trăesc în contra naturii, dar tocmai a călugărilor curs de viață se vede amânat și îndelungu; iar nu a crede și a socoti că trupeșii și sănătoșii mireni pot trăi mult mai mult, aceasta este foarte împotriva acelora, că dintr-aceștia mult mai mult cadu fără de veste și se răpesc de năprasnice morți. Asemenea

s-a întâmplat și cu acești prieteni. Călugărul a întrecut cu viața pe mirean; și cându acesta a murit, prietenul său a dorit să afle în ce stare este după moarte sufletul lui. Mult și cu adevărată credință, el s-a rugat pentru aceasta domnului Dumnezeu, aruncând la prea-sfânta lui voință îndeplinirea copilăreștei sale rugăciuni. Dumnezeu l-a ascultat pre dânsul, și după câteva zile în adormirea sau somn ușure i s-a arătat călugărului prietenul său cel ce murise, zicându-i: iată-mă, după dorința ta, ce vei să știi? Atunci călugărul cu bucurie l-a întrebat: Frațioare? Cum îți este ție după moarte? Și tu aceasta ai dorit să știi! Cu suspin oftător a răspuns cel ce din morți i s-a arătat, - Amar de mine ticălosul! Să Ferească Dumnezeu pe toată suflarea că viermii cei neadormiți mă muncescah!..... amar! Și nu-mi vor da odihnă întru toți vecii ticălosul de mine. Ce fel de muncă este aceasta? A adăogat a-l întreba călugărul. Aceasta e pedeapsă nesuferită! A răspuns iarăși oftându slobozitul din morți; dar n-avem încotro, nu este cu putință a fugi de urgia lui Dumnezeu. Mie acum mi s-a dat voe, pentru rugăciunile tale, a mă arăta ție, și, dacă vrei, eu îți voi arăta a mea suferință, care este răsplata dreptului judecător, pentru desfrânarea și împietrirea inimii mele, numai dacă cu adevărat tu voești a vedea și a simți oarecât din parte? căci cea desăvârșit a mea pedeapsă tu nu o vei suferi, dar atât pe cât se poate, uită-te, pipăe și vezi. Totdeodată cu aceste cuvinte, mortul și-a rădicat poalele hainelor sale până la genunchi, și groaza precum și nesuferita putoare, astfel i-a răsbit toate simțirile călugărului ce dormea, încât nu se găsesc cuvinte nici condee spre a descrie acea împuțiciune. Această putoare a iadului atât a umplut chilia călugărului, că el d-abia a eșit din trânsa, și neapucând încă să închiză ușa după dânsulu, ea a coprins toată mănăstirea împrăștiindu-se, toate chiliile le-a umplut de putoare, și molipsiții călugări n-au priceput ce este aceasta. Și în curs de câtva timp putoarea această a iadului nu s-a curățat de asupra aerului lor, și frații nevrând au fost siliți a lăsa mănăstirea și

întralt locu și-au ales scăparea; iar prietenul celui mort n-a putut cu nimic a se curăța de mirosul cel puturos, nici cu ce să-și spele pâcla iadului cea de pe mâinele sale, sau să o împuțineze cu alte mirodenii. Iată ce însemnează viermele cel neadormit! Să nu ducă Dumnezeu a fi cineva vecinica lui victimă sau jertfă. Aș fi poftit ca pe lângă acestea să vorbim cu dumneavoastră și pentru privegherile ce să facu în sfântul Munte, dar am întâmpinat iarăși o descoperire atingătoare de meșteșugurile demonilor vicleni.

Iată cum o descrie autorul mai sus pomenit: că sf. Munte cu neasemănare încântă pe orice suflare omenească, întrânsul află oricine în simțirile sale liniștea și dulceața raiului, iar cât pentru trupu de a purta greutatea crucii și a jugului după dorință, ca și când ai vrea a purta pe umere fierul sau anghira unei corăbii. Privegherile cele atât de dese și de multe ceasuri slăbesc puterile, încât trupul este gata a striga și a se jeli asupra strâmtorării și a nelesnicioasei evangheliceștei călătorii; însă de multe ori și duhul omului să pleacă cu a lui părere mai cu deosebire atunci, când îi vin în minte luminatele zile cele din nainte ale vieții sale și ale doliului ce se poartă de către patrioții săi. Niște asemenea lupte se amână la cei ce sunt la sf. Munte al Atonului până la trei ani. Oarecare dintre niște asemenea supuindu-se tainicilor îndemnuri ce-i întunecase mintea, și bântuit de vrăjmașul, a lepădatu sf. Munte și s-a întors la lume. Cu prilejul unuia ca acestea predaniile aruncu asupra tuturor acelora care se vor asemăna lui. Iată ce se istorisește. Că un prevăzător de ai Atonului, a văzut o ceată de demoni, dintre care unul decât altul au fost mai mârșavi și fără vreo asemănare potrivită cu felul lor; însă unul dintre dânșii s-arăta în cea mai covârșitoare urăciune, astfel că asupra lui nu era cu puțință să se uite cineva; pentru că toată spinarea lui era să descrie o atât de rară, și mai mult decât a tuturor schimonosire drăcească. Ce te miri tu atâta călugăre de nepotrivita mea cu a celorlalți asemănare? Apoi cu o rânjire demonicească a și început dracul a grăi; Iată ce-mi pricinuesc

frații voștri, m-au prăpădit cu osteneala și alt nimic. Dar cu ce? A întrebat starețul. Dracul a răspuns la aceasta: tovaroșii mei, smintesc frații voștri și cu toate puterile se căznesc să-i abată din calea cea sfântă grămădind asupra lor dorința rudelor și a Patrii, și le însuflă lor să lase muntele și să se întoarcă la lume. Pe niște asemenea voiajori ce pleacă de aici mă însărcinez ca să-i iau pe umere și să-i duc la corabie; Iată cine mi-au jumulit astfel gâtul și spinarea, și pentru căci i-am cărăbănit însuși până la corabie, eu acum umblu cu dânșii până la lume. Atunci starețul făcându-și cruce, s-a stins ca fumul de dinaintea lui.

Oare nu este adevărat că e fericit tot cel ce rabdă în chemarea sa până la sfârșit? Nu este adevărat că petrecând nopțile cu puțin somn, are scăpare de cursele demonului? În lume este unu proverb; care în chipu de glumă să vorbește între prieteni: ce mai priveghiere am avut astă noapte. Întocmai să aseamănă ca și la Aton, în coprinderea privegherii și a rugăciunii cei de toată noaptea care prin politii este foarte prescurtată, pentru neapărată neputință a omenirii. Dar trebuie aici să luăm seama, că timpul nopții pentru rugăciune, sf. Părinți mai cu deosebire l-au ales și ni l-au pus noă legiuire, căci în liniștea nopții, când adorm toate grijile vieții, cât încă și însuși patimile se potolesc întru noi, mintea este luminată și mai limpede, gândul este slobod, a se rădica și inima se aprinde la cântarea de Dumnezeu, atât întrucât rugăciunea lesne atunci se săvârșește; și ca de niște îngerești aripi se duc la ceru, fiind sufletul curat și cu neturburată liniște. Însuși Domnu nostru Iisus Hristos în fața sa chiar, ne-a arătat noă chipul adevăratei rugăciuni, adeseori nopțile mai cu deosebire se ruga și pe lângă acestea în munte; și prin urmare toți părinții bisericii și adevărații nevoitori i-au urmat și vor urma lui, hotărându nopțile întru neapărata rugăciune, pre care ei ne-au predat-o și noă. Cel întâiu este sf. Ioan Hrisostomul, care ne adeverează, zicând crede-mi mie o fiule, că nu așa obicinuește focul să curățească rugina ferului, precum rugăciunea cea de

*noapte pe rugina păcatelor noastre, cuv. al 8-lea pentru rugăciune
fața 61 la împărțirea de grâu.*

*Sfinte Anton! Sfinte Anton!
Răvarsă-ți darurile ca alt Sion,
Ca-n pustietățile tale
Să se arate fii mai mulți,
Și a raiului dulceață de prin vârfurile tale
S-o guste acei ce vor veni la munți.*

*Cu toate că fiecare după a sa părere să îndreptează în felul
acesta zicând, că trăescu în lume! Nu este de mirare că o fi în lume
în mijlocul tuturor zmintelilor și chiar strălucitoarelor mijloace ce
ea hărăzește, și încântă inima fiecăruia; Ci este de mirare pentru
căci ne lăsăm în voia gândurilor și a poftelor trupești, și fiecare
zice că nimic nu însemnează; dar paguba atunci este mai mare
când noi ne lăcomim întru dorința păcatelor, cu închipuirea
amăgitoarelor poște și a feluritelor vederi îndestulătoare de
patimi. Aș mai spune oarece din traducerea acestora, mă tem însă
că nu veți crede; căci mulți din cei ce întru adevăr n-au căzut în
trupeștele păcate, și care cu toată sârguința și-au păzit curățenia
sufletului și a trupului, însă n-au intrat nici vor intra întru
împărțirea lui Dumnezeu, numai pentru aceea că cugetând s-a
împărțășit de dulcele trupești, și cu lăcomitoare poftă a inimii
au dorit închipuirea păcatului, și cu patimă s-au uitat la trăsurile
fețelor frumoase. Ascultați în cele din urmă că istoricu va să ne
povestească un ce conform cu adunarea noastră, care este prea
potrivită.*

*O dată, întru un timp sorocit, s-a arătat demonul și cu
alți lui asemenea înaintea satanei cu raportori, pentru sporirea
drăceștelor lor lucrări pântre oameni. A întrebat Satana pe demon:
Ei cum merge monahulu meu? – Cătu se poate de bine, a răspuns
demonul, întru adevăr că elu nu poștește săvârșirea păcatului
însă cu plăcere ia aminte la ale mele însuflări pentru frumusețile*

și smintitoarele fețe ale părții femești, le pofește întru inima sa, numai câtu i le amenințu, cu totul arde în pofta trupească.

Eu îi aduc întru închipuirile cele mai smintitoare închipuiri, încât monahul meu este gata a se înfierbânta asupra poștei, el cu hotărâre este al nostru.

– Bine! A zbierat satana, bine! Dar caută. I-a șoptit ca cum temându-se să nu-l auză cineva în iadul său, dar caută să isprăvești ce a început. Nu da pricină, ci încă cu toate puterile abate pe călugărul tău de cea în faptă cădere, aprinde cu tot felul de pofte inima lui, umple gândul lui cu primejdia păcatului, și când aceasta vei isbuti cu norocire, ca până la moartea sa să rămâe astfel, atunci el e al nostru. Și s-au despărțit între dâșii.

Iar mai trecând câtva timp, Satana ca și mai înaintea cu mândrie a șezut pe scaunul iadului său, priimindu-și raporturile de pe la supușii săi pentru starea lucrurilor omenești, și pentru folosul ce a dobândit cu demoniceștile lor lupte. În numărul acelora s-arată și cel mai de sus pomenit demon, însă nu astfel ca mai înaintea, ci înfățișarea lui era tristă.

– Ei ce o să-mi spui? A întrebat cu spăimântătoru glas satana pe demonăși, înțelegându-i întristarea și spaima. Sunt vinovat! A îngânat demonul, aruncându-se la picioarele satanii; călugărul meu a perit!

Satana supărându-se, dar cum a perit? Spune-mi ce, și cum s-a întâmplat aceasta, a zbierat întru toată a sa putere satana.

– La mult timp eu am purtat pe monahul meu, a răspuns demonul; el umbla ca un nebun după mine, ba încă îi era și urât fără de mine; însă odată... ah!... Iartă-mă, poruncitorul meu!

– Spune mișelule! A sbierat satana, spune iarăși.

Odinioară înfățișându-se o întâmplare pe când călugărul era în singurătate cu o muere plină de toată desfrânarea; ea a început a-l sminti mai întâiu cu căutăturile ei, apoi cu vorbele... eu n-am ajuns a-i da ajutor, și călugărul a căzut....

– *Apoi ce? Asta nu este rău, a zis Satana, aceasta este încă mai bine!*

– *Ba nu este un bine, a răspuns demonul ofilit, căci căderea monahului i-a slujit lui și muerii spre mai mult bine, căci acum nici măcar a mă apropia de dânsii nu pociu; apoi bine e? că numai cât a păcătuit călugărul, pe dată conștiința l-a muștrat, și el a oftat din adânculu inimii, s-a udat cu lacrimi s-a căit ca un eșit din minte, și uitându-se asupra lui și muerea, s-a pornit spre pocăință, asemenea și ea a suspinat din toată inima ei și a căzut la picioarele călugărului cerându-și ertăciune, ca una ce l-a aruncat într-astfel de prăpastie a păcatului, și după acestea a plecat drept în mănăstire. Ea acolo s-a mărturisit duhovnicului său, și acum de a sa bunăvoință stă închisă cu zidurile lacrărilor pocăinții sale; astfel de bine îngădit încât eu nici nu îndrăznesc a mă apropia de dânsa, căci foarte s-a deșteptat la simțirile-i întunecate, încât ea nu mai este în ghearele noastre.*

– *Dar monahul cum este? crunt a întrebat Satana.*

– *El este cu o mie de părți mai căit și pătruns de muștrarea cugetului său! A răspuns demonul.*

– *Nu-ți am grăit eu ție, a răcnit satana din gâtlejul zbieretului său. Nu aduce pe monah până la căderea în fapt; iar de nu, trebuie a-l pune în ceea ce a fost.*

Daca cuiva se va părea contra credinții sale, eu din parte-mi nu vă silesc, fiindcă pentru cel credincios este mai mult decât sigur, că dulceața gândurilor și inima cea poftitoare de păcate, nu se va îndrepta lesne, nici va ajunge fericitul sfârșit. Că negreșit pentru aceasta Mântuitorul a zis: tot cel ce se va uita la muere, ca să o poștească pre dânsa, iată a și păcătuit întru inima sa. Pentru acest fel de primejdioasă întâmplare, după cuvintele sf. scripturi, mai bine este să se însoare decât să se aprinză.

Nu este cunoscut, însă, cu ce scop sloboade Dumnezeu niște asemenea ispitiri, poate că pentru aceea, ca după cum cu sf. Apostol Pavel, el vrea să săvârșească într-ale noastre neputinți

a sa dumnezească putere. Dacă pentru aceasta este îngăduită lupta; să stămu în contra ei de vom putea, cu inimă fără prihană, și curățenie a gândurilor și a trupului cu asemenea temeinică bărbăție găsindu-se negreșit că și darul lui Dumnezeu nu va zăbovi.

Pă lângă toate acestea avem mare dorință ca să cunoașteți, dragostea voastră și nedormitul folos, care este necunoscut, de unde s-a început a mere spre închinăciune la sfintele locuri.

Iată cum se ecsprimă autorul nostru pentru dânsese.

Cum gândiți dumneavoastră, prietenii mei, și de care părere sunteți, pentru călătoria către sfintele locuri? Oare aduce ea vreun folos, și oare pricinuește omului cu chipul acesta mijloace de înfrumusețare a năravurilor, și înălțare simțirilor sufletești din adânc către dumnezeire? Nu numai aceea ce este mult, dar încă foarte mult dacă numai călătorul va călca sfintele locuri cu cea din inimă a sa adevărată aplecare către dânsese, și după religioasa băgare de seamă asupra întâmplărilor ce a fost și s-a săvârșit întru dânsese, iar mai cu deosebire către pricinuatorii sfințeniei și ai slavei ce a adus acestor locuri, atunci vom cunoaște că ele au însușirea vedniciei felului lor foarte multu, și necunoscut de mintea omenească.

Dar fără îndoială că noi călătorim; ori pentru a îndeplini oarecare făgăduinți date în vremea de nenorociri, sau scăpare de primejdii în viața noastră, ori drept recunoștința vreunor mari faceri de bine ale lui Dumnezeu făcute pentru binele nostru; ori că chiar din însuși râvna cea către sfinții care a proslăvit în vremea pământestii lor vieți, aceste locuri cu sfințenia vieții și a altor minuni, și afară de aceste se mai găsește și alt chip de călătorie, istoricește. Asemenea și aceasta este respectată; însă supt învoire, dacă călătorul scriitor are în cuget, că numai pentru însuși slava lui Dumnezeu, dorește din partea sa, iar nu că umblă pentru a trage asupra sa slava oamenilor, sau pentru vreun folos.

Nu ar fi de trebuință ca pe lângă aceste să se arate și aceea,

cum că și în israiliteneasca biserică a vechiului testament, a fost legiuire ca în tot anul să călătorească și să vie în Ierusalim spre a se închina adevăratului Dumnezeu, dar fiindcă, ca creștini ce sântem, trebuie dar să ne uităm la pildele acelea, care pentru noi sunt mai mult apropiate după duhul credinții noastre. Căci singura pildă a creștineștei cercetări pe la sfintele locuri, noi vedem în cea fără prihană fecioară Maria Născătoarea de Dumnezeu. Pentru care predaniile sau povestirile zicu astfel că, după Înălțarea domnului la ceru, neîntinată fecioară iubea să înconjoare adeseori sfintele locuri în Ierusalim, rugându-se fiului și Dumnezeului său, sărutând cu dragostea cea de mămă piatra cea rece a gropii lui cea de viață dătătoare, în care se odihniise dumnezeescul adormit de trei zile, de unde cu liniște se depărta spre Golgota și la toate locurile, aceasta a rămas ca o neprecurmată aducere aminte de viața lui Hristos cea după pământ a patimii și a morții lui. Muntele Eleonului de unde s-a înălțat la ceruri Iisus Hristos a fost cel mai iubit loc al singuraticii rugăciuni și pomenirea cea mai consfințită pentru prea sfânta fecioară Maria. Asemenea și Maria Magdalina cu celelalte mueri a urmat ei. În zadar ticăloșii Iudei, s-au ostenit după ce a auzit că Maria muma lui Iisus cercetează Golgota, peșterea mormântului și alte sf. locuri, căci ei măcar de și i-au împiedecat umbletele cu chiar înconjurătoare straje a tuturor locurilor, tot în minutele știute dumnezeiasca cercetătoare cu nedeslipitele sale tovarășe mironosițe, mergea spre a se închina și a se ruga la dătătorul de viață mormânt și la Golgota, și niminea din ei nu o a văzut precum nici dintre strejuitori n-a simțit umblarea lor și tainica înfățișare. Astfel Dumnezeu le a ferit de către vrăjmașii cei care pândeau pe întâile cercetătoare a păcii creștinești! Negreșit că și acum totu același bunu dar este cu toți, acei care din toată inima au aplecare și curată cugetare a se duce la sfintele locuri, și mai cu deosebire la mormântul Domnului.

De la Dumnezeasca Marie, Maica Domnului nostru, ne-am învățat din cele dintâiu și de pe urmă veacuri ale creștinătății,

până în timpurile noastre a călători la sfintele locuri. Râvna care la unii covârșăște hotarele ostanelilor a acestui fel de umblet, care la mulți se află, și mai cu deosebire la femei ce de câteva ori mergu la Ierusalim și la Sinai, pe a cărora osteneală numai unul Dumnezeu o știe a o prețui; însă de crezut poate fi că și dumneavoastră nu veți rămânea fără a vă îndemna către o astfel de călătorie cu chipul acesta, adică al smeritei cugetări, căci între mulți se află uneori îngâmfare, și din iubirea de sine își pierdu tocmeala, care de n-ar fi aceasta ar fi altceva, iar după părerea mai multora de ajuns este numai odată a umbla și a se închina sfintelor locuri, și după aceea a-și consfinți viața sa, care negreșit că și-a făcut datoria chemării sale și a dulcelor aduceri aminte pentru săvârșirea călătoriei sale.

Iar spre mulțumirea și încrederea cea întocmai a tuturor celor ce a umblat pe la sf. locuri, să citească numai viețile sfinților și se va îndestula de neprețuita răsplată. Sunt rari carii dintre mult evlavioșii pustnici n-au călători la Ierusalim, ca văzând sfintele locuri, să se închine lor, să binecuvinteze pe Dumnezeu cel ce pentru mântuirea noastră cu minunat chip s-a odihnit, și a-i aduce lui acolo rugăciunile sale, această pildă a rămas mai cu deosebire tuturor veacurilor lumii creștinești, din timpul sf. Ioan Gură de Aur când niște asemenea călătorii ajunseseră atât de puternice, încât nu numai cel de obște norod, ci și cei bogați, până și împărați aveau de sfânta datorie, a-și depune împărăteasca mărire, și a-și consfinți ostanelile sale ca un supus (cuvântul 26 către Corinteni 2) se înțelege că cine umblă pe la sfintele locuri, acela primește mare folos, acela din vreme binecuvintează pe Mântuitorul Hristos, în fața sfinților, cu al cărora nume s-a proslăvit și însuși locurile prin a lor viețuire pe pământ, își gătește luiși și aici ajutători puternici pentru oricare întâmplare și grabnici mijlocitori înaintea lui Dumnezeu pentru a sa mântuire, la zioa cea de pe urmă a judecății ce va fi.

Dar ca spre dovadă unor asemenea făgăduinți împlinite cu credință, ascultați o minune ce s-a făcut de la Dumnezeu cu oarecare închinători nu mai mult decât înapoi cu 7 ani, de când întorcându-se ei de la Ierusalim, au venit spre închinare și la sfântul munte al Atonului, într-una din zilele umblării lor pe la 5 ceasuri după prânzu în zilele lunilor pe vară, se apropie de poarta unei mănăstiri din zilele bogate ale sf. munte, și poftind ei ca să-i primească peste noapte în lăuntru la arhondarie, nu i-au băgat în seamă călugării de acolo, ci i-a depărtat cu vorbe desprețuitoare ca să se abată pentru odihna lor la altă parte. Însă bieții închinători obosiți de zăduf și multa călătorie a drumurilor, nu era în putere ca să se târască până la altă mănăstire. Ei dacă au văzut că nu sunt băgați în seamă, s-au pus spre a se odihni acolo lângă poartă, în dreptu căria se vedea în foișor, cu vreo câțiva proegumeni răcorindu-se la aerul cel de seară, șezând cu ochii ațintați pe catastihuri, și nici decum nu au întors băgarea de seamă asupra ostenițiilor sârmani carii pentru Dumnezeu călătorea. De-abia isprăvise grosolana împotrivire de a nu fi ei îngăduiți, și iată fără de gândi un nu prea mare însă întunecat nor se arate repede, și se apropie tocmai asupra mănăstirii Vatopedului pe care fulgerile și scânteetoarele trăsnete o au despicat până-n temelie, pe lângă acestea înfricoșatele tunete au trosnit și pe două nevinovate dobitoace din catării ce erau în mănăstire supt un copaciu, înaintea ochilor foarte spăimântaților bătrâni carii priveau jertfa făcută din urgia cerului, iar al treilea măcar de și a fost detunat, însă a rămas viu, după puternica înfocare a fulgerilor. Atunci închinătorii ruși p-a căroră limbă a nesocotit-o la cea întâiu a lor înfățișare, umilindu-se de duhul râvnei au zis de-a dreptu în ochi proistoșilor, iată ce însemnează a amări pe închinători cu desprețu și nebăgare de seamă? Vedeți ce face mâniea Maicii lui Dumnezeu, la al căruia brâu, noi am venit să ne închinăm, dumneavoastră nu ați urmat lui Avraam priimatorul de streini, și Dumnezeu v-a pedepsit atât

prin detunarea zidurilor cât și prin neînțelegătoarele făpturi. Și astfel de bine înțelegându-le pronunția în minutul acela călugării au poftit pe închinători cu toată îmbrățișarea cea mai fragetă și gingașe ecspresii, să poștească în mănăstire la neapărata lor trebuință de odihnă. Priimirea le-a fost astfel încât va fi de mirat dacă cândva s-a mai întâmplat vreunui rus să se folosească de o asemenea priimire și înbilșugată cină la Aton, ca aceștia după înfricoșata această întâmplare de către desprețuitorii datorilor cerute călugărilor întru priimirea de streini.*

Și nu este de mirare ca niște astfel de conviețuitori să aibă purtarea într-acest chip, căci ei ca niște diortimi sunt departe de conrăspunderea chemării cei adevărate călugărești. Fiindcă viața de noi luată în băgare de seamă a unor asemenea particulari călugări din Aton care o petrec, cu susu în jos, sau cu josu în sus, este tot aceiași care și-n înțelesul duhovicesc, ne îndeamnă către urmări plăcute, și a ne rădica la înălțime. Asemnea și vorbirea noastră o vom lăsa, adică să începem cu mănăstirile aceste numite pe acolo Diortimi**, întru care își au viață slobodă, măcar de și canoanele sunt aspre, însă după neputința menirii s-a ușurat și s-a făcut însemnate preschimbări după plăcerea trupului și gingașelor voință. Numai dintr-aceasta puteți înțelege, că mănăstirile diortime sunt aici cele mai întâiu, în înjosorarea cea mai de pe urmă a umbletelor și a viețuirii convenite călugărilor carii caută intrarea sau dobândirea împărăției cerului. Supt numirea de idiortimă se înțelege acea mănăstire, care întrânsa nu au călugării între dânșii mai nimic obștesc, întrânsele trăesc fiecare după însuși a sa voință și chibzuire, astfel că, dacă cineva nu voește să meargă la bisericăștile rugăciuni, niminea dintre proistoși nu are drept a-i face întrebare despre purtarea cea din chilă sa, despre

* Să nu dea Dumnezeu ca niște asemenea proegumeni să ne vie și pe la mănăstirile închinăte pe la astfel de cuvioși semeți.

** Zicerea diortimi în rusește se numește ștatnâh. Iar în înțelesul limbii române, ca eșite din numărul chinoviilor, și trăesc de sineși toți, însă grecește se zicu Idioritma ἰδιόριθμα de sine însuși cărmuite.

care partea cea mai multă a fraților, iar mai cu deosebire chiar proistoșii își lasă pravila bisericească* și sau o citesc, ori nu în chilia sa după cerutele canoane ale sfinților părinți, despre care numai Dumnezeu știe dacă au ei și vreo mustrere de cuget. Iar când sunt câte odată ascultător obștești, la care proistoșii și cei mai măricei nu iau parte cu dânsii, asemenea și din cei mai mici frați de care ceva stare așijderea nu vrea să se ostenească întocmai ca și cel bogat, elu își tocmește în locul său pe alt cineva, pentru care cu totul și nici supt vreun chip acea lucrare obștească nu se săvârșește conform cu ostenelele celor adevăați fii. După niște astfel de așezăminte și de sine înaintare a mănăstirilor celor diortime au rămas în cea mai rea stare. Asupra lor putem a ne uita asemenea, ca și la familia cea vrednică de compătimire, întru care nu este unire, ci fiecare urmează după voința inimii sale și petrece fără să aibă câtuși de puțină băgare de seamă că este vreunul mai mare și capu al familiei.

Iar ceea se atinge de trapeză acestor mănăstiri, să urmează tot aceeași precum și cu slujbele bisericești, nu este nimic de obște. Toți mănâncă pe la chiliile lor, însă trapeza obștească este numai pentru lucrători. Cu adevărat se adună și frați în trapeză dar numai odată pe an, iar mai mult nu, căci numai un hram este pe an. Urmarea aceasta care se atinge adică de trapeza de prin mănăstirile diortime, pricinuește mare mirare căci totdeauna este pustie, fiecare își gătește pentru îndestularea vieții după gustul poștei sale și a trupului dulceată, de unde se potu vedea și la sfântul munte călugări cu fața înflorită, îmbrăcați scumpu și cu toate semnele neatârnării cu îngâmfate duhuri care sunt nepotrivate călugării, însă lesne putem cunoaște care călugăr este chinoviat și care este din mănăstire diortimă, pentru că între dânsii se vede deosebirea precum după din afară, asemenea și în vorbirea cea din lăuntru.

* Foarte de crezut poate fi, căci noi deși pe aceia nu-i vedem, dar dovada acestora, ne-o înfățișează unii dintre cuvioșii egumeni, care viețuiesc prin sfinte lăcașuri de ale țării noastre, închinată pe acolo, și într-alte sfinte locuri.

Cu toate acestea și prin mănăstirile diortime este parte din călugări cu aspră viață, ale cărora gânduri sunt luminate și cu putere sufletească întru săvârșirea făgăduințelor monahicești.

Turburările și pricinile dintre frați se judecă de către soborul fețelor celor mai întâiu de prin mănăstirile diortime, care sobor se întocmește din neamul celor mai cu caracter. De către sinodia acestora se trimit la tacsid adecă prin feluri de părți și țări după milostenie, și carii după întoarcerea lor se orânduiesc epitropii și credincioșii pe la feluri de mănăstiri ce au prin lume drept răsplata ostenelilor, și pentru care alți proegumeni stăruiesc ca să nu treacă timpul mai mult de două trei luni să-l cheme înapoi la mănăstire, ca în locu-le să se orânduiască ei, căci bastonul cel de trestie plătește foarte mult. Datoriile proegumenului sunt foarte mărginite, atât numai cât înfățișează dăruita de către mănăstire trestie lucrată frumos; a lui îndatorire și îngrijire este numai în biserică și la trapeză, iar afară de aceasta el este asemenea celorlalți frați ascultători, fără drepturi și fără glas între toți, pentru că lucrările cele de pe din afară ale mănăstirii cum am zis, atâna de la răspunderea epitropului celui mai întâiu orânduit.

Asemenea mănăstiri diortime sunt zece. Oarecum cu prea mult decât viața acestora se poate zice și cea a chilioșilor, carii, cu toate acestea se împart în două feluri; pustnicească, și de sine, sau slobodă. Pentru viața pustnicilor se poate zice că sunt rădăcina chilioșilor. Nu e nimic mai de umilință decât a vedea între dânșii unirea duhului, aspra înfrânare sau postire, și înspăimântarea truștelor osteneli precum și tăcerea. Asemenea viață este ca o umbră, sau mai bine a spune, este lumina cea mai presus între toți călugării; iar chilioșii cei de sine cu totul nu sunt așa, la dânșii cea mai laudată și unica trăsură a călugărescului haracter rămâne numai în atârănarea de câțiva oameni ai unui starețu, care negreșit că este cu stare de avere, și de la care atârână îndestularea lor, pacea și cele neapărate pentru puțina frățime. Cei mai mici lucrează aici după plăcere, iar cel mai tare câteodată nici că știe;

că întru toate la dânsul sunt lucrători mireni năimiți, și pentru dânsul este mult, când din întâmplare se va osteni să priveghieze asupra lor în timpurile când i se lucrează via și livedea cu fructe. Viața acestor chilioți se privește ca o norocire, care și se poate zice că este boerească, însă cu acea deosebire, că aici lipsește ale berilor îndestulări, și tonul cel boeresc de care se teme sârmanul muncitor, căci cea mai de căpetenie datorie este la aceștia că, se săvârșesc bisericăștile slujbe orânduite la vremea sa fără cea mai mică abatere și neprecurmat. Viața acestora sa aseamănă în oarecare reguli cu covârșitoarele asprimi ale chinoviilor, însă pe jumătate; și între prisosința înbelșugărilor trupești a mănăstirilor diortime.

Cât pentru a treea clasă a sihastrilor carii viețuesc la Aton, se poate reduce la a colibașilor, adică a pustnicilor celor atât de săraci, carii nu văd nici dinaintea lor, nici dinapoia lor nimic, de multe ori fără o para în buzunar și fără de cea mai neapărată trebuință fărămitură de pâine. Dacă colibașul cunoaște ceva al său în tot Atonul, aceasta este colibioara sau sălașul său, care cu oarecare norocire i-au căzut într-a sa vremelică stăpânire. Pentru acest fel de pustnici ai Atonului, mai nimic nu este temeinic, pentru ei ori că se ostenesc în colibile lor, ori că de mai multe ori se duc pe la chiliile altora și se îndeletnicesc cu rocodele tocmită. Canonul colibașilor în săvârșirea rugăciunelor bisericăști îl îndeplinesc ei unde se întâmplă; căci rareori i se întâmplă a fi la biserică, fiindcă el însemnatul număr al rugăciunelor și al metaniilor și-l face pe sfoara înnodatelor mătânii de lână, iar dacă n-a ajuns ca să le isprăvească, Dumnezeu și conștiința îi sunt judecători, ca cel ce nu s-a îngrijit. În de obște colibașii se zicu aici scăpătați adică cu totul săraci, căci ei se hrănesc cu milosteniile, și despre aceasta încearcă multe neajunsuri, trebuinți și amărăciuni, despre care s-ar putea a-i socoti și mai presus de viața sihastrilor, însă ei sunt slobozi și neatârnați, care slobozenie le rădică tot prețul din ostenelile lor, ba însă este și

pătimitoare, în oarecare întâmplări. Ei pentru aceasta nu se duc nici în chinovii, nici în alt oarecare loc, care acolo ar trebui să li se strâmtoreze voile lor și această supunere către stăpânire negreșit că i-ar aduce la a săvârși asprimea legiurilor călugărești. Între toate acestea ei după cum își amână calea vieții lor, măcar deși în mijlocul supărărilor celor de toate zilele și a altor nemulțumiri de tot felul, însă sunt în voile lor și după cum se vorbește, petrec cântând. În sfârșit și din colibași sunt cu fapte înalte ba încă și sfântă viață, după cum a fost în timpurile sale preacuviosului Macsimu cabsocalibitul.

Mai încolo urmează chinoviile sau viața de obște, de acestea în sf. Munte iarăși zece sunt, cu toate acestea de și ele sunt tot la un număr cu cele diortime, însă înaintea diortimilor se dă acestora cea mai însemnată cinste, și însuși chiar călugării și diortimii, se recunosc către dânsese datorii cu cinstirea cea mai simțitoare, ca către cei ce sunt cunoscuți că atârnă toți de îngrijirea numai a unui egumen, și pre a căruia voie foarte o cinstesc; el pentru dânsii este părinte și cap, el le este povățuitor tuturor în de obște și pe fiecare în parte după felurile căi ale mântuitoarei călugării. Între frații unor asemenea chinovii domnește nerăutatea năravurilor patriarhale atingătoare de obșteasca dragoste și încredere, întocmai ca în liniștitulu raiu. Toți sunt ca niște frați și gingași prieteni, nu au între dânsii deosebire nici de neam nici de dregătorie, încă din contra acestora, cine cu cât este mai însemnat acela urmează asprelor legiuri ale obștei. Sau de ar fi altul după oarecare învoeli omenești, privit mai mult decât alții între dânsii, cu atât acela este mai smerit și supus. Aceasta este adevărat îngerească înfățișare. În chinovii este cea mai de crezut împărătească cale către ceru, și întru dânsese chiar sunt întocmai viețuirii apostoliceștelor timpuri, când umblau și oamenii întocmai după duhul lui Hristos. Cuvântul egumen aici se primește ca o descoperire a voinții lui Dumnezeu; orice ar zice el, orice ar porunci să se facă, bine sau rău, adevărații ascultători

nici odată nu cugetă pentru urmarea cuvintelor egumenului de sunt folositoare sau nu, ca unii ce ei odată și pentru totdeauna dând făgăduință lui Dumnezeu și starețului ca să facă voința lor fără împotrivire și iscodire; pentru aceasta dar mântuirea sufletului în chinovii este lesne și de crezut, decât într-alt loc, atât pentru aceea, cât și pentru trupeștele suferinți care sunt foarte grele. Ce prețu aduce sau face omului supunerea voiei sale altuia, care de însuși a sa voință se strâmtorează în orice lucrări și chiar în gândurile sale? Niște asemenea ascultători mergu neabătuți și cu siguranță în urma aceluia care a venit în lume, nu ca să facă voia sa, ci voia tatălui celui ce l-a trimisu pre el.

Îmbrăcămintea și trapeza în chinovie este pentru toți de o potrivă, și nu este deosebire între niminea. Iar dacă ar și face egumenul cuiva vreo deosebire, ceilalți uitându-se la aceasta, negreșit că-l vor îndrepta; că așa Dumnezeu a însuflat inimii egumenului, sau după cum îl numesc Gheronda. Prin gura lui rostește Dumnezeu pe inima lui însuși Dumnezeu o stăpânește întru toate faptele, cuvintele și mișcările, ca un lămuritor dumnezeesței voinți, el este părintele nostru, iar noi fiii săi, fie voia lui întru toate! Cu niște asemenea împăciuitoare gândiri se păzescu frații despre toate vorbele rele, care sunt sgomote și răbștiri ale vicleanului. În multă mirare te pune această a lor nerăutate și nefățarnică frică de copilărie, precum și adevărata dragoste care o au statornică înaintea starețului lor. Ferice de astfel de egumen, fericiți și binecuvântați să fie și chinoviții care au drept de slavă și de laudă de la Dumnezeu și de la oameni.

Să vedem și de viața schitenilor, care se recomandă a fi mai cu covârșire decât toate mănăstirile cu statornica singurătate, și mai cu deosebire cu înfrânarea, și care-și au însușit-o din mărginirea a nu avea toată săptămâna adunare la trapeză, ci numai sâmbetele, duminicile și sărbătorile cele mari iar în celelalte zile nu le este slobod a mânca nici pește, nici untu, nici a bea vin. Încă și mâncarea uscată are în felul său măsură, încât unii

întrebuințează cu măsură și pâinea sau pismeții, păzindu cu mare pază curgerea săptămânii, nu numai în slava fiecăria zi mâncare ci și în băutură de apă.

Asemenea schituri la sf. Munte sunt 12 către care se alăturează și al rușilor schit sf. Proroc Ilie, care, după băgarea de seamă în felul singurătății, între chinoviați și schiteni este mai cu aspre măsuri sau chibzuiuri.

Schitenii șase zile păzescu singurătatea foarte cu strășnicie prin chiliile lor, îndeletnicindu-se cu lucrul mâinilor și cea din urmă sau a minții rugăciune. Mai pe multe locuri, schitenii trăesc câte doi, iar uneori și câte trei frați în despărțite chilii și nu într-alt chip, ci supt privighierea unui starețu, după care și frații schiteni mai iute pâșesc la înnalta treaptă a rugăciunii minții și a închipuitei vieți decât prin chinovii, și mai mult pentru aceea că acești de pe urmă măcar deși sunt supt stareți, însă din pricina ascultătorilor și neprecurmata osteneală nu au totdeauna înlesnire a păzi tăcerea și aspra înfrânare. Despre aceasta se asigură că chinoviații mai mult se deosibesc de alții cu darul jeluirii din inimă și nespusa băgare de lacrimi a umilinții. Pe la Dumineci și sărbători viu acești liniștiți de prin toate schiturile la biserici soborniești, privighierea cea de toată noaptea ascultând și leturghia, iar către prânzu se tragu pe la ale lor singuratice chilii, unde prea rareori au obștească masă într-aceste schituri. Ei au pe lângă chiliile lor câte o mică bisericuță, sau paraclise, întru care afară de vreo neapărată trebuință și sărbători domnești, nu săvârșesc liturghie, fiindcă între frățimea aceasta se găsesc puțini Ieromonahi. Iar dacă cândva schitenii poftesc pe vreun asemenea preot ca să le liturghicească, atunci pe lângă smerita gustare ce facu după eșire, îi mai plătesc pentru osteneală și câte 30 sau 40 parale. Cea mai de căpetenie la schiteni este neîndeplinirea de a se îndeletnici pentru zilnica îndestulare, care îi chiamă de prin singurătățile lor în gloata oamenilor și din liniștea pustietății către sgomot, despre care negreșit, că ori puțin ori mult, tot

oarecum își împrăștie mintea și își turbură pacea duhului, dacă numai s-ar priimi și aceea ce sf. Părinți zicu că monahul numai cât a pășit pragul ușii, nu se mai întoarce în chilie astfel, precum a fost când a eșit, pentru aceea se vădu cu fața umilită și tristă, cu adâncă smerenie și pecetluită inimă a liniștii pe fața cea galbenă și în cei fără de viață păiejiniți ochi ai lor, se târește la Kareea, cu traista la spinare ori sihastru ori chinoviat. A tuturor acestora îmbrăcăminte le este curat călugărească, umbletul cumpănit, fața pustnico-luminată ba încă foarte istovită, descărcând de pe sine greutatea apăsătoare a trupului obosit de asprimea postului și a ascultărilor, cu iuțeală se urc la însuși muntele atins cu vârful de desimea norilor, temându-se ca să nu se întâlnească pe cale cu cineva care să-i turbure pacea cea din lăuntru și să-i răspândească gândurile ațintate către Iisus înaintea căruia încetineau șoptesc rugăciunea numărată pe mătăniile șterse sau roase de cea neprecurmată întrebuințare a mâinilor. Iar la întâmplare întâlnindu-te cu asemenea călători, cu smerenie el își pleacă capul, arătând cu aceasta respectul, și dragostea prin cuvintele: „binecuvintează părinte”, și-și îndoește pașii săi. Întru adevăr că sunt ca niște îngeri în trup, de a căroră binecuvântare Dumnezeu să ne învrednicească și pre noi.

Despre Kala-Maria, iată ce zice autorul Vasilie Varskij, că ea a fost fiica lui Iorie despotul Serbiei, însă prin ce fel de întâmplare Dumnezeu știe, că ea a ajuns a fi soție sultanului Murat, cu care a trăit nesilită a-și schimba religia. După moartea lui ea s-a învoit cu cei doi fii, care cu dânsul i-a născut și care au împărățit, ca să dăruiască p-acest loc cu hrisov întărit d-ale lor peceti și iscălituri, sfântului Munte, precum și pe la sfintele mănăstiri părțicelele de sfinte moaște, ce le avea ea păstrate într-al său cabinet, din care mai întâiu a dăruit mănăstirii sf. Pavel acele 62 de boabe de smirnă și celelalte după cum se arată la descrierea mănăstirii.

Pe proprietatea de pământ care se află în depărtare de sfântul Munte cale de 50 de verste sau douăzeci de ceasuri,

sunt metohurile cele mai întâiu a Rusicului și a Esfigmenului, împrejurul cărora sunt și ale celorlalte mănăstiri asemenea metohuri. Acest loc este cunoscut la noi în de obște cu nume de Kala-Maria. Nu putem însă a vă spune când anume s-a dăruit sfântului Munte această întinsă parte de loc, decât după cum zice scriitorul rusienesc, c-a dovedit din spuneri verbale sau din gură, că lui i s-a însușit această numire de „Kala-Maria” de la numele Marii, căriea, părinții svetagoreți i-au alăturat epitetu Kαλά după care și locul acesta s-a zis cu numele ei, Kala-Maria adică Buna-Marie. Negreșit că Buna-Marie trebuie să fi fost de familie mare și puternică, căci până astăzi n-a fost în stare a-l cotropi pe locul acesta chiar și însuși poruncitorii porții. De ar fi fost Maria din clasa cea de josu și nu familie împărătească, n-ar fi lăsat atât de strașnice legături întărite cu iscălituri și peceți de ale sultanilor nici turcii n-ar fi îngăduit pe sf. munte ca să stăpânească o atât de însemnată întindere de pământu, precum acesta al Kala-Marii. Închipuiți-vă: fiecare mănăstire (care sunt douăzeci) pentru în parte-și a sa neapărată trebuință, priimeasc d-aici pentru tot anul astfel de numeroase chile de grâu, încât uneori și vându câte o parte. Negreșit că pentru mulți oameni trebuie să fie această îndestulare atât de însemnată însă fiecare mănăstire nu are mai mult decât până la o sută zece sau douăzeci de părinți cu frați, iar cu lucrătorii mireni și cu închinătorii ce totdeauna să strecoară după întâmplare, ajung și până la 160, de unde se înțelege că dacă s-ar socoti suma măsurată a chilelor de grâu ce se aduce de aici la sf. Munte; să lăsăm de a arăta pentru orzul care asemenea aduce îndestularea lucrătoarelor dobitoace, foarte ar fi de mirare. Cu toate acestea din toată suma acestor chile de grâu, după legiuirea porții se dă zeciuală pașei care este în Tesalonic, supt a căruia privighiere este sf. munte și Kala-Maria. Svetagoreții nu pot altfel a-și căra de aici pe la mănăstiri grâul și orzul, decât numai cu deslegarea acestui pașe, care își are din partea sa revizori, pentru cuvenita lui a zecea

parte sau dijmă de grăunte. Îndată cât numai acești revizori își vor primi produsele de pe la toți, spre a le trimite la magazia pașii, ei și dau din partea lui iarlâc sau bilet, încredințând despre neîmpiedecarea transportării grâului la sf. Munte. Atunci fiecare metoh își încarcă prin cele ale lor chiar, sau năimite corăbii, grâul pe care îl duc pe la mănăstirile lor și care printr-acest chip se asigurază despre îndeștularea unui anu întregu.

Iar metohurile fiecare au arsenalul lor, cu pârgu înnălțat, zidit cu câteva chilii și îngrădit cu zidu de piatră, spre a se apăra de către tâlhari de mare, fiindu că metohurile acestea sunt zidite pe marginea mării arhipelagului despre Tesalonic. Între acestea toate sunt lăcuitoare și câteva familii grecești, care se toclesc spre a lucra câmpul; aici din partea fiecării mănăstiri sunt rânduiți câte un Ieromonah și alți slujitori, pentru a săvârși sf. leturghie și alte orândueli prin paraclisele ce le au toate metohurile. Afară de acest loc mai au aici în vecinătate asemenea metohuri și pe ostrovul Kasandra, la Șeșe și la Portare, precum și pe la alte ostroave. Cel numit Șeșe stă în dreptul sf. munte despre miază-zi, pe care numai fânul se cosește.

La cele de la Kala-Maria se află pe la toate metohurile vite, iar mai cu deosebire a Rusikului care are peste 160 de vaci, pentru trebuinciosul untu și lapte de la a cărora sălbăticiune, foarte cu mare nevoie abia pot trimite numeroasei frățimi în tot cursul anului de două trei ori lapte. Care sfântă obștie odată și pentru totdeauna, s-a depărtat pentru dragostea ziditorului de toată deșertăciunea lumii de care prea-puternicul și nemărginitul întru Dumnezeu proslăvit în trei ipostasuri, să ne ferească a nu rămânea nici noi cei ce lăcuim într-însa ci a ne rădica după sfintele lor rugăciuni și noi toți la suișurile cele din înnălțimea prin întărirea sufletelor. Amin.

Numele și pronumele Domnilor abonați

București

	Bucăți
Prea-sfinția sa părintele Evantias D. D. Ioanichie, fostulu vicaru al sfintei Mitropolii	2
Prea-sfinția sa părintele Kaliststratonichiac prezidentul consistoriei	2
Prea-cuviosul Arhimandrit Akakije, vicarul sfintei Mitropolii.....	1
Sfinția sa Arhimandritu Teodorit, eclisiarh al sfintei Mitropolii	1
Protosingelu Kalistrat, iconomul sfintei Mitropolii.....	1
Protosingelu Acsentie, ellisiarhul.....	1
Ieromonahul Porfirie.....	1
Ieromonahul Damaschin.....	1
Ieromonahul Iustin.....	1
Arhidiaconul Dionisie.....	1
Ierodiaconul Ignatie Stoenescu	1
Ierodiaconul Evghenie.....	1
Ierodiaconul Meletie.....	1
Marele Clucer Costache Tocilescu, șeful cancelariei. 1	
Serdarul Hristache Dimitrescu, șeful mesii I.....	1
Serdarul Dimitrie Iliade șeful mesii II.....	1
Serdarul Ioan Bonic, șeful mesii III	1
Pitarul Iancu Drugescu, registratoru	1
Părintele Nichifor, duchiul sf. Mitropolii.....	1
Marele Clucer Ioan Nedăeanu.....	1
Monahul Iustin, portarul sf. Mitropolii.....	1
Evstatie monahu paraclisier.....	1
Iacob monahu, chelaru sf. Mitropolii.....	1
Psaltu Niță Zaharescu, deftereu	1
Niță Bunescu, din casa prea-sf	1
Niță Georgescu	1
Tănase Gruie tapițeru.....	1
Ghoerghie Lerescu.....	1
Alecu Georgescu.....	1
Alecu Bonis	1

Cucerniciei protoierei din București

Protoiereu Marin Sachelarie, plasa de jos.....	1
Protoiereu Iancu Hartofilacs plasa de sus.....	1
Proin-protoiereu Petrache Sachelarie, mădularu consistorii.....	1
Proin-protoiereu Ioan Sachelarie călărășeanul idem.....	1
Proin-protopopu Nedelcu Kastrisie, la bis. Sf. Vineri.....	1
Preotu Pandele, fostul proistos, idem	1

Proistoșii amânduror plășilor din București.

Proistosu Nicolae Ieromnimon.....	1
Proistosu Stefan Ieromnimon	1
Fostul prois. Mihai Mirodot, bis. Silvestru.....	1
Proistosu Ioan deputat.....	1
Proistosu Petrache reforendarie bis. Boteanu	1

Bucăți

Deosebiți preoți din București

Părintele Anghel Sachelarie, bis. Crețulescu.....	1
Petre Catihitis, idem.....	1
Păr. Dimitrie de la Serindar, cavaler.....	1
Fostul proistos Mihalache, bis. Silvestru	1
Fostul proistos Alecsandru bis. Kaimata.....	1
Părintele Ioan, bis. Slobozii	1
Părintele Hristache, bis. Broșteni.....	1
Părintele Ioan, bis. Alecsi.....	1
Părintele Ieniță, bis. Flămânda.....	1
Preotu Nicolae, bis. Dobrotesii.....	1
Preotu Spiridon Vadovici bis. Curtea-Veche	1
Preotu Ioan bis., Mihai-vodă.....	1
Preotu Ioan Marin de la bis. Sf. Apostoli.....	1
Preotu Nicolae Ferescu, idem	1

Sfinția lor părinți Duhovnici din orașul București

Duhov. Tudorache bis. Silvestru.....	1
Duhov. Zamfir bis. Kaimata	1
Duhov. Ioniță Negoescu, bis. Sf. Ilie.....	1
Duhov. Dimitrie bis. Sf. Nicolae mah. Vlădichi	1
Duhov. Ștefan bis. Sf. Ioan de la moși	1
Duhov. Bobe Sacheliu, bis. Oțetari	1
Duhov. Antonie bis. Izvoru	1
Duhov. Nicolae bis. Albă din postăvari.....	1
Duhov. Ioan bis. Doamna Bălașa.....	1
Diaconu Ioan de acolo.....	1
Diaconu Nicolae bis. Sf. Nicolae mah. Vlădichi	1
Preotu Manole Atanasiu, bis. Pruntului.....	1
Gheorghe Georgescu, profesor la bis. Doamna Bălașa.....	1

De la metohul sfintei Episcopii Argeșului din București

Prea-sfinția sa părintele episcopulu Argeșului D. D. Climent.....	10
Arhimandritul Ipolit.....	2
Ieromonahu Dionisie	1
Duhovnicul Vasilie.....	1
Psaltul Gavriil Popescu și deftereu Costache	3
Preotu Nicolae, bis. Din hanu grecii	1
Sfinția sa Arhimandritu Nichifor, egumenul sf. Ioan cel mare sau cel vechiu	5
Preotul Costache.....	1
Ierodiaconul Ioil, iconomu de aici	2
Diaconul Ioan Marșol, idem.....	1
Psaltul Ilie Ioanidici	2
Fotie deftereu	1
Paracliseru Radion	1
Ghiță cofetaru din hanul sf. Ioan	1

Măn. Zlătari

Prea-sfinția sa Arhiereul și egumenul sfintei mănăstiri Atanasie Liviic	1
--	---

Bucăți			
De la cancelaria documentelor mănăstirești			
Serdaru Iorgu Câmpulungeanu.....	4	Constantin Brașoveanu.....	1
Dimitrie Delescu pitar.....	1	Tache Gheorghiu fieraru.....	1
De la seminarul Sf. Mitropolii			
Veniamin protosingelu, inspectorul seminarul Sf. Mitropolii.....	1	Dan hangiu.....	1
D. Nicolae Comănescu profesor și iconomul seminarului.....	1	Hagi Petre cojocar.....	1
Deosebiți boeri, negustori și alți evlavioși creștini din București			
D-ei Kk, Lucsandra Suțu, logofeteasa.....	10	Hagi Ștefan sin Petre cojocar.....	1
Kk, Iancu Grădișteanu.....	5	Dimitri Iofcea și Rusin Iofcea din satul Dobreți de lângă Mărcuța.....	2
Serdaru Costache Lukidis, șef de masă la vornicie..	1	Nicolae Popescu.....	1
D-ei Kk, Catinca Slătineanca.....	10	Ioan Niță Stroescu, văpsitor de blane.....	1
Căpitan Alexandru Brătășanu.....	10	Ioan Zăloagă, băcanu.....	1
Mihail Mața, toptangiu.....	1	Gheorghie Dimitriu gabroveanu.....	1
Dimitrie sin Mihail Mața.....	1	Nicolae Popescu.....	1
Ceasornicarul Ioan Teodoridis.....	1	Serdaru Iordache Erecescu.....	1
Ceasornicarul Costache Gheorghiescu.....	1	Victor Uriescu.....	2
Ceasornicarul Constantin Landon.....	1	Nicolae Nicolau.....	1
Ceasornicarul Chiriac.....	1	Petre Mihail croitoru.....	1
Pavel Nicolaev.....	1	Tache Păun cojocar.....	1
Petre Ioan pânzaru.....	1	Gheorghie Dimitriu.....	1
Pandele Măvrescu, croitor.....	1	Costache Ștefan croitoru.....	1
Nicolae Gheorghievici.....	1	Radu Nicolae croitoru.....	1
Ioan Zotu.....	1	Dimitrie Anton.....	1
Radu Dobrov.....	10	Pandele croitoru.....	1
Ioan Dimitropolu.....	2	Soare Oprea chiristigiu.....	1
Gheorghie Dobrescu.....	1	Ștefan Georgescu.....	1
Ghiță plăpomaru.....	1	Nicolae Arnăutu croitor.....	1
Lazăr Ioan, cârciumaru.....	1	Panait Sotiriade.....	1
Tache sin Lazar Ioan.....	1	Căpitanu Gheorghe Cămărășescu.....	1
Ioan Pnescu, cârciumaru.....	1	Praporgicu Alecsandru Cămărășescu.....	1
Dimitrie Simeon.....	1	Iorgu Hagi Stancu.....	1
Hagi Stan Dobrescu.....	1	Constantin sin Constantin.....	1
Petre Nicolau, scriitor la bar. Pod. Kaliții.....	1	Nicolae căldăraru sârbu.....	1
Spirea Predescu, epistatu com. de verde.....	1	Genea Jelescu, satul Conțești.....	1
M. Lara căpitanu barierei pod. Kaliții.....	1	Antonie Atanasie.....	1
Dimitrie Predescu, băcanu.....	1	Nicolae Grecescu avocatul.....	1
Hagi N. Petrescu din curtea Văcărescului.....	1	K, Genescu.....	1
Hagi Nicolae Harizen cofetaru.....	1	K, Gheorghiu.....	1
Tănase Nicolae.....	1	K, Ilievici.....	1
Ghiță Antoniu.....	1	Anghelache Pavlescu.....	1
Mihalache Davidescu.....	1	Costache Oprescu.....	1
Ștean Gheorghiu.....	1	Petre Hristea.....	1
Costache Nicolau.....	1	Ioniță Stănescu.....	1
Teodor Gheorghiu, epitropul bis. Batiștea.....	1	Marin Ioan.....	1
Hristea, băcanu.....	1	Constantin Vlad rachieru.....	1
Nae Gheorghiu, băcanu.....	1	Arseniea Ioan, cârciumaru.....	1
Nae Popescu, cântărețu de la bis. Amzii.....	1	Ioniță Dumitru chiristigiu.....	1
Gheorghie Nicolau.....	1	Tănase Dobrovici.....	1
Gheorghie Diamandoglu.....	1	Dumitru Radovici.....	1
Gheorghie Ioan.....	1	D. Ghenea.....	1
Gheorghie Hagi Gheorghie.....	1	Oprea Sara.....	1
Ștefan Vordanovici.....	1	Dumitru Teodor.....	1
Alecsi Mihail băcanul.....	1	Gheorghe Ștefan.....	1
Tănase chiristigiul cel mare, epitropu la sf. Ilie.....	1	Soare Oprescu chiristigiu.....	1
Tănase Ignatiu cel mic, epitropul mănăstirii Zugravului.....	1	Lazăr Popescu chiristigiu.....	1
Tănase chiristigiu al treilea.....	1	Marin Gheorghiu.....	1
Ghiță Ioan pânzaru.....	1	Chiriță Hristea.....	1
		Barbu Chiristigiu.....	1
		Tudor Constantin.....	1
		Gheorghe Niculau.....	1
		Anton Banu.....	1
		Hristea Gheorghiu.....	1
		Oprea Mușiteascu rachieru.....	1
		Crăciun Ioneascu.....	1
		Panait sin Constantin cojocar.....	1
		Marin Dimitriu.....	1
		Nicolae Sima.....	1

	Bucăți
Diaconul Vasilache Popescu.....	1
Chiriță băcanu.....	1
Pitaru Dimitrie Iorganda de la secretariatul statului.....	1
Iancu Luchidis amplotat la ocnile Slănic.....	1
Madam Manda Meteleneanca.....	1
Lazăr Popescu.....	1
Costache Serafim.....	1
Velicu Atanasiu.....	1

De la mănăstirea Cernica

Cuvioșia sa părintele Arhimandritu Diomid starețul.....	4
Duhovnicul Ioil.....	1
Monahul Baruh, săpător de stampe.....	1
Monahul Timotei, arhondaru.....	1
Monahul Modest, ucenicul starețului.....	1
Monahul Chesarie, cizmarul sf. mănăstiri.....	1

Mănăstirea Pasărea

Schimonahia Epifania.....	1
Schimonahia Savastia.....	1

Mănăstirea Țigănești

Schimonahia Fevronia, starița.....	1
Schimonahia Elpidia.....	1
Monahia Atanasia, iconoama.....	1
Monahia Iustina, dascălița.....	1
Monahia Epiharia Luchidina.....	1

Plasa Oltenița și Negoești

Protopopu Ștefan Eromnimon.....	4
Proistosu Costache Mirodot, plasa Olteniții.....	1
Proist. Ioniță, plasa Mostiști.....	1
Proist. Mihai, plasa Negoești.....	1
Preotu Gheorghe, sat Budești.....	1
Preotu Dobre, sat Suhat.....	1
Preotu Ioniță, sat Grui.....	1
Preotu Costache, sat Izvoarele.....	1
Preotu Darie, idem.....	1
Preotu Constantin, sat Oltenița.....	1
Duhovnicu Dragomir, sat Radovan.....	1
Duhovnicu Neagu, sat Prundu.....	1
Duhovnicu Marin, sat Greaca.....	1
Duhovnicu Iordache, sat Mitrenii.....	1
Duhovnicu Mihai, sat Chinoșii.....	1
Duhovnicu Ioan, sat Ksetești.....	1
Duhovnicu Nae seminaristu s. Umnienii pământestii.....	1
Duhovnicu Teodosie, sat Frăsinetu.....	1

Jud. Dolj

Orașul Craiova

Prea sfinția sa părintele episcopul Râmnicului D. D. Calinic.....	10
Protosingelu Dositei.....	1
Protosingelu Savva, eclisiarhul sf. episcopii Râmnicul.....	1
Ieromonahul Pimen, eclisiarhul sf. mănăstiri Brâncovenii.....	1

	Bucăți
Ieromonahul Anastasie, iconomu metocului sf. epischenii Râmnicului din București.....	1
Ieromonahul Paisie.....	1
Ieromonahul Gherasim, duhovnicu.....	1
Preotu Ștefan Papiu.....	1
Diaconul Constantin.....	1
Preutul Ioan Referendarie, bis. Precestii.....	1
Ioan Sivasie.....	1
Diaconu I. Ioanovici, bis. Sf. Ilie.....	1
Ioan Bucur.....	1
Costache Dobriceanu.....	1
Enache Ioan căldăraru.....	2
Costantin Ioan din Drăgășani.....	1
Ioan Constantin, sat Poaia.....	1
Alexandru Măldărescu, sat Dobricea.....	1
Grigorie Teodorescu, sat Răsițiți.....	1
Tache Lăcusteanu, sat Lăcustenii.....	1
Ioan Dobriceanu, sat Leloșu.....	1
Ioan Gheorghe Bătășanu, sat Șocărluța.....	1
I. Ioan, din satul Mirile.....	1
Atanasie Ioan idem.....	1
St. Malciu și Ștefan Malciu din Craiova.....	2
Dimitrie Efstatiadi jud. Tel., sat Tecuciu.....	1
Pablu Anastasiadi idem.....	1
Nicoae Hristoviciu, jud. Meh. Sat Stihța.....	1
Marin sin Gheorghe.....	1
Dimitrie Crețul.....	1
Constantin Popescu.....	1
Ioniță Fisinfa.....	1
Florea Petrevici.....	1
Ioan Silițu Voceanța.....	1
Nicolae Ioan Curcu.....	1
Chiriac Constantin.....	1
Marin Marcovici.....	1
Marin Săscioareanu.....	1
Costache Nicolae.....	1
Iordache Mihail.....	1
Petru Marin Petrescu.....	1
Paraschiv Petrovici.....	1
Voicu Popescu.....	1
Răducanu Pop.....	1
Stoica Soreanu boier de neam, sat Soreni jud. Rom.....	1
Ioan Turcea, boier de neam sat Dăbulenii jud. Rom.....	1
Mialache Mitică.....	1
Gheorghe Constantin băcanu.....	1
Ștefan P. Girgiadiș.....	1
Gheorghe Dănciulescu.....	1
Chestache Ioan.....	1
Nicolae Vasiliu.....	1
Dimitrie Vasiliță, sat Vasiliții.....	1
Stan Ionescu brașoveanu.....	1
Ștefan Dimtriu brașoveanu.....	1
Mihail Petrescu, paraclisierul B. Obedeauu.....	1
Diaconul Dimitrie Stroescu idem.....	1
Mihalache Teodorcântăr B. Sf. Apostoli.....	1
Gheorghe Troșescu.....	1
Ioniță Abagiu.....	1
Nicolae Costescu.....	1
Hristea Hristescu.....	1
Petrache Ciolăreanu.....	1
Lazăr Popescu.....	1
Petrache Stoianov.....	1

	Bucăți
Constantin Străvănescu, sat Gura Motrului.....	1
Alecu Nicolau.....	1
Grigorie Doncescu.....	1
Marcu Alecsie căldăraru.....	1
Bank Mvici.....	1
Vasilie Pesov.....	1
Toma Nicolae Goncea.....	1
Hagi Ioan Hg. Preda.....	1
Petcu Nicolau.....	1
P. Abramol.....	1
Petru Kanda rachieru.....	1
Manole Gheorghiu rachieru.....	1
Iancu Ioan idem.....	1
Constantin Diogeanu idem.....	1
Stan Mihail Popescu.....	1
Mihai Ioanovici.....	1
Dimitrie Pavel cojocarul.....	1
Nică Ciolăreanu.....	1
Grigorie B. Pavlov.....	1
Constantin Serghiev.....	1
Petrache Sfetcovici.....	1
Constantin P. Țirțiriadis băcanu.....	1
Naidin Velcovici.....	1
Gheorghe Becu.....	1
Păun Stancovici.....	1
Marin Ioanu.....	1
Pavel Columbeanu.....	1
Teodor Vasile de la Etropoli.....	1
Nicolae Petrea tutungiu.....	1
D. Hagiica N. căldărăreasa.....	1
Ioniță Căldăraru.....	1
Costache Dobriceanu.....	1
Costache Dimitriu Modistu.....	1
Ștefan R. Veran.....	1
Ivan Anastasiu.....	1
Gheorghe Constantin.....	1
Nicolae A. Papaniadis.....	1
K. R. Vrăbiescu.....	1
Dimitrie Deleanu.....	1
Nicolae Panu.....	1
Gheorghe P. Vasilie.....	1
Diamandi Anastasiu.....	1
Anton Ivan.....	1
D. Constantin.....	1
Câncea K. Feodorovici.....	1
Peter Dacovici bacralovu.....	1
Ioan sin popa Iordache.....	1
Feodor Lomovici.....	1
Dumitru Herea.....	1
Ioan Statie.....	1
Dragomir Ioanov.....	1
Hristea Nicolau.....	1
Dimitrie Vasilie Pavlov.....	1
Nicolae Gheorghe Sălceanu.....	1
Dimitrie Preda.....	1
Ioan Constantinov.....	1
Ilie Stoian.....	1
Petrache Mihail.....	1
Petre Cotadis.....	1
Nicolae B. Iobipallu.....	1
Stăvărache Câncea.....	1
Oprea Dumitriu brașoveanu.....	1
Ilie Gheorghiu.....	1
Preda Ioan.....	1

Ioniță Foleanu rachieru.....	1
Anatolie monahu de la măn. Bistrița.....	2
Pamfilia, monahia de la măn. Răteștii.....	2
Epistimia shimonahia de la măn. Viforâta.....	2

Jud. Vlașca Orașulu Giurgiu

Sfinția sa părintele protoiereu Gheorghie Castrisie.....	2
Duhovn. Marin Bis. Sf. Troiță.....	1
Duhovn. Nedelea idem.....	1
Proistosu Drăgan Mirodot idem.....	2
Preotul Pandele bis. Sf. Nicolae.....	1
Preotul Mirea bis. Adormirii.....	2
Preotul Ioan și preotul Dimitrie.....	1
Diaconul Ioan Teodorescu bis. Sf. Nicolae.....	1
Psaltul Dimitrache Antoniadis.....	1
Psaltul Petrache Bălănescu bis. Adormirii.....	1
Grigorie Lazarovici logof. Protopopii.....	1
Dincă Merlei epitropu bis. Sf. Troiți.....	1
Pitaru Zamfir.....	1
Conțipistu Alexandru Notara.....	1
Pitaru Anastasie.....	1
Ghiță Petrovici blănaru.....	1
Spirache Urzescu.....	1
Chiriță Costandinescu.....	1
Ilie Popescu.....	1
D. Chiril Tusu.....	1
Vasilache Notara.....	1
Manolache Nicolescu.....	1
Teodor Vasilie Cățacu bis. Adormirii.....	1
Hagi Fele Petre.....	1
Petrea Nicolau.....	1
Atanasie Stanov.....	2
Conțipistu Păun Manolescu.....	1
Hag. Petrea Dimitrie epitrop. Măn. Zugravu.....	1
Stoian Sfetcu epitrop. Măn. Zugravu.....	1
Petrea Teodor.....	1
Nicolae Tomovici Varnavi.....	1
Iordache Teodor.....	1
Iancu Anghelovici Boboțianu.....	1
Toma Ștefan.....	1
Costantin Dimitrie băcanu.....	1
Marin popa Ioan țarcovnic.....	1
Petrache Dimitrescu cavafu.....	1
Ș. Ghițescu cofetaru.....	1
Dimitrie Antoniu, epitropulu mănăstirii Dohiarului.....	1
Hagi Hristea, Hagi Ioan sat. Găsteștii.....	1

Jud. Teleorman Orașulu Alexandria

Sfinția lor cucernicii preoți Protoiereu Teodor.....	1
Păr. Barbu duhovnicul.....	1
Păr. Ioan Catihitis.....	1
Sfetcu B.....	1
Teodor B.....	1

	Bucăți
Gheorghe sat. Țigănești, episcopul mănăstirii Esfigmenu.....	1
Diaconul Ioniță Negrescu.....	1
Sandu, sat Icoana.....	1
Epitropiile mireni ai mănăstirii Esfigmenului	
Stan Roșca.....	1
Paraschiv H. Tone-Turnoveanu.....	1
Aurel Marin Hg. Turnoveanu.....	1
Alți abonați din Alexandria	
Logofătu Tudor Marin.....	1
Logofătu Ion Matei.....	1
Ioan Cozma.....	1
Mihalache Chiru.....	1
A. Andonnu.....	1
Iordan Țacovici.....	1
Gheorghe svegștogeanu.....	1
Iacobache G. Noicu.....	1
Gheorghe Velia.....	1
Ivan Dumitru.....	1
P. Antoniu.....	1
Ioan Gheorghe.....	1
Tudor Marcov.....	1
Iancu Apostolescu.....	1
Ioan P.....	1
Anghel Teodor.....	1
Gheorghe Savici.....	1
T. Eliadi.....	1
D. Nedelcovici.....	1
Constantin Moscovu.....	1
Dimitrie Nicolau.....	1
Ioniță Negoescu curelar.....	1
Marin Antonescu.....	1
Postelnicu Stan Popescu.....	1
Logofătu Petrache al Bălății Vișoare.....	1
Iancu Ivan cojocar.....	1
Iordache Kesimu.....	1
Panait Arghir cafegiu.....	1
Hristea Dimitrescu băcanu.....	1
Bogdan Bobe Țarcovnic.....	1
Haralambie Vasiliu.....	1
Anghel Gheorghiu boiangiu.....	1
Stanciu Nicolae Ozunu.....	1
Tănase Dumitriu Gabroveanu.....	1
Andreicea băcanu.....	1
Petrea Donciu.....	1
Tudor sin Buciu.....	1
Denea Donciu.....	1
Mitea Temnavecera.....	1
Ioniță Bălăceanu.....	1
Nicolae Miracovici Zavalcanschi.....	1
Ștefan Gheorghiu.....	1
Gheorghe Comănescu, sat Vrâncenii.....	1
Radu Voicu din Criveni.....	1
Ioniță sin Stan Roșca.....	1
Dragomir cofearu sat Cri.....	1
Tudorache Petrovici mavrodineanu.....	1
Anghel Avram Reponovici.....	1
Tudorache Rădulescu croitor.....	1
Psaltu Radu Nicu.....	1
Psaltu Radu Iliescu.....	1
Ioan Fotache.....	1
Andrei băcanu.....	1

	Bucăți
Ioniță Drăgan dulgheru.....	1
Mihail sin Hagi Ilie.....	1
Andrei Petru croitoru.....	1
Nicolae Ilievici.....	1
Radu Dragomir.....	1
Iorgu Marin.....	1
Matache sin postelnicu.....	1
Ioniță Năcoveanu.....	1
Petrea birjaru mare.....	1
Petre micu birjar.....	1
Ilie sin popa Gheorghe.....	1
Ivanciu Ghenovici.....	1
Preotu Ioan sat Stavnicu.....	1
Polcolnicu Ioan Țeagărtu cavaler.....	1
Preotu Ghițu Al.....	1
Toma Nica, conțipist, sat Paruschi.....	1
Dimitrie Gheorghe Repezeanu, sat Mavrodin.....	1
Anghel Gheorghe Repezeanu la Ruși de Vede.....	1
Nicolae Constantin tabacu la Târgoviște.....	1
Grigorie Barbu sat Radomirești.....	1
Gheorghe Hristopolu, sat. Vârtejiu.....	1
Dimitrie Hristopolu, idem.....	1
Nicolae postelnicu Tănase.....	1
Matache postelnicu Tănase.....	1
Dimitrie sin Anghel.....	1
Iorgu Hagi Ilie.....	1
Anghel boiangiu.....	1
Preotu Constantin din sat Ulmenii.....	1
Preotu Badea din sat Tătărășenii.....	1
Preotu Stancu Griere idem.....	1
Preotu Marin sat Stoborășii.....	1
Preotu Stan Oncea, sat Rădulești.....	1
Preotu Nicolae sat Plosca.....	1
Preotu Gheorghe sat Buturoaga.....	1
Pantelimon sin Tociu din Sfăștov.....	1
Logofătu Tudorache sat Piatra.....	1
Matache Teodorescu sat Zădărăștii.....	1
Dimitrie Ioan Țațu din sat Bitulea.....	1
Naum Ioan Țațu idem.....	1
Postelnicu Barbu Stegărescu, sat Poenari.....	1
Ioan Gheorghiu sat Pueștii.....	1
Zamfir Burculescu sat Zănoaga.....	1

Din Țarirad

Vasilie Paliologul, episcopul mănăstirii Esfigmenul.....	10
D-ei K, K, Maria.....	1
D-ei K, K, Evantla.....	1

De la Turnu

Preotu Paraschiva.....	1
Petrea Venolu.....	1
Ilincea boiangiu.....	1
Marin cârciumaru.....	1
Chiru Dancovici.....	1
Dincă sin Dobrea logofătu.....	1
Ilie Hristea.....	1
Ioniță Pandelei.....	1
Pandele Paraschivescu.....	1
Gheorghe Hagi Anghel.....	1
Stavri Eliadi.....	1
Țoncu Nicolau episcopu.....	1
Grigoria Simion boiangiu.....	1
Tănase Lazăr Răvru.....	1

	Bucăți
Scarlat Gheorghiu.....	1
Dragomir Stoica.....	1
Laon Barbu.....	1
Ilincea Marcovici.....	1
Hristea Iordan.....	1
Ivancea Ghenea boiangiu.....	1
Constantin Nicolau brașoveanu.....	1
Ilie Alexie Moldoveanu.....	1
Matei sin Nedelcu.....	1
Grigorie sin Pană.....	1
Stan Buciu.....	1

Din satul Țigăneștii

Preotu Radu moldoveanu.....	1
Preotu Marin Vierme.....	1
Preotu Drăgan Mușat.....	1
Preotu Nicolae Ciotea.....	1
Stan Nedelcu.....	1
Andrei Marin Moldoveanu.....	1
Velea sin Iolea.....	1
Stan Gavonescu.....	1

Satul Vrâncenii

Preotu Coman.....	1
Preotul Ioan duhovnicul, sat Smărdioasa.....	1
Gheorghe Comănescu.....	1

Satul Suoia

Preotu Antonie.....	1
Preotu Stan.....	1
Anghel Paraschivescu.....	1
Logofătu Badea.....	1
Momu Stan Băjială.....	1

Satul Fântânelile

Preotu Oprea.....	1
Preotu Dimitrie.....	1
Petrea Surdu.....	1

Satul Piatra

Preotu Mirea duhovnicul.....	1
Preotu Eftimie.....	1
Preotu Gheorghe.....	1
Preotu Stancu.....	1
Logofătu Dumitru.....	1
Logofătu Vladu.....	1
Căpitan Iordache.....	1

Satul Lisa

Duhovnicul Vasilie.....	1
Duhovnicul Dimitrie.....	1
Preotu Anghel.....	1
Petre sin Pervan Peza.....	1
Moșu Iordan.....	1
Hristea Privaru.....	1

Satul Flămânda de Josu

Preotu Ioan.....	1
Preotu Gheorghe.....	1
Preotu Marin, Flămânda de Susu.....	1
Moșu Pena.....	1

Satul Frumoasa

Preotu Anghel Țaciu.....	1
Ioan Ciulică.....	1

	Bucăți
Raicu Conu.....	1
Ilie Ceapă.....	1

Satul Măgurelile

Numele și prenumele.....	Nr. de buc
Preotu Constantin.....	1
Preotu Preda, sat. Cilei.....	1
Anghel sin Ignat.....	1
Moșu Stan Purcea.....	1
Preotu Marin din Băneasa.....	1
Logofătu Stan idem.....	1
Preotu Gheorghe sat Coroboneți.....	1
Preotu Drăghici din satul Cioflanu.....	1
Preotu Niță idem.....	1
Preotu Ivan, sat Furculești.....	1
Preotu Anghelache, sat. Spătărei.....	1
Moșu Iordan Moșneanu.....	1

Satu Peređu

Preotu Gheorghe Grecu.....	1
Preotul Anastasie.....	1
Preotu Marin.....	1
Preotu Tănase.....	1
Nicolae Potropopescu.....	1
Preotu Pascale, sat Doagele.....	1
Preotu Dumitru idem.....	1
Preotu Nedelcu idem.....	1
Preotu Ioan idem.....	1
Preotu Marin duhovnicu, sat Bragadiru.....	1
Preotu Dragomir idem.....	1
Logofătu Crăciun.....	1
Căpitan Petrea.....	1
Preotu Mihai, sat Conțești.....	1
Preotu Chiriță.....	1
Preotu Coman, sat Vrâncenii.....	1
Preotu Petrea, sat Albești.....	1
Preotu Ioan idem.....	1
Preotu Manea de la Grădești.....	1
Preotu Vlad.....	1
Preotu Stroia satul Ciurarii.....	1
Dumitru Galman.....	2
Preotu Marin, sat Pătrosanii.....	1
Preotu Ivan.....	1
Preotu Ioan, sat Oinacu.....	1
Duhovnicul Dimitrie, sat Putinei.....	1
Preotu Vișan idem.....	1
Logofătu Dima.....	1

Jud. Mușcelu

Orașulu Câmpulungu

Preotu Ioan Năstase.....	1
Luca Popescu.....	1
Nicolae Nicolescu.....	1
Nae Gheorghiescu.....	1
G. Țuluca.....	1
N. Bunescu.....	1
Stan Popa Iacob.....	1
Ghenea Iolea.....	1
Stan Zărnescu.....	1

Jud. Argeșu

Orașulu Slatina

	Bucăți
Sfinția sa pâr. Protosingelu Vlasie Sopoteanu	2
Sfinția sa pâr. Protosingelu Nichifor de la măn. Comani.....	2
Preotu Ioan Urseanu.....	1
Preotu Dimitrie Crinescu.....	1
Preotu Scarlat, sat Șerbăneștii	1
Preotu Gheorghe Răsucescu idem.....	1
Preotu Danciu, sat Floru	1
Preotu Mihai idem.....	1
Preotu Ioan, sat Buta	1
Pitaru Mihalache Vulturescu	1
Pitaru Ioan Fântâneau	1
D. D. Hristodor Caracostea.....	1
Conțipistu Dimitrie Constantinescu	1
Pităreasa Anica Ionașcu.....	1
Ghiță Bărbulescu avocatul județului.....	1
Gheorghe Ioan Buciumeanu.....	1
Mihail Tonescu.....	1
Petrache Bojoreanu, sat Drăgănești.....	1
Ioan Polihronie.....	1
Ștefan Mărăcinescu.....	1
Petrache cofetaru.....	1
Ioniță Ioan Serafim.....	1
Profesoru Ioan.....	1

Orașulu Pitești

Sfinția sa părintele duhovnicu Stan.....	1
Sfinția sa părintele duhovnicu Ioan.....	1
Manolache Stoicovici.....	2
Toma Gheorghiu.....	1
Ghiță Pavel Bădnescu	1
Ivan Mihai.....	1
Simeon Ioan.....	1
Ioan Gheorghescu	1
Voicu Constantinescu.....	1
Pandele Ghenovici.....	1
Tudor Stoian.....	1
Tache sin căpitan Nicolae.....	1
Ghiță Iliescu.....	1
Anghel Pană.....	1
Nicolae Ionescu	1
Ioan Ștefan.....	1
Enache Ghenu	1
Tudor Brătian.....	1
Andrei Grigoriu	1
Ioan Popescu	1
Nicolae Ștefan.....	1
Nicolae Pârvanovici.....	1
Costache Ioan Popovici	1
Mihalache Gheorghiu.....	1
Matache Atanasiu.....	1
Dimitrache Simeon.....	1
Gheorghe Iordache F. Dancovici.....	1
Ioniță Antonescu.....	1
Pavliche Gheorghiu.....	1
D. Antonache, profesorul orașului.....	1
Ioan Iagăru din Găești.....	1

Ioan Papuc din sat Seceliturchisi aproape de Brașov.....	Bucăți	1
---	--------	---

Sfânta Episcopie a Râmnicului	
Preasfinția sa episcopu Calinic.....	15

Sfânta Episcopie a Argeșului	
Prea sfinția sa episcopu Climent.....	20

Sfânta Episcopie a Buzăului	
Numele și prenumele.....	Nr. de buc
Prea sfinția sa episcopu Filotei	20

Orașulu Brăila

Sf. sa protopopu Vasilie Referendarie	10
Dimitrie Paliologul.....	1
Vasilie Paliologul	1
Gheorghie Andreevici de la moșia Suțeștii	1
Iogan cafengiu.....	1
D. Madam Marița fiica K.K. Fănichei.....	1

Orașulu Focșani

Dumitrache Vasiliu postăvaru	1
Ștefan Mihăescu brutaru.....	1
Grigorie Pavlov, fostul polițaiu.....	1
Stanciu Secaru băcan.....	1
Anastase Cavafu	1
Serdaru Pavel.....	1
Mincu Pavel.....	1
Nicu Șerbănescu cavafu.....	1
D. Hagiica Ancuța Hagi Toma.....	1
D. Hag. Zoița Castavețoaie	1
Costache Lascar.....	1
Hagi Dimitrie Șerbănescu.....	1
Dumitru Hagi Sotir.....	1
Panaiotache Mărculescu.....	1
Duimitrie Dancu	1
Nicolae Hagi Nicola.....	1
Tudorache Mandra lipiscanu.....	1
Hagi Sotir.....	1
Gheorghe Ignat.....	1

De la Odobești

Asanache Pamfilovici.....	1
Ioan Grigorie	1
Gheorghie Gherigorie	1
Dimitrace Poliț.....	1
Dumitru băcanu	1

Moldavia

Orașulu Iași

Bucăți

Prea cuvioșia sa Arhimandritu Macarie egumenul Măn. Trisvetitelei sau trei Ierarhi.....	20
Ieromonahul Nictarie de la moldovenescul schit al Prodromului din sf. Munte al Atonului.....	20
Sfinția sa părintele Iconomul Dimitrie Boeșescu, de la biserica sf. Teodoru Tiron.....	3
Paharnicul Petache Alexandrescu.....	1
Paharnicul Costache Iorgulescu.....	1
Serdarul Costache Costandiniu.....	1
Stolnicul Gheorghe Bolinti.....	1
Medelnicerul Ioan Karea.....	1
Medelnicerul Lazăr Trantomir.....	1
Slugerul Nicolae Grebliș.....	1
Costache Corbu.....	1
Gheorghe Mincu.....	1
Vasilie Irimicescu, diacon din mănăstirea Sf. Spiridon.....	1
Ștefan Gafencu diacon idem.....	1
D-lui Comisul Petrache Cernovu.....	1

Amploiații din cancelaria Epitropii sf. Spiridon

D-lui Spătarul Costache Milia.....	1
Spătarul Ioan Cernaia.....	1
Căminarul Nicolae Costandin Manu.....	1
Stolnicul Ioan Nicolae.....	1
Stolnicul Dimitrie Pascal.....	1
Slugerul Costache Mihail Dimitriu.....	1
Slugerul Dimitrie Teodoru.....	1
Slugerul Dimitrie Cuma.....	1
Slugerul Vasilie Voișelu.....	1
Slugerul Dimitrie Cercheși.....	1
Pitarul Grigorie Morușan.....	1
Teodor Calmuțchi.....	1
Teodor Pavlov.....	1
Dimitrie Anastasiu Suia.....	1

Din seminarul central al mănăstirii Socola

Biblioteca seminarului prin ierodiaconulu Macarie.....	2
Romulus Scriban supleant și pedagog în seminar....	1
Mandincescu Vasilie pedagog.....	1
Ștefănescu Gheorghe.....	1
Enăchescu Gheorghe student.....	1
Grigoriu Gheorghe seminaristul.....	1
Ștefănescu Ioan seminaristul.....	1
Gheorghe Vălușescu seminaristul.....	1
Gheorghe Manoliu seminaristul.....	1
Nicolae Voișălu seminaristul.....	1
Cărjă Dimitrie seminaristul.....	1
Gordie Ștefan seminaristul.....	1
Gheorghe Sabinescu iconomu servitoriu bisericii sfântului Teodor.....	1

De la Sf. măn. Neamțu

Prea cuvioșia sa arhimandritu Dionisie Starișul mănăstirii.....	19
Protosinghelu Iacob.....	2
Duhovnicu Atanasie.....	1
Duhovnicu Teodosie.....	2

Bucăți

Duhovnicu Vlasie Camoraș.....	2
Duhov. Anania.....	1
Duhovnicu Andronic.....	4
Duhovnicul Neonil.....	1
Ierodiaconul Veniamin.....	1
Ierodiaconul Ierimia.....	1
Nictarie Ierodiaconu.....	1
Chesarie Ierodiaconu.....	1
Gherasim monahu.....	2
Monahu Ieremia iconomu.....	1
Timotei monahul.....	1
Baruh monahul.....	1
Chiriac monahul.....	1
Valerian ierodiaconul de la episc. Huși.....	1
Alecu Ștefan, culian.....	1
Gheorghe Tighineanu, metraru.....	1
Cam. Costache Chiriș.....	1
Iconomu Emmanoil Tighineanu la mănăstirea Trisvetitei.....	1
Medelnicerul Costandin Ciudin.....	1
Costandin Liciu.....	1
Iconomu Vasilie Teodor bis. Sf. Costandin.....	1
S. Mandrea sluger.....	1
Costache Ioan sluger.....	1
Iancu Cihan.....	1
Stolnicu Gheorghe Dimachi.....	1
Căminar Gheorghe Petrovici.....	1
Antonie Răuleși, sluger.....	1
Stolnicul Damian Cos. Soroceanu.....	1
Tudurache Liciu.....	1
Mihail Troian.....	1
Costandin Cornescu, seminarist.....	1

Ținutul Bacăului

Protosinghelu Isaiia Climescu de la măn. Precești.....	1
Vasilie Ștefănescu, iconomu m. Catihet.....	1
Gheorghe Albu preot de la măn. Preci.....	1
Ieromonahul Silvestru Nichiforescu.....	4
Diaconul Ioan Climescu.....	4
Anastasia Prezvitire.....	1
Alexie Conzopol.....	1
Dimitrie Rețo Chiprisanos.....	1
Hagiu Costandin Călin.....	1
Diaconul Ioan Turtureanu.....	1
Diaconul Costandin Segescu.....	1
Iconomul Vasilie Țițescu.....	1
Vasilie Sussiu Preot la bis. Sf. Ier. Nic.....	1
Costandin Seșlariu Voicescu.....	1
Ilie Borcea preotu.....	1
Gheorghe Preotu Vasiliu.....	1
D. Jupâneasa Maria din casa protoiereului.....	1
Iordache Nicolau.....	1
Dimitrie Ilievici Sârbu.....	1
Vasilie Popovici și Ilinca Arnăutoaica.....	1
Stolnicul Dimitrie Goga.....	1
Dima Dimitriu.....	1
Grigorie Vilciu.....	1
Ioan Stan.....	1
Vasilie Gramă.....	1
Ioan Călin.....	1
Obanes Bogdan cernizu.....	1

	Bucăți
Ioan Gheorghiu.....	1
Ioan Iancu.....	1
Ariton Iohanovici.....	1
Dimitrie Novanu.....	1

De la Galați

Sfinția sa protoiereu Zaharia Jecu, cavaleristu, și episcop măn. Esfigmenului.....	2
Sterie Teodoreescu amplotiatu.....	1
Hagi Ivanciu, Hagi Tănase Țancu.....	1
Rosi Ivanis.....	1
Mihalache fiul iconomului.....	1
Iordache Tabacaru.....	1
Ioan Popovici.....	1
G. Lalonu.....	1
Ștefan Bălcă.....	1
Pandele Vasiliu cavafu.....	1
Hagi Dimitrie A.....	1
Șt. Paladi.....	1
Gavriil Andrianu.....	1
Mihail Milinovici.....	1
Grigorie Penov.....	1
Hristea Gheorghiu.....	1
Hagi Costache H. Ioan.....	1
Grigorie Costandin.....	1
Ioan D.....	1
Ștean Dinov.....	1
Vasilie Dinov.....	1
Vasilie Petraco.....	1
Costea Dimitriu.....	1
Gheorghe Dragnea.....	1
Dimitrache Botezatul.....	1
Nicolae Mândirățiu.....	1
N. Nicola Gheorghiu.....	2
Costache Popovici cofetaru.....	1
Dimitrie Țelis.....	1
Milia Ioan brașoveanu.....	1
Dimitrie Alexandrovici.....	1
Gheorghe Popovici.....	2
Gheorghe Nicolau.....	1
Mihalache Călin.....	1
Petre Jălescu băcanu.....	2
Costache Grigoriu.....	1
Sterian Ioanu.....	1
Ioan Racli.....	1
Costache Vărlanu.....	1
Costache Vascopolu.....	1
Pavel Alibra.....	1
Gheorghe oniță.....	1
Ianacu Stavrache.....	1
Nicolae Petrea.....	2
Gheorghe Foca.....	2
Zaharia Caracaș din Verlad.....	1
Nicolae Perul.....	1
Gheorghe Popovici.....	1
Dumitru Ieremia.....	1
Nicolae Gheorghiu.....	1
Costache Listisau.....	1
Vasilie Nicolau.....	1
Gheorghe P. Profiriu.....	1
Ioan sin Vasilie Donciu.....	1

	Bucăți
Ștefan Corciovă, psalt.....	1
Teodor Dămănescu.....	1
Manoil Munteanu.....	1
Darie sin Stoica.....	1
Grigorie Corciovă.....	1
Ioan Dimitriu.....	1
Nicolae Costandin.....	1
Vasilie Ioan.....	1
Dimitrie Teodor.....	1
Ioan Costandin.....	1
Ioan Talasache.....	1
Stanciu Stoianovici.....	1
Alexandru Andrei.....	1
K. Andronic cluceru.....	1
K. Grigorie Boțan.....	1
Ștefan Totau.....	2
Ioan Liga Z.....	1
G. Melenicu.....	2
Teodor Dămănescu.....	1
Alex. Albu.....	1
Ioan Dimitriu.....	1
B. Iomanov.....	1
Sterie Hristea.....	1
Șlugeru Alecu frangu.....	1
Ioan Bălcu, sechelar din sat Crăești.....	1
Costandin Ștefan.....	1
Ștefanache Cervenov.....	1
Andrieu Ioan.....	1
H. Costandin Dimitriu.....	1
Nicolae Mihail.....	1
Mihalache Frimu din or. Hușii.....	1
Ioan Cociorvă din Verlad.....	1
Pavlace Dimescu.....	1
Enache sin Grigorie Petrea.....	1
Arsenie Teodor.....	2
Mihalea Chiriac.....	1
Jecu Dimitriu.....	2
Gheorghe Albu.....	1
Nicolae Pepovici.....	1
Dimitrie Popovici.....	1
Petrea Cociovei.....	1
Sterie Gheorghiu Bogasier.....	1
Vasilie Petrovici.....	1
Petrea Stolan.....	1
Stanciu Dimitriu.....	1
Gheorghe Popovici.....	1
N. Vasilie Dogaru.....	1
G. Ioan Marin.....	2
Anghel Jelea.....	1
Manoil Ioan b. Sf. Apostoli.....	1
Polc. Teoharie din sat Folești.....	1
Ioan Bombene.....	2
Ilie Costantinescu.....	1
Iordache Simion Bacalu.....	2
Gheorghe Mihalu Hușan.....	1
Pavel Marcu idem.....	1
Anastasia Costandin.....	1
Simeon sin A. Bitănescu.....	1
Hristache Conaciu.....	1
Nicolae Gheorghiu.....	1
Costache Gheorghiu.....	1
Ignatie Dimitrievici.....	1
Stoian Dimitriu.....	1
Petru H. Costandin.....	1

	Bucăți
Ioan Enache	1
Grigorie Alexandru	1
Costandin Gligoriu	1
Hristea Costandin.....	1
Petrache Coman.....	1
Șerbu Dragomir.....	1
Ioan Ilie Frangolopolu.....	1
Alexandru Parfene epistat.....	1
Teodor Tabacaru.....	1
Iordache Ioan.....	1
Nicolae Ștefan.....	1
Manole Ioniță.....	1
Nicolae Ioan G.	1
Ioan Ștefan.....	1
H. Prodrom Dimitriu.....	1
Ioniță D.	1
Gheorghe Dimitriu.....	1
Ioan Drăgan la Hg. Nicola.....	1
Matache Gabroveanu	1
Nicola Navr.....	1
Costache Iorga.....	1
Gheorghe Gabriu.....	1
Teodor sin Calciu.....	1
Gheorghe Frați.....	1
Nicolae Frați.....	1
Alexandru Feodor.....	1
Ivan Iancovici.....	1
Costandin Gheorghiu.....	1
Ștefan Costache schembriu.....	1
Manolache Petrovici.....	1
Spătar Mihalache cutoș.....	1
Stere Bo.....	1
Spătar Gheorghe Costan.....	1
Costandin Palade, psalt la B. Vovidenie.....	1
Gheorghe Atanasiu.....	1
Hristea Paraschiv.....	1
Gheorghe Psaltu Sf. Nicolae.....	1
Gheorghe Ioan cântărețu la Bis. Sf. Ilie.....	1
Iacob Ieromonahul la Bis. Sf. Nicolae.....	1
Costandin Crăhană.....	1
Ioan Lungu Diaconu.....	1
Lefterie Dimitrie.....	1
Unter G. Tudorașcu.....	1
Alexandru Radovici.....	1
Unter Stefanache Hule.....	1
Gheorghiev Filinache.....	1
Mihail T.	1
Gheorghie Penciu.....	1
Costache Ghinea.....	1
Petcu sin Hristea botnaru.....	1
Hristache Tușu Cosapu.....	1
Peotu Ioan de la Măn. Mavromolu.....	1
Gheorghe Ivanovici.....	1
Costache Feodor Hușan.....	1
Feodor sin Stamati Soltan.....	1
H. Vasile Caracudă.....	1
Grigorie Mindrișiu.....	1
Gheorghe sin Ionescu.....	1
Chiță A.	1
Dimitrie iconomu Medniceru.....	2
Iordache Cuhumin.....	1
Iordache Davidescu.....	1
Chiril Dumitru.....	1
Costandin Teodorescu.....	1

	Bucăți
Ioan I. Nica.....	1
Ioan Stoianovici.....	1
Costantin Dobrea.....	1
Ioan Țanea.....	1
Nicolae Atanasiu.....	1
Gheorghe Moraru.....	1
Nicolae Cioga Boruș.....	1
Genadie singelu de la bis. Sf. Nicolae.....	1
Lazăr Gheorghe.....	1
Costache Nicolau.....	1
Hagi Enache Popovici.....	1
Hristache Mancea.....	1
Simeon Gheorghiu.....	1
Gheorghe Marinovici.....	1
Dimitrie Panaite Leav.....	1

Enoriașii sf. măn. Neamțu

Egumenul și duhov. Climent Ieromonahul.....	2
Monahu Gherasim, ucenicul egumenului.....	1
Duhov. Leon Loghinov.....	1
Preotu Nicolae Popovici.....	2
Ierodiaconul Gherontie Grosul.....	1
Psaltu Vasile Trașcu.....	1
Alexie Gheorghiov, bis. Sf. BB.....	1
N. Grigoriu.....	1
Gheorghie Atanasie.....	1
Ioan Popovici.....	1
Ioan Matache.....	1
Vasile Stoicovici.....	1
Rădu Zugravu.....	1
Ioan Apostol.....	1
Paraschiv Dobrovici.....	1
Teodorid Iconomidis.....	1
Nicolae Vasilidis.....	1
Evangelie Atanasiu.....	1
Hagi Ioniță Atanasiu.....	1
Ignatie Dimitriu.....	1
Mihai Rusu.....	1
Sp. G. Gheorghe Recliș.....	1
State Atanasiu.....	1
Ioan Hagi Nicolae.....	1
Hg. Haralambie Hg. Ioan.....	4
Ștefan Vasiliu.....	2
Costandin Ioan.....	2
Ioan Istrate.....	1
Enache sin Gheorghe.....	1
Preotu Ioan Sachelarie, bis. Vovedenie.....	1
Nicolae Filin.....	1
Hagi Ioniță Bărbieru.....	1
P. Nicolau de la sf. Spiridon.....	1

Abonați din Basarabia, capitala Chișineu

Ieremia Dimitriu, profesor de clase mai înalte duhovnicești seminarii.....	2
Inspectorul seminarului Bubenali.....	2
Alexandru Bruianov, profesorul duhov. Seminarii..	2
Preotul Ioan Stratnițchi, din sat. Cimișenii.....	1
Smotriteli Gheorghe Tabac.....	2
Uciteli Ivan Tabac.....	1

<i>Bucăți</i>	
Ucenic D. semiarii de clasa filosofiei D. Ilie Stratnițchi.....	1
Preotul Vasilie Butuc.....	1
Preotul Al. Chirilov, județul Benderului, satul Bacralâr.....	2
Preotul Ilie Melega din satul Colibasu în Colonia..	2
Dascălul Alexandru, satul Vilacovu.....	2
Teodor Hondrea, sat Veșalma.....	2
Vasilie Hondrea.....	1
Preotul Ștefan Hondrea, j. Cahulu.....	1
Preotul Ilarion Ivanovici din ținutul Benderului satul Luțenii.....	2
Dascălul Iacob Moraru din satul Șerpenii.....	10

Sf. Mănăstire Ioan Rîlschi

Arhimandritul și egumenul Iosif.....	10
Duhovnicul Nichifor.....	1
Duhovnicul Grigorie.....	1
Ieromonahul Meletie.....	1
Ieromonahul Chiril.....	1
Ieromonahul Serafim.....	1
Ieromonahul Polieft.....	1
Ieromonahul Onufrie.....	1
Ieromonahul Ruvim.....	1
Ieromonahul Sinesie.....	1
Ieromonahul Teofilact.....	1
Ierodiaconul Costandie.....	1
Ierodiaconul Pantelimon.....	1
Ierodiaconul Costandie.....	1
Ierodiaconul Onisim.....	1
Hagi Onufrie.....	1
Monah Vasilie Potcăpieru.....	1
Noul Monah Nichifor.....	1

Abonați din Craiova

Ștefănică Stoica.....	1
Pitaru Gheorghe.....	1
Ștefan Dimitrie.....	1
Ioan Diamandi.....	1
Grigorie Popescu Boier de neam.....	1
Procopie Ditrăți.....	1

De la Târgoviște

Protoiereu Moscu Sachelarie.....	1
Preotu Ștefan.....	1

Din București

Postelnicul Stan Penescu, arendașul moșiei Pietri.....	10
Pandele Ostianu, ampoiatsu la tribunalulu Ilfov corecționalu.....	2
Zamfir Nicolau de la Băneasa.....	1
Dumitru Enea șalvaragiu.....	1

Măn. Vărăticu

Cuv. Maica Safta Brâncoveanca.....	10
------------------------------------	----

Amploriații Tipografiei Nifon Mitropolitul

D. Scarlatu Valter, regisorul.....	2
Zisu Papa.....	2
Alexandru Tocescu.....	1
Scarlat Carghe.....	1
Pandele Sacheliu.....	1
Nicolae Andronescu.....	1
Alexandru Luchidis.....	1
Sterie Hiotu.....	1
Ghiță Gheorghiu.....	1
Marin Gheorghe servitorul.....	1

Sfârșitu

GLOSAR

PROSCHINITAR: de la grecescul „Proschinitarion”; manualul închinătorului, sau creștinului; ghidul pelerinului.

- A (TE) CĂRĂBĂNI: a pleca repede de undeva, a te căra, a o șterge.
- A CĂINA: a compătimi, a deplânge, a jeli.
- A CONĂCI: a face popas, a se odihni, a adăposti pe cineva.
- A COVÂRȘI: a depăși, a întrece (cu mult) în măsură, în număr, în forță, a copleși, a năpădi.
- A HULI: a spune vorbe de ocară sau de batjocură la adresa cuiva, a defăima, a calomnia
- A MÂGLICEA, A MÂGLIDI: a măguli, a linguși, a flata.
- A MEREMETISI: a repara, a reface, a aranja.
- A NĂBUȘI: a invada, a năpusti, a năvăli.
- A NĂIMI: a tocmi, a angaja pentru o muncă plătită, a arenda, a închiria.
- A PATRIARȘI: a fi patriarh.
- A POVÂRNI: a prăbuși, a răsturna, a cădea brusc de la înălțime
- A PROSLĂVI: a ridica în slavă, a preamări
- A PRIDIDI: a asalta, a năpădi, a copleși.
- A SĂLĂȘLUI: a locui într-un loc anume, a se adăposti, a se stabili într-un loc.
- A TÂRNOSI: a sfinți, slujba de inaugurare a unei biserici.
- ADÂNCATĂ: adâncită.
- ADVON: tindă sau pridvor dinăuntru unei biserici ortodoxe.
- AFIEROSITE: dedicate, consacrate, închinare.
- AGĂ: ofițer din armata otomană, inspector al piețelor urbane.
- ANGHELICEASCĂ: îngerească.
- ANGHIRA: parte componentă a unei corăbii.
- ARDICĂ: ridică.
- ARGINȚI: monede de argint.
- ARHONDARIE: aripă sau casă specială a unei mănăstiri, rezervată găzduirii oaspeților

- AȘIȘDEREA: tot așa, la fel, asemenea, identic, întocmai.
- BALACLII: mărețe, impozante.
- BALDOHINA: bandahir, bandafir, epitaf
- BALZ(S)AMITE: plăcut mirositoare.
- BAȘĂ: căpetenia breslei, conducător, șef.
- BĂȘCI: despărțituri.
- BLAGOSLOVENIE: binecuvântare.
- BOAZ, BOAG: albia unui râu mic, canal.
- BOLNIȚĂ: spital sau infirmerie pe lângă o mănăstire.
- CADRĂ: cadru
- CAPIȘTI: temple dedicate zeităților antice, sanctuare păgâne.
- CATAGRAFIE: inventar, recensământ, înregistrare.
- CATASTIH (F): registru, condică.
- CEALMA: acoperământ pentru cap format dintr-o fâșie de stofă care se înfășoară în jurul capului, turban
- CEAS: distanță parcursă cu piciorul într-o oră.
- CHELĂRIE: cămară sau pivniță pentru proviziile unei gospodării boierești.
- CHINONIC: cântare bisericească liturgică executată în timp ce se împărtășește preotul care oficiază slujba.
- CHINOVIE: mănăstire în care călugării au viața organizată în comun (de obște).
- CHIRIȘĂ: chiriașă.
- CHIVOT: cutiuță așezată în altar în care se păstrează cuminecătura rezervată celor care se împărtășesc în caz de boală, înainte de moarte etc.
- CIUCUL: ciont.
- CLASS: categorie, rang.
- CLIRONOMISITĂ: moștenită.
- COCIOARBĂ – COCIORBĂ: unealtă metalică cu cârlig, vătrai.
- CONTROBOITURI: contribuții.
- COT: veche unitate de măsură pentru lungimi egală cu 60 cm.
- CSINAXAR (SINAXAR): calendar creștin în care apar înregistrate numele sfinților pe zile.
- CULĂ: beci boltit subteran.
- DAJDIE: impozit, dare, bir, plată obligatorie.
- DECASTERIE – DICASTERIE: tribunal spiritual sau ecleziastic.

- DECASTERIOȚI: membru al dicasteriei.
- DESGHINAT: împărțit, bifurcat, aici dogme contrare, opinii diferite
- DIATĂ: testament, prevedere testamentară.
- DIDADIU: mai mare peste dascăli
- DIȘCANȚI: cântăreți cu vocile cele mai înalte ale unei formații muzicale.
- DRAM: veche unitate de măsură pentru greutate egală cu 3,18-3,23 gr.
- ECLESIARH: călugăr care administra veniturile mănăstirii.
- ECSARH (EXARH): organ de inspecție și de control al mănăstirilor dintr-o eparhie, aici are și alt înțeles și anume: demnitate bisericască, superioară aceleia de mitropolit și inferioară aceleia de patriarh, care se conferea de către patriarhia din Constantinopol.
- EGUMEN: stareț
- ELCIU: trimis al unei puteri străine într-o țară, consul.
- ENGOLPION: iconiță dintr-un metal prețios sau din smalt, pe care o poartă arhieriei agățată de gât.
- EPARHIE: diviziune administrativă bisericască condusă de un episcop, episcopie.
- EPITAFION, EPITAF: obiect de cult care constă dintr-o bucată de stofă pe care este brodată scena punerii în mormânt a Mântuitorului Iisus Hristos.
- EPITROP: administrator al unui bun în special al averii unei biserici.
- ERES: concepție falsă, prejudecată, eroare, rătăcire, păcat.
- ERESURI: prejudecăți, rătăcirii, erezii, păcate.
- FENOMENI: lucruri extraordinare care surprind prin noutatea sau raritatea lor.
- FERMAN – FIRMAN: ordin emis de sultan (prin care erau maziliți guvernatorii sau domnitorii ce depindeau de Imperiul Otoman.
- GALBEN: monedă veche de aur de mărime și valoare variabilă
- GEALAT: om voinic, zdravăn (și violent)
- GEAMIE: construcție destinată celebrării cultului la musulmani, de obicei mai mare decât moscheea.
- GERONZI: bătrâni.

- GRANESITE: întărite, fortificate
- HARACIU: tribut anual pe care țările vasale îl plăteau Imperiului Otoman.
- HAVUZ: bazin de apă descoperit, construit din piatră sau beton
- HAZNELE, HAZNAUA: clădire sau încăpere a vistieriei în care se păstrau un tezaur, o sumă mai mare de bani sau alte lucruri de preț, vistierie.
- HERUVIMI: îngerii care urmează ierarhic după arhangheli.
- HRISOV: document vechi, act prin care se întărește în scris o donație.
- HRISTIANILOR: creștinilor.
- IAPSIS: piatră semiprețioasă.
- IARLÂC: ordin, permis în scris.
- IDIORTIMĂ (DIORTIMĂ): idiortimă, mănăstire în care călugării au viața organizată independent (de sine).
- IMBATIC, EMBATIC: arendă pe termen lung.
- INOROG: animal fabulos imaginat sub forma unui cal cu un corn în frunte, întâlnit în arta și literatura medievală.
- ISNOV: izvoare istorice, cronici.
- ÎMPÂCLATĂ: întunecată, învrăjbită, acoperită de păclă (context: inimă împâclată)
- ÎMPUTĂCIUNE: reproș, dojană, mustrare, imputare.
- JET: scaun înalt cu spătar și brațe.
- KAIAC-KIAK: luntre turcească ușoară, lungă și îngustă.
- LAVRĂ: mănăstire de mari proporții în țările ortodoxe
- LAVRIOT: persoană aparținătoare unei Lavre.
- LITRĂ: măsură de greutate folosită în trecut, egală cu un sfert de kilogram.
- METOH (C): mănăstire dependentă de alta, reședință călugărească în afara mănăstirii, mănăstire mică subordonată administrativ unei mănăstiri mai mari, proprietate imobiliară a unei mănăstiri.
- MINEI: carte bisericească în care sunt indicate pe luni și zile, slujbele religioase
- MISIE: misiune
- MITRAS: fundătură
- MITRĂ: acoperământ al capului în formă sferică sau conică, bogat ornamentat, purtat mai ales de arhieriei în timpul slujbelor religioase.

- MOAMETANI: turci.
- MREAJĂ: plasă ușoară de pescuit cu ochiuri mari din ață subțire.
- NACEALNIC: șef al unei instituții civile, militare sau religioase.
- NAMESNICĂ: loctiitoare.
- NĂPRASNĂ: întâmplare nefericită, groaznică, venită pe neașteptate, nenorocire.
- NOSTOIATELIU: egumen
- OCA (LE): veche unitate de măsură pentru capacitate sau greutate egală cu 1,25 litri sau kilograme
- OMOFOR: veștmânt bisericesc în forma unei eșarfe pe care arhiereul îl poartă pe umeri în timpul serviciului bisericesc.
- OSÂRDNIC: zelos, sârguincios.
- PALMĂ: veche unitate de măsură pentru lungime de 25-28 cm.
- PANER: coș mic cu toartă, făcut din nuiiele subțiri
- PAPISTĂȘESC – PAPISTAȘ: adept al catolicismului.
- PARATRAPEZAR: mai marele bucătar al unei mănăstiri.
- PÂRG: turn.
- PARMAC: unitate de măsură pentru lungimi egală cu o jumătate de palmă (cca. 13-15 cm).
- PATERIC: colecție de povestiri din viața vechilor călugări trecuți de Biserică în rândul sfinților.
- PĂRINȚII SVETAGOREȚI: părinții de la Sf. Munte Athos
- PEDION: vine din grecescul παιδιον și înseamnă copil, dar dacă în locul diftongului αι s-ar scrie simplu ε atunci înseamnă o câmpie întinsă plină cu copăcei ghimpoși
- POCROV: sărbătoare creștină la 1 octombrie – Acoperământul Maicii Domnului
- POLITIE (POLITII): conduită, comportament, purtare
- POMETURI: mulțime de pomi fructiferi, mulțime de fructe.
- POPOL: popor.
- POPRITĂ: interzisă, oprită, împiedicată.
- PORFIR: rocă vulcanică dură, cristalizată de culoare roșie-purpurie.
- PRAVILĂ: lege sau cod de legi, dispoziție, regulament, hotărâre cu caracter civil sau bisericesc, obicei, tradiție, datină.
- PRAVOSLAVNIC: care aderă la credința ortodoxă, prea credincios, cucernic, smerit, evlavios.

- PRECURMAT: întrerupt brusc, oprit.
- PREDANIE: rânduială, datină, obicei, tradiție
- PREOSFINȚIT: preasfințit.
- PRESTOL: altar, masă în mijlocul altarului unei biserici, unde se țin obiectele necesare oficierei liturghiei.
- PRICESTANIE: împărtășanie, cuminecare (a pricestui, a împărtăși).
- PRIHANĂ: păcat, vină morală, necinste.
- PRISTĂVIT: decedat, răposat, mort
- PRODUCE: produse.
- PROEGUMEN: călugăr care a avut funcția de egumen, ajutor de egumen.
- PROISTOȘI: călugăr sau preot cu cel mai înalt rang în ierarhia clericilor unei mănăstiri sau biserici
- PRONIE: dumnezeire, providență, pronia divină reprezintă purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de Creația Sa.
- PROSMOARIU: neschimbat
- PROTAS: protoiereu, protopop.
- PROTAT: judecător suprem.
- PROVEDINȚĂ: locul de unde provine ceva.
- RĂCODELIE: obiect făcut de mână
- RĂMLENESCULUI: roman, aici e vorba de papa de la Roma
- SARACHINENI: sarachiteni, saracini, popor de origine arabă
- SCALĂ (SCĂLI): scară, strat sau aglomerare de stânci sau pietre de dimensiuni foarte mari.
- SCHIMĂ: ordin călugăresc sau preoțesc; haină călugărească.
- SCHIPTRU: sceptru, demnitate putere, mărire, autoritate de suveran, domnie, conducere.
- SERAFIMI: îngeri de rang superior situați între arhangheli și heruvimi.
- SERASKER: comandant al armatei și ministru de război în Imperiul Otoman
- SFITĂ: veșmânt preoțesc larg fără mâneci care se poartă în timpul slujbei peste celelalte haine
- SHIMA: forma (imaginea) exterioară a unei ființe, chip, față, figură.
- SHIMNICIE: pustnicie, sihăstrie, asceză, izolare
- SIHASTRU: călugăr ce trăiește retras de lume în post și rugăciune, pustnic.

- SIMOVITORI: adepții lui Simon Petru
- SIMȚICIUNE: simțire, sensibilitate.
- SLAVOSLOVENIE: binecuvântare.
- SMĂCINAT: zdrobit, strivit, sfâșiat
- SOBORNICEASCĂ: întemeiată pe hotărârile sinoadelor ecumenice.
- SOMAKIU: marmură pestriță
- STÂNJEN: unitate de măsură pentru lungime variind de la 1,96 la 2,23 m.
- STERNĂ: rezervor de apă, cisternă, tanc
- ȘAICĂ: grup de oameni, gașcă
- ȘCHELĂ: debarcader, port.
- ȘCHIOAPĂ: măsură populară de lungime egală cu distanța dintre vârful degetului mare și arătător când acestea sunt depărtate la maximum unul de altul.
- TÂAMPLĂ: perete din lemn împodobit cu icoane, care desparte altarul de restul bisericii, iconostas, catapeteasmă.
- TAXID: călătorie pe care o făceau negustorii în străinătate pentru a vede sau a cumpăra marfă.
- TETRAPOD: pedestal cu patru picioare pe care se așează evanghelia sau diferite obiecte de cult
- TISĂ: arbore sau arbust rășinos cu lemn tare și prețios.
- TRAPEZĂ: sală de mese într-o mănăstire.
- TREPTELNICEȘTE: treptat
- TRESFETITE – TRISTETITE: sărbătoare creștină în cinstea a trei sfinți, Trei Ierarhi.
- TRUPĂ DE OCTAVI: grup coral format din 8 persoane.
- ULUCE: jgheab de scândură sau canal pentru captarea și scurgerea apei dintr-un izvor.
- VERSTĂ: unitate de măsură pentru distanțe egală cu 1,067 km.
- ZAROVIRIȚI: vameși.

Bibliografie

la articolul "Despre Proschinitarele Muntelui Athos
tipărite în Principatele Române".

Lucrări de specialitate:

- Andreescu Ana, 2006, Arta cărții - Cartea Românească Veche 1508-1700; Editura Capital, 294 pag.
- Anton Fabian, 2008. O istorie cronologică a Sfântului Munte Athos; Editura Paralela 45, 202 pag.
- Baiculescu George, 1984, 1986, 1989, 1996. Bibliografia Românească Modernă (1831-1918); Editura Academiei Române.
- Bălan Ioanichie, 2005. Pelerinaj la Muntele Athos – editia IV; Editura Mănăstirea Sihăstria, 271 pag.
- Belașcu Ion, 2000. Din istoria mecanicii în Țările Române; Revista "Caiete de fizică" anul II, nr.3 sept.2000.
- Bianu Ioan și Hodoș Nerva, 1903. Bibliografia Românească Veche 1508-1830, Tomul I 1508-1716; Editura Academiei Române, 572 pag.
- Cartoian Nicolae, 1980. Istoria literaturii române vechi; Editura Minerva, 589 pag.
- Chiril din Smirna, 1843. Proschinitar al împărăteștii stavropighii patriarhale și cinstitei Mănăstiri a Dohiariului din Muntele cel cu nume sfânt al Athosului; Editura Frid.Valbaum, 53 pag. - limba greacă.
- Dură Ioan, 1989. Proschinitare ale Sfântului Munte Athos tipărite pe pământ românesc; Revista "Biserica Ortodoxă Română" anul CVII, nr. 3-4.
- Komnenos Ioannes, 1701. Proschinitarul Sfântului Munte al Atonului; Editura Antim Ivireanul, 150 pag. - limba greacă.
- Luchianov Varnava, 1856. Proschinitar al Sfântului Munte al Atonului; Editura Nifon Mitropolitul, 205 pag. - limba română cu alfabet chirilic.
- Melega Anania, 1856. Proschinitar al Sfântului Munte al Atonului; Editura Iosif Romanov, 198 pag.- limba română cu alfabet de tranziție.
- Simionescu Dan, Băluță Gheorghe, 1981 - Pagini din istoria cărții românești; Editura Ion Creangă, 192 pag.
- Vasilescu Gheorghe, Ignatie Monahul, 2007. Românii și Muntele Athos – vol. I și II – Editura Lucman, 806 +724 pag.

Pagini de internet:

- [aleph500.biblacad.ro/Proskynetarion tou Hagiou Orous tou Athonos](http://aleph500.biblacad.ro/Proskynetarion_tou_Hagiou_Orous_tou_Athonos)
- [altmarius.ning.com/profiles/blogs/Bibliografiile Naționale](http://altmarius.ning.com/profiles/blogs/Bibliografiile_Naționale)
- [altmarius.weblog.ro/2008/07/19/Bibliografii realizate de Biblioteca Academiei](http://altmarius.weblog.ro/2008/07/19/Bibliografii_realizate_de_Biblioteca_Academiei)
- [anemi.lib.uoc.gr-Digital Library of Modern Greek Studies-](http://anemi.lib.uoc.gr-Digital_Library_of_Modern_Greek_Studies-)
Proskynetarion tou Agiou Orous tou Athonos 1745
- [bibliophil.bjvaslui.ro/Catalog carte biserica.org/Whos/Who/](http://bibliophil.bjvaslui.ro/Catalog_carte_biserica.org/Whos/Who/)
Dicționarul Teologilor Români/Antim Ivireanul
- [biserica.org/WhosWho/Dicționarul Teologilor Români/D/Ioan Dură](http://biserica.org/WhosWho/Dicționarul_Teologilor_Români/D/Ioan_Dură)
- [catalogue.nla.gov.au/Record/Proskunetarion tou agiou ourous tou Athonus 1745](http://catalogue.nla.gov.au/Record/Proskunetarion_tou_agiou_ourous_tou_Athonus_1745)
- [digitool.dc.bmms.ro/Proskynetarion tou Hagiou Orous tou Athonos](http://digitool.dc.bmms.ro/Proskynetarion_tou_Hagiou_Orous_tou_Athonos)
- [fr.wikipedia.org/wiki/Bernard de Montfaucon](http://fr.wikipedia.org/wiki/Bernard_de_Montfaucon)
- [orthodoxwiki.org/Seraphim\(Glagolevsky\)of Novgorod and St.Petersburg](http://orthodoxwiki.org/Seraphim(Glagolevsky)of_Novgorod_and_St.Petersburg)
- [ro.wikipedia.org/wiki/Academia Domnească de la București](http://ro.wikipedia.org/wiki/Academia_Domnească_de_la_București)
- [ro.wikipedia.org/wiki/Antim Ivireanul](http://ro.wikipedia.org/wiki/Antim_Ivireanul)
- [ro.wikipedia.org/wiki/Constantin Brâncoveanu](http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Brâncoveanu)
- [ro.wikipedia.org/wiki/Ion Bianu](http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Bianu)
- ro.wikipedia.org/wiki/Paleografie
- [wapedia.mobi.ro/Antim Ivireanul](http://wapedia.mobi.ro/Antim_Ivireanul)
- [www.arhiepiscopiatomisului.ctw.ro/index/doc-istorie/Lista ierarhi](http://www.arhiepiscopiatomisului.ctw.ro/index/doc-istorie/Lista_ierarhi)
- [www.artline.ro/Academia Domnească de la Sf. Sava](http://www.artline.ro/Academia_Domnească_de_la_Sf._Sava)
- [www.bcub.ro/conținut/Închinare-Petre Năsturel](http://www.bcub.ro/conținut/Închinare-Petre_Năsturel)
- [www.bibliotecamm.ro/miraj/Fișiere/Antim Ivireanul](http://www.bibliotecamm.ro/miraj/Fișiere/Antim_Ivireanul)
- [www.comeinromânia.com/Mănăstirea Sfinții Voievozi-Slobozia, jud.Ialomița](http://www.comeinromânia.com/Mănăstirea_Sfinții_Voievozi-Slobozia_jud.Ialomița)
- [www.creștinortodox.ro/Dicționarul Teologilor Români/-](http://www.creștinortodox.ro/Dicționarul_Teologilor_Români/)
Anania Melega
- [www.crestinortodox.ro/diverse/Icoana Deisis](http://www.crestinortodox.ro/diverse/Icoana_Deisis)
- [www.creștinortodox.ro/reportaj/Sfinții Voievozi din Bărăgan](http://www.creștinortodox.ro/reportaj/Sfinții_Voievozi_din_Bărăgan)
- [www.culture.gouv.fr/culture/actualites/celebrations 2005/Montfaucon](http://www.culture.gouv.fr/culture/actualites/celebrations_2005/Montfaucon)

- www.editurapatriarhiei.ro/Istoric
 - [www.encspb.ru/en/article/Serafim\(Glagolevsky\)\(1757-1843\)](http://www.encspb.ru/en/article/Serafim(Glagolevsky)(1757-1843))
- Metropolitan of Novgorod and St. Petersburg
- [www.myrioblibos.gr/texts/english/On Line Library of the Church of Greece 107 Serafim \(Ștefan Glagolevskii, 1757-1843\)](http://www.myrioblibos.gr/texts/english/On Line Library of the Church of Greece 107 Serafim (Ștefan Glagolevskii, 1757-1843))
- Church of Greece 107 Serafim (Ștefan Glagolevskii, 1757-1843)
- www.plasticsusa.com/ortho/Istoria Bisericii Românești,
- Nicolae Iorga
- www.theophilos.3x.ro/Dicționarul matematicienilor
 - www.uab.ro/reviste-recunoscute/reviste-teologie/nr.2-2005/
- Biserica Ortodoxă Română și cultura europeană-Ac.Pr.Pr.Dr.Mircea Păcurariu
- www.worldcat.org/Kommenos Ioannes
 - www.worldcat.org/Proskynetarion 1890
 - www.worldcat.org/Proskynetarion Ioannes Komnenos
 - www.worldcat.org/Proskynetarion tou Hagiou Orous 1806
 - www.worldcat.org/title/Formats et editions de Proskynetarion
- tou hagiou orous tou Athonos
- www.worldcat.org/title/Palaeographia-Graeca
 - [www.worldcat.org/title/Proskynetarion tou Agiou Orous tou Athonos \(Livre,1856\)](http://www.worldcat.org/title/Proskynetarion tou Agiou Orous tou Athonos (Livre,1856))
 - www.worldcat.org/title/Proskynetarion tou Basilikou Monasteriou tou Docheiareiou
 - [www.worldcat.org/title/Proskynetarion tou Hagiou Orous tou Athonos \(Livre 1984, 1864, 1745\)](http://www.worldcat.org/title/Proskynetarion tou Hagiou Orous tou Athonos (Livre 1984, 1864, 1745))
 - www.worldcat.org/title/Proskynitaru al sfontului Munte al Atonului
 - www.worldcat.org/Varnava Lukianov
 - www.worldcat.org/wcidentities/Kommenos Ioannes 1657-1719
 - www.worldcat.org/wcidentities/Serafim Metropolitan of Novgorod and Saint Petersburg 1757-1843

Correspondență:

- Biblioteca Academiei Române – București
- Biblioteca V.A.Urechia – Galați
- Biblioteca Universitară Mihai Eminescu – Iași
- Mănăstirea Esfigmenu – Muntele Athos
- Sfânta Chinotită - Kareea, Muntele Athos

„Această descriere este compusă de profesorul din academia Sant-Petersburgului și călugărit în monastirea și noua Lavră a Rusicului din acest sfânt munte Ieroshimonahul Serafim; după care acum întâiași dată s-a tradus în limba română de cel între toți mai nevrednic Monahul Varnava Luțianov din chinovia sfintei monastiri a Esfigmenului carele s-a ostenit cu observația lucrurilor acelora și adunarea lor câte adică nu era nici altfel deslușite nației Române.“

